

mel

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Patoloji											
İngilizce Adı:											
Pathology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)									
Ders Adı: Patoloji					Ders Kodu: HEM110			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					Önerilen Ders Kodu: HEM1110				
AKTS Kredisi: 2				Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu		Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 2				*Öğretim Elemanı: Prof.Dr. Fethi YILMAZ (fyilmaz@firat.edu.tr)					
	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze anlatım									
Dersin Amaçları: Öğrencinin hastalıklı doku ve organları inceleyerek, neden (etioloji) ve sonuç (hastalık bulguları) arasındaki bağlantıları kavrayabilmesini sağlamaktır.Canlılarda hastalık durumunda çıkan, makroskopik ve mikroskopik olarak inceleyebileceğimiz, organ, doku ve hücrelerde oluşan yapısal ve fonksiyonel bozuklukları incelemek									
Ders İçeriği: Hastalıkların nedenleri, gelişim mekanizmaları, belirtileri ve etkilerinin öğrenilmesi; patolojinin temel kavramlarının, sınıflandırmalarının ve tanı yöntemlerinin kavranması; doku, organ ve vücut sıvılarının incelenmesi süreçlerinin anlaşılması; hastalıkların etiyojisi, seyri ve tanısına ilişkin temel bilgi ve değerlendirme becerilerinin kazandırılması.									
I. Hafta		Patolojinin tanımı, kapsamı ve tıptaki yeri açıklanır. Normal ve anormal doku süreçleri arasındaki farklara giriş yapılır.							
II. Hafta		Genel ve sistemik patolojinin temel kavramları, hastalıkların hücresel ve doku düzeyindeki etkileri anlatılır.							
III. Hafta		Doku ve hücre düzeyinde hastalıkların mikroskopik incelenme yöntemleri, örnek alma teknikleri ve tanısal süreçler açıklanır.							
IV. Hafta		Akut inflamasyonun nedenleri, belirtileri ve patofizyolojisi işlenir.							
V. Hafta		Kronik inflamasyonun özellikleri, hücresel bileşenleri ve uzun dönem sonuçları ele alınır.							
VI. Hafta		Hücre ve dokularda dejeneratif değişiklikler; lipid, protein ve pigment birikimleri değerlendirilir.							
VII. Hafta		Nekrozun tanımı, nedenleri ve morfolojik türleri anlatılır.							
VIII. Hafta		Nekrozun sistemik etkileri ve klinik örnekleri detaylandırılır.							
IX. Hafta		Hücre ve dokuların hasar sonrası onarımı, rejenerasyon ve fibrozis süreçleri açıklanır.							
X. Hafta		Ödem, hiperemi, konjesyon, tromboz, emboli ve infarkt gibi dolaşım sistemi patolojileri işlenir.							
XI. Hafta		Hiperplazi, hipertrofi, atrofi ve metaplazi gibi hücre adaptasyonları incelenir.							
XII. Hafta		Benign ve malign tümörlerin sınıflandırılması, özellikleri ve yayılma yolları anlatılır.							
XIII. Hafta		Ölüm belgesi düzenleme kuralları, ölüm nedenlerinin yazımı ve adli sorumluluklar açıklanır.							
XIV. Hafta		Otopsi tanımı, amaçları, uygulama biçimleri ve etik-hukuki yönleri ele alınır.							
Beklenen Öğrenim Çıktıları: Hastalıkların etiyojisi ve patogenezi öğrenmek, hastalıkların tedavisinde patolojik değerlendirmeyi yapabilmek									
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: ara sınav (%40), final sınavı (%60)									
Ders Kitabı: Dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından verilmektedir									

Önerilen Kaynaklar:

- 1) http://peir2.path.uab.edu/bmp/cat_index_11.shtml
- 2) <http://library.med.utah.edu/WebPath/GENERAL.html>
- 3) Temel Patoloji, Yılmaz AYDIN, 2008
- 4) <http://oac.med.jhmi.edu/pathconcepts/>
- 5) Robbins and Cotran Atlas of Pathology-Reyhan EĞİLMEZ (Çeviri editörü), 2009
- 6) Patoloji - Önder BOZDOĞAN, 2007
- 7) <http://www.pathmax.com/pathlink.html>

Ön/yan Koşulları: Yok**Ders Bilgi Formu (İngilizce)**

Course Name: Pathology										Course Code: HEM110										Level of Course: Undergraduae												
Program: Nursing										Recommended Course Code: HEM1110																						
ECTS Credit: 2					Year-Semester: 2025-2026 spring					Required/Elective: Required					Language: Turkish																	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Prof.Dr. Fethi Yilmaz (fyilmaz@firat.edu.tr)																											
T	2	P	0	L	0	C	2																									

Teaching Method(s): face to face

Course Objectives: To enable the student to comprehend the connections between cause (etiology) and result (disease findings) by examining diseased tissues and organs. To examine the structural and functional disorders that occur in organs, tissues and cells that occur in case of disease in living organisms, which we can examine macroscopically and microscopically.

Course Content: Learning the causes, development mechanisms, symptoms and effects of diseases; understanding the basic concepts, classifications and diagnostic methods of pathology; understanding the processes of examining tissues, organs and body fluids; gaining basic knowledge and evaluation skills regarding the etiology, course and diagnosis of diseases.

I. Week	Definition and scope of pathology, its role in medicine, and the distinction between normal and abnormal tissue processes are introduced.
II. Week	Fundamental concepts of general and systemic pathology, with a focus on cellular and tissue-level alterations caused by diseases.
III. Week	Microscopic examination techniques of tissues and cells, sampling methods, and diagnostic approaches are explained.
IV. Week	Causes, signs, and pathophysiology of acute inflammation are covered.
V. Week	Characteristics, cellular components, and long-term outcomes of chronic inflammation are discussed.
VI. Week	Degenerative changes in cells and tissues, including lipid, protein, and pigment accumulations, are examined.
VII. Week	Definition, causes, and morphological types of necrosis are introduced.
VIII. Week	Systemic effects of necrosis and clinical examples are explored in detail.
IX. Week	Post-injury tissue repair mechanisms, including regeneration and fibrosis, are discussed.
X. Week	Pathological conditions such as edema, hyperemia, congestion, thrombosis, embolism, and infarction are covered.
XI. Week	Cellular adaptations including hyperplasia, hypertrophy, atrophy, and metaplasia are analyzed.
XII. Week	Classification, characteristics, and modes of spread of benign and malignant tumors are explained.
XIII. Week	Rules for completing death certificates, reporting of causes of death, and medico-legal responsibilities are discussed.
XIV. Week	Definition, purposes, methods, and ethical-legal aspects of autopsy are covered.

Anticipated Learning Outcomes: Learn the etiology and pathogenesis of diseases, Perform pathological evaluation in the treatment of diseases**Assessment Method(s):** Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Recommended Reading:

1. http://peir2.path.uab.edu/bmp/cat_index_11.shtml
2. <http://library.med.utah.edu/WebPath/GENERAL.html>
3. Basic Pathology, Yilmaz AYDIN, 2008
4. <http://oac.med.jhmi.edu/pathconcepts/>
5. Robbins and Cotran Atlas of Pathology-Reyhan EGİLMEZ (Translation editor), 2009
6. Pathology - Onder BOZDOĞAN, 2007
7. <http://www.pathmax.com/pathlink.html>

Pre/co-requisites:--**Dersin Verileceği Program(lar)**

Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1. Lisans/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans	Bahar
2.			

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.			
2.			
3.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
2.	Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		
3.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
4.	Toros Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
5.	Karabük Üniversitesi Sağlık Bil. Fakültesi		
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Griffith University		
2.	Charles Sturt University		
3.	University Southampton		
4.	Western University		
5.	Leigh University		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar neler? Patoloji hemşirelik alanında temel bilimlerden biri olarak, öğrencilerin hastalıkların oluşum mekanizmalarını, etiyolojik faktörleri ve bu faktörlerin hücre, doku ve organlar üzerindeki etkilerini anlamalarını sağlar. Bu bilgi, klinik gözlem ve değerlendirme becerilerinin gelişmesi açısından son derece önemlidir. Hemşireler, hastaların tanı ve prognozlarını anlayarak, uygun tedavi stratejileri belirlemek ve uygulamak durumundadır. Bu süreçte patolojinin temel prensipleri, uygulayıcıya yol gösterir. Patoloji dersinde kazanılan bilgiler, öğrencilerin çeşitli hastalıklara özgü klinik semptomların ve bulguların altında yatan mekanizmaları anlamalarını kolaylaştırır. Bu durum, hemşirelik müdahalelerinin bilimsel temellere dayandırılmasına katkı sağlar. Ayrıca hastalık sürecindeki doku iyileşme aşamalarının bilinmesi, rehabilitasyon programlarının bireye özel ve etkili biçimde planlanmasına olanak tanır. Bu ders, hemşirelik lisans programı kapsamında yer alan Temel Alan Bilgisi kazanımlarına doğrudan katkı sağlamakta olup; öğrencilerin eleştirel düşünme, klinik karar verme, çok disiplinli çalışma ve hasta güvenliği gibi program yeterliliklerini desteklemektedir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Evet		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Deği	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					
---	--	--	--	--	--

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Psikoloji											
İngilizce Adı:											
Psychology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									Akts	2
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X	İngilizce:	Diğer:					

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Psikoloji						Ders Kodu: HEM106			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik						Önerilen ders kodu: HEM1106				
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Elemanı(Lar)I: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: yüz yüze										
Dersin amacı: Bu dersin temel amacı Psikoloji'nin ne olduğu, temel konuları, kavramları, ilgi alanları hakkında bir anlayış oluşturmak, daha sonraki yıllarda daha ayrıntılı olarak görecekle konular üzerinde bir aşinalık oluşturmaktır. Bu amaçlarla, psikolojinin tarihsel gelişimi, araştırma yöntemleri, duyum ve algı, öğrenme, bellek, motivasyon, gelişim, kişilik kuramları konularına yer verilecektir.										
Ders İçeriği: Psikolojinin temel kavramlarının öğrenilmesi; insan davranışlarını bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirme becerisinin kazandırılması; psikoloji kuramları, öğrenme, duyum, kişilik ve stres konularında bilgi edinilmesi; bireysel farklılıkların anlaşılması ve psikolojik süreçlerin yorumlanması.										
I. Hafta	Giriş, psikolojinin tanımı, amacı ve alt dalları- Psikolojinin bilimsel bir disiplin olarak tanımı, temel amaçları ve klinik, gelişimsel, bilişsel gibi başlıca alt dallarının tanıtılması.									
II. Hafta	Psikolojinin doğuşu ve tarihsel gelişimi- Felsefeden psikolojiye geçiş süreci, Wilhelm Wundt'tan günümüze önemli kuramcılar ve okulların tarihsel sıralaması.									
III. Hafta	Öğrenme teorileri: Davranışçı ve bilişsel yaklaşımlar-Klasik koşullanma, edimsel koşullanma ve sosyal öğrenme gibi davranışçı kuramlarla, bilişsel öğrenme kuramlarının karşılaştırmalı incelenmesi.									
IV. Hafta	Psikolojide kullanılan araştırma teknikleri- Gözlem, deney, anket ve vaka çalışması gibi yöntemlerin özellikleri, kullanım alanları ve etik ilkelerle ilişkisi.									
V. Hafta	Duyum ve Algılama- Duyu organlarının işleyişi, çevresel uyarıcıların alınması ve beynin bu bilgileri algıya dönüştürme süreci.									
VI. Hafta	Güdüler ve duygular- İçsel ve dışsal güdülerin davranış üzerindeki etkisi, temel duyguların fizyolojik ve bilişsel									

	bileşenleriyle birlikte değerlendirilmesi.
	Ara Sınav
Vii. Hafta	Yaşam boyunca gelişim – Bedensel büyüme ve gelişme- Doğum öncesinden yaşlılığa kadar uzanan fiziksel gelişim süreçleri ve gelişim dönemlerinin temel özellikleri.
Viii. Hafta	Kişilik ve gelişimi- Kişiliğin tanımı, kişilik kuramları (Freud, Erikson, Jung vb.) ve kişilik gelişimini etkileyen çevresel ve bireysel faktörler.
Ix. Hafta	Psikoseksüel gelişim kuramı, Psikososyal gelişim kuramı- Freud'un beş evreli psikoseksüel kuramı ile Erikson'un sekiz evreli psikososyal gelişim kuramının yapısal ve içeriksel analizi.
X. Hafta	Bilişsel gelişim kuramı- Jean Piaget'nin bilişsel gelişim aşamaları (duyu-motor, işlem öncesi, somut işlemler, soyut işlemler) ve örnek davranışlarla açıklanması.
Xi. Hafta	Bellek- Duyusal kayıt, kısa süreli bellek, uzun süreli bellek ve hatırlama-unutma süreçlerinin psikolojik işleyişi.
Xii. Hafta	Duygular ve heyecanlar- Duygu kuramları (James-Lange, Cannon-Bard, Schachter-Singer), fizyolojik tepkiler ve duyguların davranışa etkileri.
Xiii. Hafta	Savunma Mekanizmaları- Freudyen kuram çerçevesinde bireylerin kaygı ve iç çatışmalarla baş etme biçimleri olan bastırma, yansıtma, yüceltme gibi mekanizmaların tanıtılması.
Xiv. Hafta	Stres ve Yönetimi- Stresin fizyolojik ve psikolojik etkileri, stres kaynakları ve bireyin stresle başa çıkma stratejilerinin değerlendirilmesi.
	Final Sınavı

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Psikanalitik, davranışsal, bilişsel, ve insancıl perspektifler gibi temel psikoloji perspektifleri hakkında genel kavrayış sahibi olmak
- Psikolojik araştırma ve düşüncenin geniş spektrumunu anlamak
- Davranışların biyolojik temellerini öğrenmek
- Duyum, algı, öğrenme, bellek, biliş ve dil gibi konularda bilgi sahibi olmak

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(Ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Morgan CT. Psikolojiye Giriş Eğitim Kitabevi Yayınları, Konya, 2015.

Önerilen Kaynaklar:

- Cüceloğlu, D. (2018). İnsan ve davranış: Psikolojinin temel kavramları (24. bs.). İstanbul: Remzi Kitabevi
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). Günümüzde insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş (13. bs.). İstanbul: Evrim Yayınları.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. ve Nolen-Hoeksema, S. (1999). Psikolojiye giriş (Y. Alogan, Çev.). Ankara: Arkadaş Yayınevi

Ön/Yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Psychology					Course Code: HEM16			Level Of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM1106			Undergraduate	
Ects Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective:		Language:	
						Required		Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(S): face to face									
Course Objectives: The primary goal of this course is to develop an understanding of what psychology is, its core topics, concepts, and areas of interest, and to familiarize students with topics they will explore in greater detail in later years. Topics covered include the historical development of psychology, research methods, sensation and perception, learning, memory, motivation, development, and personality theories.									
Course Content: Learning the basic concepts of psychology; acquiring the ability to evaluate human behavior from a scientific perspective; acquiring knowledge about psychological theories, learning, emotion, personality, and stress; understanding individual differences and interpreting psychological processes.									

I. Week	Introduction, definition, purpose, and subfields of psychology—Definition of psychology as a scientific discipline, its fundamental purposes, and an introduction to its main subfields, such as clinical, developmental, and cognitive psychology.
II. Week	The origins and historical development of psychology—The transition from philosophy to psychology, and a historical overview of important theorists and schools from Wilhelm Wundt to the present day.
III. Week	Learning theories: Behavioral and cognitive approaches - A comparative examination of behavioral theories such as classical conditioning, operant conditioning, and social learning, and cognitive learning theories.
IV. Week	Research techniques used in psychology - The characteristics, areas of application, and ethical principles of methods such as observation, experimentation, surveys, and case studies.
V. Week	Sensation and Perception - The functioning of the sensory organs, the reception of environmental stimuli, and the brain's process of converting this information into perception.
VI. Week	Motivations and emotions - The effect of internal and external motivations on behavior, and the evaluation of basic emotions along with their physiological and cognitive components.
	Midterm Exam
VII. Week	Lifelong Development - Physical growth and development - Physical development processes from before birth to old age and the basic characteristics of developmental stages.
VIII. Week	Personality and Development - Definition of personality, personality theories (Freud, Erikson, Jung, etc.) and environmental and individual factors affecting personality development.
IX. Week	Psychosexual development theory, psychosocial development theory – Structural and content analysis of Freud's five-stage psychosexual theory and Erikson's eight-stage psychosocial development theory.
X. Week	Cognitive development theory—Jean Piaget's stages of cognitive development (sensory-motor, preoperational, concrete operational, formal operational) and their explanation with examples of behavior.
XI. Week	Memory—Sensory registration, short-term memory, long-term memory, and the psychological processes of remembering and forgetting.
XII. Week	Emotions and Excitation - Emotion theories (James–Lange, Cannon–Bard, Schachter–Singer), physiological responses, and the effects of emotions on behavior.
XIII. Week	Defense Mechanisms - Introduction to mechanisms such as repression, projection, and sublimation, which are ways individuals cope with anxiety and internal conflicts within the framework of Freudian theory.
XIV. Week	Stress and Management - The physiological and psychological effects of stress, stress sources, and evaluation of the individual's stress coping strategies.
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

- At The End Of This Course, Students Will Learn Basic Concepts And Definitions; Types Of Addiction (Substance Addiction, Technology Addiction, Etc.)
- Causes Of Addiction; Defines The Risk Factors In The Family, Peer Group And Social Context That Prepare The Person For The Substance Abuse Process
- Gains Communication Skills In Addicted Children, Adolescents And Adults.
- Defines Models Related To Addiction
- Efforts To Prevent Addiction; Consequences Of Addiction; National Policy And Strategy Methods In The Fight Against Addiction; Defines The Process Of Readjustment

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Ögel K., Bağımlılık Ve Tedavisi Temel Kitabı , Iq Kültür Sanat Yayıncılık, 2017

Recommended Reading:

- Cüceloğlu, D. (2018). *İnsan ve davranışı: Psikolojinin temel kavramları* (24. bs.). İstanbul: Remzi Kitabevi
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde insan ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş* (13. bs.). İstanbul: Evrim Yayınları.
- Atkinson, R. L., Atkinson, R. C., Smith, E. E., Bem, D. J. ve Nolen-Hoeksema, S. (1999). *Psikolojiye giriş* (Y. Alogan, Çev.). Ankara: Arkadaş Yayınevi

Pre/Co-Requisites:--**Dersin Verileceği Program(lar)**

Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Psikiyatri Hemşireliği	Zorunlu	Lisans
			Bahar

2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Genel Psikoloji, 6. Yarıyıl Bahar, PSL111, 3 T, 0 Uyg., 0 Lab
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	X	
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Psychology, 1. Yarıyıl Güz, IHMS1001, 2T, 0 Uyg, 2 Lab
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)		Psikolojinin Temelleri, 3. Yarıyıl Güz, 3T, 0 Uyg, 0 Lab
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Psikoloji, 2. Yarıyıl Bahar, 2T, 0 Uyg, 2 Lab
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)		
2.	University of Pennsylvania (ABD)		
3.	Johns Hopkins University (ABD)		
4.	University of Toronto (Kanada)		
5.	University of Washington (ABD)		

I. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Psikoloji bilimi, bireyin davranışlarını, duygularını ve düşünce süreçlerini bilimsel yöntemlerle inceleyen bir disiplindir. Hemşirelik mesleği ise bireylerin yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda psikolojik, sosyal ve ruhsal bütünlüğünü ele alan bütüncül bir bakım anlayışına dayanır. Bu nedenle, psikolojik temellerin anlaşılması hemşirelik uygulamalarında önemli bir rol oynamaktadır. Psikoloji dersi, hemşirelik öğrencilerine bireyin gelişimsel dönemlerini, kişilik özelliklerini, stresle başa çıkma mekanizmalarını, psikolojik tepkilerini ve insan davranışlarını etkileyen temel süreçleri tanıma ve anlama imkânı sunar. Öğrencilerin birey merkezli bakım sunabilmeleri, empati kurabilmeleri ve hasta ile etkili iletişim geliştirebilmeleri için psikoloji bilgisinin kazandırılması hemşirelik eğitiminin vazgeçilmez bir bileşenidir.

Psikoloji dersi, Hemşirelik Lisans Programı'nda yer alan aşağıdaki yeterlilik alanlarına katkı sağlar:

- Bütüncül bakım anlayışı: Psikoloji dersi, bireyin sadece fiziksel değil, zihinsel ve duygusal yönlerinin de anlaşılmasını sağlayarak bütüncül hemşirelik bakımına katkı sağlar.
- İletişim becerileri: Hasta ve yakınlarıyla etkili iletişim kurma, empati geliştirme ve psikolojik desteğin sağlanması yönünde hemşirelik öğrencilerinin becerilerini artırır.
- Profesyonel rol ve sorumluluklar: Psikolojik bilgi, hemşirelerin hasta davranışlarını anlamlandırmasına, uygun yaklaşım geliştirmesine ve mesleki sorumluluklarını daha bilinçli yerine getirmesine yardımcı olur.
- Eleştirel düşünme ve karar verme: Öğrencilerin hasta davranışlarını değerlendirme, psikolojik ihtiyaçları tanıma ve uygun müdahaleyi seçme süreçlerinde analitik düşünme becerilerini geliştirir.
- Toplum sağlığına katkı: Ruh sağlığına duyarlı hemşirelik uygulamalarıyla birey ve toplumun psikolojik iyilik haline katkıda bulunur.
- Etik duyarlılık: Psikolojik yaklaşımlar sayesinde hasta haklarına, mahremiyete ve etik değerlere saygı temelinde bir bakım anlayışının gelişmesini destekler.

Bu ders, hemşirelik öğrencilerinin insan davranışlarını bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirebilmelerini, psikolojik ihtiyaçları tanıyabilmelerini ve hasta bakımında etkili, duyarlı ve bilinçli bir tutum geliştirebilmelerini destekleyerek, hem bireysel hem de mesleki gelişimlerine katkı sağlar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1 Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☒ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar: Hoparlör			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			

Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26	Dönem:			Güz	☒	Bahar		Yaz
	Ortalama sınıf mevcudu		90		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan			-	Ders alması olası öğrenci sayısı				

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			

Genel Değerlendirme					
☐	Kabul edilebilir	☐	Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐	Kabul edilemez
<u>Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):</u>					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Anatomi											
İngilizce Adı:											
Anatomy											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	3	Uygulama	1	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	3
	Yüksek Lisans									Akts	4
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Anatomi						Mevcut Ders Kodu: HEM109			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM1107					
AKTS Kredisi: 4				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 4				* Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr. Gör. Bekir Dağdeviren (bdagdeviren@firat.edu.tr)							
T	3	U	1	L	0	K	3	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım											
Dersin Amaçları: İnsan anatomisini tanıma ve Latince kavramları kavrayabilmek amaçlanmaktadır. Anatomik olarak sistemlerin nasıl çalıştığını birbiriyle olan ilişkilerini kavrayabilmek ve anatomik olarak organların yerleşimini kavrayabilmek amaçlanmaktadır.											
Ders İçeriği: İnsan vücudunun yapısının ve sistemlerinin öğrenilmesi; anatominin temel kavramlarının kavranması; kemik, kas, eklem, sinir, dolaşım, solunum, sindirim, ürogenital, duyu ve endokrin sistemlerin anatomik özelliklerinin incelenmesi; insan anatomisini sağlık alanında uygulamalı biçimde değerlendirme becerisinin kazandırılması.											
I. Hafta		Anatomi biliminin temel kavramları ve insan vücudunun genel yapısı tanıtılır. Anatomik pozisyonlar, vücut bölgeleri ve temel terminoloji hakkında bilgi sahibi olunur.									
II. Hafta		Anatomi terminolojisi öğretilir. Anatomi alanında kullanılan temel terimler (ön ekler, son ekler, kökler) öğrenilir.									
III. Hafta		İskelet sisteminin yapısı ve kemiklerin fonksiyonları ele alınır. Kemik çeşitleri (uzun, kısa, yassı, düzensiz) ve kemiklerin vücuttaki rollerini öğrenilir.									
IV. Hafta		İskelet sistemiyle ilgili daha ayrıntılı bilgiler anlatılır. Kemik çeşitleri (uzun, kısa, yassı, düzensiz) ve kemiklerin vücuttaki rollerini öğrenilmeye devam edilir.									
V. Hafta		Eklemelerin yapısı, çeşitleri (fibröz, kıkırdaklı, sinovyal) ve hareket yetenekleri incelenir. Kklemelerin vücut									

	hareketlerindeki rolü anlatılır.	
VI. Hafta	Kasların yapısı, çeşitleri (iskelet, düz, kalp kası) ve kasılma mekanizmaları incelenir. Kasların hareket sistemiyle olan ilişkisi anlatılır.	
VII. Hafta	Kalp, damarlar ve kanın yapısı ve fonksiyonları ele alınır. Dolaşım sisteminin elemanları anlatılır.	
VIII. Hafta	Sindirim sisteminin organları (ağız, mide) hakkında bilgi verilir. Sindirim süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
IX. Hafta	Sindirim sisteminin organları (bağırsaklar) hakkında bilgi verilir. Sindirim süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
X. Hafta	Solunum sistemi organları (burun, trakea) ve ile ilgili terimleri kapsar Solunum süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
XI. Hafta	Solunum sistemi organları (akciğerler) ve ile ilgili terimleri kapsar Solunum süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
XII. Hafta	Böbrekler ve boşaltım sistemi ile ilgili anatomik terimler ele alınır. Boşaltım süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
XIII. Hafta	İdrar yolları ve boşaltım süreçleri ile ilgili anatomik terimler ele alınır. Boşaltım süreçleriyle ilgili anatomik terimler öğrenilir.	
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.	

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Tüm vücut sistemlerinin genel yapısını açıklar. Temel anatomik kavramları öğrenir.
2. Tıp dili terminolojisini uygular. Organ ve sistemlerin Latince isimlerini öğrenir.
3. Sindirim sistemiyle ilgili anatomik terimleri öğrenir. Sindirim sistemi elemanlarını ayrıntılı olarak tanımış olur.
4. Dolaşım sistemiyle ilgili anatomik terimleri öğrenir. Dolaşım sistemi elemanlarını ayrıntılı olarak tanımış olur.
5. Boşaltım sistemiyle ilgili anatomik terimleri öğrenir. Boşaltım sistemi elemanlarını ayrıntılı olarak tanımış olur.
6. Solunum sistemiyle ilgili anatomik terimleri öğrenir. Solunum sistemi elemanlarını ayrıntılı olarak tanımış olur.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, Final sınavı

Ders Kitabı: Arıncı, K., & Elhan, A. (2003). Anatomi I, II. Güneş Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar: Moore, K. L., Dalley, A. F., & Agur, A. M. R. (2018). Clinically oriented anatomy (8th ed.). Wolters Kluwer.
Snell, R. S. (2019). Clinical anatomy by regions (10th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.

Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Anatomy		Current Course Code: HEM109	Level of Course: License
Program: Nursing		Recommended Course Code: HEM1107	
ECTS Credit: 4	Year-Semester: 2025-2026 fall	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit: 3		Instructor(s): Lect. Bekir Dağdeviren(bdagdeviren@firat.edu.tr)	
T	3	P	1
L	0	C	4

Teaching Method(s): Narration

Course Objectives: It is aimed to recognize human anatomy and to comprehend Latin concepts. It is aimed to comprehend how the systems work anatomically, to comprehend their relationships with each other and to comprehend the placement of organs anatomically.

Course Content: Learning the structure and systems of the human body; understanding the basic concepts of anatomy; examining the anatomical features of bone, muscle, joint, nervous, circulatory, respiratory, digestive, urogenital, sensory and endocrine systems; gaining the ability to evaluate human anatomy in a practical way in the field of health.

I. Week	The basic concepts of anatomy and the general structure of the human body are introduced. To have knowledge about anatomical positions, body regions and basic terminology.
II. Week	Anatomy terminology is taught. Basic terms used in the field of anatomy (prefixes, suffixes, roots) are learned.

III. Week	The structure of the skeletal system and the functions of bones are discussed. Bone types (long, short, flat, irregular) and the roles of bones in the body are learned.
IV. Week	More detailed information about the skeletal system is explained. Bone types (long, short, flat, irregular) and the roles of bones in the body are continued to be learned.
V. Week	The structure, types (fibrous, cartilaginous, synovial) and movement capabilities of joints are examined. The role of joints in body movements is explained.
VI. Week	The structure of muscles, types (skeletal, smooth, cardiac muscle) and contraction mechanisms are examined. The relationship of muscles with the movement system is explained.
VII. Week	The structure and functions of the heart, veins and blood are discussed. The elements of the circulatory system are explained.
VIII. Week	Information is given about the organs of the digestive system (mouth, stomach). Anatomical terms related to digestive processes are learned.
IX. Week	Information about the organs of the digestive system (intestines) is given. Anatomical terms related to digestive processes are learned.
X. Week	Respiratory system organs (nose, trachea) and related terms Anatomical terms related to respiratory processes are learned.
XI. Week	Covers the respiratory system organs (lungs) and related terms Anatomical terms related to respiratory processes are learned.
XII. Week	Anatomical terms related to kidneys and excretory system are covered. Anatomical terms related to excretory processes are learned.
XIII. Week	Anatomical terms related to urinary tract and excretory processes are discussed. Anatomical terms related to excretory processes are learned.
XIV. Week	General review is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explains the general structure of all body systems. Learns basic anatomical concepts.
2. Applies medical language terminology. Learns the Latin names of organs and systems.
3. Learns anatomical terms related to the digestive system. Recognize the elements of the digestive system in detail.
4. Learns anatomical terms related to the circulatory system. Recognize the elements of the circulatory system in detail.
5. Learns anatomical terms related to the excretory system. Recognize the elements of the excretory system in detail.
6. Learns anatomical terms related to the respiratory system. Recognize the elements of the respiratory system in detail.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam

Textbook: Arıncı, K., & Elhan, A. (2003). Anatomy I, II. Güneş Bookstore.

Recommended Reading: Moore, K. L., Dalley, A. F., & Agur, A. M. R. (2018). Clinically oriented anatomy (8th ed.). Wolters Kluwer. Snell, R. S. (2019). Clinical anatomy by regions (10th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)					
Program/Bölüm/ABD			Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
			Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik		Z	Lisans 1	Güz
2.					
3.					
4.					
5.					

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		

1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, insan vücudunun temel yapısını ve sistemlerini detaylı bir şekilde ele alarak öğrencilerin anatomik bilgi birikimini güçlendirmeyi hedeflemektedir. Anatomik terminoloji, iskelet, kas, dolaşım, sindirim, solunum ve boşaltım sistemlerinin yapısı ve işlevleri üzerine odaklanarak, öğrencilerin tıbbi terimleri ve vücut sistemlerini ayrıntılı bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Bu program, öğrencilerin tıp dilini etkili bir şekilde kullanmalarına, organ ve sistemlerin yapısal ve fonksiyonel özelliklerini anlamalarına ve klinik uygulamalarda bu bilgileri doğru şekilde uygulamalarına katkıda bulunacaktır. Ayrıca, genel tekrar haftasıyla bilgilerin pekiştirilmesi, öğrencilerin anatomi alanında sağlam bir temel oluşturmalarını destekleyecektir.

Anatomi dersi, Hemşirelik Lisans Programı'nda yer alan aşağıdaki yeterlilik alanlarına katkı sağlar:

1. Bütüncül Bakım Uygulamaları: Bireyin fiziksel yapısının tam ve doğru anlaşılması, hemşirenin bütüncül bakım sürecinde uygun müdahaleleri planlamasını sağlar.
2. Klinik Gözlem ve Müdahale Yetkinliği: Vücut yapılarının lokalizasyonu, organ sistemlerinin bağlantısı ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak; enjeksiyon, kateter uygulamaları, yara bakımı ve yaşam bulgularının değerlendirilmesi gibi temel hemşirelik uygulamalarının doğru ve güvenli şekilde yapılmasına katkı sağlar.
3. Mesleki Rol ve Sorumluluklar: Hemşirelerin tanılama, izlem ve değerlendirme süreçlerinde anatomi bilgisi, mesleki sorumlulukların bilimsel temele dayalı olarak yerine getirilmesine yardımcı olur.
4. Eleştirel Düşünme ve Karar Verme: Öğrencilerin hastalık belirtilerini doğru analiz edebilmesi ve müdahale planlarını vücut sistemlerinin işleyişine uygun şekilde oluşturabilmesi, anatomi bilgisiyle doğrudan ilişkilidir.
5. Hasta Güvenliği ve Kaliteli Bakım: Vücut bölgelerinin, damar ve sinir dağılımının bilinmesi, komplikasyon riskini azaltarak hasta güvenliğini artırır. Ayrıca, kan alma, enjeksiyon ya da invaziv işlemlerde anatomi bilgisi yaşamsal önem taşır.
6. İletişim ve Eğitim: Hemşirelerin hasta ve yakınlarına tedavi süreçleri hakkında açıklama yaparken, vücudun yapısal işleyişine dair doğru ve anlaşılır bilgi sunabilmesi, etkili sağlık eğitiminin bir parçasıdır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Evet		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilcek kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
--------------	--	-------------	--	----------	--

Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	
---------------------------	--	------	--	-------	--

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Beslenme İlkeleri											
İngilizce Adı:											
Nutrition Principles											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									Akts	2
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Beslenme İlkeleri								Mevcut Ders Kodu: HEM107			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik								Önerilen Ders Kodu: HEM1105				
AKTS Kredisi: 2				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz				Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 2				*Öğretim Eleman(lar)ı: Prof Dr Semra TÜRKOĞLU								
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: Bu dersin sonunda öğrenciler besinlerin içinde bulunan karbonhidrat, protein, yağ, vitamin ve minerallerin kimyası, özellikleri, kaynakları, sindirimi, emilimi ve metabolizması, gereksinimler, aşırı ve dengesiz alım sorunları ile besinlerin enerji değeri, enerji harcaması, enerji dengesi ve dengesizliği, sorunları, beslenme ve sağlık etkileşimi boyutundaki konuları öğrenerek mesleki alt yapılarını oluşturacaklardır.												
Ders İçeriği: Klinik beslenmenin temel kavramlarının ve beslenme gereksinimlerinin öğrenilmesi; malnütrisyonun sağlık üzerindeki etkilerinin kavranması; enteral ve parenteral beslenme yöntemleri ile özel klinik durumlarda beslenme yaklaşımlarının incelenmesi; hasta bireylerde beslenme bakımını planlama ve uygulama becerisinin kazandırılması.												
I. Hafta		Besin, beslenme, yeterli ve dengeli beslenme kavramları										
II. Hafta		Besin öğeleri: Proteinler, yağlar ve yağda eriyen vitaminler										

III. Hafta	Besin öğeleri: Suda eriyen vitaminler, mineraller ve suyun önemi
IV. Hafta	Besin grupları ve önemi
V. Hafta	Enerji ve beslenme ilişkisi
VI. Hafta	Gebelikte beslenme
VII. Hafta	Emziliklik döneminde beslenme
VIII. Hafta	0-1 yaş döneminde beslenme
IX. Hafta	Okul öncesi ve okul döneminde beslenme
X. Hafta	Yaşlılıkta beslenme
XI. Hafta	Diyabet ve Kardiyovasküler Hastalıklarda beslenme
XII. Hafta	Besin hijyeni
XIII. Hafta	Besinleri satın alma ilkeleri, sağlıklı besin seçim, etiket okuma ve gıda katkı maddeleri
XIV. Hafta	Yiyecek hazırlama, pişirme ve saklama prensipleri

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Temel beslenme ilkelerini (enerji dengesi, makro ve mikro besin öğeleri) öğrenerek sağlıklı beslenmenin temel kurallarını anlayabilecektir..
2. Karbonhidratların vücuttaki işlevlerini ve metabolizmadaki rollerini öğrenebilecektir. Bu, öğrencilerin besin öğelerinin sağlık üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olacaktır.
3. Proteinlerin vücuttaki işlevlerini ve metabolizmadaki rollerini öğrenebilecektir. Bu, öğrencilerin besin öğelerinin sağlık üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olacaktır.
4. Yağların vücuttaki işlevlerini ve metabolizmadaki rollerini öğrenebilecektir. Bu, öğrencilerin besin öğelerinin sağlık üzerindeki etkilerini anlamalarına yardımcı olacaktır.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, Final sınavı, Ödev

Ders Kitabı: Baysal, A. (2018). Beslenme (18. baskı). Hatipoğlu Yayıncılık.
Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü. (2015). Türkiye'ye özgü beslenme rehberi. Ankara.
Whitney, E. N., & Rolfes, S. R. (2016). Understanding nutrition (14th ed.). Cengage Learning.

Önerilen Kaynaklar: Mahan, L. K., & Raymond, J. (2017). Krause's food & the nutrition care process (14th ed.). Elsevier.
Berdarier, C. D., Dwyer, J. T., & Heber, D. (Eds.). (2013). Handbook of nutrition and food (3rd ed.). CRC Press.
Mann, J., & Truswell, S. (2007). Essentials of human nutrition. Oxford University Press.

Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Nutrition Principles					Current Course Code: HEM107			Level of Course: License	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM1105				
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Prof. Dr.Semra TÜRKOĞLU						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): Narration									
Course Objectives: At the end of this course, students will be able to learn the chemistry, properties, sources of carbohydrates, proteins, fats, vitamins and minerals in foods,digestion, absorption and metabolism, requirements, problems of excessive and unbalanced intake, energy value of nutrients, energy									

expenditure, energy balance and imbalance, problems, nutrition and health interaction.

Course Content: Learning the basic concepts of clinical nutrition and nutritional requirements; understanding the effects of malnutrition on health; examining enteral and parenteral nutrition methods and nutritional approaches in special clinical situations; acquiring the ability to plan and implement nutritional care in sick individuals.

I. Week	Food, nutrition, adequate and balanced nutrition concepts
II. Week	Nutrients.:proteins, fats and fat-soluble vitamins
III. Week	Nutrients. water-soluble vitamins, minerals and the importance of water,
IV. Week	Food groups and their significance
V. Week	The relationship between energy and nutrition,
VI. Week	Nutrition during pregnancy,
VII. Week	Nutrition during lactation,
VIII. Week	Nutrition in the 0-1 year period,
IX. Week	Nutrition in preschool and school age.
X. Week	Nutrition in old age
XI. Week	Nutrition in Diabetes and Cardiovascular Diseases
XII. Week	Food hygiene
XIII. Week	Principles of purchasing food, healthy food selection, label reading and food additives
XIV. Week	Principles of food preparation, cooking, and storage

Anticipated Learning Outcomes:

1. They will be able to understand the basic rules of healthy nutrition by learning basic nutrition principles (energy balance, macro and micro nutrients).
2. They will be able to learn the functions of carbohydrates in the body and their roles in metabolism. This will help students understand the effects of nutrients on health.
3. They will be able to learn the functions of proteins in the body and their roles in metabolism. This will help students understand the effects of nutrients on health.
4. They will be able to learn the functions of fats in the body and their roles in metabolism. This will help students understand the effects of nutrients on health.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam, Homework

Textbook: Baysal, A. (2018). Nutrition (18th ed.). Hatipoğlu Publishing.
Hacettepe University Department of Nutrition and Dietetics. (2015). Nutrition guide specific to Türkiye. Ankara.
Whitney, E. N., & Rolfes, S. R. (2016). Understanding nutrition (14th ed.). Cengage Learning.

Recommended Reading: Mahan, L. K., & Raymond, J. (2017). Krause's food & the nutrition care process (14th ed.). Elsevier.
Berdarier, C. D., Dwyer, J. T., & Heber, D. (Eds.). (2013). Handbook of nutrition and food (3rd ed.). CRC Press.
Mann, J., & Truswell, S. (2007). Essentials of human nutrition. Oxford University Press.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)

Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 1	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Beslenmeye Giriş, 3. Yarıyıl, BES116, 2,0,0
2.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Principles Of Nutrition, 4. Yarıyıl, IHMS2064, 2,0,0
3.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)		Beslenme, 3. Yarıyıl, BES3060, 2,0,0
4.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Beslenme İlkeleri ve Diyet, 4. Yarıyıl, AHE 204, 2,0,0
5.	Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi (İngilizce) (Burslu) (4 Yıllık)		Hastalıklarda Beslenme, 4. Yarıyıl, HSEC 208, 2,0,0
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)		
2.	University of Pennsylvania (ABD)		
3.	Johns Hopkins University (ABD)		
4.	University of Toronto (Kanada)		
5.	University of Washington (ABD)		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, beslenme biliminin temel ilkelerini ve besin öğelerinin (karbonhidrat, protein, yağ) metabolizmadaki rollerini detaylı bir şekilde ele alarak öğrencilerin teorik ve pratik bilgilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu program, öğrencilerin sağlıklı beslenme ilkelerini anlamalarını, besin öğelerinin sağlık üzerindeki etkilerini değerlendirmelerini ve bu bilgileri mesleki uygulamalarında etkili bir şekilde kullanmalarını sağlayacaktır. Ayrıca, genel tekrar haftasıyla bilgilerin pekiştirilmesi, öğrencilerin beslenme alanında sağlam bir temel oluşturmalarına katkıda bulunacaktır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
"Hayır"ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=

Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	
---	--

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Evet		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			

Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı				
Ders kodlamanın uygunluğu				
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu				
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu				
Kredi hesaplarının doğruluğu				
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu				
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu				
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu				
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı				
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme				
Akreditasyon:				
YÖK kriterlerine uygunluk				
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu				
Uygulama:				
İnsan kaynaklarının yeterliliği				
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği				
Bütçenin yeterliliği				
Başlayacağı dönemin uygunluğu				
Genel Değerlendirme				
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez				
<u>Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):</u>				
Rapor-Karar No:				
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı				

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı: Histoloji İngilizce Adı: Histology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans	X	Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Akts	2
	Doktora	X	Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Histoloji										Ders Kodu: HEM111										Ders Düzeyi: Lisans																			
Programı: Hemşirelik										Önerilen Ders Kodu: HEM1109																													
AKTS Kredisi: 2										Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz										Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu										Öğretim Dili: Türkçe									
Saatler/Yerel Kredi: 2										*Öğretim Eleman(Lar)I: Prof. Dr. Sema Timurkaan *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.																													
T	2	U	0	L	0	K	2																																
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze																																							
Dersin amacı: Bu dersin temel amacı Hücre tanımı, çeşitleri, hücre organelleri ve hücrelerin oluşturdukları dokuların histolojik yapısı, fonksiyonları ve çeşitlerini öğrenmek.																																							
Ders İçeriği: Hücre ve dokuların mikroskobik yapısının öğrenilmesi; mikroskop kullanımı ve histolojik inceleme yöntemlerinin kavranması; epitel, bağ, kas, kemik, kıkırdak, kan ve sinir dokularının yapısal özelliklerinin incelenmesi; dokuların normal yapısını mikroskobik düzeyde tanıma ve değerlendirme becerisinin kazandırılması.																																							
I. Hafta										Vücut sistemlerinin genel organizasyonu, temel anatomik terimler ve hücre-doku ilişkisine giriş yapılacaktır.																													
II. Hafta										Hücresinin yapısı, organelleri ve temel doku türlerinin (epitel, bağ, kas, sinir) genel özellikleri ele alınacaktır.																													
III. Hafta										Epitel dokuların sınıflandırılması, görevleri, bulunduğu yerler ve mikroskobik özellikleri işlenecektir.																													
IV. Hafta										Bağ dokunun türleri, hücreleri, lifleri ve matriks özellikleri detaylı olarak incelenecektir.																													
V. Hafta										İskelet, düz ve kalp kası yapı ve fonksiyonları ile birlikte kan hücrelerinin sınıflandırılması ve görevleri anlatılacaktır.																													
VI. Hafta										Kıkırdak ve kemik dokunun yapısı, hücre tipleri, büyüme ve yenilenme süreçleri ele alınacaktır.																													
VII. Hafta										Deri katmanları (epidermis, dermis, hipodermis), ter bezleri, kıl ve tırnak gibi deri eklerinin yapısı ve görevleri incelenecektir.																													
VIII. Hafta										Lenf düğümleri, timus, dalak ve tonsil gibi lenfoid organlar ile immün sistemin temel hücreleri anatomik ve histolojik																													

	açısından işlenecektir.
IX. Hafta	Sinir hücreleri, nöroglia, sinaps yapısı ve sinir dokunun genel organizasyonu açıklanacaktır.
X. Hafta	Burun boşluğu, larenks, trakea, bronşlar ve akciğerlerin yapısı ve işlevleri detaylı şekilde ele alınacaktır.
XI. Hafta	Ağızdan anüse kadar sindirim kanalının yapısı ile yardımcı organlar olan karaciğer, pankreas ve safra kesesi anatomik ve histolojik olarak incelenecektir.
XII. Hafta	Kalp, damarlar (arter, ven, kılcal damarlar) ve dolaşım döngüsünün yapısı ve işlevi işlenecektir.
XIII. Hafta	Böbrekler, üreter, mesane, üretra ile erkek ve kadın üreme organlarının yapısı detaylandırılacaktır.
XIV. Hafta	Hipofiz, tiroid, paratiroid, adrenal bezler ve pankreas gibi endokrin organların yapısı, salgıladığı hormonlar ve görevleri anlatılacaktır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları: - Histolojinin tanımını yapar - Histolojinin tarihçesini bilir - Hücrenin temel özelliklerini bilir - Mikroskop altında histolojik yapıları tanıyabilir - Canlıların temel yapı taşlarını ve hücrelerdeki durumlarını kavrar - Dokuların normal yapısını bilerek anormal bulguları saptayabilir	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(Ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)	
Ders Kitabı: - Akbay, C. (2013). Tıbbi Histoloji-Embriyoloji Uygulama Atlası	
Önerilen Kaynaklar: - Karadağ, E & Eliş, S. (2022). Histoloji-Hücre ve Dokuların yapısı, - Eşrefoglu, M. (2022). Temel Histoloji	
Ön/Yan Koşulları:--	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: Histology								Course Code: HEM111 Recommended Course Code: HEM1109			Level Of Course: Undergraduate	
Program: Nursing												
Ects Credit: 2				Year-Semester: 2025-2026 fall				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(S): Prof. Dr. Sema Timurkaan								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(S): face to face												
Course Objectives: To learn the definition of cell, its types, cell organelles and the histological structure, functions and types of tissues formed by cells.												
Course Content: Learning the microscopic structure of cells and tissues; understanding the use of microscopes and histological examination methods; examining the structural properties of epithelial, ligament, muscle, bone, cartilage, blood and nerve tissues; gaining the ability to recognize and evaluate the normal structure of tissues at the microscopic level.												
I. Week		An introduction to the general organization of body systems, basic anatomical terms, and the relationship between cells and tissues will be provided.										
II. Week		Structure of the cell, its organelles, and general characteristics of the four basic tissue types (epithelial, connective, muscular, and nervous) will be discussed.										
III. Week		Classification, functions, locations, and microscopic features of epithelial tissues will be covered.										
Iv. Week		Types of connective tissue, its cells, fibers, and matrix properties will be examined in detail.										

V. Week	Structure and function of skeletal, smooth, and cardiac muscles will be explained along with the classification and roles of blood cells.
Vi. Week	Structure of cartilage and bone tissues, types of cells, and their growth and remodeling processes will be explored.
Vii. Week	Layers of the skin (epidermis, dermis, hypodermis) and the structure and functions of skin appendages such as sweat glands, hair, and nails will be examined
Viii. Week	Lymph nodes, thymus, spleen, and tonsils as lymphoid organs, along with the major cellular components of the immune system, will be covered anatomically and histologically.
Ix. Week	Structure of neurons, neuroglial cells, synapses, and the general organization of nervous tissue will be described.
X. Week	The structure and function of the nasal cavity, larynx, trachea, bronchi, and lungs will be examined in detail.
Xi. Week	The anatomy and histology of the digestive tract from mouth to anus and accessory organs such as the liver, pancreas, and gallbladder will be studied.
Xii. Week	Structure and function of the heart, blood vessels (arteries, veins, capillaries), and the circulation system will be discussed.
Xiii. Week	The structure of the kidneys, ureters, bladder, urethra, and the male and female reproductive organs will be detailed.
Xiv. Week	Structure, hormones, and functions of endocrine organs such as the pituitary, thyroid, parathyroid, adrenal glands, and pancreas will be discussed.

Anticipated Learning Outcomes:

- Defines histology
- Knows the history of histology
- Knows the basic features of the cell
- Can recognize histological structures under the microscope
- Understands the basic building blocks of living things and their status in cells
- Can detect abnormal findings by knowing the normal structure of tissues

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

Akbay, C. (2013). Tıbbi Histoloji-Embriyoloji Uygulama Atlası

Recommended Reading:

Karadağ, E & Eliş, S. (2022). Histoloji-Hücre ve Dokuların yapısı,

Eşrefoğlu, M. (2022). Temel Histoloji

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				

2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

I. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1 Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			

Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?	
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi	
☒ Projektör	☒ Bilgisayar
☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar: Hoparlör	
Yazılım gereksinimi:	
Önerilen Dersin	
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26 Dönem: ☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	90
Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	-
Ders alması olası öğrenci sayısı	50

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			

Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Mikrobiyoloji-Parazitoloji											
İngilizce Adı:											
Mikrobiology-Parasitology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								Akts		2
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Mikrobiyoloji-Parazitoloji				Ders Kodu: HEM113				Ders Düzeyi: Lisans				
Programı: Hemşirelik				Önerilen Ders Kodu: HEM1111								
AKTS Kredisi: 2				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz				Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				
Saatler/Yerel Kredi: 4				*Öğretim Elemanı(Lar)I: Prof. Dr. Nursel AKSIN naksin@firat.edu.tr *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.								
T	2	U	0	L	0	K	2					

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze

Dersin amacı: Bu dersin temel amacı öğrencilere Mikrobiyoloji- Parazitolojinin ana ilkeleri ve Mikrobiyoloji-Parazitolojinin olası klinik tabloları hakkında bilgi vermektir.

Ders İçeriği: Mikroorganizmaların yapısının, sınıflandırılmasının ve neden oldukları hastalıkların öğrenilmesi; bakteri, virüs, mantar, parazit ve artropodların özelliklerinin kavranması; bulaşma yolları, enfeksiyon süreçleri ve zoonotik hastalıkların incelenmesi; enfeksiyon kontrolü ve mikrobiyolojik etkenlerin tanınmasına yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılması.

I. Hafta	Mikrobiyolojiye Giriş: Mikroorganizmaların tanımı ve tarihcesi
II. Hafta	Mikrobiyolojiye Giriş: Mikroorganizmaların tanımı ve tarihcesi
III. Hafta	Bakterilerin tanımı ve çeşitli bakteriyel hastalıklar
IV. Hafta	Mantarların tanımı ve çeşitli bakteriyel hastalıklar
V. Hafta	Virüsler tanımı ve çeşitli bakteriyel hastalıklar
VI. Hafta	Parazitolojiye Giriş: Parazitlerin tanımı, evrim ve gelişme süreçleri
VII. Hafta	Parazitolojiye Giriş: Parazitlerin tanımı, evrim ve gelişme süreçleri
VIII. Hafta	Genel Tekrar ve Tartışma: Bakteri, Mantar, Virüs ve Parazitlerin Karşılaştırmalı İncelemesi
IX. Hafta	Protozoonların tanımı ve protozoonların yapmış oldukları hastalıklar ve önemi

X. Hafta	Protozoer hastalıklar: Zoonoz hastalıklar
Xi. Hafta	Cestodların tanımı, evrimi ve gelişme süreçleri ve zoonoz hastalıkları
Xii. Hafta	Trematodların tanımı, evrimi ve gelişme süreçleri ve zoonoz hastalıkları
Xiii. Hafta	Nematodların tanımı, evrimi ve gelişme süreçleri ve zoonoz hastalıkları
Xiv. Hafta	Artropodlar: Bitler, Pireler, Sinekler, Keneler ve bunların taşıdığı zoonoz hastalıklar

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Mikrobiyoloji - Parazitoloji hakkındaki genel bilgileri, kavramları tanımlayabilir,
- Mikroorganizmaları, Protozoonlar, Helminthler, Sestodlar, Trematodlar, Nematodlar ve Kan Parazitlerini tanımlayabilir,
- Mikroorganizmaları, Protozoonlar, Helminthler, Sestodlar, Trematodlar, Nematodlar ve Kan Parazitlerinin sebep olduğu hastalıkları tanımlayabilir,
- Mikroorganizmaları ve Parazit enfeksiyonlarının laboratuvar tanımlarını değerlendirebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(Ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Unat'ın Tıbbi Parazitolojisi (Prof.Dr. Ekrem Kadri UNAT),

Önerilen Kaynaklar:

Tıbbi Parazitoloji (Prof.Dr. Enver Tali ÇETİN),

- Temel Mikrobiyoloji ve Bağışıklık bilimi (Prof.Dr. Ekrem Kadri UNAT),
- Temel Mikrobiyoloji (Prof.Dr. Hakkı Bilgehan)

Ön/Yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Mikrobiology-Parasitology					Course Code: HEM113			Level Of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM1111			Undergraduate	
Ects Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 fall			Required/Elective:		Language:	
						Required		Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(S): Prof. Dr. Nursel AKSIN						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(S): face to face									
Course Objectives: The aim of this course is to provide students with information about the main principles of Microbiology-Parasitology and the possible clinical presentations of Microbiology-Parasitology..									
Course Content: Learning the structure and classification of microorganisms and the diseases they cause; understanding the characteristics of bacteria, viruses, fungi, parasites and arthropods; examining transmission routes, infection processes and zoonotic diseases; acquiring knowledge and skills for infection control and recognition of microbiological agents.									
I. Week		Introduction to Microbiology: Definition and history of microorganisms							
II. Week		Introduction to Microbiology: Definition and history of microorganisms							
III. Week		Definition of Bacteria and various bacterial diseases							
IV. Week		Definition of Fungi and various bacterial diseases							
V. Week		Definition of Viruses and various bacterial diseases							
VI. Week		Introduction to Parasitology: Definition of parasites, evolution and development processes							
VII. Week		Introduction to Parasitology: Definition of parasites, evolution and development processes							
VIII. Week		General Review and Discussion: Comparative Analysis of Bacteria, Fungi, Viruses, and Parasites							

Ix. Week	Definition of Protozoa and diseases caused by protozoa and their importance
X. Week	Protozoal diseases: Zoonotic diseases
Xi. Week	Definition of Cestodes, evolution and development processes and zoonotic diseases
Xii. Week	Definition of Trematodes, evolution and development processes and zoonotic diseases
Xiii. Week	Definition of Nematodes, evolution and development processes and zoonotic diseases
Xiv. Week	Arthropods: Lice, Fleas, Flies, Ticks and zoonotic diseases carried by them.

Anticipated Learning Outcomes:

- Microbiology - Define general information and concepts about Parasitology,
- Define microorganisms, protozoa, helminths, cestodes, trematodes, nematodes and blood parasites,
- Define diseases caused by microorganisms, protozoa, helminths, cestodes, trematodes, nematodes and blood parasites,
- Evaluate laboratory diagnoses of microorganisms and parasitic infections.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

• UNAT's Medical Parasitology (Prof.Dr. Ekrem Kadri UNAT),

Recommended Reading:

- Medical Parasitology (Prof.Dr. Enver Tali ÇETİN),
- Basic Microbiology and Immunology (Prof.Dr. Ekrem Kadri UNAT),
- 4. Basic Microbiology (Prof.Dr. Hakkı Bilgehan

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi
--

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Zorunlu- Mikrobiyoloji. 1.sınıf Güz , Teorik- 3
2.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Zorunlu-Mikrobiyoloji-Parazitoloji, 1.sınıf Güz, Teorik- 2 , Lab - 2
3.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Zorunlu-Mikrobiyoloji-Parazitoloji, 1.sınıf Güz, Teorik- 3
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	University of Pennsylvania (USA)		Zorunlu- Mikrobiyoloji. 1.sınıf Güz , Teorik- 4
2.	University of Washington (ABD)		Zorunlu-Mikrobiyoloji-Parazitoloji 2. Sınıf Güz, Teorik- 4
3.			
4.			
5.			

I. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			

Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar: Hoparlör					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26
	Dönem:		☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	90	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan		-	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Türk Dili I											
İngilizce Adı:											
Turkish Language I											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Türk Dili I						Mevcut Ders Kodu: TRD109			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: TRD109						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar): Öğr. Gör. Ünal Yıldırım (uyildirim@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: Yükseköğrenimini tamamlayacak olan her gence, ana dilinin yapı ve işleyiş özelliklerini gereğince kavrayabilmek; dil-düşünce bağlantısı açısından, yazılı ve sözlü anlatım aracı olarak, Türkçeyi doğru ve güzel kullanabilme yeteneği kazandırabilmek; öğretimde birleştirici ve etkin kılmak. Ana dili şuuruna sahip gençler yetiştirmek.												
Ders İçeriği: Dil, iletişim, kültür ve toplum ilişkisi, dil türleri, Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri ve tarihsel gelişimi, Türkçede ses olayları, sözcük bilgisi (sözcük türleri, yapım ve çekim ekleri, kökler), tümcenin öğeleri ve tümce türleri, sözcüklerde anlam olayları, yazım kuralları ve noktalama imleri.												
I. Hafta		Dilin tanımı ve özellikleri anlatılır. Dilin doğuşu ve çeşitlenmesi ile ilgili süreçler incelenir.										
II. Hafta		Dilbilgisinin temel kavramları (isim, fiil, sıfat, zarf vb.) tanıtılır. Bu kavramların cümle içindeki işlevlerini ve kullanım şekillerini öğretilir.										
III. Hafta		Dil ve Kültür Arasındaki İlişki incelenir. Türk dilinin kültürel mirası korumadaki rolünü anlatılır.										
IV. Hafta		Türk Dilinin Tarihsel Gelişimi anlatılır. Türk dilinin Orta Asya'dan günümüze kadar geçirdiği evreler (Orta Türkçe) ele alınır.										
V. Hafta		Türk Dilinin Tarihsel Gelişimi anlatılır. Türk dilinin Orta Asya'dan günümüze kadar geçirdiği evreler (Eski Türkçe) ele alınır.										
VI. Hafta		Türkçenin bugünkü hali incelenir. Türkçeyi korumak için yapılabilecekler tartışılır.										

VII. Hafta	Cümle yapısı ve cümle ögeleri (özne, yüklem, nesne) üzerine odaklanılır. Doğru cümle kurmanın kuralları ve cümle türleri öğrenilir.
VIII. Hafta	Fiil çekimleri, zamanlar ve kipler (haber kipi, dilek kipi) gibi dilbilgisi konuları işlenir. Fiillerin cümle içindeki kullanımı analiz edilir.
IX. Hafta	Ses ve ses olayları anlatılır. Türkçedeki seslerin özellikleri (ünlü, ünsüz) ve ses olayları (benzeşme, yumuşama, ulama) hakkında bilgi verilir.
X. Hafta	Noktalama işaretlerinin (nokta, virgül, soru işareti vb.) doğru kullanımı ve anlam üzerindeki etkisi incelenir. Yazı dilinde noktalama işaretlerinin önemi anlatılır.
XI. Hafta	Söyleniş şekilleri, ekler ve uygulamalar anlatılır. Türkçedeki eklerin (yapım ekleri, çekim ekleri) işlevleri ve söyleniş kuralları üzerine odaklanılır.
XII. Hafta	İsimlerin (cins isim, özel isim) ve fiillerin (basit fiil, birleşik fiil) yapısal özellikleri incelenir. Bu sözcük türlerinin cümle içindeki kullanımını analiz edilir.
XIII. Hafta	Kompozisyon yazmanın temel kuralları (giriş, gelişme, sonuç) ve planlama süreçleri anlatılır. Etkili bir kompozisyon yazmak için gerekli adımları öğrenilir.
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1. Türk dilinin özelliklerini, işleyiş kurallarını sezip örneklerle açıklayabilecektir. Türk dilinin yapısal özelliklerini (eklemeli dil olması, ünlü uyumu vb.) ve işleyiş kurallarını (cümle yapısı, fiil çekimleri) analiz edebilecektir. 2. Dilin İşlevini, Boyutlarını, Dil-Düşünce-Kültür-Toplum İlişkisini İfade Edebilecektir. Dilin toplumsal yapı ve kültürel kimlik üzerindeki etkisini tartışarak dil-düşünce-kültür ilişkisini derinlemesine analiz edebilecektir. 3. Konuşma Dili ve Yazı Dili Kavramları Arasındaki Farkı Ayırt Edebilecektir. Konuşma dilinin doğal, esnek ve günlük kullanıma yönelik özelliklerini öğrenecektir. Yazı dilinin ise resmi, kurallı ve kalıcı bir iletişim aracı olduğunu kavrayarak bu iki dil türü arasındaki farkları örneklerle açıklayabilecektir. 4. Türk dilinin kökenlerini, tarihsel gelişim sürecini (Eski Türkçe, Orta Türkçe, Modern Türkçe) ve diğer dillerle olan etkileşimini inceleyecektir. Türkçenin dünya dilleri arasındaki yerini ve önemini karşılaştırmalı olarak değerlendirebilecektir.
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, Final sınavı
Ders Kitabı: Beyaz, A. (1961). <i>Türk dili dizin: I. cilt</i>. Ankara Üniversitesi Basımevi.
Önerilen Kaynaklar: Beyaz, A. (1961). <i>Türk dili dizin: I. cilt</i>. Ankara Üniversitesi Basımevi. Türk Dil Kurumu. (1963-2000). <i>Türk dil kurumu yayınları</i>. Ankara Üniversitesi Basımevi. Türk Dil Kurumu. (tarih yok). <i>İmla kılavuzu</i>. Türk Dil Kurumu.
Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: Turkish Language I							Current Course Code: TRD109			Level of Course: License		
Program: Nursing							Recommended Course Code: TRD109					
ECTS Credit: 2				Year-Semester: 2025-2026 Autumn				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Lect. Ünal Yıldırım (uyildirim@firat.edu.tr)								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): Narration												
Course Objectives: To make every young person who will complete his/her higher education comprehend the structure and functioning features of the mother tongue properly; to gain the ability to use Turkish correctly and beautifully as a means of written and oral expression in terms of the language-thought connection; to make it unifying and effective in teaching. To raise young people who are conscious of their mother tongue.												
Course Content: Language, communication, culture and society relationship, language types, the place of Turkish among world languages and its historical												

development, phonetic events in Turkish, vocabulary (word types, derivational and inflectional suffixes, roots), sentence elements and sentence types, semantic events in words, spelling rules and punctuation marks.

I. Week	The definition and characteristics of language are explained. The processes related to the birth and diversification of language are examined.
II. Week	The basic concepts of grammar (noun, verb, adjective, adverb, etc.) are introduced. The functions and usage of these concepts in sentences are taught.
III. Week	The relationship between language and culture is examined. The role of Turkish language in protecting cultural heritage is explained.
IV. Week	Historical Development of Turkish Language is explained. The phases of Turkish language from Central Asia to the present day (Middle Turkish) are discussed.
V. Week	Historical Development of Turkish Language is explained. The phases of the Turkish language from Central Asia to the present day (Old Turkish) are discussed.
VI. Week	The current state of Turkish is examined. What can be done to protect Turkish is discussed.
VII. Week	Sentence structure and sentence elements (subject, predicate, object) are focused on. The rules of correct sentence construction and sentence types are learned.
VIII. Week	Grammar topics such as verb conjugation, tenses and modals (news mood, subjunctive mood) are covered. The use of verbs in sentences is analyzed.
IX. Week	Sound and sound events are explained. Information is given about the properties of sounds in Turkish (vowel, consonant) and sound events (affinity, softening, ulama).
X. Week	The correct use of punctuation marks (period, comma, question mark, etc.) and their effect on meaning are analyzed. The importance of punctuation marks in written language is explained.
XI. Week	Pronunciation forms, suffixes and applications are explained. Focuses on the functions and pronunciation rules of affixes (construction affixes, inflection affixes) in Turkish.
XII. Week	Structural features of nouns (genus name, proper name) and verbs (simple verb, compound verb) are analyzed. The use of these word types in sentences is analyzed.
XIII. Week	The basic rules of essay writing (introduction, development, conclusion) and planning processes are explained. The necessary steps for writing an effective composition are learned.
XIV. Week	General review is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. will be able to perceive the features and rules of Turkish language and explain them with examples. Will be able to analyze the structural features of Turkish language (being an agglutinative language, vowel harmony, etc.) and its rules of functioning (sentence structure, verb conjugation).
2. Will be able to express the function and dimensions of language and the relationship between language-thought-culture-society. Will be able to analyze the relationship between language-thought-culture by discussing the impact of language on social structure and cultural identity.
3. will be able to distinguish the difference between the concepts of spoken and written language. Will learn the features of spoken language for natural, flexible and daily use. Will be able to explain the differences between these two types of language with examples by understanding that written language is an official, formal and permanent means of communication.
4. Examine the origins of Turkish language, its historical development process (Old Turkish, Middle Turkish, Modern Turkish) and its interaction with other languages. will be able to evaluate the place and importance of Turkish among the world languages comparatively.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam

Textbook: Beyaz, A. (1961). *Turkish language index*: Volume I. Ankara University Press House.

Recommended Reading: Beyaz, A. (1961). *Turkish language index*: Volume I. Ankara University Press House.
 Turkish Language Association. (1963-2000). *Turkish Language Association publications*. Ankara University Press Office.
 Turkish Language Association. (no date). *Spelling guide*. Turkish Language Association.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans 1	Güz
2.				

3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, Türk dilinin yapısal özelliklerini, tarihsel gelişimini ve dil-düşünce-kültür ilişkisini kapsamlı bir şekilde ele alarak öğrencilerin dil bilinci ve analiz yeteneklerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Dilbilgisi kuralları, cümle yapısı, fiil çekimleri, ses olayları ve noktalama işaretleri gibi konular, öğrencilerin Türkçeyi doğru ve etkili kullanmalarını sağlar. Ayrıca, konuşma dili ile yazı dili arasındaki farkların incelenmesi ve kompozisyon yazma tekniklerinin öğretilmesi, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir. Bu program, öğrencilerin Türk dilinin kökenlerini ve dünya dilleri arasındaki yerini anlamalarına, dilin kültürel mirası korumadaki rolünü kavramalarına ve etkili bir şekilde yazılı ve sözlü iletişim kurmalarına katkıda bulunacaktır. Genel tekrar haftasıyla bilgilerin pekiştirilmesi, öğrencilerin dil bilgisi ve dil kullanımı konularında sağlam bir temel oluşturmalarını sağlayacaktır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☐ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilen kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I											
İngilizce Adı:											
Ataturk's Principles and History of Turkish Revolution I											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I						Mevcut Ders Kodu: AİT101			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: AİT101					
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar): Okutman Handan Haykır *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.								
T	2	U	0	L	0	K	2				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım											
Dersin Amaçları: Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk'ün, çağdaş uygarlık düzeyine çıkma hedefi doğrultusunda gerçekleştirdiği Milli Mücadele'nin anlam ve öneminin kavranmasını sağlamaktır. İnkılap tarihini öğrenmektir.											
Ders İçeriği: Son Dönem Osmanlı siyasi, ekonomik ve sosyal hayatı; Osmanlı yenilik hareketleri; Osmanlı'nın sonunu getiren savaş ve antlaşmaları kavramak; Milli Mücadelenin hazırlık süreci ve yaşanan gelişmeler; Milli Mücadelenin önemini kavramak.											
I. Hafta		Modernleşme kavramı ve Osmanlı-Türk modernleşmesinin temel özellikleri ele alınır. Osmanlı Devleti'nin Batılılaşma çabaları ve bu süreçte yaşanan zorluklar öğrenilir.									
II. Hafta		Modern Avrupa'nın doğuşunu hazırlayan olay-olgular anlatılır. Sanayi Devrimi, Fransız Devrimi, Fransız Devrimi'nin Avrupa dışı dünyaya etkileri ve sonuçları tartışılır.									
III. Hafta		Avrupa ve şark meselesi, erken ve geç kolonyalizm hareketleri anlatılır. Avrupa ve Osmanlı Devleti ilişkilerinin özellikleri, emperyalizm çağında Osmanlı Devleti ve Avrupa hakkında bilgi verilir.									
IV. Hafta		Avrupa'da meşrutiyet ve anayasa düşüncesi, Osmanlı Devleti'nde aydın muhalefeti olarak Yeni Osmanlılar anlatılır. Tanzimat ve Meşrutiyet Devrinin özellikleri, I. Meşrutiyet (1876), Osmanlı İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin kuruluşu incelenir.									
V. Hafta		II. Meşrutiyet'in ilanı ve 1908 Devrimi'nin siyasi ve toplumsal etkileri ele alınır. Balkan Savaşları ve Trablusgarp Savaşı'nın Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri öğrenilir.									

VI. Hafta	I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Devleti, savaşın sebepleri ve sonuçları incelenir. Şark Meselesi bağlamında Osmanlı Devleti'nin parçalanması ve paylaşımı incelenir.
VII. Hafta	Mondros Mütarekesi'nin şartları ve Millî Mücadele'nin başlangıç süreci ele alınır. İşgaller karşısında örgütlenme çabaları ve direnişin ilk adımları anlatılır.
VIII. Hafta	Erzurum ve Sivas Kongrelerinin Millî Mücadele'deki rolü ve bu kongrelerde alınan kararlar incelenir. Kongrelerin siyasi önemi kavranır.
IX. Hafta	Sivas Kongresi ve Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin toplanması anlatılır. Misak-ı Millînin kabul ve ilânı anlatılır ve Misak-ı Millînin Türk bağımsızlık mücadelesindeki önemi vurgulanır.
X. Hafta	Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açılması, TBMM Hükümeti'nin kuruluşu ve Millî Mücadele'nin siyasi merkezliğin tescil edilmesi anlatılır. Millî Mücadele'nin askeri evresi incelenir.
XI. Hafta	Lozan Konferansı, Barış Antlaşmaları Çerçevesinde I. Dünya Savaşı Sonrası Yeni Dünya Düzeni Değerlendirmesi yapılır. Lozan'ın Türkiye'nin bağımsızlığındaki rolü incelenir.
XII. Hafta	Lozan Antlaşması, Ankara TBMM Hükümeti ve Şark Meselesi bağlamında Mondros Mütarekesi- Sevr Barış Antlaşması ve Lozan Antlaşması'nın karşılaştırılması yapılır. Bu antlaşmaların Türk tarihindeki önemi ve farkları kavranır.
XIII. Hafta	Türk inkılabını hazırlayan sebepler incelenir.
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Tarihsel bilginin, bir konu/sorun ve zaman kesiti, olay-olgular, aktörleri etrafında çözümlenmesi, bu tarihsel olay-olgunun yazım ve anlatı biçimleri, dolayısıyla çeşitli materyallerin; tarihsel kesitle-olay-olgu-aktörler üzerine kaynakların, literatürün (kitaplar, makaleler, sinema ve edebiyat ürünleri) bu bilginin çözümlenmesinde bakış açısını destekleme gücünü kazanır.
- Bir tarihsel sorunu ele alan ve irdeleyen makalenin nasıl okunması, yorumlanması gerektiğini öğrenir.
- Bir tarihsel sorunu bugüne ilişkilendirerek, güncel sorunlarla (varsayımsal) ilişkisini kurarak araştırır. Tarihsel bir problem üzerine sunum hazırlamayı öğrenir.
- Farklı bakış açılarını ve görüşleri eleştirel olarak değerlendirme yetisini kazanır, kendi bakış açısına ve ileri sürdüğü düşünceler ve görüşlerine yönelik ortaya çıkan sorulara, tarihsel dayanaklarla düşünerek analiz edip cevap verebilme deneyimini, bir problem üzerine düşüncesini rasyonel ve doğru ifade edebilme ve aktarabilme bilgi ve deneyimini kazanır, soyutlama yapabilmeyi öğrenir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, Final sınavı

Ders Kitabı: Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). *Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi*. Okutman Yayıncılık.

Önerilen Kaynaklar: Atatürk, K. (1999). *Nutuk*. Zeynep Korkmaz.
Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). *Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi*. Okutman Yayıncılık.

Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: Atatürk's Principles and History of Turkish Revolution I								Current Course Code: AİT101			Level of Course: License	
Program: Nursing								Recommended Course Code: AİT101				
ECTS Credit: 2				Year-Semester: 2025-2026 Autumn				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Lect. Handan Haykır								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): Narration												
Course Objectives: Atatürk, the founder of the Republic of Turkey, to ensure that the meaning and importance of the National Struggle carried out in line with the goal of reaching the level of modern civilization. To learn the history of the revolution.												
Course Content: Late Ottoman political, economic and social life; Ottoman reform movements; understanding the wars and treaties that brought about the end of the Ottoman Empire; the preparation process and developments of the War of Independence; understanding the importance of the War of Independence.												
I. Week			The concept of modernization and the basic features of Ottoman-Turkish modernization are discussed. The Westernization efforts of the Ottoman Empire and the difficulties experienced in this process are learned.									

II. Week	The events that prepare the birth of modern Europe are explained. The Industrial Revolution, the French Revolution, the effects and consequences of the French Revolution on the non-European world are discussed.
III. Week	Europe and the oriental question, early and late colonialism movements are explained. The characteristics of the relations between Europe and the Ottoman Empire, the Ottoman Empire and Europe in the age of imperialism.
IV. Week	The idea of constitutionalism and constitutionalism in Europe, the New Ottomans as an intellectual opposition in the Ottoman Empire are explained. The characteristics of the Tanzimat and Constitutional Monarchy Period, the First Constitutional Monarchy (1876), the establishment of the Ottoman Union and Progress Society are examined.
V. Week	The declaration of the Second Constitutional Monarchy and the political and social effects of the 1908 Revolution are discussed. The effects of the Balkan Wars and the Tripoli War on the Ottoman Empire are learned.
VI. Week	World War I and the Ottoman Empire, the causes and consequences of the war are analyzed. The disintegration and sharing of the Ottoman Empire in the context of the Eastern Question is examined.
VII. Week	The conditions of the Armistice of Mondros and the beginning of the National Struggle are discussed. Efforts to organize against the occupations and the first steps of resistance are explained.
VIII. Week	The role of Erzurum and Sivas Congresses in the National Struggle and the decisions taken in these congresses are examined. The political importance of the congresses is comprehended.
IX. Week	Sivas Congress and the gathering of the Last Ottoman Mebusan Assembly are explained. The acceptance and declaration of the Misak-ı Milli is explained and the importance of the Misak-ı Milli in the Turkish independence struggle is emphasized.
X. Week	The opening of the Grand National Assembly of Turkey in Ankara, the establishment of the Government of the Grand National Assembly of Turkey and the registration of the political center of the National Struggle are explained. The military phase of the National Struggle is analyzed.
XI. Week	The Lausanne Conference and the New World Order after World War I are evaluated within the framework of the Peace Treaties. The role of Lausanne in Turkey's independence is analyzed.
XII. Week	In the context of the Treaty of Lausanne, Ankara GNAT Government and the Eastern Question, a comparison of the Armistice of Mondros - Sevres Peace Treaty and the Treaty of Lausanne is made. The importance and differences of these treaties in Turkish history are comprehended.
XIII. Week	The reasons that prepare the Turkish Revolution are examined.
XIV. Week	General review is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Analyzing historical knowledge around a subject/problem and time section, event-events, actors, the writing and narrative forms of this historical event-event, thus various materials; sources on historical section-event-event-actors, literature (books, articles, cinema and literary products) gain the power to support the point of view in analyzing this knowledge.
2. Learns how to read and interpret an article that addresses and analyzes a historical problem.
3. Researches a historical problem by relating it to the present, by establishing its (hypothetical) relationship with current problems. Learns how to prepare a presentation on a historical problem.
4. Gains the ability to critically evaluate different perspectives and views, gains the experience of analyzing and responding to the questions that arise about his/her own point of view and the thoughts and views he/she puts forward by thinking with historical bases, gains the knowledge and experience of expressing and transferring his/her thoughts on a problem rationally and correctly, learns to make abstraction.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam

Textbook: Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). *Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi*. Okutman Yayıncılık.

Recommended Reading: Atatürk, K. (1999). Nutuk. Zeynep Korkmaz.

Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). Atatürk's principles and history of revolution. Okutman Publishing.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans 1	Güz
2.				
3.				

4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, Osmanlı-Türk modernleşmesi, Milli Mücadele ve Türk inkılabı gibi tarihsel süreçleri kapsamlı bir şekilde ele alarak öğrencilerin tarihsel analiz ve yorumlama becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Öğrenciler, tarihsel olayları ve olguları çeşitli kaynaklar ve literatür üzerinden inceleyerek, bu olayların güncel sorunlarla ilişkisini kurmayı öğrenir. Ayrıca, eleştirel düşünme ve soyutlama yeteneklerini geliştirerek, tarihsel problemleri farklı bakış açılarıyla değerlendirme ve sunum hazırlama becerisi kazanır. Bu program, öğrencilerin tarihsel bilgiyi analiz etme, yorumlama ve güncel bağlamda değerlendirme yeteneklerini geliştirerek, tarihsel bilincin oluşmasına ve toplumsal sorunlara tarihsel perspektiften bakabilmelerine katkıda bulunacaktır. Genel tekrar haftasıyla bilgilerin pekiştirilmesi, öğrencilerin tarihsel süreçleri daha derinlemesine anlamalarını sağlayacaktır.

III. Kaynaklar**Öğretim Elemanı**

Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	

Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☐ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
			☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			

Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
İngilizce I											
İngilizce Adı:											
English I											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: İngilizce I						Mevcut Ders Kodu: YDİ107			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: YDİ107						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Okutman Cengiz Orman *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: Dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır. Öğrencilere akademik çalışmalarında ve iş yaşamlarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil becerisini kazandırmak amacıyla eğitim vermek amaçlanmaktadır. Ders içeriğinde verilen konuları dildeki dört beceride (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanabilmeyi öğretmek amaçlanmaktadır.												
Ders İçeriği: İngilizce basit cümle kurma; cümlenin öğelerini doğru bir şekilde kullanma; başlangıç seviyedeki metinleri okuyup anlama; başlangıç seviyede konuşup yazma; kelime bilgisi, İngilizce okumalar, farklı zamanları uygun gramer bilgisi ile ifade etme.												
I. Hafta		Dersin genel içeriği, materyaller ve değerlendirme kriterleri tanıtılır. Ayrıca, geniş zamanda "to be" (olmak) fiilinin kullanımı ve cümle yapıları öğrenilir.										
II. Hafta		Geniş zaman 'To Be' ifadesinin kullanımı öğrenilir. Bu konu, "to be" fiilinin olumlu, olumsuz ve soru cümlelerindeki kullanımını içerir.										
III. Hafta		Sahiplik bildiren yapılar (have/has) ve bu yapıların cümle içinde kullanımı öğrenilir. Öğrenciler, sahip oldukları nesneleri ifade etme pratiği yapar.										
IV. Hafta		Aile bireyleri / iyelik (aitlik) konusu / Kimin...? ifadeleri öğrenilir. Aile bireylerinin isimleri ve iyelik yapılarının (my, your, his, her) kullanımı ve "Kimin...?" sorusunu kullanarak aitlik ilişkileri öğrenilir.										
V. Hafta		Belirlilik ve belirsizlik edatlarından a, an, the anlatılır. Belirli (the) ve belirsiz (a, an) edatlarının kullanım kuralları öğrenilir.										

VI. Hafta	Önceki ünitelerde öğrenilen konular (geniş zaman, sahiplik, iyelik, edatlar) tekrar edilir. Ek materyallerle pratik yapılarak bilgiler pekiştirilir.
VII. Hafta	Geniş Zaman / Üçüncü Tekil Şahısta Fiillere -s Takısı Getirme Kuralları anlatılır. Bu konu, geniş zamanda üçüncü tekil şahıslar (he, she, it) için fiillere -s takısı getirme kurallarını içerir.
VIII. Hafta	Sıklık Zarfları / Sıklık İfadeleri / Ever ve Never / Ne Sıklıkta...? ifadeleri anlatılır. Sıklık zarflarının (always, usually, sometimes, never) kullanımı ve "Ne sıklıkta...?" sorusu öğrenilir.
IX. Hafta	Hoşlanma ve hoşlanmama ifadeleri / fiillere -ing takısı getirme kuralları / istemek ve hoşlanmak yapılarının Karşılaştırması yapılır. Hoşlanma (like) ve hoşlanmama (dislike) ifadeleri ile fiillere -ing takısı getirme kuralları öğrenilir.
X. Hafta	Geniş zaman, sıklık zarfları ve hoşlanma ifadeleri gibi konular tekrar edilir. Ek materyallerle pratik yapılarak bilgiler pekiştirilir.
XI. Hafta	Sayılabilen isimler / isimlerin çoğul formları / sayılamayan isimler / anlatılır. Sayılabilen ve sayılamayan isimlerin kullanımı, çoğul formlar öğrenilir.
XII. Hafta	Var-Yok Yapısı (Geniş Zaman) / Miktar Belirteçleri: Birkaç, Hiç ifadeleri öğrenilir. Çoğul formlar ve "var-yok" yapısı öğrenilir. Miktar belirteçleri (a few, any) ile cümleler kurulur.
XIII. Hafta	Miktar Belirteçleri: Çok, Birçok, Biraz / Ne Kadar...? / Kaç Tane...? ifadeleri öğrenilir. Miktar belirteçlerinin (much, many, a little) kullanımı ve "Ne kadar...?" ile "Kaç tane...?" soruları öğrenilir.
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. İngilizcenin basit cümle kuruluşlarını kavrar. Cümlelerin öğelerini doğru bir şekilde kullanır.
2. İngilizceyi günlük bir iletişim aracı olarak kullanmaya başlar. İletişimde temel dil bilgisi yapılarını kullanır.
3. Farklı konularda konuşurken/yazarken uygun kelimeleri kullanır. Günlük yaşamda kullanılan konuşma dilini tanır.
4. Sözlü yönergeleri saptayarak tepki verir. Gerekli söylem belirteçlerini, bağlaçları ve geçiş sözcüklerini kullanır.
5. İngilizce ile internet üzerinden araştırma yapar. Başlangıç/orta seviyedeki metinleri okuyup anlar.
6. Basit cümle kuruluşları ile oluşturulmuş bir metin ile ilgili soruları cevaplar. Ders içeriğinde verilen konuları dildeki dört beceride (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanabilmeyi öğrenir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, final sınavı

Ders Kitabı: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Önerilen Kaynaklar: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: English I								Current Course Code: YDI107			Level of Course: License	
Program: Nursing								Recommended Course Code: YDI107				
ECTS Credit:2				Year-Semester: 2025-2026 Autumn				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Lect. Cengiz Orman								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): Narration												

Course Objectives: It is aimed to develop listening, speaking, reading and writing language skills. It is aimed to provide education to students in order to gain foreign language skills that they will need in their academic studies and business life. It is aimed to teach how to use the topics given in the course content in four language skills (listening, speaking, reading, writing).

Course Content: Making simple sentences in English; using sentence elements correctly; reading and understanding beginner level texts; speaking and writing at the beginner level; vocabulary, English readings, expressing different tenses with appropriate grammar.

I. Week	The general content of the course, materials and evaluation criteria are introduced. In addition, the use of the verb "to be" in the present tense and sentence structures are learned.
II. Week	The use of the present tense expression 'To Be' is learned. This topic includes the use of the verb "to be" in positive, negative and interrogative sentences.
III. Week	Possessive structures (have/has) and the use of these structures in sentences are learned. Students practice expressing the objects they own.
IV. Week	Family members / possessive subject / Whose...? expressions are learned. The names of family members and the use of possessive structures (my, your, his, her) and possessive relations are learned using the question "Who...?".
V. Week	Definite and indefinite prepositions a, an, the are explained. The rules for using definite (the) and indefinite (a, an) prepositions are learned.
VI. Week	The topics learned in previous units (present tense, possession, possessive, prepositions) are repeated. The information is reinforced by practicing with additional materials.
VII. Week	The rules for adding the -s suffix to verbs in the present tense / third person singular are explained. This topic includes the rules for adding the -s suffix to verbs for third person singular (he, she, it) in the present tense.
VIII. Week	Adverbs of frequency / Expressions of frequency / Ever and Never / How often...? are explained. The use of adverbs of frequency (always, usually, sometimes, never) and the question "How often...?" are learned.
IX. Week	Expressions of liking and disliking / rules for adding the -ing suffix to verbs / the structures of want and like are compared. The rules for adding the -ing suffix to verbs with expressions of like and dislike are learned.
X. Week	Topics such as present tense, adverbs of frequency and expressions of liking are repeated. The information is reinforced by practicing with additional materials.
XI. Week	Countable nouns / plural forms of nouns / uncountable nouns / are explained. The use of countable and uncountable nouns, plural forms are learned.
XII. Week	There is-There is No Structure (Present Tense) / Quantity Markers: A few, None expressions are learned. Plural forms and the "there is-there is" structure are learned. Sentences are formed with quantity markers (a few, any).
XIII. Week	Quantity Markers: Much, Many, A Little / How Much...? / How Many...? expressions are learned. The use of quantity markers (much, many, a little) and the questions "How much...?" and "How many...?" are learned.
XIV. Week	General repetition is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Understands the basic sentence structures of English. Uses the elements of the sentence correctly.
2. Starts to use English as a daily communication tool. Uses basic grammar structures in communication.
3. Uses appropriate words when speaking/writing on different topics. Recognizes the spoken language used in daily life.
4. Identifies and responds to verbal instructions. Uses necessary discourse markers, conjunctions and transition words.
5. Conducts research on the internet in English. Reads and understands beginner/intermediate level texts.
6. Answers questions about a text created with simple sentence structures. Learns to use the topics given in the course content in four language skills (listening, speaking, reading, writing).

Assessment Method(s): Midterm exam, final exam

Textbook: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Recommended Reading: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans 1	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, İngilizcenin temel dil bilgisi yapılarını (geniş zaman, sahiplik, iyelik, sıklık zarfları, miktar belirteçleri vb.) kapsamlı bir şekilde ele alarak öğrencilerin temel iletişim becerilerini geliştirmeyi hedeflemektedir. Öğrenciler, basit cümle kuruluşlarını öğrenerek günlük yaşamda kullanılan dil yapılarını tanırlar ve uygular. Ayrıca, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirerek İngilizceyi etkili bir iletişim aracı olarak kullanmayı öğrenir. Bu program, öğrencilerin temel düzeyde İngilizce metinleri anlamalarına, sözlü ve yazılı iletişim kurmalarına ve internet üzerinden araştırma yapmalarına katkıda bulunacaktır. Genel tekrar haftasıyla bilgilerin pekiştirilmesi, öğrencilerin dil becerilerini kalıcı hale getirmelerini sağlayacaktır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı

Türkçe Adı:

Biyokimya

İngilizce Adı:

Biochemistry

Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								Kredi	Yerel Kredi	3
	Lisans	X	Teorik:	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0				AKTS	3
	Yüksek Lisans												
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)									
Ders Adı: Biyokimya					Ders Kodu: HEM108			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					Önerilen Ders Kodu:HEM1108				
AKTS Kredisi: 3			Yıl-Dönem: 2025-2026 bahar			Seçmeli/Zorunlu:Zorunlu		Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Elemanı: Doç. Dr. Fazilet ERMAN						
T	3	U	0	L	0	K	3	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze anlatım									
Dersin Amaçları: Bu dersin sonunda öğrenci; temel biyokimya kavramlarını öğrenebilecek, metabolik entegrasyonu anlayabilecek, hastalıkta ve sağlıkta biyokimyasal mekanizmaları öğrenebilecek ve klinikte biyokimya analizlerinin yorumunu yapabilecektir. Ders İçeriği. Karbonhidrat, lipid, protein, vitamin, mineral, enzim ve nükleik asitlerin yapılarının ve organizmadaki işlevlerinin öğrenilmesi; bu bileşenlerin yetersizlik ve fazlalık durumlarında ortaya çıkan hastalıkların kavranması; sindirim, emilim, anabolizma ve katabolizma süreçlerinin incelenmesi; metabolik işleyişin bütüncül olarak değerlendirilmesi becerisinin kazandırılması.									
I. Hafta		Biyokimyaya giriş ve canlı organizmada bulunan elementler: Biyokimyanın tanımı, amacı, klinik biyokimya laboratuvarlarında uygulanan işlemler, kullanılan biyolojik materyaller, laboratuvar analizlerinin çeşitleri.							
II. Hafta		Kimyasal bağlar: Molekül içi ve moleküller arası bağlar. biyomoleküllerin yapılarında görülen kimyasal bağlardan örnekler. organik fonksiyonel gruplar							
III. Hafta		pH kavramı, asitler, bazlar, organizmadaki asit-baz dengesi, tamponlar ve vücuttaki tampon sistemleri, asidoz ve alkaloz							
IV. Hafta		Su ve elektrolit dengesi: Suyun biyolojik önemi ve görevleri, vücut su bölükleri, su dengesi ve su metabolizmasının düzenlenmesi, su dengesi bozuklukları, elektrolit metabolizması.							
V. Hafta		Metabolizma ve hücre: Metabolizmanın tanımı ve sınıflandırılması, bazal metabolizma hızına etki eden faktörler, hücrenin yapısal bileşenleri ve özellikleri							
VI. Hafta		Amino asitler ve proteinlerin yapı ve fonksiyonları: Amino asitlerin yapıları, sınıflandırılmaları ve özellikleri, esansiyel amino asitler, peptid bağı ve peptidler. Proteinlerin biyolojik fonksiyonları ve sınıflandırılmaları, üç boyutlu yapıları ve denatürasyon.							
VII. Hafta		Protein metabolizması ve bozuklukları: Proteinlerin sindirim ve emilimleri, endojen amino asitlerin sentezi, genel amino asit katabolizması, azot dengesi, plazma veya serum proteinleri, beslenme bozukluğuna bağlı hastalıklar, amino asit metabolizması bozuklukları, yeni doğan tarama testleri.							
		ARA SINAV							
VIII. Hafta		Enzimler: Enzimlerin yapısal özellikleri, isimlendirilmeleri, sınıflandırılmaları, enzim kinetikleri, enzimatik reaksiyon hızına etki eden faktörler,enzim aktivitesinin düzenlenmesi, enzim inhibisyonu, izoenzimler, koenzimler.							
IX. Hafta		Klinik tanıda enzimler: kanda bulunan enzim kaynakları, enzim analizlerinde dikkat edilecek noktalar, enzimatik tanı alanları							
X. Hafta		Karbonhidratların yapı ve fonksiyonları:Yapısal özellikleri, sınıflandırılmaları, monosakkaritler, disakkaritler, oligosakkaritler, polisakkaritler, nişasta, glikojen, sellüloz ve kitin ve inülinin yapısal özellikleri, glikozaminoglikanlar, glikoproteinler, glikolipitler.							
XI. Hafta		Karbonhidratların sindirim ve emilimi, karbonhidrat metabolizması ve bozuklukları: Sindirim ve emilim, glikoliz, TCA, glikojenez, glikojenoliz, pentoz fosfat yolu, glukoneogenez, karbonhidrat emilim ve metabolizma bozuklukları, hipoglisemi, hiperglisemi, HbA1c							
XII. Hafta		Lipitlerin yapı ve fonksiyonları: Lipitlerin ortak özellikleri, sınıflandırılmaları, trigliseridlerin yapı ve fonksiyonları, yağ asitlerinin sınıflandırılması ve adlandırılması, çoklu doymamış yağ asitlerinin önemi, lipoproteinler, kolesterolun yapısı ve özellikleri.							
XIII. Hafta		Lipit metabolizması: Besinde lipitler, sindirim ve emilim, yağ asidi sentezi, β oksidasyon, TG, kolesterol ve keton cisimleri metabolizması, safra sitleri, lipitlerin klinikteki önemi.							
XIV. Hafta		Biyomembranlar: Membranların kimyasal bileşenleri, akışkan mozaik modeli, transport, basit difüzyon, kolaylaştırılmış difüzyon, aktif transport, endositoz ve ekzositoz.							
Ders İçeriği:									
Beklenen Öğrenim Çıktıları:									
1.Temel ve klinik biyokimya kavramlarını öğrenir.									
2. Besin öğelerinin nasıl metabolize edildiğini öğrenir.									
3. Vücutta su ve elektrolit dengesi ile pH dengesinin nasıl sağlandığını öğrenir.									
4. Hastalıkta ve sağlıkta biyokimyasal mekanizmaları öğrenir.									
5. Biyokimya analizlerini yorumlamayı öğrenir.									

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)
Ders Kitabı: Dersin öğretim elemanı tarafından öğrencilere hazırlanan ders notları
Önerilen Kaynaklar: . 1. Lippincott Biyokimya: Görsel Anlatımlı Çalışma Kitapları. Prof. Dr. Engin ULUKAYA Nobel Tıp Kitabevleri, 2024 2. Temel ve Klinik Biyokimya. Prof. Dr. Dildar KONUKOĞLU, Nobel Tıp Kitabevleri, 2017 3. Sağlık Bilimleri için Biyokimya. Serdal ÖĞÜT Kongre Kitabevi, 2016
Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Biochemistry					Course Code:HEM108			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM1108				
ECTS Credit: 3			Year-Semester: 2025-2026 spring			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:			Instructor(s): Assoc.Prof Fazilet ERMAN						
T	3	P							
Teaching Method(s): Face to face explanation									
Course Objectives: At the end of this course, students will be able to learn basic biochemistry concepts, understand metabolic integration, learn biochemical mechanisms in health and disease, and interpret biochemical analyses in the clinic.									
Course Content: Learning the structures and functions of carbohydrates, lipids, proteins, vitamins, minerals, enzymes and nucleic acids in the organism; understanding the diseases that occur in cases of deficiency and excess of these components; examining the processes of digestion, absorption, anabolism and catabolism; acquiring the ability to evaluate metabolic functioning holistically.									
I. Week		Introduction to biochemistry and elements found in living organisms: Definition and purpose of biochemistry, procedures applied in clinical biochemistry laboratories, biological materials used, types of laboratory analyses.							
II. Week		Chemical bonds: Intramolecular and intermolecular bonds. Examples of chemical bonds seen in the structures of biomolecules. organic functional groups							
III. Week		Concept of pH, acids, bases, acid-base balance in the organism, buffers and buffer systems in the body, acidosis and alkalosis							
IV. Week		Water and electrolyte balance: Biological importance and functions of water, body water compartments, water balance and regulation of water metabolism, water balance disorders, electrolyte metabolism.							
V. Week		Metabolism and cell: Definition and classification of metabolism, factors affecting basal metabolic rate, structural components and properties of the cell							
VI. Week		Structure and functions of amino acids and proteins: Structures, classifications and properties of amino acids, essential amino acids, peptide bond and peptides. Biological functions and classifications of proteins, three-dimensional structures and denaturation.							
VII. Week		Protein metabolism and disorders: Digestion and absorption of proteins, synthesis of endogenous amino acids, general amino acid catabolism, nitrogen balance, plasma or serum proteins, diseases related to malnutrition, amino acid metabolism disorders, newborn screening tests.							
		MIDTERM EXAM							
VIII. Week		Enzymes: Structural properties of enzymes, their nomenclature, classification, enzyme kinetics, factors affecting enzymatic reaction rate, regulation of enzyme activity, enzyme inhibition, isoenzymes, coenzymes.							
IX. Week		Enzymes in clinical diagnosis: sources of enzymes found in blood, points to be considered in enzyme analyses, enzymatic diagnosis areas.							
X. Week		Structure and functions of carbohydrates: Structural properties, classifications, monosaccharides, disaccharides, oligosaccharides, polysaccharides, starch, glycogen, cellulose and structural properties of chitin and inulin, glycosaminoglycans, glycoproteins, glycolipids.							
XI. Week		Carbohydrate digestion and absorption, carbohydrate metabolism and disorders: Digestion and absorption, glycolysis, TCA, glycogenesis, glycogenolysis, pentose phosphate pathway, gluconeogenesis, carbohydrate absorption and metabolism disorders, hypoglycemia, hyperglycemia, HbA1c							
XII. Week		Structure and functions of lipids: Common properties of lipids, classification, structure and functions of triglycerides, classification and nomenclature of fatty acids, importance of polyunsaturated fatty acids, lipoproteins, structure and properties of cholesterol.							
XIII. Week		Lipid metabolism: Lipids in food, digestion and absorption, fatty acid synthesis, β -oxidation, TG, cholesterol and ketone body metabolism, bile acids, clinical importance of lipids.							
XIV. Week		Biomembranes: Chemical components of membranes, fluid mosaic model, transport, simple diffusion, facilitated diffusion, active transport, endocytosis and exocytosis.							
Anticipated Learning Outcomes:									
1. Learns basic and clinical biochemistry concepts.									
2. Learns how nutrients are metabolized.									
3. Learns how water and electrolyte balance and pH balance are maintained in the body.									
4. Learns biochemical mechanisms in health and disease.									
5. Learns to interpret biochemical analyses.									

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
Textbook: Prepared by the course instructor.
Recommended Reading: 1. Lippincott Biochemistry: Workbooks with Visual Narratives. Prof. Dr. Engin ULUKAYA Nobel Medical Bookstores, 2024 2. Basic and Clinical Biochemistry. Prof. Dr. Dildar KONUKOĞLU, Nobel Medical Bookstores, 2017 3. Biochemistry for Health Sciences. Serdal ÖĞÜT Congress Bookstore, 2016
Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Lisans/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans	Bahar
2.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		
2.	İstanbul Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		
3.	Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
4.	Erciyes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
5.	Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Griffith University		
2.	Charles Sturt University		
3.	University Southampton		
4.	Western University		
5.	Leigh University		

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Biyokimya hemşirelik öğrencilerine temel sağlık bilimleri alanında güçlü bir altyapı kazandırmak açısından önemlidir. hemşirelerin hastalıkların moleküler temellerini anlamalarına, laboratuvar sonuçlarını yorumlamalarına, tedavi sürecinde kullanılan ilaçların etki mekanizmalarını kavramalarına ve klinik karar verme süreçlerine daha bilinçli katılmalarına olanak tanır. Ayrıca biyokimya bilgisi, hemşirelik uygulamalarında kritik kararlar alırken bilimsel temelli bir yaklaşım geliştirmelerine yardımcı olur. Lisans programı kapsamında yer alan biyokimya dersi hemşirelik öğrencilerinin mesleki bilgi ve becerilerini bilimsel temellere dayandırmaları açısından eğitim programının önemli ve vazgeçilmez bir parçasıdır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			
Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı												
Türkçe Adı:												
Fizyoloji												
İngilizce Adı:												
Physiology												
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı									
	Lisans	X	Teorik:	3	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	3	Yerel Kredi	3
	Yüksek Lisans											
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)																																							
Ders Adı: Fizyoloji					Ders Kodu: HEM104			Ders Düzeyi: Lisans																															
Programı: Hemşirelik					Önerilen Ders Kodu: HEM1104																																		
AKTS Kredisi: 3			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu		Öğretim Dili: Türkçe																															
Saatler/Yerel Kredi: 3			*Öğretim Elemanı: Doç. Dr. Zübeyde Ercan																																				
T	3	U	0	L	0	K	3	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.																															
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım																																							
Dersin Amaçları: İnsan vücudunun hücreden başlayarak, doku, organ ve sistemlerinin çalışma mekanizması ve birbirleriyle olan ilişkilerinin anlatılarak kavranmasını sağlamaktır. Hücre fizyolojisi, kas fizyolojisi, membran fizyolojisi, kan ve işlevleri, bağışıklık, dolaşım sistemi fizyolojisi, sindirim sistemi fizyolojisi ve metabolizmanın düzenlenmesini, periferik ve otonom sinir sistemi fizyolojisi, merkezi sinir sistemi fizyolojisi, duyu fizyolojisi, hormonların işlevlerini, solunum ve boşaltım fizyolojisini ve üreme fizyolojisi ile ilgili bilgileri kazandırmayı amaçlamaktadır. Ders İçeriği: Vücut sistemlerinin fizyolojik işleyişinin öğrenilmesi; hücre, sinir, kas, endokrin, dolaşım, solunum, sindirim, boşaltım ve üreme sistemlerinin temel fonksiyonlarının kavranması; homeostazis, vücut sıvı dengesi, kan, ozmoz ve otonom sinir sistemi mekanizmalarının anlaşılması; organizmanın bütüncül işleyişini değerlendirme becerisinin kazandırılması. <table border="1"> <tr> <td>I. Hafta</td> <td>Fizyolojiye giriş, fizyolojinin tanımı, kavramı ve içeriği ile hücre, hücrenin yapısı, organalleri, homeostaz kavramlarını anlatır.</td> </tr> <tr> <td>II. Hafta</td> <td>Hücre zarının yapısı, zardan Geçiş ve taşınma mekanizmaları ile membran fizyolojisi tanıtılarak öğrencinin membran ve mebrandaki olayları anlaması sağlanır. Membran Potansiyelleri ve Aksiyon Potansiyelleri (Uyarılabilen Dokular, Aksiyon Potansiyeli) tanımlarak nasıl meydana geldiği açıklanır.</td> </tr> <tr> <td>III. Hafta</td> <td>Hareket sistemini tanıtarak, iskelet kası ve düz kasın fizyolojik yapısını, kasılma mekanizmasını açıklayarak öğrencinin iskelet kası ve düz kasın yapısını ve çalışma mekanizmasını anlaması sağlanır. Düz kas ile iskelet kası arasındaki farkları açıklar.</td> </tr> <tr> <td>IV. Hafta</td> <td>Kan fizyolojisi, kan Hücreleri, Bağışıklık, Kan Grupları tanımlanır, mekanizmalar açıklanır. Hemostaz ve Kan Pıhtılaşması hakkında bilgi verilerek nasıl meydana geldiği öğretilir.</td> </tr> <tr> <td>V. Hafta</td> <td>Dolaşım Sistemi hakkında bilgi verilir. Kalp Döngüsü ve çalışmasının düzenlenmesi, Arteriyel Kan Basıncı, Kalp Sesleri, lenfatik sistem dolaşımı incelenir.</td> </tr> <tr> <td>VI. Hafta</td> <td>Sinir Sisteminin temel yapısını, Nöron, Sinaps, glial hücreler ve fonksiyonları, Merkezi Sinir Sisteminin Yapısı ve Fonksiyonlarını açıklar.</td> </tr> <tr> <td>VII. Hafta</td> <td>Periferik Sinir Sistemi, refleks, beyin sapı, bazal gangliyonlar, serebellum ile fonksiyonlarını açıklar. Uyku, medulla spinalis, inen çıkan yollar, Otonom Sinir Sistemi ve fonksiyonlarını açıklar.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Vize</td> </tr> <tr> <td>VIII. Hafta</td> <td>Duyu, kavramı, duyu çeşitlerini, ağrı fizyolojisinin işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar. Özel duylardan görme, işitme, tat ve koku fizyolojisi ile işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar.</td> </tr> <tr> <td>IX. Hafta</td> <td>Sindirim Sistemini inceler. Sindirim kanalında Sindirim/Emilim, Karbonhidrat, Yağ, Protein Metabolizmaları, karaciğer, safrak kesesi fonksiyonları incelenir.</td> </tr> <tr> <td>X. Hafta</td> <td>Solunum Sistemi fonksiyonları incelenir. Solunum, Oksijen ve Karbondioksit Difüzyonu, Taşınması, Solunumun Kontrolü nasıl sağlanır açıklanır.</td> </tr> <tr> <td>XI. Hafta</td> <td>Üriner Sistem fizyolojisine giriş yapılarak, Nefron, Glomerüler Filtrasyon, Tübüler Fonksiyonlar, idrar oluşumu, miksiyon işlevleri anlatılır.</td> </tr> <tr> <td>XII. Hafta</td> <td>Endokrin Sistem fizyolojisi, Hormon, Hipotalamus-hipofiz hormonal düzenlemesinin önemi anlatılır. Hipofiz hormonları, Paratiroid hormonları ve endokrin pankreas, Tiroid bezi ve hormonları, Adrenal korteks ve medulla hormonları açıklanarak işlevleri anlatılır.</td> </tr> <tr> <td>XIII. Hafta</td> <td>Gebelik Öncesi Kadın Fizyolojisi, Üreme sistemi anatomisi, Üreme döngüsü, oogenez, gonadotropinlerin ve prolaktinin hipofizden salgılanması ve bu hormonların üreme dokuları üzerindeki etkileri gibi üreme süreçlerini anlatır. Gebelik ve laktasyon süreçlerini anlar.</td> </tr> <tr> <td>XIV. Hafta</td> <td>Erkek üreme sistemi anatomisi, spermatogenez, süreçleri ve üreme fonksiyonları anlatılır.</td> </tr> </table> Beklenen Öğrenim Çıktıları: - Normal hücre, organ ve sistem fonksiyonunu tanımlayabilir. - Fizyolojik kontrol mekanizmalarını ve biyoelektriksel potansiyelleri açıklar. - Çizgili ve düz kasın fizyolojik özelliklerini, kasılma ve güç oluşturma mekanizmalarını tartışır. - Duyu ve sinir Fizyolojisi konusunda temel düzeyde bilgi sahibi olur. Otonom ve periferik sinir sistemi fizyolojisini açıklar. Merkezi sinir sistemi ve duyu fizyolojisini açıklar. - Kanın özellikleri ve kan hücrelerinin görevlerini, hemostaz, koagülasyon ve bağışıklık mekanizmalarını tanımlar. Kalp ve dolaşım sisteminin fizyolojik özelliklerini, işlevlerini ve düzenlenme mekanizmalarını anlatır. - Besinlerin sindirimini, hareketini, emilimini, atılmasını ve sindirim sisteminin fizyolojimiz üzerine etkilerini anlatır. - Akciğerdeki ventilasyonu, gaz değişiminin temel ilkelerini ve solunumun düzenlenmesini açıklar.										I. Hafta	Fizyolojiye giriş, fizyolojinin tanımı, kavramı ve içeriği ile hücre, hücrenin yapısı, organalleri, homeostaz kavramlarını anlatır.	II. Hafta	Hücre zarının yapısı, zardan Geçiş ve taşınma mekanizmaları ile membran fizyolojisi tanıtılarak öğrencinin membran ve mebrandaki olayları anlaması sağlanır. Membran Potansiyelleri ve Aksiyon Potansiyelleri (Uyarılabilen Dokular, Aksiyon Potansiyeli) tanımlarak nasıl meydana geldiği açıklanır.	III. Hafta	Hareket sistemini tanıtarak, iskelet kası ve düz kasın fizyolojik yapısını, kasılma mekanizmasını açıklayarak öğrencinin iskelet kası ve düz kasın yapısını ve çalışma mekanizmasını anlaması sağlanır. Düz kas ile iskelet kası arasındaki farkları açıklar.	IV. Hafta	Kan fizyolojisi, kan Hücreleri, Bağışıklık, Kan Grupları tanımlanır, mekanizmalar açıklanır. Hemostaz ve Kan Pıhtılaşması hakkında bilgi verilerek nasıl meydana geldiği öğretilir.	V. Hafta	Dolaşım Sistemi hakkında bilgi verilir. Kalp Döngüsü ve çalışmasının düzenlenmesi, Arteriyel Kan Basıncı, Kalp Sesleri, lenfatik sistem dolaşımı incelenir.	VI. Hafta	Sinir Sisteminin temel yapısını, Nöron, Sinaps, glial hücreler ve fonksiyonları, Merkezi Sinir Sisteminin Yapısı ve Fonksiyonlarını açıklar.	VII. Hafta	Periferik Sinir Sistemi, refleks, beyin sapı, bazal gangliyonlar, serebellum ile fonksiyonlarını açıklar. Uyku, medulla spinalis, inen çıkan yollar, Otonom Sinir Sistemi ve fonksiyonlarını açıklar.		Vize	VIII. Hafta	Duyu, kavramı, duyu çeşitlerini, ağrı fizyolojisinin işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar. Özel duylardan görme, işitme, tat ve koku fizyolojisi ile işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar.	IX. Hafta	Sindirim Sistemini inceler. Sindirim kanalında Sindirim/Emilim, Karbonhidrat, Yağ, Protein Metabolizmaları, karaciğer, safrak kesesi fonksiyonları incelenir.	X. Hafta	Solunum Sistemi fonksiyonları incelenir. Solunum, Oksijen ve Karbondioksit Difüzyonu, Taşınması, Solunumun Kontrolü nasıl sağlanır açıklanır.	XI. Hafta	Üriner Sistem fizyolojisine giriş yapılarak, Nefron, Glomerüler Filtrasyon, Tübüler Fonksiyonlar, idrar oluşumu, miksiyon işlevleri anlatılır.	XII. Hafta	Endokrin Sistem fizyolojisi, Hormon, Hipotalamus-hipofiz hormonal düzenlemesinin önemi anlatılır. Hipofiz hormonları, Paratiroid hormonları ve endokrin pankreas, Tiroid bezi ve hormonları, Adrenal korteks ve medulla hormonları açıklanarak işlevleri anlatılır.	XIII. Hafta	Gebelik Öncesi Kadın Fizyolojisi, Üreme sistemi anatomisi, Üreme döngüsü, oogenez, gonadotropinlerin ve prolaktinin hipofizden salgılanması ve bu hormonların üreme dokuları üzerindeki etkileri gibi üreme süreçlerini anlatır. Gebelik ve laktasyon süreçlerini anlar.	XIV. Hafta	Erkek üreme sistemi anatomisi, spermatogenez, süreçleri ve üreme fonksiyonları anlatılır.
I. Hafta	Fizyolojiye giriş, fizyolojinin tanımı, kavramı ve içeriği ile hücre, hücrenin yapısı, organalleri, homeostaz kavramlarını anlatır.																																						
II. Hafta	Hücre zarının yapısı, zardan Geçiş ve taşınma mekanizmaları ile membran fizyolojisi tanıtılarak öğrencinin membran ve mebrandaki olayları anlaması sağlanır. Membran Potansiyelleri ve Aksiyon Potansiyelleri (Uyarılabilen Dokular, Aksiyon Potansiyeli) tanımlarak nasıl meydana geldiği açıklanır.																																						
III. Hafta	Hareket sistemini tanıtarak, iskelet kası ve düz kasın fizyolojik yapısını, kasılma mekanizmasını açıklayarak öğrencinin iskelet kası ve düz kasın yapısını ve çalışma mekanizmasını anlaması sağlanır. Düz kas ile iskelet kası arasındaki farkları açıklar.																																						
IV. Hafta	Kan fizyolojisi, kan Hücreleri, Bağışıklık, Kan Grupları tanımlanır, mekanizmalar açıklanır. Hemostaz ve Kan Pıhtılaşması hakkında bilgi verilerek nasıl meydana geldiği öğretilir.																																						
V. Hafta	Dolaşım Sistemi hakkında bilgi verilir. Kalp Döngüsü ve çalışmasının düzenlenmesi, Arteriyel Kan Basıncı, Kalp Sesleri, lenfatik sistem dolaşımı incelenir.																																						
VI. Hafta	Sinir Sisteminin temel yapısını, Nöron, Sinaps, glial hücreler ve fonksiyonları, Merkezi Sinir Sisteminin Yapısı ve Fonksiyonlarını açıklar.																																						
VII. Hafta	Periferik Sinir Sistemi, refleks, beyin sapı, bazal gangliyonlar, serebellum ile fonksiyonlarını açıklar. Uyku, medulla spinalis, inen çıkan yollar, Otonom Sinir Sistemi ve fonksiyonlarını açıklar.																																						
	Vize																																						
VIII. Hafta	Duyu, kavramı, duyu çeşitlerini, ağrı fizyolojisinin işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar. Özel duylardan görme, işitme, tat ve koku fizyolojisi ile işlev ve çalışma mekanizmalarını açıklar.																																						
IX. Hafta	Sindirim Sistemini inceler. Sindirim kanalında Sindirim/Emilim, Karbonhidrat, Yağ, Protein Metabolizmaları, karaciğer, safrak kesesi fonksiyonları incelenir.																																						
X. Hafta	Solunum Sistemi fonksiyonları incelenir. Solunum, Oksijen ve Karbondioksit Difüzyonu, Taşınması, Solunumun Kontrolü nasıl sağlanır açıklanır.																																						
XI. Hafta	Üriner Sistem fizyolojisine giriş yapılarak, Nefron, Glomerüler Filtrasyon, Tübüler Fonksiyonlar, idrar oluşumu, miksiyon işlevleri anlatılır.																																						
XII. Hafta	Endokrin Sistem fizyolojisi, Hormon, Hipotalamus-hipofiz hormonal düzenlemesinin önemi anlatılır. Hipofiz hormonları, Paratiroid hormonları ve endokrin pankreas, Tiroid bezi ve hormonları, Adrenal korteks ve medulla hormonları açıklanarak işlevleri anlatılır.																																						
XIII. Hafta	Gebelik Öncesi Kadın Fizyolojisi, Üreme sistemi anatomisi, Üreme döngüsü, oogenez, gonadotropinlerin ve prolaktinin hipofizden salgılanması ve bu hormonların üreme dokuları üzerindeki etkileri gibi üreme süreçlerini anlatır. Gebelik ve laktasyon süreçlerini anlar.																																						
XIV. Hafta	Erkek üreme sistemi anatomisi, spermatogenez, süreçleri ve üreme fonksiyonları anlatılır.																																						

8. Böbreklerin fizyolojisi, idrar üretimi, su ve iyon değişikliklerini temel düzeyde açıkla.
9. Hormonların yapımını ve doku-organ üzerinde gerçekleştirdikleri etki mekanizmalarını, üreme fizyolojisini tartış.
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)
Ders Kitabı: Guyton, Hall. “Tıbbi Fizyoloji”.
Önerilen Kaynaklar: -Ganong. “Tıbbi Fizyoloji”, -Lippincott Görsel Anlatımlı Çalışma Kitapları: Fizyoloji, Guyton & Hall Renkli Fizyoloji Atlası, -Vander İnsan Fizyolojisi.
Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)																																					
Course Name: Physiology					Course Code:HEM104			Level of Course: Undergraduate																													
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM1104																																
ECTS Credit: 3			Year-Semester: 2025-2026 spring			Required/Elective: Required		Language: Turkish																													
Hours/Local Credit: 3			Instructor(s): Assoc.Prof Zübeyde Ercan																																		
T	3	P	0	L	0	C	3																														
Teaching Method(s): narration																																					
Course Objectives: The aim of this course is to provide an understanding of the human body, starting from the cell, and the working mechanisms and interrelationships of its tissues, organs, and systems. It aims to provide information on cell physiology, muscle physiology, membrane physiology, blood and its functions, immunity, circulatory system physiology, digestive system physiology and metabolic regulation, peripheral and autonomic nervous system physiology, central nervous system physiology, sensory physiology, hormonal functions, respiratory and excretory physiology, and reproductive physiology. course content: Learning the physiological functioning of body systems; understanding the basic functions of the cell, nervous, muscular, endocrine, circulatory, respiratory, digestive, excretory and reproductive systems; understanding the mechanisms of homeostasis, body fluid balance, blood, osmosis and the autonomic nervous system; gaining the ability to evaluate the holistic functioning of the organism. <table border="1"> <tbody> <tr> <td>I. Week</td> <td>Introduction to physiology, definition, concept and content of physiology, cell, cell structure, organelles, homeostasis concepts.</td> </tr> <tr> <td>II. Week</td> <td>The structure of the cell membrane, membrane transition and transport mechanisms and membrane physiology are introduced and the student is provided to understand the events in the membrane and membrane. Membrane Potentials and Action Potentials (Excitable Tissues, Action Potential) are defined and explained how they occur.</td> </tr> <tr> <td>III. Week</td> <td>By introducing the movement system, explaining the physiological structure and contraction mechanism of skeletal muscle and smooth muscle, the student is provided to understand the structure and working mechanism of skeletal muscle and smooth muscle. Explain the differences between smooth muscle and skeletal muscle.</td> </tr> <tr> <td>IV. Week</td> <td>Blood physiology, blood cells, immunity, blood groups are defined, mechanisms are explained. By giving information about Hemostasis and Blood Coagulation, it is taught how it occurs.</td> </tr> <tr> <td>V. Week</td> <td>Information about the Circulatory System is given. Heart Cycle and regulation of its work, Arterial Blood Pressure, Heart Sounds, lymphatic system circulation is examined.</td> </tr> <tr> <td>VI. Week</td> <td>Explains the basic structure of the nervous system, neuron, synapse, glial cells and their functions, structure and functions of the central nervous system.</td> </tr> <tr> <td>VII. Week</td> <td>Explains Peripheral Nervous System, reflex, brain stem, basal ganglia, cerebellum and their functions. Explains sleep, medulla spinalis, descending and ascending pathways, Autonomic Nervous System and its functions.</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Midterm Exam</td> </tr> <tr> <td>VIII. Week</td> <td>Explains the concept of sense, concept, types of senses, function and working mechanisms of pain physiology. Explains the physiology, function and working mechanisms of special senses of vision, hearing, taste and smell.</td> </tr> <tr> <td>IX. Week</td> <td>Examines the Digestive System. Digestion/Absorption, Carbohydrate, Fat, Protein Metabolism, liver, gallbladder functions in the digestive tract are examined.</td> </tr> <tr> <td>X. Week</td> <td>Respiratory System functions are examined. Breathing, Oxygen and Carbon Dioxide Diffusion, Transport, How Respiration is Controlled are explained.</td> </tr> <tr> <td>XI. Week</td> <td>An introduction to the physiology of the urinary system is provided, and the functions of the nephron, glomerular filtration, tubular functions, and micturition are explained.</td> </tr> <tr> <td>XII. Week</td> <td>Endocrine System physiology, Hormone, Hypothalamus-pituitary hormonal regulation is explained. Pituitary hormones, Parathyroid hormones and endocrine pancreas, Thyroid gland and hormones, Adrenal cortex and medulla hormones are explained and their functions are explained.</td> </tr> <tr> <td>XIII. Week</td> <td>Describes reproductive processes such as preception female physiology, reproductive system anatomy, reproductive cycle, oogenesis, secretion of gonadotropins and prolactin from the pituitary and the effects of these hormones on reproductive tissues. Understands the processes of pregnancy and lactation.</td> </tr> </tbody> </table> Course Content: Anticipated Learning Outcomes: To be able to understand the meanings of Latin terms used in physiology classes. To be able to understand how physiological systems coordinate the functioning of the organism. To have general information about other systems in the human body. Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%) Textbook: Guyton, Hall. "Medical Physiology".										I. Week	Introduction to physiology, definition, concept and content of physiology, cell, cell structure, organelles, homeostasis concepts.	II. Week	The structure of the cell membrane, membrane transition and transport mechanisms and membrane physiology are introduced and the student is provided to understand the events in the membrane and membrane. Membrane Potentials and Action Potentials (Excitable Tissues, Action Potential) are defined and explained how they occur.	III. Week	By introducing the movement system, explaining the physiological structure and contraction mechanism of skeletal muscle and smooth muscle, the student is provided to understand the structure and working mechanism of skeletal muscle and smooth muscle. Explain the differences between smooth muscle and skeletal muscle.	IV. Week	Blood physiology, blood cells, immunity, blood groups are defined, mechanisms are explained. By giving information about Hemostasis and Blood Coagulation, it is taught how it occurs.	V. Week	Information about the Circulatory System is given. Heart Cycle and regulation of its work, Arterial Blood Pressure, Heart Sounds, lymphatic system circulation is examined.	VI. Week	Explains the basic structure of the nervous system, neuron, synapse, glial cells and their functions, structure and functions of the central nervous system.	VII. Week	Explains Peripheral Nervous System, reflex, brain stem, basal ganglia, cerebellum and their functions. Explains sleep, medulla spinalis, descending and ascending pathways, Autonomic Nervous System and its functions.		Midterm Exam	VIII. Week	Explains the concept of sense, concept, types of senses, function and working mechanisms of pain physiology. Explains the physiology, function and working mechanisms of special senses of vision, hearing, taste and smell.	IX. Week	Examines the Digestive System. Digestion/Absorption, Carbohydrate, Fat, Protein Metabolism, liver, gallbladder functions in the digestive tract are examined.	X. Week	Respiratory System functions are examined. Breathing, Oxygen and Carbon Dioxide Diffusion, Transport, How Respiration is Controlled are explained.	XI. Week	An introduction to the physiology of the urinary system is provided, and the functions of the nephron, glomerular filtration, tubular functions, and micturition are explained.	XII. Week	Endocrine System physiology, Hormone, Hypothalamus-pituitary hormonal regulation is explained. Pituitary hormones, Parathyroid hormones and endocrine pancreas, Thyroid gland and hormones, Adrenal cortex and medulla hormones are explained and their functions are explained.	XIII. Week	Describes reproductive processes such as preception female physiology, reproductive system anatomy, reproductive cycle, oogenesis, secretion of gonadotropins and prolactin from the pituitary and the effects of these hormones on reproductive tissues. Understands the processes of pregnancy and lactation.
I. Week	Introduction to physiology, definition, concept and content of physiology, cell, cell structure, organelles, homeostasis concepts.																																				
II. Week	The structure of the cell membrane, membrane transition and transport mechanisms and membrane physiology are introduced and the student is provided to understand the events in the membrane and membrane. Membrane Potentials and Action Potentials (Excitable Tissues, Action Potential) are defined and explained how they occur.																																				
III. Week	By introducing the movement system, explaining the physiological structure and contraction mechanism of skeletal muscle and smooth muscle, the student is provided to understand the structure and working mechanism of skeletal muscle and smooth muscle. Explain the differences between smooth muscle and skeletal muscle.																																				
IV. Week	Blood physiology, blood cells, immunity, blood groups are defined, mechanisms are explained. By giving information about Hemostasis and Blood Coagulation, it is taught how it occurs.																																				
V. Week	Information about the Circulatory System is given. Heart Cycle and regulation of its work, Arterial Blood Pressure, Heart Sounds, lymphatic system circulation is examined.																																				
VI. Week	Explains the basic structure of the nervous system, neuron, synapse, glial cells and their functions, structure and functions of the central nervous system.																																				
VII. Week	Explains Peripheral Nervous System, reflex, brain stem, basal ganglia, cerebellum and their functions. Explains sleep, medulla spinalis, descending and ascending pathways, Autonomic Nervous System and its functions.																																				
	Midterm Exam																																				
VIII. Week	Explains the concept of sense, concept, types of senses, function and working mechanisms of pain physiology. Explains the physiology, function and working mechanisms of special senses of vision, hearing, taste and smell.																																				
IX. Week	Examines the Digestive System. Digestion/Absorption, Carbohydrate, Fat, Protein Metabolism, liver, gallbladder functions in the digestive tract are examined.																																				
X. Week	Respiratory System functions are examined. Breathing, Oxygen and Carbon Dioxide Diffusion, Transport, How Respiration is Controlled are explained.																																				
XI. Week	An introduction to the physiology of the urinary system is provided, and the functions of the nephron, glomerular filtration, tubular functions, and micturition are explained.																																				
XII. Week	Endocrine System physiology, Hormone, Hypothalamus-pituitary hormonal regulation is explained. Pituitary hormones, Parathyroid hormones and endocrine pancreas, Thyroid gland and hormones, Adrenal cortex and medulla hormones are explained and their functions are explained.																																				
XIII. Week	Describes reproductive processes such as preception female physiology, reproductive system anatomy, reproductive cycle, oogenesis, secretion of gonadotropins and prolactin from the pituitary and the effects of these hormones on reproductive tissues. Understands the processes of pregnancy and lactation.																																				

Recommended Reading: -Ganong, “Medical Physiology”, -Lippincott Illustrated Workbooks: Physiology, Guyton & Hall Color Atlas of Physiology, -Vander Human Physiology.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Lisans/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans	Bahar
2.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Ders müfredatta var (Fizyoloji, 1. Yarıyıl, FZY603, Teorik:3, Uygulama ve laboratuvar:0)
2.	Gazi Üniversitesi		Ders müfredatta var (Fizyoloji I, 1. Yarıyıl, PRM113, Teorik:3, Uygulama ve laboratuvar:0)
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Johns Hopkins University (USA)		Ders müfredatta var (Physiology with Lab, NR.110.205, 4 credits, theoretical:2 laboratory:2)
2.	University of Saskatchewan (Canada)		Ders müfredatta var (Physiology, NURS 246, 3 credits, theoretical:3)
3.			
4.			
5.			

I. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

--

II. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐	Evet	☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			
Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐	Evet	☒ Hayır
			“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
			☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz

III. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

IV. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
--------------	--	-------------	--	----------	--

Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	
---------------------------	--	------	--	-------	--

VI.Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

I. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Türk Dili II											
İngilizce Adı:											
Turkish Language II											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi 2	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X				İngilizce:	Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Türk Dili II						Mevcut Ders Kodu: TRD110			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: TRD110						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar): Öğr. Gör. Ünal Yıldırım (uyildirim@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı; üniversitede herhangi bir bilim veya sanat dalına ait temel bilgileri alan gençlerimizin hayatları boyunca daha başarılı olmaları için düşüncelerini ve bilgilerini yazılı veya sözlü olarak düzgün ifade etme becerileri kazandırmaktır.												
Ders İçeriği: Yazılı ve sözlü anlatımın temel ilkeleri ve türlerini tanıtmak ve öğrencilerin yazılı sözlü anlatım becerilerini geliştirmek. Edebiyat metinlerini okumanın özel durumlarını tartışmak ve eleştirel okuma konusunda çözümleme örnekleri göstererek, öğrencilerin yazınsal duyarlılığını geliştirmek.												
I. Hafta		Zarfların cümlede kullanım şekli anlatılır. Zarfların (zaman, yer, miktar, durum zarfları) ve edatların (için, ile, kadar vb.) cümle içindeki işlevleri ve kullanım şekilleri incelenir										
II. Hafta		Edatların cümlede kullanım şekli anlatılır. Edatların (için, ile, kadar vb.) cümle içindeki işlevleri ve kullanım şekilleri incelenir										
III. Hafta		Cümlelerin tanımı, özellikleri ve türleri (basit, birleşik, bağlı cümle) üzerine odaklanılır. Cümle yapısını anlamak ve doğru cümleler kurmak için gerekli temel bilgileri aktarılır.										
IV. Hafta		Cümlelerin temel öğeleri (özne, yüklem, nesne, tümleç) ve bu öğelerin cümle içindeki işlevleri ele alınır. Cümleleri öğelerine ayırarak analiz etme becerisi kazandırılır.										
V. Hafta		Cümlelerin yapısal olarak incelenmesi ve tahlil edilmesi üzerine odaklanılır. Örnek cümleler üzerinde çalışılarak cümle tahlili yapmak öğretilir.										

special situations of reading literary texts and to develop students' literary sensitivity by showing examples of analysis in critical reading.

I. Week	The way adverbs are used in sentences is explained. The functions and usage of adverbs (adverbs of time, place, quantity, situation) and prepositions (for, with, until, etc.) in sentences are examined.
II. Week	The way prepositions are used in sentences is explained. The functions and usage patterns of prepositions (for, with, until, etc.) in sentences are examined
III. Week	Focuses on the definition, properties and types of sentences (simple, compound, dependent clauses). The basic knowledge necessary for understanding sentence structure and constructing correct sentences is conveyed.
IV. Week	The basic elements of the sentence (subject, predicate, object, complement) and the functions of these elements in the sentence are discussed. The ability to analyze sentences by dividing them into their elements is gained.
V. Week	The focus is on analyzing and analyzing sentences structurally. Sentence analysis is taught by working on sample sentences.
VI. Week	The rules and techniques of constructing correct and meaningful sentences are covered. Practicing different types of sentences (positive, negative, question sentences).
VII. Week	It includes the types of oral composition (conference, debate, presentation) and the preparation processes of these types. Techniques necessary for effective oral expression are learned.
VIII. Week	Preparing a speech plan and prepared speech techniques are discussed. The importance of preparation before the speech and the points to be considered during the speech are taught.
IX. Week	It includes the forms of expression used in composition (explanatory, descriptive, argumentative) and the application of these forms. Different types of expression are reinforced with examples.
X. Week	Types of written composition (article, essay, story, letter) and the characteristics of these types are examined. Writing rules and techniques of each genre are learned.
XI. Week	Students practice the types of written composition in practice. Writing skills are developed by writing on sample topics.
XII. Week	The causes of expression disorders (unnecessary use of words, use of words in the wrong sense) and sentence disorders (subject-predicate incompatibility, logic errors) are examined. The ability to identify these disorders is gained.
XIII. Week	The focus is on how to correct narrative and sentence disorders. Practicing correcting the disorders by working on sample texts.
XIV. Week	General review is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Understands the role of these rules in sentence formation by learning the syntax (syntax) rules of Turkish (sentence structure, arrangement of elements, emphasis). Analyze sentence structures (simple, compound, connected sentence) and sentence types (affirmative, negative, question, exclamation sentences) in Turkish.
2. Gains the ability to form clear and understandable sentences in accordance with the rules of grammar. This skill enables them to be effective in both written and oral communication.
3. Analyze sentences in literary, scientific and daily texts structurally. Learns the features of the language used in scientific writings (objectivity, clarity, use of technical terms).
4. Identify the problems caused by expression disorders (unnecessary use of words, use of words in the wrong sense, logic errors) in communication.
5. Learn the types of written expression (article, essay, report) and oral expression (conference, presentation, debate) and comprehend the characteristics of each type.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam

Textbook: Beyaz, A. (1961). *Turkish language index*: Volume I. Ankara University Press House.

Recommended Reading: Beyaz, A. (1961). *Turkish language index*: Volume I. Ankara University Press House.
 Turkish Language Association. (1963-2000). *Turkish Language Association publications*. Ankara University Press Office.
 Turkish Language Association. (no date). *Spelling guide*. Turkish Language Association.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans	Bahar
2.				
3.				
4.				

5.				
----	--	--	--	--

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, Türkçenin söz dizimi kurallarını, cümle yapılarını ve anlatım türlerini detaylı bir şekilde ele alarak öğrencilerin dilbilgisi ve iletişim becerilerini geliştirmelerine katkı sağlamaktadır. Cümle öğelerinin analizi, anlatım bozukluklarının giderilmesi ve farklı yazılı-sözlü kompozisyon türlerinin öğretilmesi, öğrencilerin açık ve anlaşılır ifadeler kullanmasını destekler. Ayrıca, bilimsel ve edebi metinleri çözümleme yetisi kazandırarak akademik çalışmalarda başarılı olmalarına yardımcı olur. Program, yazılı ve sözlü anlatım becerilerini geliştiren kapsamlı bir içerik sunduğundan, dilin doğru ve etkili kullanımını öğretmek için yeterlilik gerekliliklerini karşılamaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekisini:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			

Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
<u>Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):</u>			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı										
Türkçe Adı:										
İngilizce Adı:										
English Adı:										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı							
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi 2	Yerel Kredi 2
	Yüksek Lisans									AKTS 2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: İngilizce II	Mevcut Ders Kodu: YDİ108	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik	Önerilen Ders Kodu: YDİ108	
AKTS Kredisi: 2	Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar	Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu
Saatler/Yerel Kredi: 2	*Öğretim Eleman(lar)ı: Okutman Cengiz Orman	
	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	
T 2 U 0 L 0 K 2		

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım

Dersin Amaçları: Dinleme, konuşma, okuma ve yazma dil becerilerini geliştirmek amaçlanmaktadır. Öğrencilere akademik çalışmalarında ve iş yaşamlarında ihtiyaç duyacakları yabancı dil becerisini kazandırmak amacıyla eğitim vermek amaçlanmaktadır. Ders içeriğinde verilen konuları dildeki dört beceride (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanabilmeyi öğretmek amaçlanmaktadır.

Ders İçeriği: İngilizce basit cümle kurma becerisi; İngilizce cümlelerin öğelerini doğru bir şekilde kullanma bilgisi; başlangıç seviyedeki metinleri okuyup anlama, yorumlama ve metinler hakkındaki soruları cevaplandırma; başlangıç seviyede İngilizce konuşup yazma yetisi.

I. Hafta	Dersin genel içeriği, kullanılacak materyaller ve değerlendirme kriterleri öğrencilere tanıtılır. Ders boyunca işlenecek konular hakkında bilgi verilir.
II. Hafta	Bağlaçlar: ve, ama, veya, çünkü, bundan dolayı / Niçin...? ifadeleri incelenir. Bu konu, temel bağlaçların (and, but, or, because, so) kullanımını ve "Niçin...?" sorularıyla ilgili cümle kurma öğrenilir.
III. Hafta	Emir cümlelerinin yapısı ve kullanım alanları öğrenilir. Talimat verme veya yönlendirme yaparken emir cümlelerinin doğru şekilde kullanılması öğrenilir.
IV. Hafta	Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmeye yönelik detaylı ve genel okuma aktiviteleri içerir. Metinler üzerinden sorular cevaplanarak okuduğunu anlama pratiği yapılır.
V. Hafta	Şimdiki zaman / fiillere -ing takısı getirmede yazım kuralları öğrenilir. Şimdiki zamanı kullanarak şu anda gerçekleşen

	eylemlerin ifade edildiği cümle pratikleri yapılır.
VI. Hafta	Şimdiki zaman ve geniş zaman karşılaştırması yapılır. / İngilizce'de -ing takısı almayan fiiller anlatılır.
VII. Hafta	Gelecek zaman: will ve going to karşılaştırması yapılır. Gelecek zamanın iki temel yapısı (will ve going to) ve bu yapıların kullanım alanları öğrenilir.
VIII. Hafta	Şimdiki zaman, gelecek zaman ve -ing takısı almayan fiiller gibi konular tekrar edilir. Ek materyallerle pratik yapılarak bilgiler pekiştirilir.
IX. Hafta	Yardımcı fiiller (modal verbs): should, can, must, mustn't ifadeler öğrenilir. Tavsiye, yetenek, zorunluluk ve yasaklama gibi durumları ifade etmek öğrenilir.
X. Hafta	Sıfatlarda kıyaslama anlatılır. Sıfatların karşılaştırma (comparative) ve üstünlük (superlative) derecelerinin kullanımı öğrenilir.
XI. Hafta	Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmeye yönelik detaylı ve genel okuma aktivitelerini içerir. Metinler üzerinden sorular cevaplanarak okuduğunu anlama pratiği yapılır.
XII. Hafta	Geçmiş zaman anlatılır. Geçmiş zamanın yapısı ve kuralları öğrenilir.
XIII. Hafta	Geçmiş zamanda düzenli ve düzensiz fiiller / fiillere -ed takısı getirmede yazım kuralları anlatılır. Düzenli ve düzensiz fiillerin kullanımı ve -ed takısı getirme kuralları öğrenilir.
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1. İngilizcenin basit cümle kuruluşlarını kavrar. Cümlelerin öğelerini doğru bir şekilde kullanır. 2. İngilizceyi günlük bir iletişim aracı olarak kullanmaya başlar. İletişimde temel dil bilgisi yapılarını kullanır. 3. Farklı konularda konuşurken/yazarken uygun kelimeleri kullanır. Günlük yaşamda kullanılan konuşma dilini tanır. 4. Sözlü yönergeleri saptayarak tepki verir. Gerekli söylem belirteçlerini, bağlaçları ve geçiş sözcüklerini kullanır. 5. İngilizce ile internet üzerinden araştırma yapar. Başlangıç/orta seviyedeki metinleri okuyup anlar. 6. Basit cümle kuruluşları ile oluşturulmuş bir metin ile ilgili soruları cevaplar. Ders içeriğinde verilen konuları dildeki dört beceride (dinleme, konuşma, okuma, yazma) kullanabilmeyi öğrenir.
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, final sınavı
Ders Kitabı: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). <i>Breeze in grammar</i>. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2. McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). <i>Touchstone 1</i>. Cambridge University Press.
Önerilen Kaynaklar: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). <i>Breeze in grammar</i>. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2. McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). <i>Touchstone 1</i>. Cambridge University Press.
Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: English II							Current Course Code: YDİ108			Level of Course: License		
Program: Nursing							Recommended Course Code: YDİ108					
ECTS Credit: 2				Year-Semester: 2025-2026 Spring				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Lect. Cengiz Orman								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): Narration												
Course Objectives: It is aimed to develop listening, speaking, reading and writing language skills. It is aimed to provide education to students in order to gain foreign language skills that they will need in their academic studies and business life. It is aimed to teach how to use the topics given in the course content in four language skills (listening, speaking, reading, writing).												
Course Content: Ability to construct simple sentences in English; knowledge of using the elements of English sentences correctly; ability to read, understand,												

interpret and answer questions about texts at the beginner level; ability to speak and write English at the beginner level.

I. Week	The general content of the course, the materials to be used and the evaluation criteria are introduced to the students. Information is provided about the topics to be covered throughout the course.
II. Week	Conjunctions: and, but, or, because, therefore / Why...? expressions are examined. This topic teaches the use of basic conjunctions (and, but, or, because, so) and how to make sentences about "Why...?" questions.
III. Week	The structure and areas of use of imperative sentences are learned. The correct use of imperative sentences when giving instructions or giving directions is learned.
IV. Week	It includes detailed and general reading activities aimed at developing students' reading and comprehension skills. Reading comprehension practice is done by answering questions on texts.
V. Week	Present tense / spelling rules for adding -ing suffix to verbs are learned. Sentence practices are done using present tense to express actions that are happening right now.
VI. Week	Present tense and present tense are compared. / Verbs that do not take -ing suffix in English are explained.
VII. Week	Future tense: will and going to are compared. The two basic structures of the future tense (will and going to) and the areas of use of these structures are learned.
VIII. Week	Topics such as present tense, future tense and verbs that do not take the -ing suffix are reviewed. Information is reinforced by practicing with additional materials.
IX. Week	Auxiliary verbs (modal verbs): should, can, must, mustn't expressions are learned. It is learned to express situations such as advice, ability, obligation and prohibition.
X. Week	Comparison in adjectives is explained. The use of comparative and superlative degrees of adjectives is learned.
XI. Week	It includes detailed and general reading activities aimed at developing students' reading and comprehension skills. Reading comprehension practice is done by answering questions on texts.
XII. Week	Past tense is explained. The structure and rules of past tense are learned.
XIII. Week	Regular and irregular verbs in the past tense / spelling rules for adding -ed suffix to verbs are explained. The use of regular and irregular verbs and the rules for adding -ed suffix are learned.
XIV. Week	General repetition is done.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Understands the basic sentence structures of English. Uses the elements of the sentence correctly.
2. Starts to use English as a daily communication tool. Uses basic grammar structures in communication.
3. Uses appropriate words when speaking/writing on different topics. Recognizes the spoken language used in daily life.
4. Identifies and responds to verbal instructions. Uses necessary discourse markers, conjunctions and transition words.
5. Conducts research on the internet in English. Reads and understands beginner/intermediate level texts.
6. Answers questions about a text created with simple sentence structures. Learns to use the topics given in the course content in four language skills (listening, speaking, reading, writing).

Assessment Method(s): Midterm exam, final exam

Textbook: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Recommended Reading: Kenter, A., & Kenter, A. (tarih yok). *Breeze in grammar*. Ankara ELT Publishing. ISBN: 978-9944-0888-6-2.
McCarthy, M., McCarten, J., & Sandiford, H. (2014). *Touchstone 1*. Cambridge University Press.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans 1	Bahar
2.				
3.				

4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, temel dil bilgisi yapılarından başlayarak okuma, yazma, dinleme ve konuşma becerilerini aşamalı olarak geliştiren bir müfredat sunmaktadır. Ders içeriği, bağlaçlar, zamanlar ve yardımcı fiiller gibi temel dil bilgisi konularını sistematik bir şekilde ele alarak öğrencilerin doğru cümle kurma becerilerini pekiştirmesine yardımcı olur. Ayrıca, okuma-anlama aktiviteleri ve günlük iletişim odaklı konular, öğrencilerin İngilizceyi aktif bir şekilde kullanmalarını teşvik eder. Bu sayede öğrenciler, temel düzeyde İngilizce iletişim kurma, yazılı ve sözlü yönergeleri anlama ve uygun kelimeleri seçme gibi beceriler kazanarak programın yeterlilik gerekliliklerini karşılar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı												
Türkçe Adı:												
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II												
İngilizce Adı:												
Ataturk's Principles and History of Turkish Revolution II												
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı									
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	2	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans										AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II						Mevcut Ders Kodu: AİT102				Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: AİT102						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Okutman Handan Haykır *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: Türkiye Cumhuriyeti devletinin Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılmasından sonra laik ve üniter yapıda ulus-devlet olarak kuruluşunu, bu kuruluş esasına göre biçimlenen çağdaşlaşma tecrübesinin tarihini; Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen Türk Devrimi'nin, ulus-devlet ve çağdaşlık ve laiklik olgularının Türkiye bağlamında ifadesi ve anlamına karşılık gelen Atatürkçü Düşüncüyü genç nesillere öğretmek ve bunun değerini idrak ettirmek. AİT 204 dersini alan öğrenciden, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu temel ilkeleri ve Türk Devrimi çerçevesinde, bu düşüncüyü akıl ve bilim, çağdaşlık normları içinde millî esaslara göre uyarlayarak ve uygunlaştırarak toplum, birey ve ülke seviyesinde çağdaş sorunların çözümü üzerine sınıflama, betimleme, açıklama, analiz yeteneğini kazanması hedeflenir.												
Ders İçeriği: Milli Mücadelenin önemi; Atatürk Dönemi inkılap hareketleri; Atatürk Dönemi Türk dış politikasındaki gelişmeler; Atatürk İlkelerini anlama ve kavrama; Atatürk sonrası Türkiye hakkında bazı öngörülerde bulunabilme.												
I. Hafta		Siyasî modernleşmenin zemini ve şartlarının hazırlayıcı olarak Saltanatın Kaldırılması, Cumhuriyetin İlanı, Hilâfetin Kaldırılması süreçleri anlatılır. Yeni Devlet kurulurken Saltanat-Cumhuriyet ve Hilâfet tartışmaları incelenir.										
II. Hafta		1920-1938 arasında Türk siyasî iklimi incelenir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki siyasî partiler, iktidar-muhalefet ilişkileri, partiler: Cumhuriyet Halk Partisi, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, Serbest Fırka; Siyasî ve toplumsal										

	hayatın demokratikleşmesi anlatılır.	
III. Hafta	Siyasî modernleşmenin hukuk boyutu, laik hukuk sisteminin kurumları anlatılır. Siyasî, toplumsal, ticarî ve ekonomik hayatı düzenleyici kanunlaştırmalar incelenir.	
IV. Hafta	Türk Ulus-Devletinin inşasında eğitim meselesi incelenir. Laik eğitim sistemi, modern eğitim kurumlarının yapılanması, Türk İnkılabında eğitim ve uluslaşma arasındaki ilişkinin özellikleri, bu yönde entelektüel ve ilmi-pedagojik tartışmalar incelenir.	
V. Hafta	Ulus-devlet ve millî kültür ilişkisi, Türk İnkılabında millî kültürü besleyen ve yayan, bilimsel olarak incelenmesi amacıyla kurulan yeni kurumlar anlatılır. Bu kurumların yapılanmasını etkileyen iç siyasî ve sosyolojik düşünceler ve kültürel değişme üzerine etkileri incelenir.	
VI. Hafta	Ulus-devlet ve ekonomik yapının yeniden tanzimi incelenir. Yeni Türkiye'de ekonomik düşünce ve uygulamaları anlatılır.	
VII. Hafta	İki savaş arası bağlamında Atatürk dönemi Türk dış politikası (1923-1930) incelenir. Avrupa ve Türkiye ilişkileri (Lozan sonrası devletlerle ikili ilişkiler çerçevesinde) irdelenir.	
VIII. Hafta	İki Savaş Arası Bağlamında Türk Dış Politikası (1930-1938) incelenir. Avrupa ve Türkiye ilişkileri (Kıta Avrupası'nda Totaliter rejimlerin değerlendirilmesi bağlamında) SSCB ve Batı Avrupa, ABD ilişkileri, Türkiye-SSCB ilişkileri Dış Siyasî ilişkileri irdelenir.	
IX. Hafta	Atatürk İlkeleri değerlendirilir. İlkelerle ilişkili olan inkılaplar incelenir.	
X. Hafta	Atatürk Sonrası Türkiye incelenir. İnönü döneminin özellikleri ve II. Dünya Savaşı ve Türkiye anlatılır.	
XI. Hafta	Atatürk Sonrası Türkiye incelenir Dış Politika II. Dünya Savaşı'nın Türk siyasetine ve toplumsal hayatına etkileri incelenir.	
XII. Hafta	İkinci Dünya Savaşı sonrası Türk siyasî hayatında değişmelerin karakteristikleri incelenir. Çok partili sistemin kurulması, Türkiye'de 1946 Seçimleri, iktidar-muhalefet ilişkileri, Demokrat Parti'nin kuruluşu anlatılır.	
XIII. Hafta	Demokrat Parti İktidarı (1950-1960): Demokrat Parti'nin İç Siyaset uygulamaları, Demokrat Parti'nin Dış Siyaseti incelenir. Soğuk Savaş Dönemi'nde Türkiye'de iç siyasî olaylar ve dış siyasî meseleler, Soğuk Savaşın Sonu: SSCB'nin Dağılması, İki Almanya'nın Birleşmesi konuları irdelenir.	
XIV. Hafta	Genel tekrar yapılır.	
Beklenen Öğrenim Çıktıları: I. Tarihsel bilginin, bir konu/sorun ve zaman kesiti, olay-olgular, aktörleri etrafında çözümlenmesi, bu tarihsel olay-olgunun yazım ve anlatı biçimleri, dolayısıyla çeşitli materyallerin; tarihsel kesitle-olay-olgu-aktörler üzerine kaynakların, literatürün (kitaplar, makaleler, sinema ve edebiyat ürünleri) bu bilginin çözümlenmesinde bakış açısını destekleme gücünü kazanır. II. Bir tarihsel sorunu ele alan ve irdeleyen makalenin nasıl okunması, yorumlanması gerektiğini öğrenir. Bir tarihsel sorunu bugüne ilişkilendirerek, güncel sorunlarla (varsayımsal) ilişkisini kurarak araştırır. III. Farklı bakış açılarını ve görüşleri eleştirel olarak değerlendirme yetisini kazanır, kendi bakış açısına ve ileri sürdüğü düşünceler ve görüşlerine yönelik ortaya çıkan sorulara, tarihsel dayanaklarla düşünerek analiz edip cevap verebilme deneyimini, bir problem üzerine düşüncesini rasyonel ve doğru ifade edebilme ve aktarabilme bilgi ve deneyimini kazanır, soyutlama yapabilmeyi öğrenir.		
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav, Final sınavı		
Ders Kitabı: Öztürk, C. (Ed.). (tarih yok). <i>İmparatorluktan ulus devlete Türk inkılap tarihi</i> . Yazarlar: T. A. Baran & E. Başer. Yayınevi.		
Önerilen Kaynaklar: Atatürk, K. (1999). <i>Nutuk</i> . Zeynep Korkmaz. Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). <i>Atatürk ilkeleri ve inkılap tarihi</i> . Okutman Yayıncılık.		
Ön/yan Koşulları: -		

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Atatürk's Principles and History of Turkish Revolution II		Current Course Code: AİT102	Level of Course: License
Program: Nursing		Recommended Course Code: AİT102	
ECTS Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Spring	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit: 2	Instructor(s): Lect. Handan Haykır		

T	2	P	0	L	0	C	2	
---	---	---	---	---	---	---	---	--

Teaching Method(s): Narration

Course Objectives: The establishment of the Republic of Turkey as a nation-state in a secular and unitary structure after the collapse of the Ottoman Empire, the history of the modernization experience shaped on the basis of this establishment, the Turkish Revolution carried out under the leadership of Mustafa Kemal Atatürk, the founder of the Republic of Turkey, the nation-state and modernity and secularism in the context of Turkey and the expression of the phenomena of Atatürkist Thought, which corresponds to the meaning of the young generations to teach and realize its value. The student taking the AIT 204 course is expected to gain the ability to classify, describe, explain and analyze the solution of contemporary problems at the level of society, individual and country by adapting and adapting this thought according to national principles within the framework of the founding basic principles of the Republic of Turkey and the Turkish Revolution, within the norms of reason and science, modernity.

Course Content: The importance of the War of Independence; the revolutionary movements of the Atatürk Era; the developments in Turkish foreign policy during the Atatürk Era; understanding and comprehending Atatürk's principles; being able to make some predictions about Türkiye after Atatürk.

I. Week	The processes of the abolition of the Sultanate, the proclamation of the Republic, and the abolition of the Caliphate are explained as the ground and conditions of political modernization. The discussions on the Sultanate-Republic and the Caliphate during the establishment of the new state are analyzed.
II. Week	Turkish political climate between 1920-1938 is analyzed. Political parties in the Grand National Assembly of Turkey, power-opposition relations, parties: Republican People's Party, Progressive Republican Party, Free Party; democratization of political and social life.
III. Week	The legal dimension of political modernization, the institutions of the secular legal system are explained. Legislations regulating political, social, commercial and economic life are examined.
IV. Week	The issue of education in the construction of the Turkish Nation-State is examined. The secular education system, the structuring of modern educational institutions, the characteristics of the relationship between education and nation building in the Turkish Revolution, intellectual and scientific-pedagogical debates in this direction are examined.
V. Week	The relationship between nation-state and national culture, the new institutions established in the Turkish Revolution to nurture and disseminate national culture and to examine it scientifically are explained. Internal political and sociological considerations affecting the structuring of these institutions and their effects on cultural change are examined.
VI. Week	The nation-state and the reorganization of the economic structure are examined. Economic thought and practices in the new Turkey are explained.
VII. Week	Turkish foreign policy in the Atatürk period (1923-1930) is analyzed in the context of interwar period. Relations between Europe and Turkey (within the framework of bilateral relations with states after Lausanne) are examined.
VIII. Week	Turkish Foreign Policy in the context of the interwar period (1930-1938) is analyzed. Europe and Turkey Relations (in the context of the evaluation of totalitarian regimes in continental Europe) USSR and Western Europe, US relations, Turkey-USSR relations Foreign Political Relations are examined.
IX. Week	Atatürk's Principles are evaluated. The revolutions related to the principles are examined.
X. Week	Turkey after Atatürk is analyzed. The characteristics of the Inonu period and World War II and Turkey are explained.
XI. Week	Turkey after Atatürk is examined Foreign Policy The effects of World War II on Turkish politics and social life are examined.
XII. Week	The characteristics of the changes in Turkish political life after World War II are analyzed. The establishment of the multi-party system, the 1946 elections in Turkey, power-opposition relations, the establishment of the Democratic Party are explained.
XIII. Week	Democratic Party Power (1950-1960): Domestic political practices of the Democratic Party, Foreign Policy of the Democratic Party are analyzed. Domestic political events and foreign political issues in Turkey during the Cold War Period, The End of the Cold War: The dissolution of the USSR, the unification of the two Germans are examined.
XIV. Week	General review is made.

Anticipated Learning Outcomes:

- Analyzing historical knowledge around a subject/problem and time section, event-events, actors, the writing and narrative forms of this historical event-event, thus various materials; sources on historical section-event-event-actors, literature (books, articles, cinema and literary products) gain the power to support the point of view in analyzing this knowledge.
- Learns how to read and interpret an article that addresses and analyzes a historical problem. Researches a historical problem by relating it to the present, by establishing its (hypothetical) relationship with current problems.
- Gains the ability to critically evaluate different points of view and opinions, gains the experience of analyzing and responding to the questions that arise against his/her own point of view and the thoughts and opinions he/she puts forward by thinking with historical bases, gains the knowledge and experience of expressing and transferring his/her thoughts on a problem rationally and correctly, learns to make abstraction.

Assessment Method(s): Midterm exam, Final exam

Textbook: Öztürk, C. (Ed.). (no date). *Turkish Revolution History from Empire to Nation State*. Authors: T. A. Baran & E. Başer. Publisher.

Recommended Reading: Atatürk, K. (1999). *Nutuk*. Zeynep Korkmaz.

Turan, R., Safran, M., Hayat, N., Dönmez, C., & Şahin, M. (2011). *Atatürk's principles and history of revolution*. Okutman Publishing.

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	OZ	Lisans 1	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut program, siyasî modernleşme, hukuk, ekonomi, eğitim ve dış politika gibi temel alanları kapsayarak öğrencilerin tarihsel olayları çok yönlü bir bakış açısıyla analiz etmelerine olanak tanımaktadır. Program, öğrencilere tarihsel olayları ve olguları farklı kaynaklar üzerinden çözümleme becerisi kazandırarak akademik araştırma yapma yetkinliklerini geliştirir. Ayrıca, tarihsel süreçleri günümüzle ilişkilendirme ve eleştirel düşünme becerilerini destekleyerek, öğrencilerin tarihi olayları daha iyi anlamalarını ve yorumlamalarını sağlar. Böylece program, tarihi bilgiyi sistematik bir şekilde sunarak, öğrencilerin akademik ve entelektüel gelişimine önemli katkılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☐ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekisini:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	
		Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelikte İletişim Becerileri											
İngilizce Adı:											
Communication skills in nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	1	laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	3	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Hemşirelikte İletişim Becerileri						Ders Kodu: HEM 105 Önerilen Ders Kodu: HEM1103				Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik						AKTS Kredisi: 3				Yıl-Dönem: 2025-2026 güz	
Saatler/Yerel Kredi:						Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:						*Öğretim Eleman(lar)ı: ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.					
T	2	U	1	L	0	K	2				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: > Anlatım yöntemi > Tartışma yöntemi > Problem çözme yöntemi > Rol yapma yöntemi > Gösterip yaptırma yöntemi > Bireysel çalışma yöntemi > Örnek olay yöntemi > Beyin fırtınası > Tersine beyin fırtınası > Soru-cevap > Görüş geliştirme											
Dersin Amaçları: Bu dersin sonunda öğrencilerin, iletişimin insan ilişkilerindeki önemini kendini tanımayı, hastalığa ve duruma yönelik tepkileri anlamlandırabilmeyi, empati yapabilmeyi ve danışmanlık becerilerini öğrenmeleri amaçlanmıştır.											
Ders İçeriği: Hemşirelikte iletişimin temel kavramlarının ve kuramsal yaklaşımlarının öğrenilmesi; hasta-hemşire ilişkisi, iletişimi engelleyen ve geliştiren tutumların kavranması; yardım edici etkileşim süreci ve etkili görüşme tekniklerinin uygulanması; terapötik iletişim becerilerinin kazandırılması.											
I. Hafta		Giriş, dersin akademik gerekçelerinin açıklanması									
II. Hafta		Kendini tanıma, evrensel ve bilinçli geliştirme kavramlarının açıklanması									
III. Hafta		İletişim kavramı ve sürecinin açıklanması									
IV. Hafta		Etkili iletişim kavramı ve sürecinin açıklanması									
V. Hafta		Etkili iletişimin önündeki engellerin açıklanması									
VI. Hafta		Dinleme becerisinin ve öneminin açıklanması									
VII. Hafta		Empati becerisi ve empatik iletişimin ve öneminin açıklanması									

VIII. Hafta	İkna edici iletişim nedir, özellikleri nelerdir açıklanması
IX. Hafta	Etkili iletişim ve duygusal zekâ ve öneminin açıklanması
X. Hafta	Sözsüz iletişim becerileri, beden dili/kinezik nelerdir etkileri nelerdir açıklanması
XI. Hafta	Kişisel alan kullanımı/proksemi ve mekân kullanımı ve iletişime etkisinin açıklanması
XII. Hafta	Sosyal yaşamda davranış kuralları, görgü ve nezaket kurallarının iletişime katkılarının açıklanması
XIII. Hafta	Terapötik (sağıltıcı) iletişim in özellikleri, neler olduğu, hemirelikteki öneminin açıklanması
XIV. Hafta	Terapötik (sağıltıcı) iletişim in özellikleri, neler olduğu, hemirelikteki öneminin açıklanması terapötik (sağıltıcı) iletişim

Beklenen Öğrenim Çıktıları: □ 1 Kendini tanımanın kişiler arası ve hasta-hemşire iletişimi açısından önemini açıklayabilir.
 2 İletişimi etkileyen faktörler ve iletişim çeşitlerini tanımlayabilir
 3 Sözlü ve sözsüz iletişim biçimlerini sıralar
 4 Hemşirelikte kişilerarası ilişkilerin önemini açıklayabilir

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: Doğan Cüceloğlu (1991).İnsan İnsana .Remzi kitabevi .İstanbul, AUZEF ders notları, Ayşe Özcan(2006)Hemşire-Hasta İlişkisi ve İletişim ,sistem Ofset ,Ankara.
 • derleme ders dkümanları

Önerilen Kaynaklar: İstanbul Üniversitesi Helitam Ders Notları

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Communication Skills In Nursing					Course Code: HEM105 Recommended Course Code: HEM1103			Level of Course: Undergraduate		
Program:										
ECTS Credit: 3			Year-Semester: 2025-2026 fall			Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 3			Instructor(s): ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)							
T	2	P	1	L	0	C	3			
Teaching Method(s): Midterm exam > Lecture method > Discussion method > Problem solving method > Role playing method > Demonstration method > Individual work method > Case study method > Brainstorming > Reverse brainstorming > Question-answer > Opinion development										
Course Objectives: At the end of this course, it is aimed for students to learn the importance of communication in human relations, self-awareness, ability to make sense of reactions to the disease and situation, empathy and counseling skills.										
Course Content: Learning the basic concepts and theoretical approaches of communication in nursing; understanding the patient-nurse relationship and attitudes that hinder and enhance communication; applying the helpful interaction process and effective interview techniques; acquiring therapeutic communication skills.										
I. Week		Introduction, explanation of academic reasons of the course								
II. Week		Explanation of concepts of self-knowledge, universal and conscious development								
III. Week		Explanation of concept and process of communication								
IV. Week		Explanation of concept and process of effective communication								
V. Week		Explanation of obstacles of effective communication								
VI. Week		Explanation of listening skill and its importance								

VII. Week	Explanation of empathy skill and empathic communication and its importance
VIII. Week	Explanation of what is persuasionary communication, what are its characteristics Explanation of effective communication and emotional intelligence and its importance
IX. Week	Non-verbal communication skills, body language/kinesics what are their effects on communication explaining
X. Week	Personal space use/proxemia and space use and their effects on communication explaining
XI. Week	Social life behavior rules, etiquity and courtesy rules' contributions to communication explaining
XII. Week	The characteristics of therapeutic (healing) communication, what it is, its importance in nursing explaining
XIII. Week	The characteristics of therapeutic (healing) communication, what it is, its importance in nursing explaining therapeutic (healing) communication
XIV. Week	The characteristics of therapeutic (healing) communication, what it is, its importance in nursing explaining therapeutic (healing) communication

Anticipated Learning Outcomes: Can explain the importance of self-knowledge in terms of interpersonal and patient-nurse communication.
Can define factors affecting communication and types of communication.
List verbal and non-verbal communication styles
Explain the importance of interpersonal relationships in nursing

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- Doğan Cüceloğlu (1991).İnsan İnsana .Remzi kitabevi .İstanbul, AUZEF ders notları,
- Ayşe Özcan(2006)Hemşire-Hasta İlişkisi ve İletişim ,sistem Ofset ,Ankara.
- derleme ders dkümanları

Recommended Reading: .

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 1	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				

5.		
----	--	--

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Atatürk Üniversitesi	x	HMF109 KİŞİLERARASI İLİŞKİLER Z 2
2.	Akdeniz Üniversitesi	x	HME107 Hemşirelikte Kişilerarası İlişkiler Zorunlu 2 HMF210 İLETİŞİM BECERİLERİ GELİŞTİRME S 2
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	University of Newcastle		Essentials of Professional Communication
2.	Nebrija Üniversitesi		Communication in Medicine and Nursing
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

III. Kaynaklar

1. Hasta Bakımının Temel Taşıdır: Hemşirelik mesleğinde etkili iletişim, hasta merkezli bakımın ve güvenli sağlık hizmetinin temelidir. Hemşirelikte iletişim dersi, öğrencilerin hasta, aile ve sağlık ekibi ile etkili, empatik ve etik iletişim kurmalarını sağlamaya yönelik bilgi ve becerileri kazandırır. 2. Terapi Sürecinin Etkinliğini Artırır: İyi bir hemşire-hasta iletişimi, hastanın tedaviye uyumunu artırır, anksiyeteyi azaltır ve genel hasta memnuniyetini olumlu yönde etkiler. Bu ders, öğrencilerin sözlü, sözsüz ve yazılı iletişim tekniklerini öğrenerek klinik uygulamalar sırasında terapötik iletişim kurabilmesini sağlar. 3. Multidisipliner İşbirliği ve Ekip Çalışmasını Destekler: Hemşirelikte iletişim yalnızca hasta ile sınırlı değildir; sağlık ekibinin diğer üyeleriyle etkili ve açık iletişim, bakım kalitesinin artmasını sağlar. Bu ders, profesyonel iletişim, çatışma yönetimi ve ekip içi etkileşim konularında temel oluşturur. 4. Kültürel Duyarlılığı ve Etik Değerleri Geliştirir: İletişim sürecinde kültürel farklılıkların farkında olmak, etik ilkelere uygun davranmak ve hasta mahremiyetine saygı göstermek hemşirelik uygulamaları açısından kritik önemdedir. Ders içeriği bu konularda farkındalık ve sorumluluk kazandırır. 5. İletişim Kaynaklı Hataların Önlenmesini Sağlar: Sağlık hizmetlerinde yaşanan birçok hata, iletişim eksikliğinden kaynaklanır. Bu ders, öğrencilerin iletişim süreçlerini etkili biçimde yönetmesini sağlayarak hasta güvenliği açısından riskleri azaltır. 6. Kendini İfade Etme ve Profesyonel Kimlik Gelişimini Destekler: Hemşirelerin kendilerini doğru ve güvenli bir biçimde ifade edebilmesi, mesleki öz güveni artırır ve profesyonel kimlik oluşumunu destekler. İletişim becerileri, mesleki rolün etkin biçimde üstlenilmesini sağlar.

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 2 Üniversite içi = 1 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
			☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi					
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler		
Sunuş:					
Genel format (formların tam olarak sunulması)					
Son tarihler					
İmza ve paraflar					
Müfredat:					
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk					
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı					
Ders kodlamanın uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu					
Kredi hesaplarının doğruluğu					
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu					
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu					
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu					
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı					
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme					
Akreditasyon:					
YÖK kriterlerine uygunluk					
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu					
Uygulama:					
İnsan kaynaklarının yeterliliği					
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği					
Bütçenin yeterliliği					
Başlayacağı dönemin uygunluğu					
Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
------------------------	--	-------------	--	----------	--

Açıklamalar:

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelik Felsefesi, Temel Kavramlar ve İlkeler											
İngilizce Adı:											
Nursing Philosophy, Basic Concepts and Principles											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teori k:	4	uygulama		Laboratuvar	2	Kredi	Yerel Kredi	5
	Yüksek Lisans								AKTS	8	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Hemşirelik Felsefesi, Temel Kavramlar ve İlkeler		Ders Kodu: HEM101 Önerilen Ders Kodu: HEM1101		Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik							
AKTS Kredisi: 8	Yıl-Dönem: 2025-2026 güz	Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu		Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 5	*Öğretim Eleman(lar)ı: ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr), ÖĞR.GÖR FERHAT DAŞBİLEK (fdasbilek@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.						
T	4	U	0	L	2	K	5
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım, görsel sunumlar, laboratuvar uygulaması							
Dersin Amaçları: Hemşirelikte Temel Kavramlar dersinin amacı, öğrencilere temel hemşirelik felsefesini, sağlık bakımında hemşirenin rolünü ve bir hemşire olarak rolünü anlatmaktır.							
Ders İçeriği: Hemşireliğin doğasının, temel kavramlarının, felsefesi ve kuramsal yaklaşımlarının öğrenilmesi; hemşireliğin sağlık bakım sistemi içindeki yerinin kavranması; birey, aile ve toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesinde hemşirenin rol ve işlevlerinin anlaşılması; bilimsel düşünme, problem çözme ve doğru karar verme becerilerinin kazandırılması.							
I. Hafta	Giriş-Programın Açıklanması						
	Dersin amacı ve önemi, haftalık ders planı, ders işleniş yöntemi ve değerlendirme ölçütlerinin öğrencilere tanıtılması.						

	Hemşirelik esasları dersinin temel hedefleri ve öğrencilerin dersle ilgili beklentilerinin paylaşılması.
II. Hafta	İnsan ve Temel Gereksinimleri - İnsanın fiziksel, ruhsal ve sosyal boyutları. - Temel gereksinimlerin (oksijenasyon, beslenme, boşaltım, aktivite vb.) sınıflandırılması ve önemi. Hemşirelik bakımında temel gereksinimlerin karşılanmasına yönelik ilkeler.
III. Hafta	Yaşam Süreci - İnsan yaşam döngüsü: doğum, büyüme, gelişme, yaşlanma. - Yaşam sürecinin evreleri ve hemşirelik bakımındaki yeri. Farklı yaş dönemlerinin hemşirelik bakımına yansımaları.
IV. Hafta	Sağlık-Hastalık Kavramı - Sağlık ve hastalık kavramlarının tanımı, özellikleri. - Sağlığın korunması, geliştirilmesi ve hastalıkların önlenmesi. Sağlık-hastalık sürecinde hemşirelik rolü.
V. Hafta	Bakım Kavramı - Bakım ve hemşirelik bakımının tanımı. - Bakım verme süreci ve bakımın temel ilkeleri. Hemşirelik bakımını etkileyen etmenler ve etik ilkeler.
VI. Hafta	Birey ve Hastane Ortamı, Hasta Güvenliği - Hastane ortamının özellikleri, hasta bakımına etkileri. - Hastanın hastane ortamına uyum süreci. Hasta güvenliğini sağlama ilkeleri ve hemşirenin rolü.
VII. Hafta	Türkiye’de Sağlık Hizmetlerinin Sunumu, Sağlık Ekibi - Türkiye’de sağlık hizmetlerinin organizasyonu, sağlık hizmet düzeyleri. - Sağlık ekibinin yapısı ve ekip çalışmasının önemi. Hemşirenin sağlık ekibindeki yeri ve görevleri.
VIII. Hafta	Homeostaz, Stres ve Başetme - Homeostaz kavramı ve önemi. - Stres ve stresörler. Stresin birey üzerindeki etkileri ve baş etme stratejileri.
IX. Hafta	Ağrı, Uyku ve Dinlenme - Ağrı fizyolojisi, ağrı tipleri ve değerlendirilmesi. - Ağrı yönetiminde hemşirenin rolü. - Uyku ve dinlenmenin önemi, uyku düzenini etkileyen faktörler. Hemşirelikte uyku ve dinlenmenin desteklenmesi.
X. Hafta	Perioperatif Bakım - Cerrahi girişim öncesi, sırası ve sonrası bakımın aşamaları. - Perioperatif dönemde hemşirelik yaklaşımları. Hasta eğitimi, anksiyete yönetimi ve bakım planı.
XI. Hafta	Kayıp-Ölüm ve Yas Tutma - Kayıp türleri ve yas süreci. - Ölümün fizyolojik ve psikolojik boyutları. Hemşirenin kayıp, ölüm ve yas tutma sürecindeki rolü ve destekleyici yaklaşımlar.
XII. Hafta	Hemşirelik Süreci - Hemşirelik sürecinin tanımı, aşamaları (veri toplama, tanı koyma, planlama, uygulama, değerlendirme). - Hemşirelik süreci aşamalarında kullanılacak araçlar ve belgeler. Örnek vaka üzerinden hemşirelik sürecinin uygulanması.
XIII. Hafta	Şok ve Hemşirelik Bakımı - Şokun tanımı, nedenleri, belirtileri. - Şokun sınıflandırılması ve klinik bulguları. Şok durumunda hemşirelik bakımının öncelikleri.
XIV. Hafta	Öğrenci sunumları, Dersin Değerlendirilmesi - Ders genel değerlendirmesi, öğrenci geri bildirimleri. - Ders kazanımları ve öğrencilerin öğrenme çıktılarının tartışılması. Soruların yanıtlanması ve dönemin kapanışı.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Hemşirelik mesleğini tanımlar.
- Hemşirelik bakımına ilişkin temel kavramları, ilke ve yöntemleri tanımlar.
- Hemşirelik bakımına ilişkin kavram ve ilkelerin önemini kavrar.
- Hemşirelik bakımına ilişkin temel ilkeleri listeler.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Ay, F.A., Kurban, N.K. (2020). Hemşirelik Esasları. Nobel Tıp Kitabevi
- Potter, P., Perry, A. (2021). Fundamentals of Nursing. Elsevier

Önerilen Kaynaklar:

- Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing
- Türkiye Hemşireler Derneği Klinik Rehberleri

Ön/yan Koşulları:--**Ders Bilgi Formu (İngilizce)****Course Name:** Hemşirelik Felsefesi Temel Kavramlar ve İlkeler**Course Code:** HEM101**Recommended Course Code:** HEM1101**Level of Course:**
Undergraduate**Program:** Nursing**ECTS Credit:** 8**Year-Semester:**2025-2026 fall**Required/Elective:** Required**Language:**
Turkish**Hours/Local Credit:** 5ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)ÖĞR.GR FERHAT BAŞBİLEK (fdasbilek@firat.edu.tr)

T 4 P 0 L 2 C 5

Teaching Method(s): narration**Course Objectives:** The aim of the Basic Concepts in Nursing course is to teach students the basic nursing philosophy, the role of the nurse in health care and the role of the nurse as a nurse.**Course Content:** Learning the nature, basic concepts, philosophy and theoretical approaches of nursing; understanding the place of nursing within the health care system; understanding the role and functions of the nurse in protecting and improving individual, family and community health; acquiring scientific thinking, problem solving and sound decision-making skills.

I. Week	Introduction to Course Overview • Presentation of the course objectives and importance, weekly lesson plan, teaching methods, and evaluation criteria to the students. Explanation of the fundamental goals of the Fundamentals of Nursing course and sharing the students' expectations related to the course.
II. Week	Human and Basic Human Needs • Physical, psychological, and social dimensions of human beings. • Classification and importance of basic needs (oxygenation, nutrition, elimination, activity, etc.). Principles for meeting basic needs in nursing care.
III. Week	Life Process • The human life cycle: birth, growth, development, aging. • Stages of life and their implications for nursing care. Reflections of different life stages on nursing practice.
IV. Week	Health-Disease Concept • Definition and characteristics of health and illness. • Promotion, protection, and prevention of health and diseases. The nurse's role in the health-illness process.
V. Week	Care Concept • Definition of care and nursing care. • The care-giving process and basic principles of care. Factors influencing nursing care and ethical principles.
VI. Week	Individual and hospital environment, Patient safety • Characteristics of the hospital environment and its effects on patient care. • Patient adaptation to the hospital environment. Principles of ensuring patient safety and the nurse's role.
VII. Week	Delivery of Health Services in Turkey, Health Team • The organization of health services in Turkey and the levels of healthcare delivery. • The structure of the healthcare team and the importance of teamwork. The nurse's place and responsibilities within the healthcare team.
VIII. Week	Homeostasis, Stress and Coping

	- The concept of homeostasis and its significance. - Stress and stressors. Effects of stress on individuals and coping strategies.
IX. Week	Pain, Sleep and Rest - Physiology of pain, types of pain, and pain assessment. - The nurse's role in pain management. - The importance of sleep and rest, factors affecting sleep patterns. Nursing support for sleep and rest.
X. Week	Perioperative Care - Phases of care before, during, and after surgery. - Nursing approaches during the perioperative period. Patient education, anxiety management, and care planning.
XI. Week	Loss-Death and Mourning - Types of loss and the grieving process. - Physiological and psychological aspects of death. The nurse's role and supportive approaches during loss, death, and mourning.
XII. Week	Nursing Process - Definition and phases of the nursing process (assessment, nursing diagnosis, planning, implementation, evaluation). - Tools and documentation used in the nursing process. Case study practice for applying the nursing process.
XIII. Week	Shock and Nursing Care - Definition, causes, and signs of shock. - Classification and clinical manifestations of shock. Priorities of nursing care in shock management.
XIV. Week	Student presentations, Course Evaluation General course evaluation and student feedback. Discussion of course outcomes and student learning achievements. Answering questions and concluding the term.

Anticipated Learning Outcomes: - Identifies nursing profession - Describes basic concepts, principles and methods about nursing care - Comprehend the importance of nursing care concepts and principles - Lists and arranges in order the basic principles of nursing care
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
Recommended Reading: - Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing - Turkish Nurses Association Clinical Guidelines
Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik Bölümü	Zorunlu (Z)	Lisans 1	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme <i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)

	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Dicle Üniversitesi		Hemşireliğe Giriş ve Temel İlke ve Uygulamaları I
2.	Akdeniz Üniversitesi		Hemşireliğe Giriş ve Temel İlke ve Uygulamaları I
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	University of Adelaide – Avustralya		Fundamentals of Nursing Practice I
2.	St. George's University		Fundamentals of Nursing
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders hemşirelik eğitim programlarında temel bir derstir ve öğrencilerin mesleki bilgi, beceri tutumlarının gelişmesini sağlayarak klinik uygulamalara hazırlanmasını sağlar. Bu dersin akademik gerekçeleri;

- 1-mesleki temelin oluşturulması
- 2-temel bilgi ve becerilerin kazandırılması
- 3-Klinik Uygulamalara hazırlık
- 4-Bilimsel ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi
- 5-Profesyonel tutum ve davranışların geliştirilmesi

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 4 Üniversite dışı
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)

Laboratuar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	daha geniş ve donanımlı laboratuvara ihtiyaç vardır.
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	var		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	evet		
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	evet		
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	200	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı 220

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			

Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelik Esasları											
İngilizce Adı:											
Fundamentals of Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	Laboratuvar	2	Kredi	Yerel Kredi	9
	Yüksek Lisans								AKTS	11	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Hemşirelik Esasları							Ders Kodu: HEM102		Ders Düzeyi:	
Programı: Hemşirelik							Önerilen Kodu: HEM1102		Lisans	
AKTS Kredisi: 11				Yıl-Dönem: Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Z		Öğretim Dili:	
									Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:				*Öğretim Eleman(lar): ÖĞR.GÖR.GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr), ÖĞR.GÖR.FERHAT DAŞBİLEK (fdasbilek@firat.edu.tr)						
T	4	U	8	L	2	K	9	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım										
Dersin Amaçları: Öğrencilerin hemşirelik bakımında temel kuram, kavram, ilke ve yöntemlere ilişkin bilgileri kullanarak klinik becerilerin geliştirilmesini sağlar.										

Ders İçeriği: Hemşirelik bakımında hemşirelik sürecinin uygulanmasının öğrenilmesi; Roper, Logan ve Tierney modelinin, NANDA-I, NIC ve NOC sınıflandırma sistemlerinin kullanılmasının kavranması; bakımın planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve becerilerin kazandırılması

I. Hafta	Giriş/ Programın Tanıtılması Enfeksiyon Kontrolü • Dersin amacı, önemi ve genel işleyişi hakkında bilgilendirme. • Ders planı, işleniş yöntemi ve değerlendirme ölçütlerinin paylaşılması. • Enfeksiyon zinciri ve önemi. • El hijyeni, sterilizasyon, dezenfeksiyon yöntemleri. • Hastane enfeksiyonlarını önlemede hemşirenin rolü.
II. Hafta	Yaşamsal Bulgular • Vücut ısısı, nabız, solunum ve tansiyon ölçüm teknikleri. • Yaşamsal bulguların normal değerleri ve sapmaların hemşirelikte önemi. • Değerlendirme ve kayıt ilkeleri.
III. Hafta	Hareket Gereksinimi • Hareket gereksiniminin önemi ve hemşirelikte değerlendirilmesi. • Hareket kısıtlılıklarının etkileri. • Hareketin desteklenmesine yönelik hemşirelik yaklaşımları.
IV. Hafta	Bireysel Hijyen Öykü Alma • Bireysel hijyenin önemi ve kapsamı. • Hemşirelikte kişisel hijyen uygulamaları (banyo, ağız bakımı, el-ayak bakımı vb.). • Hastanın öz bakım gereksinimlerine destek olma. • Öykü almanın amacı ve önemi. • Etkili iletişim teknikleri ve anamnez alma adımları. • Veri toplamada hemşirenin dikkat etmesi gereken unsurlar.
V. Hafta	İlaç Uygulaması I • İlaçların sınıflandırılması ve ilaç uygulama yolları (oral, subkutan, intramüsküler vb.). • İlaç uygulamasında dikkat edilmesi gereken ilkeler. • İlaç hatalarının önlenmesi.
VI. Hafta	İlaç Uygulaması II • İlaç hesaplamaları ve doğru doz ayarlamaları. • İntravenöz ilaç uygulama teknikleri. • İlaç uygulama sonrası izlem ve komplikasyon yönetimi.
VII. Hafta	Solunum Gereksinimi • Solunum sistemi değerlendirmesi ve normal solunum paternleri. • Solunumun desteklenmesine yönelik hemşirelik yaklaşımları (pozisyon verme, solunum egzersizleri vb.). • Oksijen tedavisi ve hemşirelik bakımı.
VIII. Hafta	Doku Bütünlüğünün Sağlanması • Basınç yaraları ve önlenmesi. • Cilt bütünlüğünün korunmasına yönelik hemşirelik girişimleri. • Yara bakımı ve pansuman ilkeleri.
IX. Hafta	Beslenme Gereksinimi • Temel beslenme ilkeleri ve beslenme değerlendirmesi. • Ağızdan ve parenteral beslenme yaklaşımları. • Özel beslenme gereksinimleri olan hastalarda bakım.
X. Hafta	Sıvı Gereksinimi • Sıvı-elektrolit dengesinin önemi. • Hidrasyon durumunun hemşirelikte değerlendirilmesi. • İntravenöz sıvı tedavisi ve izlem.
XI. Hafta	Üriner Boşaltım Gereksinimi • İdrar yolları sistemi ve üriner boşaltım değerlendirmesi. • Üriner inkontinans, retansiyon gibi sorunlar ve hemşirelik bakımı. • Kateter bakımı ve üriner enfeksiyonların önlenmesi.

XII. Hafta	Bağırsak Boşaltımı Gereksinimi - Bağırsak alışkanlıklarının değerlendirilmesi. - Konstipasyon, diyare gibi sorunlarda hemşirelik bakımı. - Stoma bakımı ve bağırsak düzenleyici girişimler.
XIII. Hafta	Sıcak ve Soğuk Uygulamalar - Sıcak ve soğuk uygulamaların etkileri ve endikasyonları. - Termoterapi yöntemleri ve uygulanma ilkeleri. - Komplikasyonların önlenmesi ve izlem.
XIV. Hafta	Sağlığın Değerlendirilmesi Vaka Analizi Dersin Değerlendirilmesi - Fiziksel muayene ve genel sağlık değerlendirmesi. - Sağlık öyküsü ve veri toplama araçlarının kullanımı. - Hemşirelik bakım planının oluşturulmasına katkısı. - Örnek vaka analizleri ile hemşirelik sürecinin pekiştirilmesi. - Problem çözme becerilerinin geliştirilmesi. - Grup tartışmaları ve geri bildirim. - Genel ders değerlendirmesi ve öğrenci geri bildirimleri. - Öğrenme çıktılarının paylaşılması ve dönemin tamamlanması.
Beklenen Öğrenim Çıktıları: - Hemşirelik bakımına ilişkin temel klinik becerileri gözlem altında/rehberle yapar. - Hemşirelik bakımı verirken bireyin değerlerine ve haklarına özen gösterir. - Hemşirelik bakım gereksinimlerini/problemlerini tanımlar. - Hemşirelik bakım gereksinimleri/problemlerine yönelik uygun çözüm yolları üretir. - Hemşirelik bakımı verirken diğer disiplinlerle iş birliği yapar.	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%20), Uygulama sınavı (%20), Final sınavı (%60)	
Ders Kitabı: - Ay, F.A., Kurban, N.K. (2020). Hemşirelik Esasları. Nobel Tıp Kitabevi - Potter, P., Perry, A. (2021). Fundamentals of Nursing. Elsevier	
Önerilen Kaynaklar: - Kozier B, Erb G, Berman AJ, Burke K. Fundamentals of Nursing. New Jersey: Prentice Hall Health, 2008. - Potter PA, Perry AG. Fundamentals of Nursing. St Louis: The C.V. Mosby Company, 2003. - Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J. (2018). Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care. Lippincott Williams & Wilkins. - Kapucu S, Akyar İ, Korkmaz F. Hemşirelik Tanıları El Kitabı. Pelikan Yayınevi, 2018. - Atabek Aşti, T. & Karadağ, A. (2019). Hemşirelik Esasları Bilgiden Uygulamaya: Kavramlar, İlkeler, Beceriler. 2. Baskı. Akademi Basın ve Yayıncılık: İstanbul	
Ön/yan Koşulları:--	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Fundamentals of Nursing

Course Code: HEM102
Recommend Code: HEM1102Level of Course:
Undergraduate

Program: Nursing

ECTS Credit: 11								Year-Semester: Spring		Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:								Instructor(s): ÖĞR.GÖR.GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr), ÖĞR.GÖR.FERHAT DAŞBİLEK (fdasbilek@firat.edu.tr)					
T	4	P	8	L	2	C	9						
Teaching Method(s): Narration													
Course Objectives: It enables students to develop clinical skills by using the knowledge of basic theories, concepts, principles and methods in nursing care..													
Course Content: Learning the application of the nursing process in nursing care; understanding the use of the Roper, Logan and Tierney model, NANDA-I, NIC and NOC classification systems; acquiring basic principles and skills for planning, implementation and evaluation of care.													
I. Week		Introduction/ Introduction of the Program Infection Control • Information about the purpose, importance, and general process of the course. • Sharing of the course plan, teaching methods, and evaluation criteria. • The chain of infection and its significance. • Hand hygiene, sterilization, and disinfection methods. • The nurse's role in preventing hospital-acquired infections.											
II. Week		Vital Signs • Techniques for measuring body temperature, pulse, respiration, and blood pressure. • The normal values of vital signs and the importance of deviations in nursing practice. • Principles of assessment and documentation.											
III. Week		Movement Need • The importance of movement needs and nursing assessment. • Effects of limited mobility. • Nursing approaches to support movement.											
IV. Week		Individual Hygiene History Taking • The importance and scope of personal hygiene. • Personal hygiene practices in nursing (bathing, oral care, hand and foot care, etc.). • The purpose and importance of taking a patient history. • Effective communication techniques and steps in taking an anamnesis. • Points nurses should pay attention to when collecting data. • Supporting the patient's self-care needs.											
V. Week		Administration of Medications I • Classification of medications and routes of administration (oral, subcutaneous, intramuscular, etc.). • Principles to consider when administering medications. • Prevention of medication errors.											
VI. Week		Administration of Medications II • Medication calculations and accurate dose adjustments. • Techniques for intravenous medication administration. • Post-administration monitoring and management of complications.											
VII. Week		Oxygenation Need • Respiratory system assessment and normal breathing patterns. • Nursing approaches to support breathing (positioning, breathing exercises, etc.). • Oxygen therapy and nursing care.											
VIII. Week		Promoting Tissue Integument • Pressure injuries and prevention. • Nursing interventions for maintaining skin integrity. • Wound care and principles of dressing.											
IX. Week		Nutritional Need											

	• Basic principles of nutrition and nutritional assessment. • Oral and parenteral feeding approaches. • Nursing care for patients with special nutritional requirements.	
X. Week	Fluid Need • The importance of fluid and electrolyte balance. • Nursing assessment of hydration status. • Intravenous fluid therapy and monitoring.	
XI. Week	Urinary Elimination Need • Assessment of the urinary system and urinary elimination. • Nursing care for issues such as urinary incontinence and retention. • Catheter care and prevention of urinary tract infections.	
XII. Week	Bowel Elimination Need • Assessment of bowel habits. • Nursing care for constipation, diarrhea, and similar problems. • Stoma care and interventions to promote bowel regularity.	
XIII. Week	Hot and Cold Applications • Effects and indications of hot and cold applications. • Thermotherapy methods and principles of application. • Prevention of complications and monitoring.	
XIV. Week	Evaluation of Health Case study Course Evaluation • Physical examination and general health assessment. • Using health history and data collection tools. • Contribution to creating the nursing care plan. • Reinforcement of the nursing process through case studies. • Development of problem-solving skills. • Group discussions and feedback. • General evaluation of the course and collection of student feedback. • Sharing learning outcomes and closing the term.	
Anticipated Learning Outcomes: • Performs basic clinical skills related to nursing care under observation/guidance. • While giving nursing care, it pays attention to the values and rights of the individual. • Defines nursing care needs/problems. • Produces appropriate solutions for nursing care needs/problems. • Collaborates with other disciplines while providing nursing care.		
Assessment Method(s): Midterm exam (20%), Practice exam (20%), Final exam (60%)		
Recommended Reading: • Kozier B, Erb G, Berman AJ, Burke K. Fundamentals of Nursing. New Jersey: Prentice Hall Health, 2008. • Potter PA, Perry AG. Fundamentals of Nursing. St Louis: The C.V. Mosby Company, 2003. • Taylor, C., Lynn, P., & Bartlett, J. (2018). Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-Centered Care. Lippincott Williams & Wilkins. • Kapucu S, Akyar İ, Korkmaz F. Hemşirelik Tanıları El Kitabı. Pelikan Yayınevi, 2018. • Atabek Aşti, T. & Karadağ, A. (2019). Hemşirelik Esasları Bilgiden Uygulamaya: Kavramlar, İlkeler, Beceriler. 2. Baskı. Akademi Basın ve Yayıncılık: İstanbul		
Pre/co-requisites:--		

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Y az
1.	Hemşirelik Bölümü	Zorunlu (Z)	Lisans 1	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme							
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.							
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?			X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)	
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)					
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Dicle Üniversitesi		Hemşireliğe Giriş ve Temel İlke ve Uygulamaları 2
2.	Akdeniz Üniversitesi		Hemşireliğe Giriş ve Temel İlke ve Uygulamaları 2
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University of Adelaide – Avustralya		Fundamentals of Nursing Practice 2
2.	St. George's University		Fundamentals of Nursing
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders hemşirelik eğitim programlarında temel bir derstir ve öğrencilerin mesleki bilgi, beceri tutumlarının gelişmesini sağlayarak klinik uygulamalara hazırlanmasını sağlar. Bu dersin akademik gerekçeleri;

- 1-mesleki temelin oluşturulması
- 2-temel bilgi ve becerilerin kazandırılması
- 3-Klinik Uygulamalara hazırlık
- 4-Bilimsel ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi
- 5-Profesyonel tutum ve davranışların geliştirilmesi

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 4 Üniversite dışı
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	daha geniş ve donanımlı laboratuvara ihtiyaç vardır.
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	var		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	evet		
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	evet		
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı 1
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekсинimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	200	Diğer bölümlere ayrılabilirken kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı 220

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

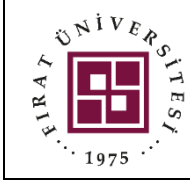
VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			

Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir	☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐ Kabul edilemez	
<u>Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):</u>			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
İç Hastalıkları Hemşireliği											
İngilizce Adı:											
Internal Medicine Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans								AKTS	12	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: İç Hastalıkları Hemşireliği		Ders Kodu: HEM201 Önerilen Ders Kodu: HEM2101		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 12		Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz		Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu	
Saatler/Yerel Kredi: 8		*Öğretim Eleman(lar)ı: Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN(gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr), Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr), Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)			
*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.					
T	4	U	8	L	-
K	8				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım					
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı, iç hastalıkları hemşireliği ve hasta bakımı konusundaki koruyucu ve tedavi etmeye yönelik teorik bilgi ve yöntemleri sağlık hizmetleri anlayışı doğrultusunda, klinik uygulama alanına aktarabilmeye, nitelikli hemşirelik bakımı verebilmeye yönelik bilgi ve beceri kazandırmaktır.					
Ders İçeriği: Bu ders, temel fizyolojik denge mekanizmaları ve sistem hastalıklarının hemşirelik bakımına yansımalarını ele alır. Sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesi, şok, ağrı, kronik hastalıklar, yaşlılık, sistem hastalıkları, onkolojik ve terminal dönem bakım konularında hemşirelik yaklaşımlarını kapsar. Öğrencilere, hasta gereksinimlerine göre bütüncül, kanıta dayalı ve bireyselleştirilmiş bakım planı oluşturma becerisi kazandırılır.					
I. Hafta	Homeostazis, sıvı-elektrolit bozuklukları ve hemşirelik bakımı: sıvı dengesi, elektrolitlerin görevleri (sodyum, potasyum, kalsiyum vb.), sıvı-elektrolit bozukluklarının nedenleri, belirtileri ve hemşirelik yaklaşımları; asit-baz dengesizlikleri, klinik bulgular ve hemşirelik müdahaleleri				
II. Hafta	Şok ve bakım yönetimi: Şok türleri, hemşirelik girişimleri; ağrı ve bakım yönetimi: ağrı türleri, ağrı değerlendirme ölçekleri, farmakolojik ve non-farmakolojik yaklaşımlar; yaşlılık: yaşlanma süreci, geriyatrik sendromlar, yaşlı bireyde bakım ve destek				
III. Hafta	Solunum sistemi hastalıkları; tanımlama, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri ve				

	hemşirelik bakımı.	
IV. Hafta	Kardiyovasküler sistem; tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımın planlanması uygulanması,	
V. Hafta	Endokrin sistem hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri ve hemşirelik bakımı.	
VI. Hafta	Gastrointestinal sistem hastalıkları; tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi.	
VII. Hafta	Sinir sistemi hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi.	
	Ara Sınav	
VIII. Hafta	Kronik hastalık yönetimi: kronik hastalıkların tanımı ve önemi, sık görülen kronik hastalıklar, kronik hastalıklarda hasta eğitimi ve yaşam tarzı değişiklikleri, ilaç yönetimi, öz bakım destekleme, evde sağlık hizmetleri, multidisipliner ekip çalışması, hastalık izlem ve değerlendirme yöntemleri, kronik hastalıkların psikososyal etkileri, hemşirelik süreci ile bireyselleştirilmiş bakım planı geliştirme, komplikasyonların önlenmesi ve yönetimi, hasta ve aile katılımı.	
IX. Hafta	Üriner sistem hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi.	
X. Hafta	Eklemler-bağ dokusu hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve yaşam kalitesi artırıcı girişimler.	
XI. Hafta	Hematolojik sistem hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi	
XII. Hafta	Onkoloji hemşireliği, tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi	
XIII. Hafta	Palyatif bakım; terminal dönem hasta bakımı: yaşam sonu süreçleri, ağrı kontrolü, hasta ve aileye psikososyal destek, ölüm sonrası bakım.	
XIV. Hafta	İmmün sistem hastalıkları tanım ve sınıflandırma, patofizyolojisi, etiyolojisi; tanı yöntemleri, tedavi yöntemleri, hemşirelik bakımı ve izlemi; enfeksiyon kontrolü, dermatolojik sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, cilt bütünlüğünün korunması	
Beklenen Öğrenim Çıktıları: İç hastalıkları hemşireliğinin temel ilkeleri, sistemlerin hastalıkları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi ve beceri kazanır. İç hastalıkları hemşireliğinin rolünü sorumluluklarını ve önemini kavrayabilir.		
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)		
Ders Kitabı: Gibbs JR. (2006) Medical Surgical Nursing. Critical Thinking for Collaborative Care. Eds: Ignatavicius DD, Workman ML. Fifth Edition. Elsevier Saunders. United States of America. Birol L, Akdemir N, Bedük T. İç Hastalıkları Hemşireliği. 1997. Durna Z, Kronik Hastalıklarda Bakım. İstanbul : Nobel Tıp Kitapevleri, 2012. Çavuşoğlu, H. Cecil Essentials of Medicine. (5th edition), Nobel Tıp Kitabevleri, 2002. Karadakovan A, Eti Aslan F. Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Özyurt Matbaacılık, Adana 2011. O'zer Serap & Gu'ndü'z'og'lu Nazmiye C,ıray. (2019). ?Olgu senaryolarıyla? ic, hastalıkları hems,irelig'i. I-stanbul Tıp Kitabevi.		
Önerilen Kaynaklar: Ders Sunumları		
Ön/yan Koşulları:Hemşirelikte Temel İlk eve Uygulamalar I ve II derslerini başarmış olmak		

Ders Bilgi Formu (İngilizce)											
Course Name: Internal Medicine Nursing							Course Code:HEM201 Recommended Course Code: HEM2101			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing											
ECTS Credit: 12			Year-Semester: 2025-2026 Fall				Required/Elective: Required			Language:Turkish	
Hours/Local Credit: 8			Instructor(s): Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN (gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr), Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr), Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)								
T	4	P	8	L	-	C	8				

Teaching Method(s): narratiom

Course Objectives: The aim of this course is to gain knowledge and skills to transfer the theoretical knowledge and methods for preventive and therapeutic internal medicine nursing and patient care to the clinical application area in line with the understanding of health services and to provide qualified nursing care

Course Content: This course addresses basic physiological homeostasis mechanisms and the implications of systemic diseases for nursing care. It covers nursing approaches to fluid-electrolyte and acid-base balance, shock, pain, chronic diseases, aging, systemic diseases, oncology, and terminal care. Students are equipped to develop holistic, evidence-based, and individualized care plans tailored to patient needs.

I. Week	Homeostasis, fluid-electrolyte disorders and nursing care: fluid balance, functions of electrolytes (sodium, potassium, calcium, etc.), causes, symptoms and nursing approaches of fluid-electrolyte disorders; Acid-Base Imbalances, Clinical Findings and Nursing Interventions
II. Week	Shock and care management: Types of shock, nursing interventions; Pain and care management: types of pain, pain assessment scales, pharmacological and non-pharmacological approaches; Old Age: Aging Process, Geriatric Syndromes, Care and Support in the Elderly
III. Week	Diseases of the respiratory system; definition and classification, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods and nursing care.
IV. Week	Cardiovascular system; definition and classification, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, planning and implementation of nursing care,
V. Week	Definition and classification of endocrine system diseases, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods and nursing care.
VI. Week	Diseases of the gastrointestinal tract; definition and classification, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up.
VII. Week	Definition and classification of nervous system diseases, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up.
	Midterm Exam
VIII. Week	Chronic disease management: definition and importance of chronic diseases, common chronic diseases, patient education and lifestyle changes in chronic diseases, medication management, self-care support, home health services, multidisciplinary teamwork, disease monitoring and evaluation methods, psychosocial effects of chronic diseases, individualized care plan development with nursing process, prevention and management of complications, patient and family participation.
IX. Week	Definition and classification of urinary system diseases, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up.
X. Week	Definition and classification of joint-connective tissue diseases, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, nursing care and interventions to improve the quality of life.
XI. Week	Hematologic system diseases definition and classification, pathophysiology, etiology; Diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up
XII. Week	Oncology nursing, diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up
XIII. Week	Palliative care; Terminal Patient Care: End-of-life processes, pain control, psychosocial support for the patient and family, post-mortem care.
XIV. Week	Definition and classification of immune system diseases, pathophysiology, etiology; diagnostic methods, treatment methods, nursing care and follow-up; infection control, dermatological system diseases and nursing care, protection of skin integrity

Anticipated Learning Outcomes: Gains knowledge and skills about the basic principles of internal medicine nursing, diseases of systems and nursing care. Understands the role, responsibilities and importance of internal medicine nursing.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook:

Gibbs JR. (2006) Medical Surgical Nursing. Critical Thinking for Collaborative Care. Eds: Ignatavicius DD, Workman ML. Fifth Edition. Elsevier Saunders. United States of America.
 Birol L, Akdemir N, Bedük T. İç Hastalıkları Hemşireliği. 1997.
 Durna Z, Kronik Hastalıklarda Bakım. İstanbul : Nobel Tıp Kitapevleri, 2012.
 Çavuşoğlu, H. Cecil Essentials of Medicine. (5th edition), Nobel Tıp Kitabevleri, 2002.
 Karadakovan A, Eti Aslan F. Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Özyurt Matbaacılık, Adana 2011.
 O'zer Serap & Gu'ndü'zö'g'lu Nazmiye C.ıray. (2019). ?Olgu senaryolarıyla? ic, hastalıkları hems irelig'i. I-stanbul Tıp Kitabevi.

Recommended Reading: Course presentations

Pre/co-requisites: Having passed the Basic Nursing and Applications I and II courses.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı	Z	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.	Yok			
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Yeditepe Üniversitesi		İç Hastalıkları Hemşireliği /3.dönem/NHS202/ Teori 4/ 8/L yok)
2.	İzmir Ekonomi Üniversitesi		İç Hastalıkları Hemşireliği /3.dönem/HEM201/ Teori 3/ 6/L yok)
3.	Atatürk Üniversitesi		İç Hastalıkları Hemşireliği /3.dönem/HEM201/ Teori 4/ 8/L yok)
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Pennsylvania Üniversitesi		Medikal-Cerrahi Hemşireliği; teorik: 3 saat uygulama: 6-8 saat
2.	Hollanda – Hogeschool van Amsterdam		Medikal-Cerrahi Hemşireliği
3.			
4.			
5.			

I. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

İç Hastalıkları Hemşireliği dersi, hemşirelik lisans programının mesleki yeterliliklerini destekleyen temel derslerden biridir. Bu ders sayesinde öğrenciler, iç hastalığı olan bireylerin bakımını planlama, uygulama ve değerlendirme becerisi kazanır. Ayrıca klinik karar verme, iletişim, etik ilkelere uygun hareket etme ve ekip çalışması gibi alanlarda da gelişim sağlar. Program yeterliliklerine doğrudan katkı sunar ve mesleki donanımı artırır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 3 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Üniversitemiz hastanesi ve şehir hastanesine öğrencilerimiz gönderilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	Hastanelerde öğrenci takibinin yapılabilmesi adına hemşire görevlendirmesi yapılmaktadır.		
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü																																											
Dersin Adı																																												
Türkçe Adı:	Fizik Muayene																																											
İngilizce Adı:	Physical Examination																																											
Ders Düzeyi:	<table> <tr> <td>Ön Lisans</td><td></td><td colspan="8">Kredi Dağılımı</td></tr> <tr> <td>Lisans</td><td>X</td><td>Teorik:</td><td>2</td><td>Uygulama</td><td>0</td><td>Laboratuvar</td><td>0</td><td>Kredi</td><td>Yerel Kredi</td><td>2</td></tr> <tr> <td>Yüksek Lisans</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>AKTS</td><td>2</td></tr> <tr> <td>Doktora</td><td></td><td>Öğretim dili:</td><td colspan="2">Türkçe: X</td><td colspan="3">İngilizce:</td><td colspan="3">Diğer:</td></tr> </table>	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2	Yüksek Lisans									AKTS	2	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		
Ön Lisans		Kredi Dağılımı																																										
Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2																																		
Yüksek Lisans									AKTS	2																																		
Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:																																				

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Fizik Muayene						Ders Kodu: HEM217 Önerilen Ders Kodu: HEM2117			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 205-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze eğitim yöntemiyle; Sunuş yolu ile öğretim; Örnek olay yönetimi; Grup çalışmaları										

Dersin Amaçları: Hemşirelik öğrencisinin bağımsız bir şekilde hastanın fizik muayenesini yapabilmesini ve hastayı değerlendirebilmesini sağlamaktır.

Ders İçeriği: Fiziksel muayene sürecinin ve hemşirelik bakımındaki öneminin öğrenilmesi; veri toplama ve değerlendirme becerilerinin kazandırılması; deri, baş-boyun, akciğer, kardiyovasküler sistem, abdomen, nörolojik, kas-iskelet, kulak-burun-boğaz ve göz muayenelerinin yöntemlerinin kavranması; sistem muayenesi sonuçlarının analiz edilmesi ve hemşirelik bakım planına yansıtılması.

I. Hafta	Dersin Tanıtımı
II. Hafta	Fizik Muayeneye Giriş
III. Hafta	Fiziksel Muayeneye hazırlık ve Hemşirelik Bakımı
IV. Hafta	Fiziksel muayene yöntemleri ve kullanılan araç gereçler
V. Hafta	Genel Değerlendirme
VI. Hafta	Mental Değerlendirme
VII. Hafta	Beslenmenin değerlendirilmesi
VIII. Hafta	Büyüme ve gelişmenin değerlendirilmesi
IX. Hafta	Ağrının değerlendirilmesi
X. Hafta	Gözün değerlendirilmesi
XI. Hafta	Baş boyun değerlendirilmesi
XII. Hafta	Kulak burun ve boğazın değerlendirilmesi
XIII. Hafta	Göğüs ve akciğerlerin değerlendirilmesi
XIV. Hafta	Kalbin Değerlendirilmesi

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Fiziksel muayene yöntemlerini bilme
2. Hastaya doğru tanıyı koyabilmek amacıyla bilimsel kaynaklara başvurabilme.
3. Bireyin fizik muayene sonuçlarını değerlendirebilme
4. Fiziksel muayene işlemleri sırasında hastayla iletişim kurma becerisini geliştirebilme
5. Fiziksel muayene sırasında hastanın mahremiyetini önemseme becerisi kazanabilme.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Sunumlar, Ara sınav, Yıl sonu sınavı

Ders Kitabı: Ders notları haftalık verilecektir.

Önerilen Kaynaklar:

1. Görgülü R. S. Hemşireler İçin Fiziksel Muayene Yöntemleri. Ankara:72 tasarım ltd. Şti; 2002.,
2. Bates, B. Fizik Muayene rehberi, Çeviri editörleri: Özsüt H, Tetikkurt
3. Kansu, E., Oto, A., Oktay, A. (editör) Hikâye Alma ve Fizik Muayene, 2.ci bs., Hacettepe Üniversitesi Yayınları A-60, 1995.,
4. Thompson JM., Wilson, SF. Health Assesment for Nursing Practice. Mosby- Year Book, St. Louis, 1996.,
5. Woodrow P. (2006) Intensive Care Nursing Second Edition,Routledge, Newyork.
6. Rothrock C.J., Alexander's Care of the Patient in Surgery , twelfth edition, Mosby USA, 2005
7. Seidel M; H., Ball W, J. Dains E.J., at all Mosby's Guide to Physical Examination, Seventh Edition, 2011

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Physical Examination										Course Code: HEM217 Recommended Course Code: HEM2117					Level of Course: Bachelor							
Program: Nursing																						
ECTS Credit:2					Year-Semester: 2025-2026 fall Semester					Required/Elective: Elective					Language: Turkish							
Hours/Local Credit: 2					Instructor(s):																	
T	2	P	0	L	0	C	2															

Teaching Method(s): Face-to-face teaching method; Lecture-based teaching; Case study management; Group work

Course Objectives: To ensure that the nursing student can independently perform a physical examination and evaluate the patient.

Course Content: Learning the physical examination process and its importance in nursing care; acquiring data collection and evaluation skills; understanding the methods of skin, head and neck, lung, cardiovascular system, abdomen, neurological, musculoskeletal, ear-nose-throat and ophthalmological examinations; analyzing the results of system examinations and reflecting them in the nursing care plan.

I. Week	Introduction of the course
II. Week	Introduction to Physical Examination
III. Week	Preparation for Physical Examination and Nursing Care
IV. Week	Physical examination methods and equipment used
V. Week	General Assessment
VI. Week	Mental Assessment
VII. Week	Nutrition Assessment
VIII. Week	Growth and development assessment
IX. Week	Pain assessment
X. Week	Eye assessment
XI. Week	Head and neck assessment
XII. Week	Ear, nose and throat assessment
XIII. Week	Chest and lung assessment
XIV. Week	Heart assessment

Anticipated Learning Outcomes:

1. Knowing physical examination methods
2. Being able to refer to scientific sources in order to make the correct diagnosis for the patient.
3. Being able to evaluate the physical examination results of the individual
4. Being able to develop the ability to communicate with the patient during physical examination procedures
5. Being able to gain the ability to care about the patient's privacy during physical examination.

Assessment Method(s): Presentations, Midterm exam, Final exam

Textbook: Course notes will be given weekly.

Recommended Reading:

1. Görgülü R. S. Physical Examination Methods for Nurses. Ankara:72 Tasarım Ltd. Şti; 2002. ,
2. Bates, B. Physical Examination Guide, Translation editors: Özsüt H, Tetikkurt
3. Kansu, E., Oto, A., Oktay, A. (eds.) History Taking and Physical Examination, 2nd ed., Hacettepe University Publications A-60, 1995.,
4. Thompson JM., Wilson, SF. Health Assessment for Nursing Practice. Mosby- Year Book, St. Louis, 1996.,
5. Woodrow P. (2006) Intensive Care Nursing Second Edition, Routledge, Newyork.
6. Rothrock C.J., Alexander's Care of the Patient in Surgery , twelfth edition, Mosby USA, 2005
7. Seidel M; H., Ball W, J. Dains E.J., at all Mosby's Guide to Physical Examination, Seventh Edition, 2011

Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)

Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli	Lisans 1	Güz
2.				

3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Her geçen gün yeni tıbbi ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı sağlık sektöründe inovasyon ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak mecburi hale gelmiştir. Sağlık sektörünün önemli bir bölümünü oluşturan hemşirelerin de bu süreçten en üst düzeyde farkında olması ve kullanması gerekmektedir. Bu sayede öğrenciler sağlık hizmetlerinde teknolojinin rolünü ve etkilerini analiz edebilir, yenilikçi çözümler üretebilir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)

“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?		☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?					
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	50	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	20	Ders alması olası öğrenci sayısı	50

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			

Müfredat:					
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk					
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı					
Ders kodlamanın uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu					
Kredi hesaplarının doğruluğu					
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu					
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu					
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu					
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı					
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme					
Akreditasyon:					
YÖK kriterlerine uygunluk					
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu					
Uygulama:					
İnsan kaynaklarının yeterliliği					
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği					
Bütçenin yeterliliği					
Başlayacağı dönemin uygunluğu					
Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
İngilizce III											
İngilizce Adı:											
English III											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: İngilizce III						Mevcut Ders Kodu: YDİ207			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: YDİ207				
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr. Gör. Cengiz Orman (corman@firat.edu.tr)							
*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.										
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze eğitim										
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı, öğrencilerin İngilizce dilbilgisi kurallarını (geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman, sıfatlar, zarflar vb.) öğrenmelerini ve bu kuralları etkili bir şekilde kullanarak okuma, yazma ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlamaktır.										
Ders İçeriği: Dersin amacı, içeriği ve değerlendirme kriterleri öğrencilere açıklanır. Ders materyalleri ve kaynaklar tanıtılır. Yardımcı Fiiller. Bu fiillerin geçmiş ve şimdiki zamandaki kullanımları örneklerle açıklanır. Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmek için detaylı ve genel okuma aktiviteleri yapılır. Metinler üzerinden soru-cevap ve yorumlama çalışmaları gerçekleştirilir. Geçmiş Zaman. Şimdiki Zamanın Hikayesi. Sıfatlar / Zarflar (Durum, Sıklık, Zaman, Yer). Sıfatlarda En Üstünlük Derecesi. Belirsiz Geçmiş Zaman / Belirsiz Geçmiş Zamanda Kullanılan İfadeler.										
I. Hafta		Derse Giriş / Materyal, İçerik ve Değerlendirme Şeklinin Bildirilmesi: Dersin amacı, içeriği ve değerlendirme kriterleri öğrencilere açıklanır. Ders materyalleri ve kaynaklar tanıtılır.								
II. Hafta		Ünite 3A. Geçmiş Zaman: Düzenli ve Düzensiz Fiiller / Fiillere -ed Takısı Getirmede Yazım Kuralları: Geçmiş zamanın düzenli ve düzensiz fiillerle kullanımı öğretilir. Fiillere -ed takısı eklerken uyulması gereken yazım kuralları açıklanır.								

III. Hafta	Ünite 3B. Var, Yok Yapısı (Geçmiş Zaman) / Geçmişteki Alışkanlıklar: Geçmiş zamanda "var, yok" yapısının kullanımı örneklerle gösterilir. Geçmişteki alışkanlıkların ifade edilmesi üzerinde durulur.
IV. Hafta	Ünite 3C. Yardımcı Fiiller: Can, Could, May (Rica ve İzin İfadeleri) / Teklif Cümleleri (Would you like to...?): Can, could ve may yardımcı fiillerinin rica ve izin ifadelerindeki kullanımı açıklanır. Teklif cümlelerinin nasıl kurulacağı örneklerle gösterilir.
V. Hafta	Ünite 3D. Yardımcı Fiiller: Can ve Could: Can ve could yardımcı fiillerinin farklı kullanım alanları ve anlamları üzerinde durulur. Bu fiillerin geçmiş ve şimdiki zamandaki kullanımları örneklerle açıklanır.
VI. Hafta	OKUMA-ANLAMA (Detaylı ve Genel Okuma Aktiviteleri): Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmek için detaylı ve genel okuma aktiviteleri yapılır. Metinler üzerinden soru-cevap ve yorumlama çalışmaları gerçekleştirilir.
VII. Hafta	OKUMA-ANLAMA (Detaylı ve Genel Okuma Aktiviteleri): Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmek için detaylı ve genel okuma aktiviteleri yapılır. Metinler üzerinden soru-cevap ve yorumlama çalışmaları gerçekleştirilir.
VIII. Hafta	Ünite 4A. Geçmiş Zaman 'To Be': Geçmiş zamanda "to be" fiilinin kullanımı ve cümle yapıları öğretilir. Olumlu, olumsuz ve soru cümlelerinin nasıl kurulacağı örneklerle gösterilir.
IX. Hafta	Ünite 4B. Şimdiki Zamanın Hikayesi: Şimdiki zamanın hikayesi (past continuous) yapısı ve kullanım alanları açıklanır. Bu zamanın geçmiş zamanla birlikte kullanımı örneklerle anlatılır.
X. Hafta	Ünite 4C. Sıfatlar / Zarflar (Durum, Sıklık, Zaman, Yer): Sıfatların ve zarfların cümle içindeki kullanımları açıklanır. Zarfların durum, sıklık, zaman ve yer bildiren türleri örneklerle gösterilir.
XI. Hafta	Ünite 4D. Sıfatlarda En Üstünlük Derecesi: Sıfatlarda karşılaştırma ve en üstünlük derecelerinin nasıl oluşturulduğu öğretilir. Bu yapıların cümle içinde kullanımı örneklerle açıklanır.
XII. Hafta	Ünite 4E. Belirsiz Geçmiş Zaman / Belirsiz Geçmiş Zamanda Kullanılan İfadeler (Ever, Never, Already, Recently, Just, Yet, Lately) / For ve Since / Have Been ve Have Gone Arasındaki Fark: Belirsiz geçmiş zaman (present perfect) yapısı ve bu zamanda kullanılan ifadeler öğretilir. "Have been" ve "have gone" arasındaki fark örneklerle açıklanır.
XIII. Hafta	Ünite 4F. Geçmiş Zaman ile Belirsiz Geçmiş Zaman Kıyaslaması / Have Been, Have Gone ve Went Arasındaki Farklar: Geçmiş zaman ve belirsiz geçmiş zamanın kullanım alanları karşılaştırılır. "Have been," "have gone" ve "went" arasındaki farklar örneklerle gösterilir.
XIV. Hafta	Final. Dönem boyunca işlenen tüm konular kapsamlı bir şekilde tekrar edilir ve final sınavıyla öğrencilerin bilgisi değerlendirilir. Bu sınav, teorik ve pratik bilgileri ölçmeyi amaçlar.
Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1. Geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman ve şimdiki zamanın hikayesi gibi temel dilbilgisi yapıları açıklanabilecektir. 2. Sıfatlar, zarflar ve yardımcı fiillerin doğru kullanımı örneklerle gösterilebilecektir. 3. Okuma-anlama aktiviteleri aracılığıyla metinlerin detaylı ve genel anlamı analiz edilebilecektir. 4. Belirsiz geçmiş zamanda kullanılan ifadeler (ever, never, already, just, yet vb.) ve zaman zarflarının kullanımı öğretililebilecektir. 5. Geçmiş zaman ile belirsiz geçmiş zaman arasındaki farklar karşılaştırılarak açıklanabilecektir.	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Vize sınavı, Final sınavı	
Ders Kitabı: 1. Kenter, A., & Kenter, A. (2020). Breeze in grammar (2. baskı). Ankara ELT Publishing.	
Önerilen Kaynaklar: 1. Ders notları 2. Oxford University Press. (2020). Oxford dictionary of current English (4. baskı).	
Ön/yan Koşulları: Yok	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: English III					Current Course Code: YDİ207			Level of Course: Bachelor Degree	
Program: Nursing					Recommended Course Code: YDİ207				
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Fall			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Lect. Cengiz Orman (corman@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): Face to face method									
Course Objectives: The aim of this course is to enable students to learn the rules of English grammar (past tense, indefinite past tense, adjectives, adverbs, etc.) and to improve their reading, writing and communication skills by using these rules effectively.									
Course Content: The aim, content, and assessment criteria of the course are explained to the students. Course materials and resources are introduced. Auxiliary Verbs. The use of these verbs in the past and present tenses is explained with examples. Detailed and general reading activities are carried out to develop students' reading and comprehension skills. Question-answer and interpretation exercises are carried out on the texts. Past Tense. Present Continuous Tense. Adjectives / Adverbs (Situation, Frequency, Time, Place). Superlative Degree of Adjectives. Expressions Used in the Indefinite Past Tense / Indefinite Past Tense.									
I. Week		Introduction to the Course / Material, Content and Evaluation Method: The aim, content and evaluation criteria of the course are explained to the students. Course materials and resources are introduced.							
II. Week		Unit 3A. Past Tense: Regular and Irregular Verbs / Spelling Rules for Adding -ed to Verbs: The use of the past tense with regular and irregular verbs is taught. Spelling rules to be followed when adding -ed to verbs are explained.							
III. Week		Unit 3B. There is, there is not Structure (Past Tense) / Habits of the Past: The use of the structure 'there is, there is not' in the past tense is shown with examples. The expression of past habits is emphasised.							
IV. Week		Unit 3C. Auxiliary Verbs: Can, Could, May (Expressions of Request and Permission) / Proposal Sentences (Would you like to...?): The use of the auxiliary verbs can, could and may in expressions of request and permission is explained. How to construct proposal sentences is shown with examples.							
V. Week		Unit 3D. Auxiliary Verbs: Can and Could: The different uses and meanings of the auxiliary verbs can and could are emphasised. The use of these verbs in the past and present tense is explained with examples.							
VI. Week		READING-COMPRETING (Detailed and General Reading Activities): Detailed and general reading activities are carried out to improve students' reading and comprehension skills. Question-answer and interpretation activities are carried out through texts.							
VII. Week		READING-COMPRETING (Detailed and General Reading Activities): Detailed and general reading activities are carried out to improve students' reading and comprehension skills. Question-answer and interpretation activities are carried out through texts.							
VIII. Week		Unit 4A. Past Tense 'To Be': The use of the verb 'to be' in the past tense and sentence structures are taught. How to construct affirmative, negative and question sentences are shown with examples.							
IX. Week		Unit 4B. Story of Present Continuous: The structure and usage areas of the story of the present continuous (past continuous) are explained. The use of this tense with past continuous is explained with examples.							
X. Week		Unit 4C. Adjectives / Adverbs (State, Frequency, Time, Place): The uses of adjectives and adverbs in sentences are explained. The types of adverbs expressing state, frequency, time and place are shown with examples.							
XI. Week		Unit 4D. Superlatives in Adjectives: It is taught how comparison and superlatives are formed in adjectives. The use of these structures in sentences is explained with examples.							
XII. Week		Unit 4E. Indefinite Past Tense / Expressions Used in Indefinite Past Tense (Ever, Never, Already, Recently, Just, Yet, Lately) / Difference Between For and Since / Have Been and Have Gone: Indefinite past tense (present perfect) structure and expressions used in this tense are taught. The difference between 'have been' and 'have gone' is explained with examples.							
XIII. Week		Unit 4F. Comparison of Past Tense and Indefinite Past Tense / Differences between Have Been, Have Gone and Went: The usage areas of past tense and indefinite past tense are compared. The differences between 'have been,' 'have gone' and 'went' are shown with examples.							
XIV. Week		Final Exam. All topics covered during the semester are comprehensively reviewed, and students' knowledge is assessed through the final exam. This exam aims to measure both theoretical and practical knowledge.							

Anticipated Learning Outcomes: - Geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman ve şimdiki zamanın hikayesi gibi temel dilbilgisi yapıları açıklanabilecektir. - Sıfatlar, zarflar ve yardımcı fiillerin doğru kullanımı örneklerle gösterilebilecektir. - Okuma-anlama aktiviteleri aracılığıyla metinlerin detaylı ve genel anlamı analiz edilebilecektir. - Belirsiz geçmiş zamanda kullanılan ifadeler (ever, never, already, just, yet vb.) ve zaman zarflarının kullanımı öğretilenilecektir. - Geçmiş zaman ile belirsiz geçmiş zaman arasındaki farklar karşılaştırılarak açıklanabilecektir.
Assessment Method(s): Midterm Exam, Final Exam
Textbook: Kenter, A., & Kenter, A. (2020). Breeze in grammar (2nd ed.). Ankara ELT Publishing.
Recommended Reading: - Lecture notes - Oxford University Press. (2020). Oxford dictionary of current English (4th ed.).
Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 2	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			

4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Öğrencilerin İngilizce dilbilgisi kurallarını (geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman, sıfatlar, zarflar vb.) öğrenmelerini ve bu kuralları etkili bir şekilde kullanarak okuma, yazma ve iletişim becerilerini geliştirmelerini amaçlar. Program yeterliliklerine katkısı, öğrencilerin dil yeterliliklerini artırarak akademik ve profesyonel yaşamlarında etkili iletişim kurmalarını sağlamaktır. Bu ders, öğrencilerin uluslararası standartlara uyum sağlamalarına ve İngilizceyi doğru kullanmalarına yardımcı olur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Yok		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı	1		

Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	90	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan				0	Ders alması olası öğrenci sayısı		40

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			

Genel Değerlendirme					
☐	Kabul edilebilir	☐	Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐	Kabul edilemez
<u>Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):</u>					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği											
İngilizce Adı:											
Surgical Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans									AKTS	12
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği						Ders Kodu: HEM 202 Önerilen Ders Kodu: HEM2102			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 12			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 8			*Öğretim Eleman(lar): DOÇ. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr)							
			*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	4	U	8	L	0	K	8			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: yüz yüze eğitim										
Dersin Amaçları: 1-Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak, 2-Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.										
Ders İçeriği: Cerrahinin temel kavramlarının ve homeostazisin öğrenilmesi; cerrahi hastasında sıvı-elektrolit dengesi, şok, ağrı, yara iyileşmesi ve hemşirelik bakımının kavranması; ameliyat öncesi ve sonrası hasta bakımının, günlük cerrahi uygulamalarının incelenmesi; kalp, vasküler, solunum, sindirim, ürogenital, endokrin, sinir, kas-iskelet, göz ve kulak-burun-boğaz sistemlerine yönelik cerrahi girişimler ve hemşirelik bakımının değerlendirilmesi; yanık, travma ve transplantasyon hastalarında hemşirelik bakımının planlanması ve uygulanması becerisinin kazandırılması.										
I. Hafta		Cerrahinin Hasta Üzerindeki Etkisi, Cerrahi Hasta, Cerrahi Hastalarda Stres, Hemostaz, Cerrahide Sıvı-Elektrolit ve Asit Baz Dengesizlikleri, Cerrahi Hastalarda Şok ve Hemşirelik Bakımı, Yara İyileşmesi ve Hemşirelik Bakımı, Cerrahi Enfeksiyonlar ve Hemşirelik Bakımı-Dersin Uygulanması								
II. Hafta		Cerrahi Hastanın Ameliyat Öncesi Hazırlık, Ameliyat Sırası ve Ameliyat Sonrası Hemşirelik Bakımı, Dekontaminasyon, Dezenfeksiyon ve Sterilizasyon Yöntemleri, Premedikasyon ve Anestezi Yöntemleri- Dersin Uygulanması								

III. Hafta	Sinir Sisteminin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemler, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
IV. Hafta	Solunum Cerrahi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemler, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
V. Hafta	Kalp Cerrahisi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemler, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
VI. Hafta	Periferik Damar Cerrahisi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemler, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
VII. Hafta	Üriner Sistemin Cerrahi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
VIII. Hafta	Üst Gastrointestinal ve Alt Gastrointestinal Sistem Cerrahisi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
IX. Hafta	Kas İskelet Sistemi Cerrahisi Gerektiren Hastalıkları; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
X. Hafta	Göz Cerrahisi Gerektiren Hastalıklar; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XI. Hafta	Kulak-Burun Boğaz Cerrahisi Gerektiren Hastalıklar; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XII. Hafta	Endokrin Sistem Cerrahisi Gerektiren Hastalıklar; Etiyolojisi, Epidemiyolojisi, Belirti-Bulgular, Tanı Yöntemleri, Tedavi Yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XIII. Hafta	Yanığın Etiyolojisi, Yanık Çeşitleri, Yanığı Olan Bireyin Değerlendirilmesi, Yanığın Sınıflandırılması, Yanıkta Fizyopatolojik Süreçler, Yanık Yarasının Tedavisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XIV. Hafta	Doku ve Organ Nakillerinin Sınıflandırılması, Transplantasyonda İmmünoloji ve Tedavi, Transplantasyon Sonrası Komplikasyonlar ve Bakım, Böbrek Nakli ve Hemşirelik Bakımı, Karaciğer Nakli ve Hemşirelik Bakımı, Kalp Nakli ve Hemşirelik Bakımı, Akciğer Nakli ve Hemşirelik Bakımı, Taburculuk Eğitimi ve Evde Bakım- Dersin Uygulaması

Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1-Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak
2-Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek
3-Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak
4-Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak
5-Cerrahi hastalıklarına ilişkin güncel bilgi sahip olmak, öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

1. Erdil F., Elbaş N.Ö., (2001). Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, 4. Baskı, Aydoğdu Ofset, Ankara
2. Lemone P., Burke K. (2004). Medical Surgical Nursing, International ed., Pearson Inc,
3. Erdil F., Bayraktar N. (2004). Hemşireler İçin Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesinin ABC'si, Aydoğdu Ofset, Ankara
4. Ignatavicius D.D., Workman M.L. (2010). Medical-Surgical Nursing Patient-Centered Collaborative Care. Saunders Elseiver, Missouri
5. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2010) Cerrahi Bakım, Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Nobel Tıp Kitabevi, Adana.
6. Topalan M., Aktaş Ş.(2010). Güncel Yönleriyle Kronik Yara, Aygöl Ofset Matbaacılık, Ankara
7. Suzanne C., Smeltzer ,Brunner, Suddarth (2010) Textbook of Medical-Surgical Nursing, 12. Edition
8. Pudner,R. (2010) Nursing the Surgical Patient, 3. Edition.
9. Lewis S.L., Dirkse R.S., Heitkemper M.M., Bucher L. (2011). Medical-Surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems, Single Volume, 8. Edition.
10. Akyolcu N., Aksoy G., Kanan N. (2011) Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul

Önerilen Kaynaklar:

1. Erdil F., Elbaş N.Ö., (2001). Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, 4. Baskı, Aydoğdu Ofset, Ankara
2. Lemone P., Burke K. (2004). Medical Surgical Nursing, International ed., Pearson Inc,
3. Erdil F., Bayraktar N. (2004). Hemşireler İçin Sıvı-Elektrolit ve Asit-Baz Dengesinin ABC'si, Aydoğdu Ofset, Ankara
4. Ignatavicius D.D., Workman M.L. (2010). Medical-Surgical Nursing Patient-Centered Collaborative Care. Saunders Elseiver, Missouri
5. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2010) Cerrahi Bakım, Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım, Nobel Tıp Kitabevi, Adana.
6. Topalan M., Aktaş Ş.(2010). Güncel Yönleriyle Kronik Yara, Aygöl Ofset Matbaacılık, Ankara
7. Suzanne C., Smeltzer ,Brunner, Suddarth (2010) Textbook of Medical-Surgical Nursing, 12. Edition
8. Pudner,R. (2010) Nursing the Surgical Patient, 3. Edition.
9. Lewis S.L., Dirkse R.S., Heitkemper M.M., Bucher L. (2011). Medical-Surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems, Single Volume, 8. Edition.
10. Akyolcu N., Aksoy G., Kanan N. (2011) Cerrahi Hemşireliği Uygulama Rehberi, İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul

Ön/yan Koşulları: Yok

Course Name: Surgical Nursing								Course Code: HEM 202 Recommended Course Code: HEM2102				Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing													
Ects Credit: 12				Year-Semester: 2025-2026 Spring				Required/Elective: Required				Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 8				Instructor(s): ASSOCIATE PROF. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr)									
T	4	P	8	L	0	C	8						
Teaching Method(s): face to face education													
Course Objectives: 1-To follow the scientific developments in the field and transfer what they have learned to clinical practice, 2-Gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process.													
Course Content: Learning the basic concepts of surgery and homeostasis; understanding fluid-electrolyte balance, shock, pain, wound healing, and nursing care in the surgical patient; examining preoperative and postoperative patient care and outpatient surgical practices; evaluating surgical interventions and nursing care for the cardiac, vascular, respiratory, digestive, urogenital, endocrine, nervous, musculoskeletal, ophthalmological, and ear-nose-throat systems; acquiring skills in planning and implementing nursing care for burn, trauma, and transplant patients.													
I. Week		The Effect of Surgery on the Patient, Surgical Patient, Stress in Surgical Patients, Hemostasis, Fluid-Electrolyte and Acid Base Imbalances in Surgery, Shock and Nursing Care in Surgical Patients, Wound Healing and Nursing Care, Surgical Infections and Nursing Care-Course Practice											
II. Week		Preoperative Preparation of the Surgical Patient, Intraoperative and Postoperative Nursing Care, Decontamination, Disinfection and Sterilization Methods, Premedication and Anesthesia Methods - Course Practice											
III. Week		Diseases of the Nervous System Requiring Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
IV. Week		Respiratory Diseases Requiring Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
V. Week		Diseases Requiring Cardiac Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
VI. Week		Diseases Requiring Peripheral Vascular Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
VII. Week		Diseases of the urinary system requiring surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
VIII. Week		Diseases requiring Upper Gastrointestinal and Lower Gastrointestinal System Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care- Course Practice											
IX. Week		Diseases Requiring Musculoskeletal System Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care- Course Practice											
X. Week		Diseases Requiring Eye Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care - Course Practice											
XI. Week		Diseases Requiring Ear-Nose-Throat Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms-Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care- Course Practice											
XII. Week		Diseases Requiring Endocrine System Surgery; Etiology, Epidemiology, Symptoms, Diagnostic Methods, Treatment Methods and Nursing Care- Course Practice											
XIII. Week		Etiology of Burns, Types of Burns, Evaluation of Individuals with Burns, Classification of Burns, Physiopathological Processes in Burns, Treatment of Burn Wounds and Nursing Care - Course Practice											
XIV. Week		Classification of Tissue and Organ Transplants, Immunology and Treatment in Transplantation, Complications and Care after Transplantation, Kidney Transplantation and Nursing Care, Liver Transplantation and Nursing Care, Heart Transplantation and Nursing Care, Lung Transplantation and Nursing Care, Discharge Education and Home Care - Course Practice											
Anticipated Learning Outcomes: 1-To comprehend the theoretical knowledge about the diagnosis and treatment of surgical diseases 2-To develop analytical thinking and problem solving ability by using knowledge 3-To follow the scientific developments in the field and transfer what they have learned to clinical practice 4-Gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process 5-To have up-to-date information about surgical diseases, to transfer what they have learned to clinical practice													
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)													

Textbook:

1. Erdil F., Elbaş N.Ö., (2001). Surgical Diseases Nursing, 4th Edition, Aydoğdu Ofset, Ankara
2. Lemone P., Burke K. (2004). Medical Surgical Nursing, International ed., Pearson Inc,
3. Erdil F., Bayraktar N. (2004). ABC'si of Fluid-Electrolyte and Acid-Base Balance for Nurses, Aydoğdu Ofset, Ankara
4. Ignatavicius D.D., Workman M.L. (2010). Medical-Surgical Nursing Patient-Centered Collaborative Care. Saunders Elseiver, Missouri
5. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2010) Surgical Care, Care in Internal and Surgical Diseases, Nobel Medical Bookstore, Adana.
6. Topalan M., Aktaş Ş.(2010). Chronic Wound with Current Aspects, Aygöl Ofset Matbaacılık, Ankara
7. Suzanne C., Smeltzer, Brunner, Suddarth (2010) Textbook of Medical-Surgical Nursing, 12th Edition
8. Pudner,R. (2010) Nursing the Surgical Patient, 3rd Edition.
9. Lewis S.L., Dirkse R.S., Heitkemper M.M., Bucher L. (2011). Medical-Surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems, Single Volume, 8th Edition.
10. Akyolcu N., Aksoy G., Kanan N. (2011) Surgical Nursing Practice Guide, Istanbul Medical Bookstore, Istanbul

Recommended Reading:**Textbook:**

1. Erdil F., Elbaş N.Ö., (2001). Surgical Diseases Nursing, 4th Edition, Aydoğdu Ofset, Ankara
2. Lemone P., Burke K. (2004). Medical Surgical Nursing, International ed., Pearson Inc,
3. Erdil F., Bayraktar N. (2004). ABC'si of Fluid-Electrolyte and Acid-Base Balance for Nurses, Aydoğdu Ofset, Ankara
4. Ignatavicius D.D., Workman M.L. (2010). Medical-Surgical Nursing Patient-Centered Collaborative Care. Saunders Elseiver, Missouri
5. Karadakovan A., Eti Aslan F. (2010) Surgical Care, Care in Internal and Surgical Diseases, Nobel Medical Bookstore, Adana.
6. Topalan M., Aktaş Ş.(2010). Chronic Wound with Current Aspects, Aygöl Ofset Matbaacılık, Ankara
7. Suzanne C., Smeltzer, Brunner, Suddarth (2010) Textbook of Medical-Surgical Nursing, 12th Edition
8. Pudner,R. (2010) Nursing the Surgical Patient, 3rd Edition.
9. Lewis S.L., Dirkse R.S., Heitkemper M.M., Bucher L. (2011). Medical-Surgical Nursing: Assessment and Management of Clinical Problems, Single Volume, 8th Edition.
10. Akyolcu N., Aksoy G., Kanan N. (2011) Surgical Nursing Practice Guide, Istanbul Medical Bookstore, Istanbul

Pre/co-requisites: No**Dersin Verileceği Program(lar)**

Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Zorunlu (Z)	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme*Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.*

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hastalıkları hemşireliği Dönemi: 4.yarıyıl Ders Kodu: HEM 294 Teorik Saat: 4 Uygulama Saat: 16 Laboratuvar: Yok
2.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hemşireliği Dönemi: 3.yarıyıl Ders Kodu: HEM 213 Teorik Saat: 4 Uygulama Saat: 8 Laboratuvar: Yok
3.			

4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Pennsylvania Üniversitesi		Medikal-Cerrahi Hemşireliği; teorik: 3 saat uygulama: 6-8 saat
2.	Hollanda – Hogeschool van Amsterdam		Medikal-Cerrahi Hemşireliği
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1-Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak,
 2-Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek,
 3-Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak,
 4-Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 4 Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Üniversitemiz hastanesi ve şehir hastanesine öğrencilerimiz gönderilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekşinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI.Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Doğum Ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği											
İngilizce Adı:											
Obstetrics And Gynecology Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama :	8	Lavaboratu var	0	Kredi 8	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans									AKTS	12
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği						Ders Kodu: HEM204			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2104						
AKTS Kredisi: 12			Yıl-Dönem: 2025-2026- bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 8			*Öğretim Eleman(lar)ı: Nurdilan ŞENER ÇETİN/Dr.Öğr.Üyesi (nsener@firat.edu.tr)									
T	4	U	8	L	0	K	8	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: yüz yüze												
Dersin Amaçları: Ailenin, kadının, fetüsün ve yenidoğanın sağlığının korunması ve geliştirilmesi için gerekli olan bilgi ve beceri kazandırmak.												
Ders İçeriği: Ana-çocuk sağlığını etkileyen faktörlerin öğrenilmesi; kadın ve erkek üreme sistemi anatomisi ile fizyolojisinin kavranması; gebelik fizyolojisi, hormonal ve fizyolojik değişikliklerin, doğum öncesi bakımın ve fetal sağlığın değerlendirilmesinin incelenmesi; riskli gebelikler, doğum eylemi, doğum sonu dönem ve laktasyon süreçlerinde hemşirelik bakımının planlanması; aile planlaması, infertilite, jinekolojik kanserler ve genital enfeksiyonların tanı, tedavi ve hemşirelik bakımının değerlendirilmesi becerisinin kazandırılması.												
I. Hafta	Ana-çocuk sağlığını etkileyen faktörler; Anne ve çocuğun sağlığını etkileyen biyolojik, çevresel, sosyoekonomik ve kültürel faktörlerin incelenmesi.											
II. Hafta	Kadın ve Erkek üreme sistemi anatomisi ve fizyolojisi; Üreme organlarının yapısı ve işleyiş mekanizmalarının temel özellikler											
III. Hafta	Gebeliğin fizyolojisi; Gebelik süresince meydana gelen hormonal ve fizyolojik değişiklikler.											
IV. Hafta	Gebelikte annenin fizyolojisi; Gebelik boyunca annenin vücudundaki adaptasyonlar ve organ sistemlerindeki değişiklikler											
V. Hafta	Doğum öncesi bakım; Gebelikte annenin ve fetusun sağlığını koruma ve komplikasyonları önlemeye yönelik uygulamalar.											
VI. Hafta	Fetal sağlığın değerlendirilmesi; Fetusun gelişimi ve sağlığının izlenmesi için kullanılan yöntemler ve testler.											
VII. Hafta	Riskli gebelikler; Gebelikte anne ve fetusun yaşamını veya sağlığını tehdit eden durumların değerlendirilmesi ve yönetimi.											
	Ara sınav											
VIII. Hafta	Doğum eylemi ve Bakım ; Doğum sürecinin aşamaları ve annenin güvenli doğumu için yapılacak bakım.											

IX. Hafta	Doğum sonu dönem ve bakım-Laktasyon; Doğum sonrası annenin iyileşmesi, emzirme süreçleri ve yenidoğan bakımı.
X. Hafta	Riskli doğum sonu dönem ve bakım ;Doğum sonrası ortaya çıkabilecek komplikasyonlar ve bu durumlarda uygulanan bakım.
XI. Hafta	Aile planlaması ve infertilite; Gebeliği önleme yöntemleri, aile planlaması seçenekleri ve kısırlık sorunlarının değerlendirilmesi.
XII. Hafta	Jinekolojik Kanseler ve tedavi yöntemleri ; Kadın üreme sistemi kanserleri, tanı, tedavi ve bakım yaklaşımları.
XIII. Hafta	Genital enfeksiyonlar ve tedavi yöntemleri
XIV. Hafta	Üreme organlarını etkileyen enfeksiyonların türleri, tanı ve tedavi yöntemleri.

Beklenen Öğrenim Çıktıları: - Ana-Çocuk Sağlığını Etkileyen Faktörler - Toplumda ana-çocuk sağlığını etkileyen sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel faktörleri tanımlama - Bu faktörlerin sağlık üzerine etkilerini analiz edebilme - Kadın ve Erkek Üreme Sistemi Anatomisi ve Fizyolojisi - Üreme sistemlerinin yapısını ve işleyişini detaylı öğrenme - Üreme döngüsü, hormonal düzen ve fizyolojik süreçleri kavrama - Gebeliğin Fizyolojisi - Gebelik sürecinde meydana gelen fizyolojik değişiklikleri açıklayabilme - Anne ve fetus arasındaki fizyolojik etkileşimleri anlama - Gebelikte Annenin Fizyolojisi - Gebelikte annenin organ sistemlerinde oluşan adaptasyonları tanımlama - Bu değişikliklerin sağlık bakımı açısından önemini değerlendirme - Doğum Öncesi Bakım ve Fetal Sağlığın Değerlendirilmesi - Anne sağlığını ve fetal gelişimi izleme yöntemlerini öğrenme - Doğum öncesi periyotta gerekli izlemleri ve müdahaleleri planlama - Riskli Gebelikler - Riskli gebeliklerin belirlenmesi ve yönetimi konusunda bilgi sahibi olma - Komplikasyonlara müdahale ve uygun bakım uygulamalarını geliştirme - Doğum Eylemi ve Bakım - Normal doğum sürecini ve evrelerini kavrama - Doğum esnasında hemşirelik bakımını etkin şekilde uygulama - Doğum Sonu Dönem ve Bakım - Laktasyon - Doğum sonrası annenin fizyolojik ve psikososyal değişikliklerini tanımlama - Emzirme teknikleri ve sorunlarına yönelik bakım uygulamalarını öğrenme - Riskli Doğum Sonu Dönem ve Bakım - Doğum sonrası komplikasyonları tanıma ve acil müdahale becerileri kazanma - Annenin bakımında özel dikkat gerektiren durumlara hakim olma - Aile Planlaması ve İnfertilite - Aile planlaması yöntemlerini, avantajlarını ve dezavantajlarını anlama - İnfertilite sebepleri ve hemşirelik yaklaşımlarını öğrenme - Kadın Hayatının Evreleri ve Yaşanılan Sorunlar - Kadının yaşam döngüsünde karşılaşılan sağlık sorunlarını tanımlama - Menopoz, adolesan dönemi ve yaşlılıkta bakım yaklaşımlarını kavrama - Jinekolojik Kanseler ve Tedavi Yöntemleri - En sık görülen jinekolojik kanser türlerini tanıma - Tedavi yöntemleri ve hemşirelik bakımının planlanması - Genital Enfeksiyonlar ve Tedavi Yöntemleri - Enfeksiyon etkenlerini, bulaşma yollarını ve koruyucu önlemleri öğrenme - Tedavi sürecinde hemşirelik bakımının rolünü anlama	
--	--

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)	
---	--

Ders Kitabı: - TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara. - BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi	
--	--

Önerilen Kaynaklar: TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara. - BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi	
---	--

Ön/yan Koşulları:--	
----------------------------	--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Obstetrics and Gynecology Nursing					Course Code: HEM204 Recommended Course Code: HEM2104			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing									
ECTS Credit: 12			Year-Semester: 2025-2026 Spring semester			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 8			Instructor(s): Nurdilan ŞENER ÇETİN/Dr.Öğr.Üyesi (nsener@firat.edu.tr)						
T	4	P	8	L	0	C	8		
Teaching Method(s): face to face									
Course Objectives: To gain the knowledge and skills necessary for the protection and promotion of the health of the family, woman, fetus and newborn.									
Course Content: Learning the factors affecting maternal and child health; understanding the anatomy and physiology of the male and female reproductive systems; examining the physiology of pregnancy, hormonal and physiological changes, prenatal care, and fetal health assessment; planning nursing care during risky pregnancies, labor, postpartum, and lactation; acquiring the skills to diagnose, treat, and evaluate nursing care for family planning, infertility, gynecological cancers, and genital infections.									
I. Week		Factors affecting maternal and child health; Examination of biological, environmental, socioeconomic, and cultural factors influencing the health of mother and child.							
II. Week		Anatomy and physiology of the female and male reproductive systems; Basic structure and function of reproductive organs.							
III. Week		Physiology of pregnancy; Hormonal and physiological changes occurring throughout pregnancy.							
IV. Week		Physiology of the mother during pregnancy; Adaptations and changes in maternal body systems during pregnancy.							
V. Week		Prenatal care; Practices aimed at maintaining the health of the mother and fetus and preventing complications during pregnancy.							
VI. Week		Assessment of fetal health; Methods and tests used to monitor fetal growth and well-being.							
VII. Week		Risky pregnancies; Evaluation and management of conditions threatening the life or health of the mother or fetus.							
VIII. Week		Midterm exam							
IX. Week		Labor and Care; Stages of labor and care provided to ensure a safe delivery for the mother.							
X. Week		Postpartum period and care-Lactation; Recovery of the mother after birth, breastfeeding processes, and newborn care.							
XI. Week		Risky postpartum period and care; Complications that may arise after delivery and related care interventions.							
XII. Week		Family planning and infertility; Methods of contraception, family planning options, and evaluation of infertility issues.							
XIII. Week		Gynecological Cancers and treatment methods; Diagnosis, treatment, and care approaches for cancers of the female reproductive system.							
XIV. Week		Genital infections and treatment methods							
		Types, diagnosis, and treatment of infections affecting the reproductive organs.							

Anticipated Learning Outcomes:

1. Factors Affecting Maternal and Child Health
 - Identify social, cultural, economic, and environmental factors influencing maternal and child health
 - Analyze the impact of these factors on health outcomes
2. Anatomy and Physiology of the Female and Male Reproductive Systems
 - Understand the structure and function of reproductive organs
 - Comprehend the hormonal regulation and physiological processes of reproduction
3. Physiology of Pregnancy
 - Explain physiological changes occurring during pregnancy
 - Understand the interaction between mother and fetus during gestation
4. Physiology of the Pregnant Mother
 - Describe adaptations in organ systems during pregnancy
 - Evaluate the clinical significance of these physiological changes
5. Prenatal Care and Fetal Health Assessment
 - Learn methods for monitoring maternal health and fetal development
 - Plan appropriate interventions during the prenatal period
6. High-Risk Pregnancies
 - Identify and manage high-risk pregnancy conditions
 - Develop nursing interventions for pregnancy complications
7. Labor and Delivery Care
 - Understand stages of labor and normal birth process
 - Provide effective nursing care during labor and delivery
8. Postpartum Period and Care – Lactation
 - Recognize physiological and psychosocial changes after birth
 - Apply breastfeeding techniques and manage lactation problems
9. High-Risk Postpartum Care
 - Detect postpartum complications and perform emergency interventions
 - Provide specialized care for mothers with postpartum risks
10. Family Planning and Infertility
 - Understand family planning methods, benefits, and limitations
 - Learn causes of infertility and nursing approaches in infertility care
11. Stages of a Woman's Life and Associated Health Issues
 - Identify health problems during adolescence, reproductive years, menopause, and aging
 - Apply appropriate nursing care tailored to each life stage
12. Gynecological Cancers and Treatment Methods
 - Recognize common types of gynecological cancers
 - Understand treatment options and plan nursing care accordingly
13. Genital Infections and Treatment Methods
 - Identify causative agents, transmission routes, and preventive measures
 - Provide nursing care throughout the treatment process

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.
- BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi
-

Recommended Reading: TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.

- BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Zorunlu (Z)	Lisans/2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, , Güz dönemi, HEM363, TEORİK:4,uygulama:8
2.	Koç Üniversitesi		Kadın Sağlığı Hemşireliği, Güz dönemi, NURS301 TEORİK:4,uygulama:8
3.	Ankara Üniversitesi		Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği, Güz dönemi, AHE311 TEORİK:4,uygulama:8
4.	Ege Üniversitesi.		Hastalıklar ve Hemşirelik Bakımı – II, Güz dönemi, 220003012018 TEORİK:9,uygulama:10
5.	Atatürk Üniversitesi		Doğum Kadın Sağlığı Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı, Güz dönemi, HEM301 TEORİK:4,uygulama:8
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	The Universty of British Columbia		
2.	Universty of Alberta		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği dersini alan öğrenci gebelikte gerekli bakımı uygulayabilecek, öğrenci sağlıklı yenidoğan değerlendirmesi yapabilecek, öğrenci gebe- doğum süreci ve doğum sonrası izlem yapabilecek aile planlaması yöntemleri ile ilgili danışmanlık yapabilecek kadın muayene tekniklerini kullanarak üreme organlarını ve kanser tanımlamasını değerlendirebilecek

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = X Üniversite içi = 1 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	

“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Vardır. Ders kapsamında iş birliği yapılan uygulama alanlarında klinik uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?	Mevcut klinik alanların yetersiz olması durumunda farklı iş birliği protokolleri geliştirilmiş olup gerekli izin süreçleri başlatılmıştır.		
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	Evet, öğrencilerin uygulamalı eğitim süreçlerinde destek sağlanabilmesi için öğretim yardımcısına ihtiyaç vardır.		
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	Hayır, teknik personele ihtiyaç duyulmamaktadır.		
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	Ders mevcut olarak bulunmaktadır	Dönem: ☐	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraf lar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görölürse):

Rapor-Karar No:

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)
Unvanı/Adı

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi

Toplantı
No

Karar No

Açıklamalar:

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Alternatif Tedavi Yöntemleri										
İngilizce Adı:	Alternative Treatment Methods										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	2	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Alternatif Tedavi Yöntemleri						Ders Kodu: HEM215			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM 2115						
AKTS Kredisi:2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz Dönemi			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım												
Dersin Amaçları: Ülkemizde ve dünyada pek çok ülkede yönetmeliği düzenlenen alternatif tedavilerin çeşidi ve uygulanması hakkında öğretim verilmesidir.												
Ders İçeriği: Tamamlayıcı ve alternatif tedavi yöntemlerinin temel kavramlarının, tarihçesinin ve kullanım alanlarının öğrenilmesi; bitkisel tedavi, aromaterapi, akupunktur, refleksoloji, meditasyon, yoga ve benzeri uygulamaların fizyolojik ve psikolojik etkilerinin kavranması; bu yöntemlerin güvenli kullanım ilkeleri, olası riskleri ve hemşirelik bakımındaki yerinin incelenmesi; kanıta dayalı etkilerin, yasal düzenlemelerin ve etik ilkelerin değerlendirilmesi; hasta merkezli bakımda bilimsel, bilinçli ve etik yaklaşım geliştirme becerisinin kazandırılması.												
I. Hafta	Tamamlayıcı ve Destekleyici Bakım Uygulamaları hakkında bilgi verilmesi											
II. Hafta	Tamamlayıcı ve Destekleyici Bakım Uygulamaları hakkında bilgi verilmesi											
III. Hafta	Müzik terapi ve sanat terapi gibi zihin beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, kullanımlarının anlatılması											
IV. Hafta	Meditasyon ve yoga gibi zihin beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, kullanımlarının anlatılması											
V. Hafta	Gevşeme ve hipnoz gibi zihin beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, kullanımlarının anlatılması											
VI. Hafta	Masaj ve aromaterapi gibi manipülatif ve beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, uygulama yapılması											
VII. Hafta	Refleksoloji gibi manipülatif ve beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, uygulama yapılması											
	Ara Sınav											
VIII. Hafta	Egzersiz gibi manipülatif ve beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, uygulama yapılması											
IX. Hafta	Egzersiz gibi manipülatif ve beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, uygulama yapılması											
X. Hafta	Sıcak ve soğuk uygulamalar gibi manipülatif ve beden temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi, uygulama yapılması											
XI. Hafta	Reiki ve terapötik dokunma gibi enerji temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi											
XII. Hafta	Bioenerji ve biyofeedback gibi enerji temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi											
XIII. Hafta	Fitoterapi gibi biyolojik temelli uygulamalar hakkında bilgi verilmesi											
XIV. Hafta	Akupunktur, akupress ve TENS gibi geleneksel sağlık sistemleri/Alternatif tıbbi sistemler hakkında bilgi verilmesi											
	Final Haftası											

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Alternatif ve tamamlayıcı tedavi yöntemlerinin temel ilkelerini, kullanım alanlarını ve hemşirelik uygulamalarıyla ilişkisini açıklar.
2. Bilimsel kanıtları temel alarak seçilen alternatif yöntemlerin hasta bakımında destekleyici olarak kullanılabilirliğini değerlendirir.
3. Etik, kültürel ve yasal sınırlar çerçevesinde, hemşirelik uygulamalarıyla uyumlu alternatif tedavi yöntemleri hakkında hasta ve aileye danışmanlık yapar.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- - Başer M, Taşçı S. (editörler) (2015). Kanıta dayalı rehberleriyle tamamlayıcı ve destekleyici uygulamalar. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara. ISBN: 978-605-9942-49-2.

Önerilen Kaynaklar: Ders dökümanları

Ön/yan Koşulları: İç hastalıkları hemşireliği dersi almış olma

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Alternative Treatment Methods										Course Code: HEM215 Recommended Course Code: HEM2115										Level of Course: Undergraduate										
Program: Nursing																														
ECTS Credit: 2					Year-Semester: Fall semester					Required/Elective: Elective					Language: Turkish															
Hours/Local Credit: 2					Instructor(s): Assist. Prof. Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)																									
T	2	P	0	L	0	C	2																							

narration

Course Objectives: Teaching about the types and application of alternative therapies that are regulated in many countries in our country and in the world.

Course Content: Learning the basic concepts, history, and areas of use of complementary and alternative treatment methods; understanding the physiological and psychological effects of herbal therapy, aromatherapy, acupuncture, reflexology, meditation, yoga, and similar practices; examining the principles of safe use of these methods, their possible risks, and their place in nursing care; evaluating evidence-based effects, legal regulations, and ethical principles; and acquiring the ability to develop a scientific, conscious, and ethical approach to patient-centered care.

I. Week	Providing information about complementary and supportive care practices
II. Week	Providing information about complementary and supportive care practices
III. Week	Providing information about mind-body practices such as music therapy and art therapy, explaining their use
IV. Week	Providing information about mind-body practices such as meditation and yoga, explaining their use
V. Week	Providing information about mind-body-based practices such as relaxation and hypnosis, explaining their use
VI. Week	Providing information about manipulative and body-based practices such as massage and aromatherapy, performing the practices
VII. Week	Providing information about manipulative and body-based practices such as reflexology, performing the practices
VIII. Week	Midterm Exam
IX. Week	Providing information about manipulative and body-based practices such as exercise, performing the practices
X. Week	Providing information about manipulative and body-based practices such as exercise, and performing them
XI. Week	Providing information about energy-based practices such as Reiki and therapeutic touch
XII. Week	Providing information about energy-based practices such as bioenergy and biofeedback
XIII. Week	Information about biological-based practices such as phytotherapy
XIV. Week	Information about traditional health systems/alternative medical systems such as acupuncture, acupressure, and TENS
	Final Week

Anticipated Learning Outcomes: Explains the basic principles of alternative and complementary treatment methods, their areas of application, and their relationship with nursing practices. - Evaluates the feasibility of using selected alternative methods as supportive measures in patient care based on scientific evidence. - Provides counseling to patients and their families on alternative treatment methods that are compatible with nursing practices within ethical, cultural, and legal boundaries.
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
Başer M, Taşçı S. (editors) (2015). Complementary and supportive practices with evidence-based guidelines. Akademisyen Tıp Kitabevi, Ankara. ISBN: 978-605-9942-49-2.
Recommended Reading: Course documents
Pre/co-requisites: -- Having taken internal medicine nursing course

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli (BİS)	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	x	
2.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	x	
3.	Gazi Üniversitesi	x	
4.	Koç Üniversitesi	x	
5.	Bahçeşehir Üniveristesi	x	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Tennessee State University		
2.	New York University (NYU) Rory Meyers College of Nursing		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Günümüzde sağlık hizmetlerinde bütüncül yaklaşımın önemi giderek artmakta ve bireylerin fiziksel, psikolojik, sosyal ve ruhsal iyilik halini destekleyen bakım modelleri ön plana çıkmaktadır. Özellikle kronik hastalıkların yaygınlaşması, yaşam süresinin uzaması ve bireylerin daha doğal, yan etkisi düşük destekleyici yöntemlere yönelmesi, alternatif ve tamamlayıcı tedavi uygulamalarına olan ilgiyi artırmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) de sağlık sistemlerine entegre edilmesini önerdiği bu uygulamalar, hemşirelerin hasta bakımında daha bütüncül, kişiye özel ve destekleyici müdahaleler planlamasını gerekli kılmaktadır.

Bu bağlamda, hemşirelik öğrencilerinin alternatif ve tamamlayıcı tedavi yöntemlerini bilimsel, etik ve profesyonel bir çerçevede tanımaları, bu yöntemleri değerlendirebilmeleri ve sağlık hizmetlerinde uygun olanları danışmanlık ve eğitim düzeyinde kullanabilmeleri önem arz etmektedir. Aynı zamanda bu ders, hemşirelik öğrencilerinin kültürel duyarlılık kazanmalarına, farklı sağlık inançlarına saygı göstermelerine ve hasta merkezli bakım anlayışlarını güçlendirmelerine katkı sağlar. Bu gerekçeler doğrultusunda, hemşirelik lisans programı kapsamında bu dersin yer alması, çağdaş hemşirelik eğitimi açısından hem bilimsel hem de mesleki bir gerekliliktir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Fakültede mevcut		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	35	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	10
Ders alması olası öğrenci sayısı		45	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Bulaşıcı Hastalıklar										
İngilizce Adı:	Infectious Diseases										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	4	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Bulaşıcı Hastalıklar						Ders Kodu: HEM 203			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2103						
AKTS Kredisi:4			Yıl-Dönem: 2025-2026/Güz			Seçmeli/Zorunlu:Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım												
Dersin Amaçları: Bu ders bulaşıcı hastalıkların epidemiyolojik özellikleri hakkında bilgi kazandırmayı ve bu hastalıklara yönelik hemşirelik bakımı becerilerini geliştirmeyi amaçlar												
Ders İçeriği: Bulaşıcı hastalıklarla ilgili temel kavramların ve enfeksiyon zincirinin öğrenilmesi; bağışıklık ve immünizasyonun kavranması; solunum, sindirim, deri, mukoza, vektör ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların özelliklerinin ve hemşirelik bakımının incelenmesi; akılcı ilaç kullanımı, hastane enfeksiyonları ve bulaşıcı hastalıkların kontrolü konularında bilgi ve uygulama becerilerinin kazandırılması.												
I. Hafta	Bulasici Hastalıklarla ilgili Genel Bilgiler, Bulasici Hastaliklari Onemi, Enfeksiyon Nedir, Enf Zinciri ve vucuda yayilmasi (Bulasici hastaliklari temeli tanimlari, toplu sagligina etkisi, enfeksiyon zincirinin halkalari ve patojenlerin vucutta yayilma yollari ele alinir.)											
II. Hafta	Bulasici Hastaliklari Turkiye ve Dunyadaki Durumu, Bulasici Hastaliklari Bildirimi (Küresel ve ulusal istatistiklerle bulaşıcı hastalıkların görülme durumu değerlendirilir; bildirim sistemi ve hemşirenin raporlama sorumluluğu açıklanır.)											
III. Hafta	Bağışıklık ve Immunizasyon (Bağışıklık sisteminin işleyişi, doğal ve kazanılmış bağışıklık, aşı türleri ve hemşirenin aşılama hizmetlerindeki görevleri işlenir.)											
IV. Hafta	Solunum Yolu İle Bulasan Enfeksiyonlar (Tüberküloz, grip, COVID-19 gibi solunum yoluyla yayılan hastalıkların bulaşma yolları, korunma yöntemleri ve hemşirelik yaklaşımları ele alınır.)											
V. Hafta	Solunum Yolu İle Bulasan Enfeksiyonlar (Solunum enfeksiyonlarına yönelik toplum eğitimi, izolasyon önlemleri ve hasta izlem süreçlerinde hemşirenin uygulamaları detaylandırılır.)											
VI. Hafta	Sindirim Sistemi Yolu İle Bulasan Enfeksiyonlar (Hepatit A, kolera, tifo gibi su ve gıda kaynaklı hastalıkların epidemiyolojisi ve önlenmesinde hemşirenin rolü vurgulanır.)											
VII. Hafta	Sindirim Sistemi Yolu İle Bulasan Enfeksiyonlar (Bulaş zincirinin kırılması için hijyen, sanitasyon ve birey/toplum eğitimi uygulamalarında hemşirenin katkısı ele alınır.)											
VIII. Hafta	Deri ve Mukoza Yolu İle Bulasan Enfeksiyonlar (Cilt ve mukoza yoluyla geçen enfeksiyonlar (örn. impetigo, mantar, herpes) ile mücadelede hemşirelik değerlendirme, tanılama ve koruyucu girişimleri açıklanır.)											

IX. Hafta	Hayvanlardan Gelen Hast/Vektorlerle Bulaşan Hast (Zoonotik hastalıklar ve vektör kaynaklı enfeksiyonlarda (örn. kuduz, Lyme, sıtma) hemşirenin erken tanı, bildirim ve toplumu bilgilendirme rolleri işlenir.)
X. Hafta	Cinsel Yolla Bulaşan Hast (HIV/AIDS, HPV, gonore gibi cinsel yolla bulaşan hastalıkların korunma yöntemleri, danışmanlık hizmetleri ve toplumsal farkındalık oluşturma süreçleri anlatılır.)
XI. Hafta	Akilci İlaç Kullanımı (Antibiyotik direncinin önlenmesi, ilaçların doğru, dozunda ve gerektiği şekilde kullanımı konusunda hemşirenin hasta eğitimi ve izlem sorumluluğu ele alınır.)
XII. Hafta	Epidemi ve Pandemilere sebep olan Hastalıklar (Bulaşıcı hastalıklarda salgın dinamikleri, pandemik durumların yönetimi ve halk sağlığı hemşiresinin kriz sürecindeki müdahale görevleri işlenir.)
XIII. Hafta	Hastane Enfeksiyonları (Sağlık hizmeti ile ilişkili enfeksiyon türleri (kateter kaynaklı, yara yeri enfeksiyonları vb.) ve enfeksiyon kontrol hemşireliğinin temel uygulamaları anlatılır.)
XIV. Hafta	Hastane Enfeksiyonları (Hastanelerde izolasyon önlemleri, el hijyeni, dezenfeksiyon protokolleri ve hasta güvenliğini sağlamak için hemşirenin rolü detaylandırılır.)

Beklenen Öğrenim Çıktıları: □1. Bulaşıcı hastalıkları ile ilgili kavramları tanımlayabilir Ders 2 Enfeksiyon zincirini bilir 3 Enfeksiyon hastalıklarının bulaşma yolu ve korunma-kontrol yöntemlerini bilir Kazanımları 4 Bildirimi yapılması gereken bulaşıcı hastalıkları bilir 5 Olağanüstü felaket ve durumlarda bulaşıcı hastalıklarda mücadeleyi bilir

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Ergönül, Ö. (2020). *Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- Yılmaz, T., & Ocakçı, A. F. (2019). *Halk Sağlığı Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Topçu, A. W., Ünal, S., & Söyletir, G. (2018). *İnfeksiyon Hastalıkları ve Korunma İlkeleri*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- Gözüm, S. (2015). *Hemşireler İçin Enfeksiyon Kontrolü*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Heymann, D. L. (2019). *Control of Communicable Diseases Manual* (20th ed.). Washington, DC: American Public Health Association.
- Stanhope, M., & Lancaster, J. (2021). *Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community* (10th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.

Önerilen Kaynaklar:

- Ergönül, Ö. (2020). *Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- Yılmaz, T., & Ocakçı, A. F. (2019). *Halk Sağlığı Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Topçu, A. W., Ünal, S., & Söyletir, G. (2018). *İnfeksiyon Hastalıkları ve Korunma İlkeleri*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- Gözüm, S. (2015). *Hemşireler İçin Enfeksiyon Kontrolü*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- Heymann, D. L. (2019). *Control of Communicable Diseases Manual* (20th ed.). Washington, DC: American Public Health Association.
- Stanhope, M., & Lancaster, J. (2021). *Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community* (10th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: Infectious Diseases Program: Nursing							Course Code: Hem 203 Recommended Course Code: Hem2103			Level of Course: Undergraduate		
Ects Credit: 4				Year-Semester:2025-2026 Fall				Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr)								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): narration												
Course Objectives: This course aims to gain knowledge about the epidemiological characteristics of infectious diseases and to develop nursing care skills for these diseases.												
Course Content: Learning the basic concepts and the infection chain related to infectious diseases; understanding immunity and immunization; examining the characteristics and nursing care of respiratory, digestive, skin, mucosal, vector and sexually transmitted diseases; gaining knowledge and practical skills in rational												

drug use, hospital infections and control of infectious diseases.

I. Week	General Information About Infectious Diseases, Importance of Infectious Diseases, What is Infection, Infection Chain and Spreading in the Body (Covers the basic definitions of infectious diseases, their impact on public health, the elements of the infection chain, and how pathogens spread in the body.)
II. Week	Status of Infectious Diseases in Turkey and the World, Notification of Infectious Diseases (Examines global and national statistics on infectious diseases; explains the notification system and the nurse's responsibility in reporting.)
III. Week	Immunity and Immunization (Explores how the immune system works, types of immunity, vaccines, and the nurse's role in immunization services.)
IV. Week	Infections Transmitted by Respiratory Tract (Focuses on transmission routes, prevention methods, and nursing approaches for diseases such as tuberculosis, influenza, and COVID-19.)
V. Week	Infections Transmitted by Respiratory Tract (Details the nurse's role in public education, isolation precautions, and patient monitoring for respiratory infections.)
VI. Week	Infections Transmitted by Digestive Tract (Highlights the nurse's role in the epidemiology and prevention of water- and foodborne diseases like hepatitis A, cholera, and typhoid.)
VII. Week	Infections Transmitted by Digestive Tract (Focuses on the nurse's role in hygiene, sanitation, and education to break the chain of infection in gastrointestinal diseases.)
VIII. Week	Infections Transmitted by Skin and Mucosa (Describes nursing assessment, diagnosis, and preventive interventions for infections transmitted through the skin and mucosa.)
IX. Week	Disease Transmitted by Animals to Humans/Vectors (Examines nurse responsibilities in preventing and educating about zoonotic and vector-borne diseases like rabies, malaria, and Lyme disease.)
X. Week	Sexually Transmitted Disease (Addresses the nurse's role in counseling, screening, and providing preventive care for STIs like HIV/AIDS, HPV, and gonorrhea.)
XI. Week	Rational Use of Drugs (Covers safe and appropriate medication use, antibiotic resistance prevention, and the nurse's role in patient education.)
XII. Week	Diseases Causing Epidemics and Pandemics (Explores epidemic dynamics, transmission rates, and the vital role of public health nurses in outbreak management.)
XIII. Week	Hospital Infections (Examines nurse-led prevention and control of healthcare-associated infections related to catheters, surgical sites, and ventilators.)
XIV. Week	Hospital Infections (Focuses on the nurse's central role in hand hygiene, isolation procedures, and infection control protocol implementation.)

Anticipated Learning Outcomes: 1. Can define concepts related to infectious diseases. Lesson 2 Knows the infection chain. 3 Knows the transmission route and protection-control methods of infectious diseases. Gains 4 Knows the infectious diseases that must be reported. 5 Knows how to combat infectious diseases in extraordinary disasters and situations.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- □ Ergönül, Ö. (2020). *Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- □ Yılmaz, T., & Ocakçı, A. F. (2019). *Halk Sağlığı Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- □ Topçu, A. W., Ünal, S., & Söyletir, G. (2018). *İnfeksiyon Hastalıkları ve Korunma İlkeleri*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- □ Gözüml, S. (2015). *Hemşireler İçin Enfeksiyon Kontrolü*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- □ Heymann, D. L. (2019). *Control of Communicable Diseases Manual* (20th ed.). Washington, DC: American Public Health Association.
- □ Stanhope, M., & Lancaster, J. (2021). *Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community* (10th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
-

Recommended Reading:

- □ Ergönül, Ö. (2020). *Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- □ Yılmaz, T., & Ocakçı, A. F. (2019). *Halk Sağlığı Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- □ Topçu, A. W., Ünal, S., & Söyletir, G. (2018). *İnfeksiyon Hastalıkları ve Korunma İlkeleri*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.
- □ Gözüml, S. (2015). *Hemşireler İçin Enfeksiyon Kontrolü*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.
- □ Heymann, D. L. (2019). *Control of Communicable Diseases Manual* (20th ed.). Washington, DC: American Public Health Association.
- □ Stanhope, M., & Lancaster, J. (2021). *Public Health Nursing: Population-Centered Health Care in the Community* (10th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Zorunlu	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		*	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Koç Üniversitesi (İngilizce, Burslu)	Var	Bulaşıcı Hastalıklar,NURS 204,3.Yarıyıl,Zorunlu,2 / 0 (T/U),
2.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi	Var	Epidemiyolojiye Giriş ve Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği, HMSR4042,7.Yarıyıl,Zorunlu,2/0 (T/U)
3.	Hacettepe Üniversitesi	Var	Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği,HEM264, 3.Yarıyıl,Zorunlu,2 / 0 (T/U),
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Uppsala Üniversitesi (İsveç)	var	Infectious Diseases Care, 3IK012
2.	Liberty University (ABD)	var	Prevention and Control of Infectious Diseases, HLTH 625
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği dersi, hemşirelik eğitiminin temel bileşenlerinden biri olarak, öğrencilerin mesleki yeterlilik kazanmasını sağlamak üzere teorik ve pratik eğitim süreçlerini içermektedir. Program, öğrencilerin epidemiyolojik prensipleri anlamalarına, enfeksiyon kontrolü ve önleme stratejilerini öğrenmelerine, hasta bakımında kanıta dayalı uygulamalar geliştirmelerine olanak tanır. Enfeksiyon hastalıklarının yayılımı, korunma yöntemleri, izolasyon önlemleri ve bağışıklama programları gibi konular, güncel bilimsel bilgiler ışığında öğrencilere aktarılır. Klinik uygulamalar ve vaka analizleri ile öğrenciler, hastanelerde enfeksiyon kontrolü konusunda pratik beceriler kazanır ve multidisipliner sağlık ekibiyle etkili iş birliği yapma yetkinliği geliştirir. Programın sağlık sektörüne yapacağı katkılar arasında, hastane enfeksiyonlarını önlemeye yönelik hemşirelik uygulamalarının geliştirilmesi, halk sağlığına yönelik bilinçlendirme ve bağışıklama programlarında aktif rol alınması, salgın yönetimi ve epidemiyolojik araştırmalara katkı sağlanması gibi unsurlar yer alır. Mezunlar, edindikleri bilgi ve beceriler sayesinde, bireysel hasta bakımının ötesine geçerek toplum sağlığını koruma ve geliştirme sürecine katkıda bulunarak enfeksiyon hastalıklarının kontrol altına alınmasına yardımcı olurlar. Bu program, hemşirelerin mesleki donanımlarını artırarak, sağlık hizmetlerinin kalitesini yükseltmeyi ve toplum sağlığını güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 1 Üniversite dışı=

Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Halk sağlığı hemşireliği
---	--------------------------

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?		☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?		hayır			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?		hayır			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?		hayır			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?		hayır			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi					
☐ * Projektör	☐ * Bilgisayar	☐ * Video Oynatıcı	☐ * İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/ 20	26	Dönem:
				☒ Güz	☐ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan			Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)			
Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Epidemiyoloji										
İngilizce Adı:	Epidemiology										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulma	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Epidemiyoloji						Ders Kodu: HEM 208			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2108					
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026/Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr)								
			*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.								
T	2	U	0	L	0	K	2				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım											
Dersin Amaçları: Hemşirlik alanında; Epidemiyoloji bilimini kavrayıp kullanarak, bir araştırmayı planlama, veri toplama, istatistiksel yöntemlerle verileri çözümleme ve araştırma raporunu hazırlama aşamalarıyla ilgili bilgi ve beceriyi kazandırmak.											
Ders İçeriği: Epidemiyolojinin temel kavramlarının ve kullanım alanlarının öğrenilmesi; araştırma tasarımıyla ilgili temel kavramların kavranması; epidemiyolojik yöntemlerin türlerinin, kullanım alanlarının ve araştırmalarda uygulanma süreçlerinin incelenmesi; evren ve örneklem kavramlarının anlaşılması ve epidemiyolojik düşünme becerisinin kazandırılması.											
I. Hafta	Epidemiyolojinin Tanımı, Kapsamı, Kullanım Alanları, Tarihsel Gelişimi (Epidemiyolojinin temel tanımı, sağlık bilimlerindeki yeri, kullanım alanları ve tarihsel süreçteki gelişimi ele alınır.)										
II. Hafta	Epidemiyolojik Süreç Ve Araştırma Süreci (Epidemiyolojik düşünce süreci, problem tanımlama, hipotez kurma ve veri analizine kadar uzanan araştırma aşamaları açıklanır.)										
III. Hafta	Epidemiyolojik Ölçütler; Veri, Özellikleri Ve Epidemiyolojide Veri Kaynakları ve Veri Toplamada Kullanılan Araçlar (Veri türleri, sıklık ölçütleri, oranlar ve epidemiyolojik analizlerde kullanılan temel araçlar anlatılır.)										
IV. Hafta	Sağlık, Hastalık Kavramı Sağlığın Belirleyicileri Ve Sağlık Ölçütleri (Sağlık ve hastalık tanımları, sağlık eşitsizlikleri, sosyal belirleyiciler ve epidemiyolojide sağlık ölçüm yaklaşımları ele alınır.)										
V. Hafta	Tanımlayıcı Araştırmaları (Toplumsal sağlık durumunu, hastalıkların görülme sıklığını, dağılımını ve zaman içindeki değişimini belirlemeye yönelik yapılan araştırmalar tanıtılır. Epidemiyolojik gözlem ve temel ölçütlerle ilgili örnek uygulamalar sunulur)										
VI. Hafta	Vaka kontrol Araştırmalar (Belli bir hastalığı taşıyan bireylerle taşımayanların karşılaştırıldığı, neden-sonuç ilişkilerinin geriye dönük incelendiği vaka-kontrol araştırmalarının yöntemi, avantajları ve sınırlılıkları ele alınır.)										
VII. Hafta	Kesitsel Araştırmalar (Belirli bir zaman noktasında sağlık durumu ve risk faktörlerini belirlemek amacıyla yapılan kesitsel araştırmaların tasarımı, örneklem seçimi ve veri analiz teknikleri açıklanır.)										
VIII. Hafta	Kohort Araştırmalar (Belirli bir risk faktörüne maruz kalan bireylerin zaman içinde izlenerek hastalığa yakalanma										

	oranların karşılaştırıldığı prospektif ve retrospektif kohort araştırmaların temelleri anlatılır.)
IX. Hafta	Müdahale, Metadolojik Araştırmaları (Sağlık alanında uygulanan programların, tedavilerin veya eğitimlerin etkinliğini değerlendirmeye yönelik müdahale araştırmaları ve ölçüm araçlarının güvenilirliği üzerine metodolojik yaklaşımlar sunulur.)
X. Hafta	Klinik Deneyssel Epidemiyoloji Toplum Temelli Deneyssel Epidemiyoloji (<i>Kontrollü klinik deneyler ile geniş toplum örneklemelerinde yapılan deneyssel epidemiyolojik çalışmaların yapısı, etik ilkeler ve sonuç değerlendirme yöntemleri ele alınır.</i>)
XI. Hafta	Bulaşıcı Hastalıklar Epidemiyolojisi (Bulaşıcı hastalıkların yayılım biçimleri, enfeksiyon zinciri, korunma yöntemleri, bağışıklama stratejileri ve toplum sağlığına etkileri detaylandırılır)
XII. Hafta	Salgınların Epidemiyolojik İncelenmesi (Salgın tanımı, vaka tanımı oluşturma, salgın eğrisi çizme, temaslı takibi ve salgının kaynağını belirlemeye yönelik epidemiyolojik araştırma basamakları işlenir.)
XIII. Hafta	Bildirim ve Sürveyans Sistemleri (<i>Halk sağlığı açısından önemli hastalıkların bildirim yükümlülüğü, pasif ve aktif sürveyans sistemlerinin özellikleri ve sağlık çalışanlarının bu süreçteki rolü ele alınır.</i>)
XIV. Hafta	Bildirim ve Sürveyans Sistemleri (Ulusal ve uluslararası sürveyans sistemlerinin verilerinin analiz edilmesi, erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesi ve bu sistemlerin halk sağlığına katkıları tartışılır.)

Beklenen Öğrenim Çıktıları: Epidemiyoloji dersini tamamlayan öğrenciler, hastalıkların toplum içindeki dağılımını, nedenlerini ve kontrol yöntemlerini analiz edebilme yetkinliği kazanır. Bulaşıcı ve bulaşıcı olmayan hastalıkların epidemiyolojik yöntemlerle incelenmesini öğrenirken, temel istatistiksel analizleri kullanarak sağlık verilerini yorumlayabilirler. Bağımsız araştırmalar yaparak halk sağlığını geliştirmeye yönelik çözümler üretebilir, sağlık politikalarının oluşturulmasına bilimsel katkı sağlayabilirler. Ayrıca, epidemiyolojik bulguları etkili bir şekilde raporlayarak sağlık profesyonelleri ve toplumla paylaşma becerisine sahip olurlar. Etik ilkeler çerçevesinde veri gizliliğine özen göstererek bilimsel çalışmalarda dürüstlük ilkesine bağlı kalırlar. Sürekli öğrenme bilinciyle epidemiyoloji alanındaki güncel gelişmeleri takip ederek, toplum sağlığını iyileştirmeye yönelik yenilikçi yaklaşımlar geliştirebilirler.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Tezcan S. Epidemiyoloji, Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın no: 92/1 Ankara, 1992.-Kubilay G,Emiroğlu NO, Subaşı Baybuğa M, Örsal Ö, Tokur Keskin M. (2017). Sağlık Bilimlerinde Epidemiyoloji. Göktuğ Yayıncılık,1. Baskı, Ankara. Ders Notları

Önerilen Kaynaklar:
Tezcan S. Epidemiyoloji, Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın no: 92/1 Ankara, 1992.-Kubilay G,Emiroğlu NO, Subaşı Baybuğa M, Örsal Ö, Tokur Keskin M. (2017). Sağlık Bilimlerinde Epidemiyoloji. Göktuğ Yayıncılık,1. Baskı, Ankara. Ders Notları

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)												
Course Name: Epidemiology							Course Code: HEM 208 Recommended Course Code: HEM2108			Level of Course: Undergraduate		
Program: Nursing												
ECTS Credit: 2				Year-Semester:2025-2026/Spring				Required/Elective: Elective			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr)								
T	2	P	0	L	0	C	2					
Teaching Method(s): narration												
Course Objectives: To provide knowledge and skills in the field of nursing in the planning of a study, data collection, data analysis using statistical methods, and preparation of a research report by understanding and using the science of epidemiology.												
Course Content: Learning the basic concepts and areas of use of epidemiology; understanding the basic concepts of research design; examining the types of epidemiological methods, their areas of use and their application processes in research; understanding the concepts of universe and sample and gaining epidemiological thinking skills.												
I. Week		Definition, Scope, Applications, and Historical Development of Epidemiology (The basic definition of epidemiology, its place in health sciences, areas of application, and historical development are discussed.)										
II. Week		Epidemiological Process and Research Steps (The thought process of epidemiology. from problem identification to hypothesis development and data analysis. is										

	explained.)	
III. Week	Epidemiological Indicators; Data, Their Properties, Data Sources and Tools Used in Epidemiology (Types of data, frequency measures, rates, and key tools used in epidemiological analysis are covered.)	
IV. Week	Health and Disease Concepts, Determinants of Health, and Health Indicators (Definitions of health and disease, health inequalities, social determinants, and measurement approaches in epidemiology are examined.)	
V. Week	Descriptive Studies (Studies aimed at identifying the health status of the population, the frequency and distribution of diseases, and changes over time are introduced. Examples of epidemiological observations and basic indicators are provided.)	
VI. Week	Case-Control Studies (Methodology, advantages, and limitations of retrospective case-control studies that compare individuals with and without a certain disease are discussed.)	
VII. Week	Cross-Sectional Studies (The design, sample selection, and data analysis techniques of cross-sectional studies conducted to determine health status and risk factors at a given point in time are explained.)	
VIII. Week	Cohort Studies (Fundamentals of prospective and retrospective cohort studies comparing disease development in exposed and non-exposed individuals over time are explained.)	
IX. Week	Interventional and Methodological Studies (Interventional studies evaluating the effectiveness of health programs, treatments, or education and methodological approaches on the reliability of measurement tools are presented.)	
X. Week	Clinical and Community-Based Experimental Epidemiology (The structure of controlled clinical trials and community-based epidemiological studies, ethical principles, and outcome evaluation methods are discussed.)	
XI. Week	Epidemiology of Infectious Diseases (Transmission modes of infectious diseases, the chain of infection, prevention methods, immunization strategies, and public health impacts are examined in detail.)	
XII. Week	Epidemiological Investigation of Outbreaks (The definition of outbreaks, case definitions, epidemic curve drawing, contact tracing, and steps to identify the source of outbreaks are addressed.)	
XIII. Week	Notification and Surveillance Systems I (Mandatory reporting of notifiable diseases, features of passive and active surveillance systems, and the roles of healthcare professionals in these processes are discussed.)	
XIV. Week	Notification and Surveillance Systems II (Analysis of data from national and international surveillance systems, development of early warning systems, and their contributions to public health are explored.)	
Anticipated Learning Outcomes: Students who complete the Epidemiology course gain the competence to analyze the distribution of diseases in society, their causes and control methods. While learning how to examine infectious and non-infectious diseases with epidemiological methods, they can interpret health data using basic statistical analysis. They can produce solutions to improve public health by conducting independent research and can make scientific contributions to the formation of health policies. In addition, they have the ability to effectively report epidemiological findings and share them with health professionals and society. They adhere to the principle of honesty in scientific studies by paying attention to data confidentiality within the framework of ethical principles. By following current developments in the field of epidemiology with the awareness of continuous learning, they can develop innovative approaches to improve public health.		
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)		
Tezcan S. Epidemiyoloji, Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın no: 92/1 Ankara, 1992.-Kubilay G,Emiroğlu NO, Subaşı Baybuğa M, Örsal Ö, Tokur Keskin M. (2017). Sağlık Bilimlerinde Epidemiyoloji. Göktuğ Yayıncılık,1. Baskı, Ankara. Ders Notları		
Recommended Reading: Tezcan S. Epidemiyoloji, Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi, Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Yayın no: 92/1 Ankara, 1992.-Kubilay G,Emiroğlu NO, Subaşı Baybuğa M, Örsal Ö, Tokur Keskin M. (2017). Sağlık Bilimlerinde Epidemiyoloji. Göktuğ Yayıncılık,1. Baskı, Ankara. Ders Notları		
Pre/co-requisites:--		

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme			
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.			
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		*	HAYIR
			EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi	Var	Epidemiyolojiye Giriş ve Bulaşıcı Hastalıklar Hemşireliği, HMSR4042, 7.Yarıyıl,2/0 (T/U)
2.	Hacettepe Üniversitesi	Var	Hemşireliğe Özel Epidemiyoloji, HEM343,
3.	Bahçeşehir Üniversitesi (İngilizce, Burslu)	Var	Epidemiyoloji, HEM3070, 3.Yarıyıl, 2/0 (T/U)
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University of South Florida (ABD)	Var	Epidemiology for Advanced Nursing,NGR 66735
2.	Metro State University (ABD)		Epidemiology in Nursing,NURS 416
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Programların Yeterlilik Gerekliliklerini Sağlaması Epidemiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları programları, Türkiye’de ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak düzenlenmektedir. Bu programlar: Temel Bilgi ve Beceri Kazandırma: Öğrencilere epidemiyoloji, istatistik, halk sağlığı, enfeksiyon hastalıkları gibi temel bilimlerde derinlemesine bilgi sunar. Teorik ve Uygulamalı Eğitim: Laboratuvar uygulamaları, vaka analizleri ve sahada araştırma yapma fırsatları sunarak öğrencilerin pratik becerilerini geliştirmektedir. Multidisipliner Yaklaşım: Halk sağlığı, biyoinformatik, tıbbi mikrobiyoloji gibi farklı disiplinlerden gelen bilgilerle geniş bir perspektif kazandırır. Uluslararası Akreditasyon ve Standartlar: Avrupa ve dünya çapındaki epidemiyoloji eğitim programlarıyla uyumlu ders içerikleri sunarak öğrencilerin küresel geçerliliği olan bir eğitim almasını sağlar. Uzmanlık ve Sertifikasyon: Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) ve diğer ilgili sağlık sertifikasyonları ile mezunların ulusal ve uluslararası düzeyde yetkinliklerini belgelemelerine olanak tanır. 2. Programın Yapacağı Katkılar Epidemiyoloji programları, sağlık sistemine ve topluma önemli katkılar sunmaktadır: Halk Sağlığına Katkı: Salgın hastalıkların önlenmesi, erken teşhis ve müdahale süreçlerinin geliştirilmesi açısından kritik rol oynar. Sağlık Politikalarına Etkisi: Bilimsel araştırmalar ve saha çalışmaları aracılığıyla epidemiyolojik veriler sunarak sağlık politikalarının oluşturulmasına destek verir. Küresel Sağlık Sorunlarına Çözüm: Pandemiler, enfeksiyon hastalıkları ve diğer küresel sağlık tehditlerine karşı bilimsel temelli mücadele stratejileri geliştirilmesine katkı sağlar. Araştırma ve Yenilikçi Çalışmalar: Epidemiyoloji uzmanları, aşı geliştirme, hastalık modelleme ve genetik epidemiyoloji gibi alanlarda araştırmalar yaparak tıp dünyasına yenilikler kazandırır. Toplum Bilinçlendirme ve Eğitim: Sağlık okuryazarlığını artırarak bireylerin ve toplumun sağlıklı yaşam tarzlarına yönelmesine yardımcı olur. Bu programlar, epidemiyoloji alanında yetkin bireyler yetiştirerek Türkiye’de ve dünyada sağlık hizmetlerine önemli katkılarda bulunmaya devam etmektedir.
--

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	

Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 5 Üniversite içi = 5 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☐ Projektör	☐ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☐ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)			
Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Yeni Ders Öneri Formu

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Hemşirelik Deontolojisi Ve Etik										
İngilizce Adı:	Nursing Deontology and Ethics										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	3	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Hemşirelik Deontoloji ve Etik						Ders Kodu: HEM205				Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2105						
AKTS Kredisi: 3			Yıl-Dönem: 2025-2026- Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-Cevap Yöntemi, Sözlü Anlatım Yöntemi.												
Dersin Amaçları: Bu derste hemşireliğin tarihsel gelişimi, hemşirelikle ilgili etik kavram ve ilkeler, hemşirelik felsefesi, hemşirelikte etik ve değerleri, hasta haklarının bilinmesi, yasalar ve yönetmelikler ile ülkemizde hemşireliğin yapısı ve sorunları incelenir.												
Ders İçeriği: Sağlıkla ilgili inanç ve uygulamaların tarihsel süreçteki gelişiminin öğrenilmesi; hemşirelik mesleğinin Dünya'da ve Türkiye'deki tarihsel gelişiminin kavranması; hemşirelikle ilgili yasa, yönetmelik ve düzenlemelerin incelenmesi; sağlık ve hemşirelikte etik kavramı, ilkeleri ve etik karar verme süreçlerinin anlaşılması; ulusal ve uluslararası örgütlerin rol ve katkılarının değerlendirilmesi.												
I. Hafta	Dünyada ve Türkiye'de hemşirelik tarihi ve bakım kavramı											
II. Hafta	Hemşirelikte Meslekleşme (meslek ve iş kavramları arasındaki farklar ve ölçütleri)											
III. Hafta	Hemşirelik Değerleri (ahlaki ve etik değerler, mesleki değerler)											
IV. Hafta	Hemşirelik Felsefesi (Felsefi akımlar ve hemşireliğe etkileri)											
V. Hafta	Etik Bilimi ve Hemşirelik (biyoetik, uygulamalı etik, eğitim etiği, etik ihmalleri ve yasal yönleri)											
VI. Hafta	İnsan Hakları (Bildirge ve sözleşmeler, dünyadaki uygulamaları)											
VII. Hafta	Hasta Hakları (bilgilendirilmiş onam, hasta savunuculuğu)											
	ARA SINAV											
VIII. Hafta	Malpraktis ve Hemşirelik (hekim ve hemşire uygulama hataları, ilaç ve cerrahi hatalar, risk tanımları)											
IX. Hafta	Hemşirelik Etik Kodları (Zarar vermeme, yarar sağlama, mahremiyet, insan onuru)											
X. Hafta	Etik İlkeler ve Çözümleri (teorik ve uygulamalarda karşılaşılan sorunlar ve etik karar verme durumu)											
XI. Hafta	Hemşirelikte Yasa ve Yönetmelikler (Tarihsel süreçte değişiklik yapılan yasalar ve gerekçeleri)											
XII. Hafta	Hemşirelik Sorumluluk ve Yükümlülükleri (geleneksel ve çağdaş rollerle hemşirelik rollerinin tanımı)											
XIII. Hafta	Çağdaş Tedavi Ve Bakım Girişimleri Ve Etik Yönleri (tüp bebek, küretaj, organ nakli, amputasyon...)											
XIV. Hafta	Etik Kuramlar ve Etik Karar Verme (Dünyada ve Türkiye'de örneklerle etik yaklaşımlar)											

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Etik, ahlak, değer ve deontoloji kavramlarını tanımlar.
2. Hemşireliğe özgü etik ilkeleri ve evrensel etik kuralları açıklar.
3. Etik teoriler ve karar verme modellerini hemşirelik uygulamaları bağlamında açıklar.
4. Mesleki etik kodları (ICN, YÖK, TSHK vb.) doğrultusunda hemşirelik mesleğinin etik sorumluluklarını değerlendirir.
5. Karmaşık hasta bakım durumlarında etik karar verme sürecini uygular.
6. Etik ikilem ve sorunları tanımlar; çözüm önerileri geliştirir.
7. Hasta hakları, mahremiyet, onam, özerklik gibi temel etik kavramları hemşirelik bakımına entegre eder.
8. Hemşirelik uygulamalarında yasal düzenlemeleri (Hemşirelik Yönetmeliği, Hasta Hakları Yönetmeliği vb.) tanıtır ve bu doğrultuda hareket eder.
9. Mesleki uygulamalarda etik ve yasal sorumluluklarını fark eder ve savunur.
10. Etik duyarlılığı yüksek, profesyonel ve hesap verebilir bir hemşirelik kimliği geliştirir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

Alpar, Ş.E., Bahçecik, N., Karabacak, Ü. (2013). Çağdaş Hemşirelikte Etik. İstanbul Tıp Kitabevi, İstanbul.

Önerilen Kaynaklar:

- 1.Şentürk, S.E. (2013). Ahlak, Deontoloji ve Etik Kavramlarına Genel Bakış. “ İçinde: Meslek Olarak Hemşirelik ve Hemşirelikte Etik İlkeler”. Nobel Tıp Kitabevleri. İstanbul.
- 2.Şentürk, S.E. (2014). Hemşirelik Tarihi. 2.Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri: İstanbul.
- 3.Taşocak, G. (2013) Hemşirelik ve Hemşirelik Eğitime Genel Bakış. İçinde:Hemşirelik Esasları, Hemşirelik Bilimi ve Sanatı- 1. Aştı T, Karadağ A. (Ed.) İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık, 17-23.
4. Sayım F. (2015).Tıbbi etik ve deontoloji kavramları. Akademik Arge Dergisi-Sosyal Bilimler, 15(1):33-45.
- 5.Şentürk, S. (2013). Meslek Olarak Hemşirelik ve Hemşirelikte Etik İlkeler, Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul.
6. Craven R. F., Hine C. J. (2000). Fundamental's of Nursing Human Health and Function. Newyork, 3.Basım.
7. Fitzpatrick, J.J.(2005). Conceptual models of nursing, (4th ed.), New Jersey:Pearson Education Inc.,5-9.
8. Tomey,A.M., Alligood, M.R.(2006). Nursing theorists and their work,(6th ed.), St. Louis:Mosby Inc..
9. Fry, S.T.(2000). Hemşirelik Uygulamalarında Etik. Çeviren:B.Bağ, Bakanlar Matb., Erzurum.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Nursing Deontology And Ethics										Course Code: HEM205										Level of Course:																			
Program: Nursing										Recommended Course Code: HEM2105										Undergraduate																			
ECTS Credit: 3										Year-Semester: 2025-2026- Fall										Required/Elective: Required										Language: Turkish									
Hours/Local Credit: 2										Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)																													
T	2	P	0	L	0	C	2																																

Teaching Method(s):Question-answer method, Oral expression method.

Course Objectives:

In this course, historical development of nursing, ethical concepts and principles related to nursing, philosophy of nursing, ethics and values in nursing, knowledge of patient rights, laws and regulations, structure and problems of nursing in our country are examined.

Course Content: Learning the historical development of health-related beliefs and practices; understanding the historical development of the nursing profession in the world and in Turkey; examining nursing-related laws, regulations, and rules; understanding the concept, principles, and ethical decision-making processes in health and nursing; evaluating the role and contributions of national and international organizations.

I. Week	Nursing history and care concept in the world and in Turkey
II. Week	Professionalization in Nursing (differences and criteria between profession and job concepts)
III. Week	Nursing Values (moral and ethical values, professional values)
IV. Week	Philosophy of Nursing (Philosophical movements and their effects on nursing)
V. Week	Ethics and Nursing (bioethics, applied ethics, educational ethics, ethical negligence and legal aspects)
VI. Week	Human Rights (Declarations and conventions, applications in the world)
VII. Week	Patient Rights (informed consent, patient advocacy)
	MİDTERM EXAM
VIII. Week	Malpractice and Nursing (physician and nurse malpractice, medication and surgical errors, risk definitions)

IX. Week	Nursing Code of Ethics (Do no harm, benefit, privacy, human dignity)
X. Week	Ethical Dilemmas and Solutions (problems encountered in theory and practice and ethical decision making)
XI. Week	Laws and Regulations in Nursing (Laws amended in the historical process and their justifications)
XII. Week	Nursing Responsibilities and Obligations (definition of traditional and contemporary roles and nursing roles)
XIII. Week	Contemporary Treatment and Care Interventions and Ethical Aspects (IVF, curettage, organ transplantation, amputation...)
XIV. Week	Ethical Theories and Ethical Decision Making (ethical approaches with examples in the world and in Turkey)

Anticipated Learning Outcomes:

1. Defines the concepts of ethics, morality, value and deontology.
2. Explains nursing-specific ethical principles and universal ethical rules.
3. Explains ethical theories and decision-making models in the context of nursing practice.
4. Evaluates the ethical responsibilities of the nursing profession in line with professional ethics codes (ICN, YÖK, TSHK, etc.).
5. Applies the ethical decision-making process in complex patient care situations.
6. Defines ethical dilemmas and problems; develops solutions.
7. Integrates basic ethical concepts such as patient rights, privacy, consent, autonomy into nursing care.
8. Recognizes legal regulations (Nursing Regulation, Patient Rights Regulation, etc.) in nursing practices and acts accordingly.
9. Recognizes and defends ethical and legal responsibilities in professional practice.
10. Develops a professional and accountable nursing identity with high ethical sensitivity.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Alpar, Ş.E., Bahçecik, N., Karabacak, Ü. (2013). Ethics in Contemporary Nursing. Istanbul Medical Bookstore, Istanbul.

Recommended Reading:

1. Şentürk, S.E. (2013). An Overview of the Concepts of Morality, Deontology and Ethics. In: Nursing as a Profession and Ethical Principles in Nursing. Nobel Medical Bookstores. Istanbul. 27-30.
- 2.Şentürk, S.E. (2014). History of Nursing. 2nd Edition, Nobel Medical Bookstores: Istanbul.
- 3.Taşocak, G. (2013). Overview of Nursing and Nursing Education. In: Nursing Principles, Nursing Science and Art- 1. Aştı T, Karadağ A. (Ed.) Istanbul: Academy Press and Publishing, 17-23.
- 4.Sayım F. (2015). Medical ethics and deontology concepts. Academic Arge Journal-Social Sciences, 15(1):33-45.
- 5.Şentürk, S. (2013). Nursing as a Profession and Ethical Principles in Nursing, Nobel Medical Bookstores, Istanbul
6. Craven R. F., Hine C. J. (2000). Fundamental's of Nursing Human Health and Function. Newyork, 3rd Edition.
7. Fitzpatrick, J.J. (2005). Conceptual models of nursing, (4th ed.), New Jersey:Pearson Education Inc.,5-9.
8. Tomey, A.M., Alligood, M.R. (2006). Nursing theorists and their work, (6th ed.), St. Louis:Mosby Inc.
9. Fry, S.T. (2000). Ethics in Nursing Practice. Translated by B.Bağ, Bakanlar Matb., Erzurum.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Zorunlu	Lisans 2.sınıf	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Yeditepe Üniversitesi		Hemşirelikte Etik, Bahar, NHS 306, T:2, U:0, L:0
2.	Ankara Üniversitesi		Hemşirelik Tarihi/Deontolojisi ve Etik, AHE 303,Kredisi:4
3.	Sanko Üniversitesi-Gaziantep		Hemşirelik Tarihi Deontoloji ve Etik, HEM211 3.Yarıyıl / Güz T:2 U:0 L:0 AKDS:4
4.			
5.			
	Yurt dışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Bologna Üniversitesi-İtalya		Deontology - Nursing Ethics
2.	Sichuan Üniversitesi-Çin		Hemşirelik Etiği (MOOC)
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- Mesleki Sorumluluk ve Bilinç Gelişimi**
 - Hemşirelerin mesleklerine dair etik ilkeleri ve meslek kurallarını anlamalarını sağlar.
 - Mesleki sorumluluk bilincini artırır, etik davranışların temelini oluşturur.
- Hasta Haklarının Korunması**
 - Hastaların hakları, özerklikleri ve mahremiyetine saygı gösterilmesini destekler.
 - Bilgilendirilmiş onam gibi hasta haklarıyla ilgili uygulamalara hakimiyet kazandırır.
- Etik Karar Verme Becerisi**
 - Hemşirelerin klinik uygulamalarda karşılaştıkları etik ikilemleri tanıma ve çözme yeteneğini geliştirir.
 - Etik analiz yöntemleri ve vaka değerlendirmeleri yoluyla karar verme süreçlerini güçlendirir.
- Mesleki Güven ve Saygınlık**
 - Etik ilkelere uygun davranan hemşireler, hasta, aile ve toplum nezdinde güven ve saygınlık kazanır.
 - Mesleğin itibarının korunmasına ve geliştirilmesine katkı sağlar.
- Hukuki Risklerin Azaltılması**
 - Etik ve yasal sorumlulukların farkında olan hemşireler, mesleki hatalar ve hukuki sorunların önüne geçebilir.
 - Hemşirelik uygulamalarında etik uyum, yasal yaptırımlardan korunmayı destekler.
- Takım İçi İletişim ve İşbirliği**
 - Etik ilkeler, sağlık ekibi içinde saygılı ve adil iletişimi teşvik eder.
 - Çatışma ve anlaşmazlıkların etik çerçevede çözülmesine yardımcı olur.
- Hasta Bakım Kalitesinin Artması**
 - Etik davranışlar, hasta odaklı ve insan onuruna saygılı bakımın temelini oluşturur.
 - Hasta memnuniyeti ve tedavi başarısını olumlu yönde etkiler.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	

“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?					
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi					
☒ Projektör ☒ Bilgisayar ☒ Video Oynatıcı ☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)					
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	85	Diğer bölümlere ayrılabilirken kontenjan		Ders alması olası öğrenci sayısı	85

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)			
Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Farmakoloji											
İngilizce Adı:											
Pharmacology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi 2	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans							AKTS		3	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:				Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Farmakoloji				Ders Kodu: HEM207				Ders Düzeyi: Lisans				
Programı: Hemşirelik				Önerilen Ders Kodu: HEM2107								
AKTS Kredisi: 3				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz				Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				
Öğretim Dili: Türkçe												
Saatler/Yerel Kredi: 2				*Öğretim Elemanı: Doç.Dr. Burcu GÜL (brcgul@firat.edu.tr)								
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım												
Dersin Amaçları: İlaç uygulama yolları, doz çeşitleri, olası yan etkileri, ilaç etkileşimleri ve endikasyonlarının öğretilmesi												

Ders İçeriği: Farmakolojinin temel kavramlarının öğrenilmesi; ilaçların tanımı, sınıflandırılması, farmasötik şekilleri ve uygulama yollarının kavranması; farmakokinetik ve farmakodinamik süreçlerin anlaşılması; antibakteriyel ve analjezik ilaçların etki mekanizmalarının incelenmesi; gebelikte ilaç kullanımı, ilaç–reseptör ilişkileri ve akılcı ilaç kullanımına yönelik bilgi ve becerilerin kazandırılması.

I. Hafta	Temel tanımlar ve Farmakolojiye giriş, Genel terimler, ilaç nedir, ilaçların kullanım amaçları
II. Hafta	İlaçların önemli özellikleri, ilaç kaynakları, ilaçların sınıflandırılması
III. Hafta	İlaçların isimlendirilmesi, ilaçların farmasötik şekilleri
IV. Hafta	Katı farmasötik şekiller, sıvı farmasötik şekiller
V. Hafta	Yarı katı farmasötik şekiller, ilaçların uygulama yolları nelerdir
VI. Hafta	Lokal uygulama yolları
VII. Hafta	Sistemik uygulama yolları
VIII. Hafta	Farmakokinetik nedir, emilim ve emilimi etkileyen durumlar
IX. Hafta	İlaçların dağılımı, metabolizması ve atılımı hakkında bilgi
X. Hafta	Farmakodinami nedir, temel kavramların açıklanması
XI. Hafta	İlaç etkisini değiştiren faktörler, ilaç reseptör ilişkisi
XII. Hafta	Antibakteriyel ilaçlar ve temel kavramlar, antibiyotik kullanım amaçları, antibiyotiklerin etkileri
XIII. Hafta	Gebelikte ilaç kullanımı ve ilaçların gebelik kategorileri
XIV. Hafta	Ağrı kesiciler ve temel kavramlar, sınıflandırılması, kullanım yerleri, etki mekanizmaları

Beklenen Öğrenim Çıktıları: İlaç ve dozaj tanımları, etki şekilleri, farmakokinetik ve farmakodinamik bilgilerin öğretilmesi

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

☐

Önerilen Kaynaklar:

- 1) Farmakoloji (Kitap Yazarlar: Prof.Dr. Ahmet Ulugöl, Prof.Dr. Ç. Hakan Karadağ, Prof.Dr. Dikmen Dökmeci, Doç.Dr. Özgür Gündüz, Yrd.Doç.Dr. Ruhan Deniz Topuz),
- 2) Farmakoloji (Kitap Yazarı: Yrd. Doç. Dr. Prof. A. Handan Dökmeci)
- 3) Farmakoloji (Kitap Yazarı: Dr.Öğr.Üyesi Ayşe Arzu Sayın Şakul)
- 4) Konuyla ilgili yazılmış bilimsel makaleler, ilgili mevzuatlar, internet kaynakları

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)																																					
Course Name: Pharmacology					Course Code:HEM207 Recommended Course Code: HEM2107			Level of Course: Undergraduate																													
Program: Nursing																																					
ECTS Credit: 3			Year-Semester: 2025-2026- Fall			Required/Elective: Required		Language: Turkish																													
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Assoc. Prof Burcu GUL (brcgul@firat.edu.tr)																																		
T	2	P	0	L	0	C	2																														
Teaching Method(s): Narration																																					
Course Objectives: Basic definitions and introduction to pharmacology, general terms, what is a drug, purposes of use of drugs; Important properties of drugs, drug sources, classification of drugs; Nomenclature of drugs, pharmaceutical forms of drugs; Solid pharmaceutical forms, liquid pharmaceutical forms; Semi-solid pharmaceutical forms, what are the routes of administration of drugs; Local administration routes; Systemic administration routes; What is pharmacokinetics, absorption and conditions affecting absorption; Information about distribution, metabolism and excretion of drugs; What is pharmacodynamics, explanation of basic concepts; Factors changing drug effect, Drug receptor relationship; Antibacterial drugs and basic concepts, purposes of antibiotic use, effects of antibiotics; Drug use during pregnancy and pregnancy categories of drugs; Painkillers and basic concepts, classification, places of use, mechanisms of action.																																					
Course Content: Learning the basic concepts of pharmacology; understanding the definition, classification, pharmaceutical forms and administration routes of drugs; understanding pharmacokinetic and pharmacodynamic processes; examining the mechanisms of action of antibacterial and analgesic drugs; acquiring knowledge and skills regarding drug use during pregnancy, drug-receptor relationships and rational drug use. <table border="1"> <tbody> <tr> <td>I. Week</td> <td>Basic definitions and introduction to Pharmacology, general terms, what is a drug, purposes of use of drugs</td> </tr> <tr> <td>II. Week</td> <td>Important properties of drugs, sources of drugs, classification of drugs</td> </tr> <tr> <td>III. Week</td> <td>Nomenclature of drugs, pharmaceutical forms of drugs</td> </tr> <tr> <td>IV. Week</td> <td>Solid pharmaceutical forms, liquid pharmaceutical forms</td> </tr> <tr> <td>V. Week</td> <td>Semi-solid pharmaceutical forms, what are the routes of administration of drugs</td> </tr> <tr> <td>VI. Week</td> <td>Local routes of administration</td> </tr> <tr> <td>VII. Week</td> <td>Systemic routes of administration</td> </tr> <tr> <td>VIII. Week</td> <td>What is pharmacokinetics, absorption and conditions affecting absorption</td> </tr> <tr> <td>IX. Week</td> <td>Information about the distribution, metabolism and excretion of drugs</td> </tr> <tr> <td>X. Week</td> <td>What is pharmacodynamics, explanation of basic concepts</td> </tr> <tr> <td>XI. Week</td> <td>Factors that change drug effects, Drug receptor relationship</td> </tr> <tr> <td>XII. Week</td> <td>Antibacterial drugs and basic concepts, purposes of antibiotic use, effects of antibiotics</td> </tr> <tr> <td>XIII. Week</td> <td>Drug use during pregnancy and pregnancy categories of drugs</td> </tr> <tr> <td>XIV. Week</td> <td>Painkillers and basic concepts, classification, places of use, mechanisms of action</td> </tr> </tbody> </table>										I. Week	Basic definitions and introduction to Pharmacology, general terms, what is a drug, purposes of use of drugs	II. Week	Important properties of drugs, sources of drugs, classification of drugs	III. Week	Nomenclature of drugs, pharmaceutical forms of drugs	IV. Week	Solid pharmaceutical forms, liquid pharmaceutical forms	V. Week	Semi-solid pharmaceutical forms, what are the routes of administration of drugs	VI. Week	Local routes of administration	VII. Week	Systemic routes of administration	VIII. Week	What is pharmacokinetics, absorption and conditions affecting absorption	IX. Week	Information about the distribution, metabolism and excretion of drugs	X. Week	What is pharmacodynamics, explanation of basic concepts	XI. Week	Factors that change drug effects, Drug receptor relationship	XII. Week	Antibacterial drugs and basic concepts, purposes of antibiotic use, effects of antibiotics	XIII. Week	Drug use during pregnancy and pregnancy categories of drugs	XIV. Week	Painkillers and basic concepts, classification, places of use, mechanisms of action
I. Week	Basic definitions and introduction to Pharmacology, general terms, what is a drug, purposes of use of drugs																																				
II. Week	Important properties of drugs, sources of drugs, classification of drugs																																				
III. Week	Nomenclature of drugs, pharmaceutical forms of drugs																																				
IV. Week	Solid pharmaceutical forms, liquid pharmaceutical forms																																				
V. Week	Semi-solid pharmaceutical forms, what are the routes of administration of drugs																																				
VI. Week	Local routes of administration																																				
VII. Week	Systemic routes of administration																																				
VIII. Week	What is pharmacokinetics, absorption and conditions affecting absorption																																				
IX. Week	Information about the distribution, metabolism and excretion of drugs																																				
X. Week	What is pharmacodynamics, explanation of basic concepts																																				
XI. Week	Factors that change drug effects, Drug receptor relationship																																				
XII. Week	Antibacterial drugs and basic concepts, purposes of antibiotic use, effects of antibiotics																																				
XIII. Week	Drug use during pregnancy and pregnancy categories of drugs																																				
XIV. Week	Painkillers and basic concepts, classification, places of use, mechanisms of action																																				
Course Content:																																					
Anticipated Learning Outcomes: Teaching drug and dosage definitions, modes of action, pharmacokinetic and pharmacodynamic information																																					
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)																																					
☐																																					

Recommended Reading:

- 1) Pharmacology (Book authors: Prof. Dr. Ahmet Ulugol, Prof. Dr. C. Hakan Karadag, Prof. Dr. Dikmen Dokmeci, Assoc. Prof. Dr. Ozgur Gunduz, Assoc. Prof. Dr. Ruhan Deniz Topuz)
- 2) Pharmacology (Book author: Assistant Prof. A. Handan Dokmeci)
- 3) Pharmacology (Book author: Assistant Prof. Ayse Arzu Sayin Sakul)
- 4) Scientific articles written on the subject, relevant legislation, internet resources

Pre/co-requisites:--**Dersin Verileceği Program(lar)**

Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1. Lisans/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans	Güz
2.			

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.				
2.				
3.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Ankara Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		Farmakoloji, 3.dönem, AHE 207, T 2, U 0, L yok
2.	Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		Farmakolojinin İlkeleri, 3.dönem, FHS 202, T 2, U 0, L yok
3.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		Farmakoloji, 3. Dönem, HEM 201, T 2, U 0, L yok
4.	Toros Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi		Farmakoloji, 2.dönem, HEM 148, T 2, U 0, L yok
5.	Karabük Üniversitesi Sağlık Bil. Fakültesi		Farmakoloji, 3.dönem, AHE 207, T 2, U 0, L yok
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University Southampton		Farmakoloji, T 3, U 4
2.	Charles Sturt University		Farmakoloji
3.	Western University		Farmakoloji İlkeleri
4.	Leigh University		
5.	Griffith University		

Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir? Farmakoloji dersi, lisans öğrencilerinin mesleki yeterliliklerine destek olacak temel bir derstir. Klinikte veya sahada hastalıkların tanısı, tedavisi ve profilaksisinde kullanılacak olan ilaçların hangi farmasötik şekilde olduğunu, hangi uygulama yoluyla hastaya verileceğini, olası yan etkilerini ve ilaçlar arasında etkileşimler gibi konularda gelişim sağlamaktadır. Program yeterliliklerine doğrudan katkı sunmaktadır. Mesleki beceri ve donanımı artırmaktadır.

II. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

III. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

IV. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi**Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi**

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
Kabul edilebilir	Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir		Kabul edilemez
☐	☐		☐
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)			
Unvanı/Adı			

VI. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı: Afetlerde Hemşirelik ve İlk Yardım											
İngilizce Adı: Nursing And First Aid in Disasters											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	4
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Afetlerde Hemşirelik Ve İlk Yardım		Ders Kodu: HEM209		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM2109			
AKTS Kredisi: 4		Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz		Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu	
Saatler/Yerel Kredi: 2		*Öğretim Eleman(lar)ı: DOÇ. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
T	2	U	0	L	0
K	2				

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım

Dersin Amaçları: Kaza/Yaralanmanın şekline göre ilkyardım uygulamayı öğrenmek

Ders İçeriği: İlk yardımın temel kavramlarının öğrenilmesi; afetlerde hemşirelik bakımı ve triyaj uygulamalarının kavranması; temel ve ileri yaşam desteği ilkelerinin, travma, kanama, şok ve yaralanmalarda hemşirelik bakımının incelenmesi; kırık, çıkık, yanık, donma, zehirlenme ve boğulma gibi acil durumlarda uygun ilk yardım ve hasta taşıma tekniklerinin uygulanması becerisinin kazandırılması.

I. Hafta	Afetlerde hemşirelik bakımı ve ilk yardıma giriş, afet durumları ve bu durumlarda yapılacak girişimler hakkında bilgi verme, hemşirelik girişimlerinde bulunmaları için gerekli bilgiye sahip olabilmek, İlk yardımın Tanımı, İlk yardım ve Acil Tedavi Arasındaki Farklar, İlk yardımcıının Tanımı, İlk yardımcıının Özelliklerini kavrayabilmek.
II. Hafta	Hasta ve yaralının muayenesi ve değerlendirilmesi, Hasta/Yaralının Değerlendirilmesinin Amacı, Hasta/Yaralının İlk Değerlendirmesi, Aşamaları, koma Pozisyonu vermek
III. Hafta	İlk yardımla ilgili kavramlar, temel uygulamalar, koruma, bildirme, kurtarma uygulamaları
IV. Hafta	Temel yaşam desteği, Hava Yolu Açıklığının Sağlanması, Suni Solunum, Kalp Masajı ve Yapay Solunumun uygulanması
V. Hafta	İleri yaşam desteği uygulamaları, ilaç tedavisi, müdahale gerektiren kalp ritimleri
VI. Hafta	Kanamalar çeşitleri, dış ve iç kanamada ilk yardım uygulamaları ve şokta ilkyardım
VII. Hafta	Yara çeşitleri ve bölgesel yaralanmalarda ilk yardım uygulamaları

VIII. Hafta	Kırık çıkık, burkulmalarda belirtiler, hastanın değerlendirilmesi ve ilk yardım
IX. Hafta	Sargı, bandaj ve tespit uygulama yöntemleri
X. Hafta	Acil bakım gerektiren hastalıklarda ilkyardım, bilinç bozukluğu, koma durumlarında ilk yardım uygulamaları
XI. Hafta	Zehirlenme türleri, belirtileri ve ilk yardım uygulamaları
XII. Hafta	Sıcak çarpması , yanık ve donmalarda hastanın değerlendirilmesi, belirtileri ve ilkyardım
XIII. Hafta	Hava yolu tıkanmaları ve suda boğulmalarda ilk yardım uygulamaları
XIV. Hafta	Hasta taşıma ve kurtarma yöntemleri

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Hasta ve yaralının muayenesi ve değerlendirilmesini yapabilmek
2. İlkyardımla ilgili kavramları bilmek
3. Temel yaşam desteği uygulayabilmek
4. Kaza/Yaralanmanın şekline göre ilkyardım uygulamak
5. Hasta taşıma ve kurtarma yöntemlerini bilmek

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Karadağ, M., Büyükoçak, Ü., Aydoğan, A. (Ed.) (2024). Kavram Haritalı İlk Yardım. Ankara Nobel Tıp Kitabevleri.
- Yavuz, M., Demir Korkmaz, F., Özbayır, T. (Ed.) (2010) Temel İlk Yardım. Meta Basım Matbaacılık.

Önerilen Kaynaklar:

- Tokem, Y., Sucu Dağ, G., Dölek, M. (Çev. Ed.) (2017). Bir Bakışta Acil Hemşireliği. [Çukurova Nobel Tıp Kitabevi](#)
- Gürsoy, A., Çilingir, D. (Ed.) (2018) Temel İlkyardım Bilgi ve Uygulamaları. [Çukurova Nobel Tıp Kitabevi](#)

Ön/yan Koşulları:-- Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Nursing and First Aid in Disasters							Course Code: Hem209			Level Of Course: Undergraduate
Program: Nursing							Recommended Course Code: Hem2109			
ECTS Credit: 4				Year-Semester: 2025-2026 Fall				Required/Elective: Required		Language: Turkish
Hours/Local Credit: 2				Instructor(s): DOÇ. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2			
Teaching Method(s): narration										
Course Objectives: To learn to apply first aid according to the type of accident/injury										
Course Content: Learning the basic concepts of first aid; understanding nursing care and triage practices in disasters; examining the principles of basic and advanced life support, nursing care in trauma, bleeding, shock and injuries; acquiring the ability to apply appropriate first aid and patient transport techniques in emergencies such as fractures, dislocations, burns, frostbite, poisoning and drowning.										
I. Week		Introduction to nursing care and first aid in disasters, providing information about disaster situations and the interventions to be done in these situations, having the necessary information to perform nursing interventions, Definition of First Aid, Differences Between First Aid and Emergency Treatment, Definition of First Aider. Understanding the Characteristics of First Aider.								
II. Week		Examination and evaluation of the patient and the injured, the purpose of the evaluation of the patient/injured, initial evaluation of the patient/injured, stages, giving the coma position								
III. Week		Concepts related to first aid, basic applications, protection, notification, rescue applications								
IV. Week		Basic life support, ensuring airway patency, application of artificial respiration, heart massage and artificial respiration								
V. Week		Advanced life support applications, drug therapy, heart rhythms requiring intervention								
VI. Week		Types of bleeding, first aid applications in external and internal bleeding and first aid in shock								
VII. Week		Types of wounds and first aid applications in regional injuries								

VIII. Week	Symptoms of fractures, dislocations, sprains, evaluation of the patient and first aid
IX. Week	Wrap, bandage and restraint application methods
X. Week	First aid in diseases requiring emergency care, first aid applications in cases of impaired consciousness and coma
XI. Week	Types of poisoning, symptoms and first aid applications
XII. Week	Evaluation of the patient, symptoms and first aid in heat stroke, burns and frostbite
XIII. Week	First aid applications in airway obstruction and drowning
XIV. Week	Patient transportation and rescue methods

Anticipated Learning Outcomes:

1. To be able to examine and evaluate the patient and the injured
2. To know the concepts related to first aid
3. To be able to apply basic life support
4. Applying first aid according to the type of accident/injury
5. To know patient transportation and rescue methods

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook:

- Karadağ, M., Büyükoçak, Ü., Aydoğan, A. (Ed.) (2024). First Aid with Concept Map. Ankara Nobel Medical Bookstores.
- Yavuz, M., Demir Korkmaz, F., Özbayır, T. (Ed.) (2010) Basic First Aid. Meta Basım Matbaacılık.

Recommended Reading:

- Tokem, Y., Sucu Dağ, G., Dölek, M. (Çev. Ed.) (2017). Emergency Nursing at a Glance. Çukurova Nobel Medical Bookstore
- Gürsoy, A., Çilingir, D. (Ed.) (2018) Basic First Aid Knowledge and Practices. Çukurova Nobel Medical Bookstore

Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Zorunlu (Z)	Lisans 2	Güz
2.	Beslenme ve Diyetetik	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans 1	Güz
3.	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans 2	Bahar
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	var	Ders Adı: Afetlerde hemşirelik ve ilk yardım Dönemi: 6.yarıyıl Ders Kodu: HEM 354 Teorik Saat: 2 Uygulama Saat: 2 Laboratuvar: Yok

2.	İzmir Ekonomi Üniversitesi	var	Ders Adı: İlk ve acil yardım Dönemi: 4.yarıyıl Ders Kodu: HEM 319 Teorik Saat: 2 Uygulama Saat: 2 Laboratuvar: Yok
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	University of Toronto (Kanada)		
2.	University of Washington (ABD)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- 1-Hasta ve yaralının muayenesi ve değerlendirilmesini yapabilmek
- 2- İlkyardımla ilgili kavramları bilmek
- 3- Temel yaşam desteği uygulayabilmek
- 4- Kaza/Yaralanmanın şekline göre ilkyardım uygulamak
- 5- Hasta taşıma ve kurtarma yöntemlerini bilmek

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 4 Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör ☒ Bilgisayar ☒ Video Oynatıcı ☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğül Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı		Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelikte Bilişim											
İngilizce Adı:											
Informatics in Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Hemşirelikte Bilişim						Ders Kodu: HEM114			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2119						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz Dönemi			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.									
T	2	U	0	L	0	K	2					
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: anlatım												
Dersin Amaçları: Hemşirelikte bilişim sistemleri hakkında hakkında bilgi ve beceri kazanılmasını sağlar												
Ders İçeriği: Hemşirelik uygulamalarında bilişim teknolojilerinin rolü ve öneminin öğrenilmesi; sağlık bilgi sistemleri, elektronik sağlık kayıtları, veri yönetimi ve analiz yöntemlerinin kavranması; hemşirelikte kullanılan yazılım ve donanım araçlarının, tele-sağlık ve mobil sağlık uygulamalarının incelenmesi; sağlık verilerinin güvenliği, gizliliği, etik ve yasal boyutlarının değerlendirilmesi; hemşirelerin bilişim teknolojilerini etkin ve doğru biçimde kullanma becerilerinin kazandırılması.												
I. Hafta		Bilişim Sistemlerinin neler olduğu hakkında bilgi verilmesi										
II. Hafta		Sağlıkta Bilişim Sistemlerinin yaygınlığı, kapsayıcılığı ve kullanım alanları hakkında bilgi verilmesi										
III. Hafta		Bilişim Hemşiresi Yeterlilikleri, Roller ve Çalışma Alanları hakkında bilgi verilmesi										
IV. Hafta		Hemşirelik uygulamalarında bilgisayara dayalı karar destek sistemleri nelerdir? Nasıl kullanılır?										
V. Hafta		Hemşirelik tanıları uygulamalarının bilişim teknolojilerinde kullanımının nasıl olduğunun belirtilmesi										
VI. Hafta		Hemşirelik uygulamalarında elektronik sağlık kayıtlarının kullanımı ve önemi konusunda bilgi verilmesi										
VII. Hafta		Hemşirelik Bilişim Sistemleri Analizi ve Tasarımı										
		Ara Sınav										
VIII. Hafta		Hemşirelik hizmetleri yönetiminde bilişim teknolojilerinin yeri, geleceği hakkında bilgi verilmesi										
IX. Hafta		Kronik hastalıkların yönetiminde bilişim teknolojileri ne düzeyde kullanılmaktadır? Bu konuda hemşirelerden beklentiler nelerdir? Bu konularda bilgi verilmesi										
X. Hafta		Ameliyathane hemşireliğinde bilişim teknolojilerinin yeri ve önemi konusunda bilgi verilmesi										
XI. Hafta		Bilişim teknolojilerinin etik ve yasal boyutu hakkında bilgi verilmesi, karşılaşılan zorluklarda neler yapılabileceği konusunda bilgi verilmesi										
XII. Hafta		Hemşirelik ve inovasyon konusunda örnekler vererek, hemşirelerin yapabilecekleri hakkında bilgi verilmesi										

XIII. Hafta	Hibrit ameliyathaneler ve hasta güvenliğine yansımaları konusunda örnekler verilmesi
XIV. Hafta	Hemşirelik bilişiminin iülkemizdeki durumu ve güncel örnekler konusunda bilgi verilmesi
	Final Haftası

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Sağlık bilgi sistemleri ve elektronik sağlık kayıtlarının temel kavramlarını açıklar ve hemşirelik uygulamalarında kullanımını değerlendirir.
- Bilişim teknolojilerini hasta bakımında etkin ve güvenli bir şekilde kullanarak veri yönetimi ve hasta takibi yapar.
- Sağlık bilişiminde etik, gizlilik ve yasal düzenlemeler konusunda bilinçli davranarak hasta haklarına saygılı uygulamalar gerçekleştirir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Işık, O., & Akbolat, M. (2010). Bilgi teknolojileri ve hastane bilgi sistemleri kullanımı: Sağlık çalışanları üzerine bir araştırma. Bilgi Dünyası, 11(2), 365-389.
- Yücel, Y. B., Aytekin, A., Ahmet, A. Y. A. Z., & Tüminçin, F. (2018). Bilişim Sistemlerinin Sağlık Sektörü Açısından Önemi. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 5(8), 147-155.

Önerilen Kaynaklar: Ders dökümanları

Ön/yan Koşulları: İç hastalıkları hemşireliği dersi almış olma

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Informatics in Nursing					Course Code: HEM114			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM2119				
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026- fall semester			Required/Elective: elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Assist. Prof. Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): narration									
Course Objectives: Provides knowledge and skills about information systems in nursing									
Course Content: Learning the role and importance of information technologies in nursing practice; understanding health information systems, electronic health records, data management and analysis methods; examining software and hardware tools, telehealth and mobile health applications used in nursing; evaluating the security, confidentiality, ethical and legal dimensions of health data; equipping nurses with the skills to use information technologies effectively and correctly.									
I. Week	Providing information about what information systems are								
II. Week	Providing information about the prevalence, coverage, and areas of use of information systems in healthcare								
III. Week	Providing information about the competencies, roles, and work areas of information nurses								
IV. Week	What are computer-based decision support systems in nursing practice? How are they used?								
V. Week	Describing how information technology is used in nursing diagnosis applications								
VI. Week	Providing information on the use and importance of electronic health records in nursing applications								
VII. Week	Providing information on nursing information system analysis and design								
	Midterm Exam								
VIII. Week	Providing information on the place and future of information technology in nursing service management								
IX. Week	To what extent are information technologies used in the management of chronic diseases? What are the expectations from nurses in this regard? To provide information on these issues								
X. Week	To provide information on the place and importance of information technologies in operating room nursing								
XI. Week	To provide information on the ethical and legal dimensions of information technologies and what can be done in case of difficulties								

XII. Week	Providing examples of nursing and innovation and information about what nurses can do
XIII. Week	Providing examples of hybrid operating rooms and their impact on patient safety
XIV. Week	Providing information about the status of nursing informatics in our country and current examples
	Final Week

Anticipated Learning Outcomes:

- Explains the basic concepts of health information systems and electronic health records and evaluates their use in nursing practice.
- Uses information technology effectively and safely in patient care to manage data and monitor patients.
- Acts in accordance with ethics, confidentiality, and legal regulations in health informatics and implements practices that respect patient rights.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- Isik, O., & Akbolat, M. (2010). Information technologies and the use of hospital information systems: A research on health workers. Information World, 11(2), 365-389.
 - Yücel, Y. B., Aytekin, A., Ahmet, A. Y. A. Z., & Tüminçin, F. (2018). The Importance of Information Systems for the Health Sector. Journal of Eurasian Social and Economic Research, 5(8), 147-155.

Recommended Reading: Course documents

Pre/co-requisites:-- Having taken internal medicine nursing course

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme
 Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
---	---	-------	----------------------------

Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Hemşirelikte Bilişim, Güz Dönemi, HYT718, Teorik, 3-0-3)
2.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa		Hemşirelikte Bilişim, Bahar Dönemi, HMSR2023, Teorik, 2-0-0)
3.	Gazi Üniversitesi	x	
4.	Koç Üniversitesi	x	
5.	Bahçeşehir Üniversitesi		Hemşirelikte Bilişim, HEM5002
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Duke University – Durham, NC		

2.	University of Minnesota		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Gelişen teknoloji ile bilişim sistemlerinde de her geçen gün değişiklikler ve yenilikler yaşanmaktadır. Sağlıkta bilişim ve dolayısıyla hemşirelikte bilişim konularında da yenilikler gelmektedir. Öğrencilerin bunları bilmesi mesleki gelişimlerine katkı verecektir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet	☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi = 1	Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar: Fakültede mevcut			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	90	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	10
		Ders alması olası öğrenci sayısı	100

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı: Transkültürel Hemşirelik											
İngilizce Adı: Transcultural Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Transkültürel Hemşirelik					Ders Kodu: Hem211 Önerilen Ders Kodu: Hem2111			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik										
Akts Kredisi: 2		Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz Dönemi			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi: 2		*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.								
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru Cevap Yöntemi, Sözlü Anlatım Yöntemi.										
Dersin Amaçları: Bu dersin sonunda öğrenciler kültürün sağlık üzerine etkilerini, kültürlerarası hemşirelik modellerinin kullanımını, kültürel yeterliliğin hemşirelik eğitimi ve uygulamasına entegrasyonu ile farklı kültürlerle uygun hemşirelik bakımı verebilmeyi öğrenmeleri amaçlanmıştır										
Ders İçeriği: İnsan, kültür, sağlık ve hastalık kavramlarının öğrenilmesi; kültürel faktörlerin sağlık ve hastalık üzerindeki etkilerinin kavranması; kültürlerarası hemşireliğin tanımı, amacı, önemi ve tarihsel gelişiminin incelenmesi; kültürel yeterlilik ve kültürlerarası hemşirelik modellerinin anlaşılması; dünya ve Türkiye'deki kültürel çeşitlilik, sağlık uygulamaları ve kültürel bakım yaklaşımlarına ilişkin farkındalık ve duyarlılık becerilerinin kazandırılması.										
I. Hafta		İnsan ve Kültürel Yapının etkisi								
II. Hafta		Kültürün sağlığa etkisi, hemşirelik bakımında kültürler arası yaklaşımın rolü								
III. Hafta		Sağlık ve Hastalık Kavramı -Sağlık ve Hastalığı Etkileyen Kültürel Faktörler								
IV. Hafta		Din, Kültür ve Sağlık İlişkisi (Dünyada ve Türkiye'de uygulama örnekleri)								
V. Hafta		Kültürlerarası Hemşireliğin Tanımı, Amacı, Önemi ve Tarihsel Gelişimi								
VI. Hafta		Kültürel Yeterlilik ve ilgili kuramlar ve gelişim süreçleri								
VII. Hafta		Kültürel Yeterliliğin Geliştirilmesi ve hemşirelikte uygulanmasının etkileri								
		Ara sınav								
VIII. Hafta		Kültürlerarası bakımda modellerin kullanımı ve kültürü temel alan sağlık bakım modelleri								

IX. Hafta	Kültür kavramı çerçevesinde hemşirelik bakımı ve kültür ile ilişkili bakım modelleri
X. Hafta	Dünya Kültürleri ve Sağlık Uygulamaları I (Kadın doğum ve Yenidoğan bakımları)
XI. Hafta	Dünya Kültürleri ve Sağlık Uygulamaları II (sağlık ve hastalıklarda bakım yaklaşımları)
XII. Hafta	Türkiye’de Farklı Kültürler ve Sağlık Yaklaşımları I (Ölüm ve kayıp sürecindeki yaklaşımlar)
XIII. Hafta	Türkiye’de Farklı Kültürler ve Sağlık Yaklaşımları II (Beslenme alışkanlıkları ile ilgili hastalıklara yaklaşım)
XIV. Hafta	Kronik Hastalıklarda Kültürel Yaklaşım örnekleri (kronik hastalıklarda spirütüel yaklaşımlar)

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Kültür, kültürel farklılıklar ve transkültürel hemşirelik kavramlarını açıklar.
2. Farklı kültürlerin sağlık, hastalık, doğum, ölüm ve bakım anlayışlarını tanımlar.
3. Kültürün sağlık davranışları ve hemşirelik bakımı üzerindeki etkilerini analiz eder.
4. Kültürel farklılıkları dikkate alarak birey, aile ve toplumun sağlık bakım ihtiyaçlarını değerlendirir.
5. Kültürlerarası etkili iletişim becerilerini kullanır.
6. Kültürel değerlere duyarlı hemşirelik bakımını planlar ve uygular.
7. Kültürel yeterlilik ilkelerine dayalı hemşirelik müdahaleleri geliştirir.
8. Evrensel etik ilkeler doğrultusunda, bireyin kültürel haklarına saygılı davranır.
9. Göçmenler, azınlıklar ve etnik gruplar gibi özel kültürel gruplarla çalışırken uygun hemşirelik yaklaşımlarını uygular.
10. Transkültürel hemşirelik alanındaki güncel bilgi, araştırma ve uygulamaları takip eder ve mesleki gelişiminde kullanır

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:
Seviğ, Ü., Tanrıverdi, G. (2014). Kültürlerarası Hemşirelik. Akademi Yayınevi.

Önerilen Kaynaklar:

- 1-Yorulmaz, D. S., & Karadeniz, H..(2021). Farklı Kültürel Uygulamaların Sağlığa Etkisi. Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences, 13(2).
- 2-Tortumluoğlu, G. (2004). Transkültürel Hemşirelik Ve Kültürel Bakım Modeli Örnekleri. C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 8(2).
- 3-Başlı M., Bekar M., Civelek İ. (2018). Kültürlerarası Hemşirelikte Kullanılan Modeller Ve “Kültürel Yeterlilik Süreci Modeli”ni Anlamak. Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1:1; 18-24.
- 4-Pehlivan, S., Yıldırım, Y., & Fadiloğlu, Ç. (2013). Kanser, kültür ve hemşirelik. Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, (4), 168-174.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Transcultural Nursing							Course Code: HEM211		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing							Recommended Course Code: HEM2111			
Ects Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Fall Semester				Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)							
T	2	P	0	L	0	C	2			
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.										
Course Objectives: At the end of this course, students are aimed to learn the effects of culture on health, the use of intercultural nursing models, the integration of cultural competence into nursing education and practice, and the ability to provide appropriate nursing care to different cultures.										
Course Content: Learning the concepts of human, culture, health, and illness; understanding the effects of cultural factors on health and illness; examining the definition, purpose, importance, and historical development of transcultural nursing; understanding cultural competence and transcultural nursing models; acquiring awareness and sensitivity skills regarding cultural diversity, health practices, and cultural care approaches in the world and Turkey.										
I. Week		Impact of Human and Cultural Structure								
II. Week		The effect of culture on health, the role of intercultural approach in nursing care								

III. Week	The Concept of Health and Illness -Cultural Factors Affecting Health and Illness
IV. Week	Religion, Culture and Health Relationship (Examples of applications in the world and in Turkey)
V. Week	Definition, Purpose, Importance and Historical Development of Intercultural Nursing
VI. Week	Cultural Competence and related theories and development processes
VII. Week	Developing Cultural Competence and the effects of its implementation in nursing
	Midterm exam
VIII. Week	The use of models in intercultural care and culture-based health care models.
IX. Week	Nursing care within the framework of the concept of culture and culture-related care models
X. Week	World Cultures and Health Practices I (Obstetrics and Neonatal Care)
XI. Week	World Cultures and Health Practices II (care approaches in health and diseases)
XII. Week	Different Cultures and Health Approaches in Turkey I (Approaches in the process of death and loss)
XIII. Week	Different Cultures and Health Approaches in Turkey II (Approach to diseases related to nutritional habits)
XIV. Week	Examples of Cultural Approaches in Chronic Diseases (spiritual approaches in chronic diseases)
FİNAL EXAM	

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explains the concepts of culture, cultural differences and transcultural nursing.
2. Describes different cultures' understanding of health, illness, birth, death and care.
3. Analyzes the effects of culture on health behaviors and nursing care.
4. Evaluates the health care needs of the individual, family and society, taking into account cultural differences.
5. Uses effective intercultural communication skills.
6. Plans and implements nursing care sensitive to cultural values.
7. Develops nursing interventions based on cultural competence principles.
8. Respects the cultural rights of the individual in line with universal ethical principles.
9. Applies appropriate nursing approaches when working with special cultural groups such as immigrants, minorities and ethnic groups.
10. Follows current knowledge, research and practices in the field of transcultural nursing and uses them in professional development.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook
Seviğ, Ü., Tanrıverdi, G. (2014). Intercultural Nursing. Akademi Publishing House.

Recommended Reading:

- 1-Yorulmaz, D. S., & Karadeniz, H..(2021). The Effect of Different Cultural Practices on Health. Türkiye Clinics Journal of Nursing Sciences, 13(2).
- 2-Tortumluoğlu, G. (2004). Transcultural Nursing and Cultural Care Model Examples. C.Ü. Journal of School of Nursing, 8(2).
- 3-Başlı M., Bekar M., Civelek İ. (2018). Models Used in Intercultural Nursing and Understanding the "Cultural Competence Process Model". Necmettin Erbakan University Journal of Faculty of Health Sciences, 1:1; 18-24.
- 4-Pehlivan, S., Yıldırım, Y., & Fadiloğlu, Ç. (2013). Cancer, culture and nursing. Acıbadem University Journal of Health Sciences, (4), 168-174.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans 2	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Ege Üniversitesi		Transkültürel Hemşirelik, 3.Yıl, 220003302019T:2, AKDS:5
2.	Marmara Üniversitesi		Kültürlerarası hemşirelik, HEM3051, Seçmeli, Dönemi:5, T:2
3.	Bursa Uludağ Üniversitesi		Kültürlerarası hemşirelik, HEM2216, Seçmeli,Dönemi:4, T:2
4.			
5.			
	Yurt dışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Batı Attika Üniversitesi – Yunanistan		Transcultural Nursing
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1.	Kültürel Farkındalık ve Hassasiyet Gelişimi
	- Hemşirelerin farklı kültürel, dini, dilsel ve sosyal özelliklere sahip hastaları tanımasını ve anlamasını sağlar. - Kendi kültürel önyargılarını fark edip, daha açık ve saygılı yaklaşım geliştirmelerine yardımcı olur.
2.	Hasta İletişim Becerilerinin Artması
	- Kültürel farklılıkları gözeterek etkili iletişim kurma becerileri kazandırır. - Dil, davranış ve inanç farklılıklarını hesaba katan hasta-danışman etkileşimlerini destekler.
3.	Hasta Merkezli ve Kişiyi Özel Bakım
	- Hastaların kültürel değerlerine uygun bakım planları oluşturma yetkinliği sağlar. - Kültürel inanç ve uygulamalara saygı göstererek tedavi uyumunu ve hasta memnuniyetini artırır.
4.	Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması
	- Kültürel bariyerleri aşarak sağlık hizmetlerine erişimde adaleti teşvik eder. - Dezavantajlı grupların ihtiyaçlarını anlama ve karşılamada rehberlik eder.
5.	Klinik Karar Verme ve Problem Çözme
	- Kültürel faktörleri göz önünde bulundurarak klinik kararlar alma becerisini geliştirir. - Etik ve kültürel açıdan duyarlı uygulamalarla hasta bakım kalitesini artırır.
6.	Takım Çalışmasında Kültürel Uyum
	- Sağlık ekibinde farklı kültürlerden gelen profesyonellerle uyumlu çalışma ve iletişim becerisi kazandırır. - Çatışma yönetiminde kültürel perspektiflerin önemini vurgular.
7.	Profesyonel Gelişim ve Küresel Perspektif
	- Küresel sağlık ortamında etkin çalışma için kültürel bilgi ve becerileri artırır. - Uluslararası hemşirelik uygulamalarında ve göçmen sağlığı gibi alanlarda uzmanlaşmayı destekler.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			

Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?	
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini	
☒ Projektör ☒ Bilgisayar ☐ Video Oynatıcı ☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:	
Yazılım gerekisini:	
Önerilen Dersin	
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26 Dönem: ☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan
	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):

Rapor-Karar No:

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)
Unvanı/Adı

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi

Toplantı
No

Karar No

Açıklamalar:

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Sağlık Sosyolojisi											
İngilizce Adı:											
Health Sociology											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Sağlık Sosyolojisi		Mevcut Ders Kodu: HEM206	Ders Düzeyi: Lisans				
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM2106					
AKTS Kredisi: 2	Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar	Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu	Öğretim Dili: Türkçe				
Saatler/Yerel Kredi: 2	*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr Öğrt. Üyesi Pelin KILINÇ						
*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze eğitim

Dersin Amaçları: Sağlık Sosyolojisi dersi, öğrenciye sağlık ile ilgili kavramları, terimleri, teorileri ve kuramları konusunda başlangıç bilgileri vermeyi amaçlamaktadır. Sağlık Sosyolojisi ile ilgili temel kavramlar anlatılarak, sağlığın diğer kurum ve bilimlerle ilgisi ifade edilerek tüm bunların bilimsel olarak incelenip ele alınması ile diğer öğrencilere bu yönden bir bakış açısı kazandırmak amaçlanmaktadır.

Ders İçeriği: Sağlık ve hastalık kavramlarının toplumsal bağlamda ele alınmasının öğrenilmesi; sağlık sistemleri, politikaları, tıbbi kurumlar ve sağlık eşitsizliklerinin kavranması; toplumsal cinsiyet, sınıf ve etnik kökenin sağlık üzerindeki etkilerinin incelenmesi; sağlık davranışlarının ve tıbbi uygulamaların sosyolojik açıdan analiz edilmesi; sağlık ve hastalığın bireyler ile toplum üzerindeki etkilerini değerlendirme becerisinin kazandırılması.

I. Hafta	Sosyolojinin temel tanımı, inceleme alanları, tarihsel gelişimi, amacı ve yöntembilimsel sınırlılıkları ele alınarak sağlık olgularının sosyolojik bağlamda nasıl analiz edilebileceği tartışılacaktır.
II. Hafta	Sosyolojinin psikoloji, antropoloji, ekonomi, siyaset bilimi gibi diğer sosyal bilimlerle ilişkisi, ortak ve farklı yönleri ile açıklanarak sağlık alanındaki çok disiplinli yaklaşımın önemi vurgulanacaktır.
III. Hafta	Sağlık, eğitim, aile ve din gibi toplumsal kurumlar bağlamında sağlık kurumu incelenecek; sağlık kurumunun toplumdaki işlevi, yapısı ve diğer kurumlarla etkileşimi değerlendirilecektir.
IV. Hafta	Sağlık sosyolojisinin doğuşu, temel ilgi alanları ve sağlık alanındaki sosyolojik yaklaşımlar açıklanacak; sağlık ve hastalığın toplumsal birer olgu olduğu yaklaşımı temellendirilecektir.
V. Hafta	Biyomedikal model, psiko-sosyal model ve sosyal model gibi farklı tıp anlayışları karşılaştırmalı olarak incelenecek; sağlık hizmetlerinin sunumunda bu modellerin etkileri değerlendirilecektir.

VI. Hafta	Hastalık kavramı; akut, kronik, bulaşıcı, psikososyal hastalık türleri bağlamında sınıflandırılacak; hastalığın bireysel ve toplumsal düzeyde algılanışı tartışılacaktır.
VII. Hafta	Önceki haftalarda işlenen konular özetlenerek hastalık, sağlık, kurumlar, modeller ve kuramsal yaklaşımlar üzerine genel bir tekrar yapılacaktır. Ardından, öğrencilerin bilgilerini değerlendirmeye yönelik ara sınav uygulanacaktır.
VIII. Hafta	Hasta rolü kuramı, sembolik etkileşimcilik, çatışma kuramı gibi sosyolojik teoriler üzerinden hastalık olgusu açıklanacak ve bireyin hasta olarak toplum içindeki rolü analiz edilecektir.
IX. Hafta	Toplumsal cinsiyet, sınıf, kültür ve etnik köken gibi toplumsal değişkenlerin sağlık ve hastalık üzerindeki etkileri değerlendirilecek; sağlık eşitsizlikleri örneklerle tartışılacaktır.
X. Hafta	Sağlık hizmetlerinde hekim ve hasta arasındaki iletişim biçimleri, güç dengeleri ve rol beklentileri incelenecek; geleneksel ve modern ilişki modelleri değerlendirilecektir.
XI. Hafta	İlaç endüstrisinin sağlık sistemi üzerindeki etkisi, sağlık politikalarıyla olan ilişkisi ve hastalıkların ticarileştirilmesi eleştirel bir bakış açısıyla tartışılacaktır.
XII. Hafta	Gıda üretim ve tüketimindeki toplumsal yapı, sağlıklı beslenme normları ve gıda politikalarının sağlık üzerindeki etkileri sosyolojik bir perspektifle değerlendirilecektir.
XIII. Hafta	Geçmiş ve günümüzdeki salgın hastalıklar bağlamında toplumların verdiği tepkiler, toplumsal dayanışma ve dışlama pratikleri ile sağlık sistemlerinin dayanıklılığı analiz edilecektir.
XIV. Hafta	Dini inançların sağlık davranışları üzerindeki etkisi, hastalıkla başa çıkma süreçlerinde maneviyatın rolü ve çeşitli inanç sistemlerinin tıbbi uygulamalara etkisi değerlendirilecektir.

Beklenen Öğrenim Çıktıları: Sağlık-hastalık ve toplum arasındaki ilişkiyi kavramak
Sağlık-hastalık olgusunu etkileyen sosyal nedenleri öğrenmek
Sağlık personeli ve hasta ilişkisinin gelişmesini sağlamak
Sağlık hizmetlerinin verimliliğini artıracak bilinç geliştirmek
Sağlığın geliştirilmesine katkı sağlamak

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Vize sınavı, Final sınavı

Ders Kitabı:

Önerilen Kaynaklar:

- Aytaç, Ömer (2002), Sosyoloji Bir Giriş Denemesi, Üniversite Yay., Giddens,
- Anthony (2008) Sosyoloji, Kırmızı Yay..
- Açıkgöz, Reşat (2021), Hastalık, Sağlık ve Toplum, Dünbugünün Yay.,
- Adak, Nurşen (2002), Sağlık Sosyolojisi-Kadın ve Kentleşme, İstanbul: Birey Yay.,
- Ağırakça, A. (2016) İslam Tıp Tarihi, İstanbul: Akdem Yay.
- Aydın, E. (2006), Dünya ve Türk Tıp Tarihi, Ankara: Güneş Kitabevi

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Health Sociology					Current Course Code: HEM206			Level of Course: Bachelor Degree	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM2106				
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 spring			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Pelin KILINÇ						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): Face to face method									
Course Objectives: The Health Sociology course aims to provide students with introductory information on health-related concepts, terms, theories and theories. By explaining the basic concepts of Health Sociology, expressing the relevance of health to other institutions and sciences, and examining and addressing all of these scientifically, it is aimed to provide other students with a perspective in this regard.									
Course Content: Learning to consider the concepts of health and illness in a social context; understanding health systems, policies, medical institutions, and									

health inequalities; examining the effects of gender, class, and ethnicity on health; analyzing health behaviors and medical practices from a sociological perspective; and acquiring the skills to evaluate the effects of health and illness on individuals and society.

I. Week	The basic definition of sociology, its fields of interest, historical development, and methodological limitations.
II. Week	The relationship between sociology and other social sciences such as psychology, anthropology, economics, and political science will be discussed, with a focus on interdisciplinary approaches in the field of health.
III. Week	Health will be analyzed as a social institution in relation to other institutions such as family, education, and religion, focusing on its functions in society.
IV. Week	An introduction to the emergence, key concepts, and sociological framework of health and illness will be provided.
V. Week	Different medical models such as biomedical, social, and biopsychosocial will be examined, along with their impact on healthcare practices.
VI. Week	Various types of illnesses (acute, chronic, infectious, mental disorders, etc.) will be discussed from both individual and societal perspectives.
VII. Week	A comprehensive review of the topics covered so far will be conducted, followed by a midterm exam to assess students' understanding.
VIII. Week	Sociological theories such as Parsons' sick role, symbolic interactionism, and conflict theory will be used to analyze illness.
IX. Week	The impact of social variables such as gender, socioeconomic status, cultural structure, and ethnicity on health will be explored.
X. Week	Communication patterns, power dynamics, and mutual expectations in doctor-patient relationships will be analyzed.
XI. Week	The influence of the pharmaceutical industry on the healthcare system, medicalization, and related ethical concerns will be discussed.
XII. Week	The relationship between food production, nutrition policies, and public health will be examined within a sociological context.
XIII. Week	The societal impact of epidemics will be discussed through historical and contemporary examples, focusing on solidarity and social exclusion.
XIV. Week	The role of religious beliefs in health behaviors, coping with illness, and interactions between religion and medicine will be analyzed.

Anticipated Learning Outcomes: Sağlık-hastalık ve toplum arasındaki ilişkiyi kavramak
Sağlık-hastalık olgusunu etkileyen sosyal nedenleri öğrenmek
Sağlık personeli ve hasta ilişkisinin gelişmesini sağlamak
Sağlık hizmetlerinin verimliliğini artıracak bilinç geliştirmek
Sağlığın geliştirilmesine katkı sağlamak

Assessment Method(s): Midterm Exam, Final Exam

Textbook:

● **Recommended Reading:**

- Aytaç, Ömer (2002), Sosyoloji Bir Giriş Denemesi, Üniversite Yay., Giddens,
- Anthony (2008) Sosyoloji, Kırmızı Yay..
- Açıkgöz, Reşat (2021), Hastalık, Sağlık ve Toplum, Dünbugün Yayın Yay.,
- Adak, Nurşen (2002), Sağlık Sosyolojisi-Kadın ve Kentleşme, İstanbul: Birey Yay.,
- Ağırakça, A. (2016) İslam Tıp Tarihi, İstanbul: Akdem Yay.
- Aydın, E. (2006), Dünya ve Türk Tıp Tarihi, Ankara: Güneş Kitabevi

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)

Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 2	Bahar

2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Yok		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	90	Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	0 Ders alması olası öğrenci sayısı 40

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
İngilizce IV											
İngilizce Adı:											
English IV											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: İngilizce IV						Mevcut Ders Kodu: YDİ208			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: YDİ208				
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi: 2			*Öğretim Elemanı(lar): Öğr. Gör. Cengiz Orman (corman@firat.edu.tr)							
			*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze eğitim										
Dersin Amaçları: Öğrencilerin İngilizce dilbilgisi kurallarını (geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman, sıfatlar, zarflar vb.) öğrenmelerini ve bu kuralları etkili bir şekilde kullanarak okuma, yazma ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlamak										
Ders İçeriği: Geçmiş zaman yapılarının düzenli ve düzensiz fiillerle kullanımının öğrenilmesi; "to be" fiilinin geçmiş zamandaki biçimlerinin, "var/yok" ifadelerinin ve yardımcı fiillerin (can, could, may) farklı anlam ve kullanımının kavranması; geçmişte devam eden eylemler (past continuous) ve belirsiz geçmiş zaman (present perfect) yapılarına ilişkin farkların incelenmesi; sıfat ve zarf türlerinin, karşılaştırma ve üstünlük derecelerinin cümle içindeki kullanımının değerlendirilmesi; okuma, anlama ve uygulama etkinlikleriyle dil becerilerinin geliştirilmesi.										
I. Hafta		Derse giriş yapılır. Materyal, içerik ve değerlendirme şekli öğrencilere bildirilir.								
II. Hafta		Geçmiş zamanın düzenli ve düzensiz fiillerle kullanımı öğretilir. Fiillere -ed takısı eklerken yazım kuralları açıklanır.								
III. Hafta		Geçmiş zamanda "var, yok" yapısının kullanımı örneklerle gösterilir. Geçmişteki alışkanlıkların ifade edilmesi üzerinde durulur.								
IV. Hafta		Can, could ve may yardımcı fiillerinin rica ve izin ifadelerindeki kullanımı açıklanır. Teklif cümlelerinin nasıl kurulacağı örneklerle gösterilir.								

V. Hafta	Can ve could yardımcı fiillerinin farklı kullanım alanları ve anlamları üzerinde durulur. Bu fiillerin geçmiş ve şimdiki zamandaki kullanımları örneklerle açıklanır.
VI. Hafta	Öğrencilerin okuma ve anlama becerilerini geliştirmek için detaylı ve genel okuma aktiviteleri yapılır. Metinler üzerinden soru-cevap ve yorumlama çalışmaları gerçekleştirilir.
VII. Hafta	Geçmiş zamanda "to be" fiilinin kullanımı ve cümle yapıları öğretilir. Olumlu, olumsuz ve soru cümlelerinin nasıl kurulacağı örneklerle gösterilir.
VIII. Hafta	Öğrenciler, ilk yedi hafta boyunca işlenen konular üzerinden değerlendirilir.
IX. Hafta	Şimdiki zamanın hikayesi (past continuous) yapısı ve kullanım alanları açıklanır. Bu zamanın geçmiş zamanla birlikte kullanımı örneklerle anlatılır.
X. Hafta	Sıfatların ve zarfların cümle içindeki kullanımları açıklanır. Zarfların durum, sıklık, zaman ve yer bildiren türleri örneklerle gösterilir.
XI. Hafta	Sıfatlarda karşılaştırma ve en üstünlük derecelerinin nasıl oluşturulduğu öğretilir. Bu yapıların cümle içinde kullanımı örneklerle açıklanır.
XII. Hafta	Belirsiz geçmiş zaman (present perfect) yapısı ve bu zamanda kullanılan ifadeler öğretilir. "Have been" ve "have gone" arasındaki fark örneklerle açıklanır.
XIII. Hafta	Geçmiş zaman ve belirsiz geçmiş zamanın kullanım alanları karşılaştırılır. "Have been," "have gone" ve "went" arasındaki farklar örneklerle gösterilir.
XIV. Hafta	Dönem boyunca işlenen tüm konular kapsamlı bir şekilde tekrar edilir.
Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1. Geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman ve şimdiki zamanın hikayesi gibi temel dilbilgisi yapıları açıklanabilecektir. 2. Sıfatlar, zarflar ve yardımcı fiillerin doğru kullanımı örneklerle gösterilebilecektir. 3. Okuma-anlama aktiviteleri aracılığıyla metinlerin detaylı ve genel anlamı analiz edilebilecektir. 4. Belirsiz geçmiş zamanda kullanılan ifadeler (ever, never, already, just, yet vb.) ve zaman zarflarının kullanımı öğretilenlerdir. 5. Geçmiş zaman ile belirsiz geçmiş zaman arasındaki farklar karşılaştırılarak açıklanabilecektir.	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Vize sınavı, Final sınavı	
Ders Kitabı: 1. Kenter, A., & Kenter, A. (2020). Breeze in grammar (2nd ed.). Ankara ELT Publishing.	
Önerilen Kaynaklar: 1. Ders notları 2. Oxford University Press. (2020). Oxford dictionary of current English (4th ed.).	
Ön/yan Koşulları: Yok	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: English IV		Current Course Code: YDI208	Level of Course: Bachelor Degree
Program: Hemşirelik		Recommended Course Code: YDI208	
ECTS Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Spring	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit: 2	Instructor(s): Lect. Cengiz Orman (corman@firat.edu.tr)		
T	2	P	0
L	0	C	2
Teaching Method(s): Face to face method			

Course Objectives: To enable students to learn the rules of English grammar (past tense, indefinite past tense, adjectives, adverbs, etc.) and to improve their reading, writing and communication skills by using these rules effectively

Course Content: Learning how to use past tense structures with regular and irregular verbs; understanding the different meanings and uses of the past tense forms of the verb "to be", "var/none" expressions, and auxiliary verbs (can, could, may); examining the differences between past continuous and present perfect structures; evaluating the use of adjective and adverb types, comparative and superlative degrees in sentences; developing language skills through reading, comprehension, and application activities.

I. Week	Introduction to the lesson. Students are informed about the material, content and evaluation method.
II. Week	The use of past tense with regular and irregular verbs is taught. Spelling rules are explained when adding -ed to verbs.
III. Week	The use of 'there is, there is not' structure in the past tense is shown with examples. The expression of past habits is emphasised.
IV. Week	The use of the auxiliary verbs can, could and may in expressions of request and permission is explained. How to construct proposal sentences is shown with examples.
V. Week	The different uses and meanings of the auxiliary verbs can and could are emphasised. The use of these verbs in the past and present tense is explained with examples.
VI. Week	Detailed and general reading activities are carried out to improve students' reading and comprehension skills. Question-answer and interpretation activities are carried out through texts.
VII. Week	The use of the verb 'to be' in the past tense and sentence structures are taught. How to construct affirmative, negative and question sentences are shown with examples.
VIII. Week	Students are assessed on the topics covered during the first seven weeks.
IX. Week	The structure and usage areas of the story of the present continuous (past continuous) are explained. The use of this tense with the past continuous is explained with examples.
X. Week	The use of adjectives and adverbs in sentences is explained. The types of adverbs expressing state, frequency, time and place are shown with examples.
XI. Week	It is taught how comparison and superlatives are formed in adjectives. The use of these structures in sentences is explained with examples.
XII. Week	Indefinite past tense (present perfect) structure and expressions used in this tense are taught. The difference between 'have been' and 'have gone' is explained with examples.
XIII. Week	The usage areas of past tense and indefinite past tense are compared. The differences between 'have been,' 'have gone' and 'went' are shown with examples.
XIV. Week	All topics covered during the semester are comprehensively reviewed.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Basic grammatical structures such as past tense, indefinite past tense and present perfect tense will be explained.
2. The correct use of adjectives, adverbs and auxiliary verbs will be demonstrated with examples.
3. Analyse the detailed and general meaning of texts through reading comprehension activities.
4. Expressions used in the indefinite past tense (ever, never, already, just, yet, etc.) and the use of adverbs of time will be taught.
5. The differences between past tense and indefinite past tense will be compared and explained.

Assessment Method(s): Midterm Exam, Final Exam

Textbook:

1. Kenter, A., & Kenter, A. (2020). Breeze in grammar (2nd ed.). Ankara ELT Publishing.

Recommended Reading:

1. Lecture notes
2. Oxford University Press. (2020). Oxford dictionary of current English (4th ed.).

Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐ EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Öğrencilerin İngilizce dilbilgisi kurallarını (geçmiş zaman, belirsiz geçmiş zaman, sıfatlar, zarflar vb.) öğrenmelerini ve bu kuralları etkili bir şekilde kullanarak okuma, yazma ve iletişim becerilerini geliştirmelerini amaçlar. Program yeterliliklerine katkısı, öğrencilerin dil yeterliliklerini artırarak akademik ve profesyonel yaşamlarında etkili iletişim kurmalarını sağlamaktır. Bu ders, öğrencilerin uluslararası standartlara uyum sağlamalarına ve İngilizceyi doğru kullanmalarına yardımcı olur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekсинimi:	Yok		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 1	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	170	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Sağlık Politikaları											
İngilizce Adı:											
Health Policies											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Sağlık Politikaları						Ders Kodu: HEM 210 Önerilen Ders Kodu: HEM2110			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)							
			*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze										
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı; öğrencilere ulusal ve uluslararası sağlık politikaları hakkında bilgi vermek, hemşireliği etkileyen sosyopolitik konuları analiz etmesini sağlamaktır.										
Ders İçeriği: Sağlık politikasıyla ilgili temel kavramların öğrenilmesi; Türkiye’de ve dünyada sağlık sistemleri ile sağlık politikalarının tarihsel gelişiminin kavranması; sağlık politikalarını oluşturan ve etkileyen faktörlerin incelenmesi; mevcut sağlık politikaları, yasalar ve yönetmeliklerin hemşirelik alanına yansımalarının değerlendirilmesi; hemşirenin sağlık politikalarının oluşturulmasındaki rolü, mesleki güçlenmedeki sorumluluğu ve multidisipliner yaklaşımların anlaşılması; sağlık alanındaki temel örgütlerin ve sağlık insan gücünün yapısının incelenmesi.										
I. Hafta	Sağlık Politikalarına Giriş: Dersin Tanımı ve Temel Kavramlar I									
II. Hafta	Kavramlar II: Farklı Toplum Biçimlerinde Sağlık									
III. Hafta	Kavramlar II: Türkiye’de ve Dünyada Sağlık									
IV. Hafta	Sağlık Politikalarının Tarihçesi ve Sağlık Politikalarının Gelişimi									
V. Hafta	Sağlık Politikalarını Oluşturan ve Etkileyen Faktörler									

VI. Hafta	Türkiye'deki Mevcut Sağlık Politikaları (Sağlıkta Sosyalleşim Öncesi Dönem)
VII. Hafta	Türkiye'deki Mevcut Sağlık Politikaları (Sağlıkta Sosyalleşim Dönemi)
VIII. Hafta	Türkiye'deki Mevcut Sağlık Politikaları (Sağlıkta Dönüşüm Programı)
IX. Hafta	Türkiye'deki Mevcut Sağlık Politikaları (Aile Hekimliği Dönemi)
X. Hafta	Türkiye ile Bazı Ülkelerin Sağlık Politikalarının Karşılaştırılması
XI. Hafta	Türkiye'de Sağlık ve Hemşirelik Alanını İlgilendiren Yasalar ve Yönetmelikler.
XII. Hafta	Mevcut Politikalar ve Yasaların Hemşireliğe Yansımaları
XIII. Hafta	Sağlık Politikaları ve Mesleki Güç Oluşturmada Hemşirenin Sorumluluğu ve Sağlık Politikalarının Oluşturulmasında Multidisipliner Yaklaşım
XIV. Hafta	Türkiye'de Sağlık Alanında Temel Örgütler ve Sağlık İnsan Gücü

Beklenen Öğrenim Çıktıları: □ 1 Global düzeyde ve Türkiye ölçeğinde sağlık politikalarını inceler, yorumlar ve sonuçlarını değerlendirir
2 Sağlık kuruluşlarının idari, mali, hukuki, teknik ve tıbbi işleyişini anlar
3 Ulusal ve uluslararası düzeyde sağlık sisteminin temel bileşenlerini, sağlık planlamasını ve politikalarını kavrar, sağlık sektörünü ekonomik ve mali boyutlarıyla analiz eder

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

Önerilen Kaynaklar:

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Health Policies					Course Code: Hem 210			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: Hem2110				
Ects Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026- Spring			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): face to face									
Course Objectives: The purpose of this course is to provide students with information about national and international health policies and to enable them to analyze sociopolitical issues affecting nursing.									
Course Content: Learning the basic concepts related to health policy; understanding the historical development of health systems and health policies in Turkey and the world; examining the factors that form and influence health policies; evaluating the impact of current health policies, laws and regulations on the field of nursing; understanding the role of the nurse in the formation of health policies, their responsibility in professional empowerment and multidisciplinary approaches; examining the structure of the main organizations and health workforce in the field of health.									
I. Week		Introduction to Health Policies: Course Description and Basic Concepts I							
II. Week		Concepts II: Health in Different Forms of Society							
III. Week		Concepts II: Health in Turkey and the World							
IV. Week		History of Health Policies and Development of Health Policies							

V. Week	Factors Creating and Affecting Health Policies
VI. Week	Current Health Policies in Turkey (Pre-Socialization Period in Health)
VII. Week	Current Health Policies in Turkey (Socialization Period in Health)
VIII. Week	Current Health Policies in Turkey (Health Transformation Program)
IX. Week	Current Health Policies in Turkey (Family Medicine Era)
X. Week	Comparison of Health Policies of Türkiye and Some Countries
XI. Week	Laws and Regulations Concerning the Field of Health and Nursing in Turkey.
XII. Week	Reflections of Current Policies and Laws on Nursing
XIII. Week	Responsibility of the Nurse in Creating Health Policies and Professional Power and Multidisciplinary Approach in Creating Health Policies
XIV. Week	Main Organizations in the Field of Health in Turkey and Health Manpower
XV. Week	Introduction to Health Policies: Course Description and Basic Concepts I

Anticipated Learning Outcomes: Examines, interprets and evaluates health policies on a global and Turkish scale.
Understands the administrative, financial, legal, technical and medical functioning of healthcare institutions
Understands the basic components of the health system, health planning and policies at national and international levels, and analyzes the health sector with its economic and financial dimensions.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- **Compilation course documents**

Recommended Reading:

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	BİS	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	Evet (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				

4.		
5.		

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye’deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Yeditepe Üniversitesi		
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Harrisburg Üniversitesi		Sağlık Politikası
2.	Montana Eyalet Üniversitesi		Sağlık Politikası ve Ekonomi
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- Sağlık Sistemini Anlama ve Etkili Katılım Sağlama:**
Hemşirelikte Sağlık Politikaları dersi, öğrencilere sağlık sistemlerinin yapısı, işleyişi ve politikaların birey-toplum üzerindeki etkilerini kavrama yetkinliği kazandırır. Bu bilgi, hemşirelerin sağlık sistemine daha aktif ve bilinçli şekilde katılımını sağlar.
- Sağlık Politikalarının Hemşirelik Uygulamalarına Etkisini Değerlendirme:**
Sağlık politikaları, hemşirelik hizmetlerinin kapsamını, rolünü ve uygulama alanlarını doğrudan etkiler. Bu ders, öğrencilerin politika değişikliklerinin mesleki uygulamalara etkilerini analiz etmelerini sağlar.
- Savunuculuk (Advocacy) Rolünün Geliştirilmesi:**
Hemşireler, bireylerin ve toplumun sağlık haklarını koruyan önemli savunuculardır. Bu ders, öğrencilere sağlık eşitsizlikleriyle mücadele, insan hakları ve adil sağlık hizmeti sunumu konularında farkındalık ve liderlik kazandırır.
- Politika Geliştirme Süreçlerine Katılım Becerisi Kazandırma:**
Hemşirelerin sadece klinik uygulamalarda değil, aynı zamanda politika oluşturma süreçlerinde de aktif rol alabilmeleri önemlidir. Bu ders, öğrencilere sağlık politikalarının oluşturulması, uygulanması ve değerlendirilmesine ilişkin temel bilgi ve becerileri kazandırır.
- Kanıtı Dayalı Karar Alma ve Etik Duyarlılık:**
Ders kapsamında öğrenciler, politikaların bilimsel ve etik temellerini değerlendirme yetisi kazanır. Bu da hemşirelerin etik sorumluluklarını gözeterek, toplumsal sağlık sorunlarına çözüm odaklı yaklaşımlarını sağlar.
- Mesleki Bilinç ve Liderlik Becerilerinin Gelişimi:**
Bu ders, öğrencilerin mesleklerini yalnızca bir sağlık hizmeti sunumu olarak değil, aynı zamanda sosyal sorumluluk ve liderlik içeren bir alan olarak görmelerini teşvik eder. Politika bilgisi, hemşirelerin karar alma mekanizmalarında yer almalarına ve değişim yaratmalarına katkı sunar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 2 Üniversite içi = 1 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)				
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:				
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?				
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?				
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?				
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?				
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini				
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:				
Yazılım gereksinimi:				
Önerilen Dersin				
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☐ Güz	☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan		Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi				
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler	
Sunuş:				
Genel format (formların tam olarak sunulması)				
Son tarihler				

İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Sağlığın Değerlendirilmesi											
İngilizce Adı:											
Evaluation of Health											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Sağlığın Değerlendirilmesi		Ders Kodu: HEM 213		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM2113			
AKTS Kredisi: 2		Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Öğretim Dili: Türkçe					
Saatler/Yerel Kredi: 2		*Öğretim Eleman(lar): ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)			
		*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
T	2	U	0	L	0
K	2				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: ➤ Anlatım yöntemi ➤ Tartışma yöntemi ➤ Problem çözme yöntemi ➤ Rol yapma yöntemi ➤ Gösterip yaptırma yöntemi ➤ Bireysel çalışma yöntemi ➤ Örnek olay yöntemi ➤ Beyin fırtınası ➤ Tersine beyin fırtınası ➤ Soru-cevap ➤ Görüş geliştirme					
Dersin Amaçları: Dersin amacı, öğrencinin, sağlık öyküsü alma ve bunu yorumlayabilme, fizik muayene yöntemlerini bilme ve uygulama, baştan ayağa sistem değerlendirmesini bilme ve anormal durumları saptayıp klinik karar verme, yaşam bulgularını değerlendirebilme, sağlıklı/hasta bireylerin değerlendirmesini yapabilme ve anormal durumları saptayabilme bilgi ve becerisini kazanmasını sağlamaktır.					
Ders İçeriği: Sağlığın değerlendirilmesi sürecinin öğrenilmesi; iletişim ve sağlık öyküsü alma tekniklerinin, görüşme becerilerinin ve klinik karar verme modellerinin kavranması; fiziksel muayene, sistem muayenesi, veri analizi ve hemşirelik tanımlarının belirlenmesi süreçlerinin anlaşılması; kültürel özelliklere göre değerlendirme yapma, sağlık verilerini belgeleme ve raporlama becerilerinin kazandırılması.					
I. Hafta		Giriş, sağlığın değerlendirilmesinin tanımı ve öneminin açıklanması			

II. Hafta	İletişim ve sağlık öyküsü alma teknikleri, görüşme becerilerinin açıklanması
III. Hafta	Hemşirelikte klinik karar verme, etkileyen etmenler ve karar verme modelleri hakkında bilgi vererekö neminin açıklanması
IV. Hafta	Fiziksel muayene araç-gereçleri ve pozisyonlarının sağlığın değerlendirilmesindeki yeri ve öneminin açıklanması
V. Hafta	Genel durum tanılması i:yaşam bulguları, ağrı tanılması nasıl yapılır, dikkat edilmesi gereken kuvarallar neleridir açıklanması
VI. Hafta	Genel durum tanılması ii:psikososyal ve mental durumun tanılması ve öneminin açıklanması
VII. Hafta	Deri, saç ve tımak değerlendirmesi ve öneminin açıklanması
VIII. Hafta	Baş-boyun ve sinir sistemi değerlendirmesi ve öneminin açıklanması
IX. Hafta	Solunum sistemi muayenesi ve öneminin açıklanması
X. Hafta	Kardiyovasküler sistem muayenesi , sindirim sistemi muayenesi ve öneminin açıklanması
XI. Hafta	Ürogenital sistem muayenesi ve kas-iskelet sistemi muayenesi ve öneminin açıklanması
XII. Hafta	Endokrin sistem değerlendirmesi ve öneminin açıklanması
XIII. Hafta	Verilerin analiz edilmesi ve hemşirelik tanılarının belirlenmesi
XIV. Hafta	Kültürel özelliklere göre değerlendirme, sağlık verilerinin belgelenmesi ve raporlanması

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- 1.Bireyin sağlık durumunu etkileyen faktörleri açıklar.
2. Normal ve anormal sağlık bulgularını ayırt eder.
3. Sistemlere göre fiziksel muayene tekniklerini uygular.
4. Sistematik sağlık öyküsü alır.
5. Değerlendirme sürecinde hasta mahremiyetine ve etik ilkelere uyar.
6. Toplanan veriler doğrultusunda hemşirelik tanılarını belirler.
7. Kültürel ve bireysel farklılıkları göz önünde bulundurarak değerlendirme yapar.
8. Elde edilen sağlık verilerini uygun şekilde kayıt altına alır ve raporlar.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: AUZEF DERS NOTLARI, DERLEME DERS NOOTLARI

Önerilen Kaynaklar: istanbul üniversitesi helitam ders notları

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Evaluation Of Health					Course Code: Hem 213			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: Hem2113				
Ects Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 fall			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): Midterm exam > Lecture method > Discussion method > Problem solving method > Role playing method > Demonstration method > Individual work method > Case study method > Brainstorming > Reverse brainstorming > Question-answer > Opinion development									

Course Objectives: At the end of this course, it is aimed for students to learn the importance of communication in human relations, self-awareness, ability to make sense of reactions to the disease and situation, empathy and counseling skills.

Course Content: Learning the health assessment process; understanding communication and health history techniques, interview skills, and clinical decision-making models; understanding the processes of physical examination, system examination, data analysis, and determining nursing diagnoses; acquiring skills in making assessments according to cultural characteristics, documenting health data, and reporting.

I. Week	Introduction, Definition Of Health Assessment And Explanation Of Its Importance
II. Week	Communication And Health History Taking Techniques, Explanation Of Interview Skills
III. Week	Explanation Of The Importance Of Clinical Decision Making In Nursing, Affecting Factors And Decision Making Models
IV. Week	Explanation Of The Place And Importance Of Physical Examination Tools And Positions In Health Assessment
V. Week	General Status Diagnosis I: Vital Signs, How To Diagnose Pain, What Are The Rules To Be Considered Explanation
VI. Week	General Status Diagnosis II: Diagnosis Of Psychosocial And Mental Status And Explanation Of Its Importance
VII. Week	Skin, Hair And Nail Assessment And Explanation Of Its Importance
VIII. Week	Head-Neck And Nervous System Assessment And Explanation Of Its Importance
IX. Week	Response System Examination And Explanation Of Its Importance
X. Week	Cardiovascular System Examination, Digestive System Examination And Explanation Of Its Importance
XI. Week	Urogenital System Examination And Musculoskeletal System Examination And Explanation Of Its Importance
XII. Week	Endocrine System Assessment And Explanation Of Its Importance Explanation
XIII. Week	Analyzing Data And Determining Nursing Diagnoses
XIV. Week	Evaluation According To Cultural Characteristics, Documentation And Reporting Of Health Data

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explains the factors affecting the individual's health status.
2. Distinguishes normal and abnormal health findings.
3. Applies physical examination techniques according to systems.
4. Takes systematic health history.
5. Complies with patient privacy and ethical principles during the evaluation process.
6. Determines nursing diagnoses in line with the collected data.
7. Makes evaluations considering cultural and individual differences.
8. Records and reports the health data obtained appropriately.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- **Auzef Course Notes, Compiled Course Notes**

Recommended Reading: .

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)

Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	BİS	Lisans 2	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik fakültesi	x	HMF106 Sağlığın Değerlendirilmesi S 2
2.	Atatürk Üniversitesi	x	HME104 Sağlığı Değerlendirme Zorunlu 2
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Ulster Üniversitesi		Health Assessment
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Temel Klinik Bilgi ve Becerilerin Kazandırılması:

Sağlığın değerlendirilmesi dersi, öğrencilerin bireyin sağlık durumunu sistematik, bütüncül ve kanıta dayalı yöntemlerle değerlendirme becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Bu sayede klinik karar verme süreçleri daha güvenilir ve etkili hale gelir.

2. Erken Tanı ve Müdahale İçin Kritik Öneme Sahip:

Bireyin fiziksel, psikolojik ve sosyal yönlerinin değerlendirilmesi, sağlık problemlerinin erken tanı ve tedavisinde hayati rol oynar. Bu ders, öğrencilerin semptomları tanıma, önceliklendirme ve yönlendirme kapasitesini artırır.

3. Multidisipliner Yaklaşımı Destekler:

Sağlığın değerlendirilmesi, sadece tek bir sağlık disipliniyle sınırlı değildir. Bu dersi alan öğrenciler, diğer sağlık profesyonelleriyle ortak bir dil geliştirme şansı bulur ve hasta merkezli bakım sürecine katkı sağlar.

4. Klinik Uygulamalara Hazırlık Sağlar:

Bu ders, öğrencilerin ileri dönemlerde karşılaşacakları vaka temelli klinik uygulamalara temel oluşturur. Vital bulguların alınması, fizik muayene tekniklerinin öğrenilmesi ve sağlık öyküsünün toplanması gibi pratik beceriler kazandırır.

5. Kanıta Dayalı Uygulama Bilincini Geliştirir:

Sağlık değerlendirme yöntemlerinin bilimsel temellere dayandırılması, öğrencilerin kanıta dayalı uygulamalara yönelmesini sağlar. Bu durum hem bireysel hem toplumsal sağlık çıktılarının iyileştirilmesine katkı sunar.

6. Hasta Güvenliği ve Kaliteli Bakımın Temelidir:

Doğru ve kapsamlı bir sağlık değerlendirmesi, hasta güvenliği açısından vazgeçilmezdir. Hataların azaltılması ve bakım kalitesinin artırılması bu dersin kazanımlarıyla mümkündür.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 2 Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			

Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereklinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	
		Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			

Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği Bütçenin yeterliliği Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hastane Enfeksiyonu ve Hemşirelik											
İngilizce Adı:											
Hospital Infection and Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Hastane Enfeksiyonu ve Hemşirelik						Ders Kodu: HEM214 Önerilen Ders Kodu: HEM2114			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar): Doç. Dr. Pınar Soylar (psoylar@firat.edu.tr)							
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze eğitim yöntemiyle; Sunuş yolu ile öğretim; Örnek olay yönetimi; Grup çalışmaları										

Dersin Amaçları: Öğrenciye enfeksiyon hastalıkları, enfeksiyonun önlenmesi, korunma, tedavi ve bakımları hakkında bilgi ve beceri kazandırmak.

Ders İçeriği: Enfeksiyon süreci ve enfeksiyon hastalıklarının temel kavramlarının öğrenilmesi; hastane enfeksiyonları, enfeksiyon kontrol hemşiresinin görevleri ve bağışıklamanın öneminin kavranması; enfeksiyon kontrolü, izolasyon türleri ve uygulama yöntemlerinin incelenmesi; solunum, sindirim, deri, mukoza, cinsel yol, kan ve direkt temasla bulaşan enfeksiyonların hemşirelik bakımının değerlendirilmesi; seyahat enfeksiyonları ve korunma önlemlerine ilişkin bilgi ve uygulama becerilerinin kazandırılması.

I. Hafta	Dersin Tanıtımı Enfeksiyon süreci Konu anlatımı
II. Hafta	Sık görülen enfeksiyon hastalıkları ve önlemler
III. Hafta	Dünyada ve ülkemizde hastane enfeksiyonları, enfeksiyon kontrol hemşiresinin görevleri
IV. Hafta	Enfeksiyonlardan Korunmada Bağışıklama
V. Hafta	Hastane enfeksiyonları ve korunma önlemleri I
VI. Hafta	Seyahat enfeksiyonları
VII. Hafta	Enfeksiyon kontrolü, izolasyon ve izolasyon işlemleri
VIII. Hafta	Solunum Yolu ile Bulaşan Enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımları
IX. Hafta	Sindirim yolu enfeksiyonları ve hemşirelik bakımları
X. Hafta	Cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve hemşirelik bakımları
XI. Hafta	Deri ve mukoza ile bulaşan enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımları
XII. Hafta	Kan ve diğer yollar ile bulaşan enfeksiyonlar ve hemşirelik bakımları
XIII. Hafta	Güncel bulaşıcı hastalıklar ve hemşirelik bakımı(Sars, kuş gribi, kırım Kongo kanamalı ateşi)
XIV. Hafta	MRSA'lar ve Korunma Direkt temasla bulaşan enfeksiyonlar ve korunma Dersin Özeti ve Tartışma

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Enfeksiyonla ilgili temel kavramları bilir.
2. Sık görülen enfeksiyon hastalıklarını ve önlemleri bilir.
3. Hastane enfeksiyonları, özel enfeksiyonları ve korunma önlemlerini bilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Sunumlar, Ara sınav, Yıl sonu sınavı

Ders Kitabı: Ders notları haftalık verilecektir.

Önerilen Kaynaklar:

1. Australian Guidelines for the Prevention and Control of Infection in Healthcare. Australian Commission on Safety and Quality in Health Care, National Health and Medical Research Council, 2019.
2. Perçin Renders D, Metin YD. Dezenfeksiyon Antisepsi Sterilizasyon Rehberi. Dezenfeksiyon Antisepsi Sterilizasyon Derneği, 2019.
3. Soule MB, Arias MK. The APIC/JCR Infection Prevention and Control Workbook. The Joint Commission Resources, Third Edition, 2017.
4. Ross S, Furrows S. Rapid Infection Control Nursing. Wiley Publication, 2014.
5. Bearman MLG, Stevens M, Edmond BM, Wenzel PR. A Guide to Infection Control in the Hospital. The International Society for Infectious Diseases, Fifth Edition, 2014.
6. CDC ve WHO Güncel Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Rehberleri
7. Sağlık Bakanlığı Güncel Enfeksiyon Önleme ve Kontrol Rehberleri

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Hospital Infection and Nursing		Course Code: HEM214 Recommended Code: HEM2114	Level of Course: Bachelor
Program: Nursing			
ECTS Credit: 2	Year-Semester: spring Semester	Required/Elective: Elective	Language: Turkish

Hours/Local Credit:								Instructor(s): Doç. Dr. Pınar Soyular (psoylar@firat.edu.tr)																																					
T	2	U	0	L	0	C	2																																						
Teaching Method(s): Face-to-face teaching method; Lecture-based teaching; Case study management; Group work																																													
Course Objectives: To provide students with knowledge and skills about infectious diseases, infection prevention, protection, treatment and care.																																													
Course Content: Learning the basic concepts of the infection process and infectious diseases; understanding the importance of hospital infections, the duties of the infection control nurse, and immunization; examining infection control, isolation types, and application methods; evaluating nursing care for infections transmitted through respiratory, digestive, skin, mucosal, sexual, blood, and direct contact; and acquiring knowledge and application skills regarding travel infections and protective measures. <table border="1"> <tr> <td>I. Week</td> <td>Introduction of the course Infection process Lectures</td> </tr> <tr> <td>II. Week</td> <td>Common infectious diseases and precautions</td> </tr> <tr> <td>III. Week</td> <td>Hospital infections in the world and in our country, duties of infection control nurses</td> </tr> <tr> <td>IV. Week</td> <td>Immunization in Protection from Infections</td> </tr> <tr> <td>V. Week</td> <td>Hospital infections and precautions I</td> </tr> <tr> <td>VI. Week</td> <td>Travel infections</td> </tr> <tr> <td>VII. Week</td> <td>Infection control, isolation and isolation procedures</td> </tr> <tr> <td>VIII. Week</td> <td>Respiratory infections and nursing care</td> </tr> <tr> <td>IX. Week</td> <td>Digestive tract infections and nursing care</td> </tr> <tr> <td>X. Week</td> <td>Sexually transmitted diseases and nursing care</td> </tr> <tr> <td>XI. Week</td> <td>Skin and mucosal infections and nursing care</td> </tr> <tr> <td>XII. Week</td> <td>Blood and other transmitted infections and nursing care</td> </tr> <tr> <td>XIII. Week</td> <td>Current infectious diseases and nursing care (Sars, bird flu, Crimean Congo hemorrhagic fever)</td> </tr> <tr> <td>XIV. Week</td> <td>MRSAs and Protection Infections transmitted by direct contact and protection Summary of the course and discussion</td> </tr> </table>																		I. Week	Introduction of the course Infection process Lectures	II. Week	Common infectious diseases and precautions	III. Week	Hospital infections in the world and in our country, duties of infection control nurses	IV. Week	Immunization in Protection from Infections	V. Week	Hospital infections and precautions I	VI. Week	Travel infections	VII. Week	Infection control, isolation and isolation procedures	VIII. Week	Respiratory infections and nursing care	IX. Week	Digestive tract infections and nursing care	X. Week	Sexually transmitted diseases and nursing care	XI. Week	Skin and mucosal infections and nursing care	XII. Week	Blood and other transmitted infections and nursing care	XIII. Week	Current infectious diseases and nursing care (Sars, bird flu, Crimean Congo hemorrhagic fever)	XIV. Week	MRSAs and Protection Infections transmitted by direct contact and protection Summary of the course and discussion
I. Week	Introduction of the course Infection process Lectures																																												
II. Week	Common infectious diseases and precautions																																												
III. Week	Hospital infections in the world and in our country, duties of infection control nurses																																												
IV. Week	Immunization in Protection from Infections																																												
V. Week	Hospital infections and precautions I																																												
VI. Week	Travel infections																																												
VII. Week	Infection control, isolation and isolation procedures																																												
VIII. Week	Respiratory infections and nursing care																																												
IX. Week	Digestive tract infections and nursing care																																												
X. Week	Sexually transmitted diseases and nursing care																																												
XI. Week	Skin and mucosal infections and nursing care																																												
XII. Week	Blood and other transmitted infections and nursing care																																												
XIII. Week	Current infectious diseases and nursing care (Sars, bird flu, Crimean Congo hemorrhagic fever)																																												
XIV. Week	MRSAs and Protection Infections transmitted by direct contact and protection Summary of the course and discussion																																												
Anticipated Learning Outcomes: 1. Know the basic concepts of infection. 2. Know common infectious diseases and precautions. 3. Know hospital infections, specific infections and precautions.																																													
Assessment Method(s): Presentations, Midterm exam, Final exam																																													
Textbook: Course notes will be given weekly.																																													
Recommended Reading: 1. Australian Guidelines for the Prevention and Control of Infection in Healthcare. Australian Commission on Safety and Quality in Health Care, National Health and Medical Research Council, 2019. 2. Perçin Renders D, Metin YD. Disinfection Antisepsis Sterilization Guide. Disinfection Antisepsis Sterilization Association, 2019. 3. Soule MB, Arias MK. The APIC/JCR Infection Prevention and Control Workbook. The Joint Commission Resources, Third Edition, 2017. 4. Ross S, Furrows S. Rapid Infection Control Nursing. Wiley Publications, 2014. 5. Bearman MLG, Stevens M, Edmond BM, Wenzel PR. A Guide to Infection Control in the Hospital. The International Society for Infectious Diseases, Fifth Edition, 2014. 6. CDC and WHO Current Infection Prevention and Control Guidelines 7. Ministry of Health Current Infection Prevention and Control Guidelines																																													
Pre/co-requisites: No																																													

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Her geçen gün yeni tıbbi ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı sağlık sektöründe inovasyon ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak mecburi hale gelmiştir. Sağlık sektörünün önemli bir bölümünü oluşturan hemşirelerin de bu süreçten en üst düzeyde farkında olması ve kullanması gerekmektedir. Bu sayede öğrenciler sağlık hizmetlerinde teknolojinin rolünü ve etkilerini analiz edebilir, yenilikçi çözümler üretebilir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 4	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	50	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	20 Ders alması olası öğrenci sayısı 50

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			

Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir	☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐ Kabul edilemez	
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hasta ve Çalışan Güvenliği											
İngilizce Adı:											
Patient and Employee Safety											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Hasta ve Çalışan Güvenliği						Ders Kodu: HEM212			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM2112				
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Pınar Soylar (psoylar@firat.edu.tr)							
			*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
T	2	U	0	L	0	K	2			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze eğitim yöntemiyle; Sunuş yolu ile öğretim; Örnek olay yönetimi; Grup çalışmaları										
Dersin Amaçları: Ders, kaliteli sağlık hizmeti sunumu için öğrenciye tıbbi hataların önlenmesine yönelik bilgi kazandırır, hasta ve çalışan güvenliğinin sağlanması ve sürdürülmesine yönelik öğrencinin tutum ve beceri kazanmasını sağlar.										

Ders İçeriği: Hasta ve çalışan güvenliğine ilişkin temel kavramların öğrenilmesi; güvenlik kültürü, ulusal ve uluslararası hasta güvenliği hedeflerinin kavranması; hasta ve çalışan güvenliği politikalarının, tıbbi hata türlerinin ve önleme yaklaşımlarının incelenmesi; çalışma ortamı ve çalışan sağlığına yönelik uygulamaların değerlendirilmesi; güvenli bakım ortamı oluşturma bilinci ve sorumluluğunun kazandırılması.

I. Hafta	Dersin Tanıtımı
II. Hafta	Hasta Güvenliği: Temel Kavramlar ve Kök Neden Analizi
III. Hafta	Hasta Güvenliğine Hukuki Bakış ve Sorumluluklar -Tıbbi Hatalar ve Nedenleri, Tıbbi Hataların Bildirimi; Olay Bildirim ve Raporlama Sistemleri
IV. Hafta	Uluslararası ve Ulusal Hasta Güvenliği Hedefleri
V. Hafta	Hasta Güvenliğinde Kimlik Doğrulama ve Renkli Kodların Kullanımı- Hasta Güvenliğinde Etkin İletişim- Doğru Hasta Teslimi ve Sunumu
VI. Hafta	Hasta ve Çalışan Güvenliğinde Enfeksiyonların Kontrolü ve Önlenmesi, İzolasyon Önlemleri
VII. Hafta	Hasta Güvenliğinde Düşmeler, Hasta Güvenliğinde Hastaların Kısıtlanması
VIII. Hafta	Cerrahi Uygulamalarda Güvenlik: Ameliyathanede Hasta Güvenliği
IX. Hafta	Cerrahi Uygulamalarda Güvenlik: Ameliyathanede Çalışan ve Çevre Güvenliği
X. Hafta	Güvenli İlaç Uygulamaları
XI. Hafta	Güvenli Transfüzyon Uygulamaları
XII. Hafta	Tıbbi Cihaz Güvenliği, Hasta Baş Test Cihazlarının Doğru Kullanımı Bakımı ve Temizliği
XIII. Hafta	Çalışan Güvenliği ve Güvenli Hastane, Tesis Güvenliği, Hastane Afet Planı
XIV. Hafta	Dersin Değerlendirilmesi

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Sağlıkta kalite ve hasta güvenliği kavramlarını tartışır.
2. Tıbbi hataları ve nedenlerini irdeler, tıbbi hataların bildiriminin önemini kavrar.
3. Ulusal ve uluslararası hasta güvenliği ve kalite düzenlemelerinin önemini kavrar.
4. Hasta güvenliğinin sağlanmasına ilişkin çalışanın ve yöneticinin profesyonel rol ve sorumluluklarını tanımlar.
5. Çalışma ortamında, hasta ve çalışan sağlığını sürdürür.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Sunumlar, Ara sınav, Yıl sonu sınavı

Ders Kitabı: Ders notları haftalık verilecektir.

Önerilen Kaynaklar:

1. Alcan, Z., Tekin, D. E., & Civil, S. Ö. (2012). Hasta Güvenliği: Beklenmedik Olaylarda Hemşirenin Rolü. Nobel Tıp Kitabevleri.
2. Sur, H. (2019). Hasta Güvenliği Yaklaşımları. Medipolitan Yayıncılık.
3. Sur, H., Palteki, T., Yazıcı, G. (2019). Hasta Güvenliği. Palme Yayıncılık.
4. The Joint Commission (2012). Improving Patient and Worker Safety: Opportunities for Synergy, Collaboration and Innovation. Oakbrook Terrace, IL: The Joint Commission, <http://www.jointcommission.org/>
5. Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management (2021). Editors: Liam Donaldson, Walter Ricciardi, Susan Sheridan, Riccardo Tartaglia. Springer, (eBook) <https://doi.org/10.1007/978-3-030-59403-9>
6. Charles Vincent, René Amalberti (2016). Safer Healthcare Strategies for the Real World. Springer, (eBook) <https://www.springer.com/gp/book/9783319255576>

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Patient and Employee Safety	Course Code: HEM212	Level of Course: Bachelor
Program: Nursing	Recommended Course Code: HEM2112	

ECTS Credit: 2		Year-Semester: spring Semester		Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:		Instructor(s): Doç. Dr. Pınar Soylar (psoylar@firat.edu.tr)					
T	2						
Teaching Method(s): Face-to-face teaching method; Lecture-based teaching; Case study management; Group work							
Course Objectives: The course provides students with knowledge on preventing medical errors for the provision of quality health care and enables students to gain attitudes and skills for ensuring and maintaining patient and employee safety.							
Course Content: Learning the basic concepts of patient and employee safety; understanding safety culture, national and international patient safety goals; examining patient and employee safety policies, types of medical errors and prevention approaches; evaluating practices regarding the work environment and employee health; gaining awareness and responsibility for creating a safe care environment.							
I. Week		Introduction of the course					
II. Week		Patient Safety: Basic Concepts and Root Cause Analysis					
III. Week		Legal Perspective on Patient Safety and Responsibilities -Medical Errors and Their Causes, Notification of Medical Errors; Incident Notification and Reporting Systems					
IV. Week		International and National Patient Safety Goals					
V. Week		Identification Verification and Use of Color Codes in Patient Safety - Effective Communication in Patient Safety - Correct Patient Handover and Presentation					
VI. Week		Control and Prevention of Infections in Patient and Employee Safety, Isolation Precautions					
VII. Week		Falls in Patient Safety, Restraint of Patients in Patient Safety					
VIII. Week		Safety in Surgical Practices: Patient Safety in the Operating Room					
IX. Week		Safety in Surgical Practices: Employee and Environmental Safety in the Operating Room					
X. Week		Safe Medication Practices					
XI. Week		Safe Transfusion Practices					
XII. Week		Medical Device Safety, Proper Use, Maintenance and Cleaning of Bedside Test Devices					
XIII. Week		Employee Safety and Safe Hospital, Facility Safety, Hospital Disaster Plan					
XIV. Week		Course Evaluation					
Anticipated Learning Outcomes:							
1. Discusses the concepts of quality and patient safety in healthcare.							
2. Examines medical errors and their causes, and understands the importance of reporting medical errors.							
3. Understands the importance of national and international patient safety and quality regulations.							
4. Defines the professional roles and responsibilities of employees and managers regarding ensuring patient safety.							
5. Maintains patient and employee health in the work environment.							
Assessment Method(s): Presentations, Midterm exam, Final exam							
Textbook: Course notes will be given weekly.							
Recommended Reading:							
1. Alcan, Z., Tekin, D. E., & Civil, S. Ö. (2012). Patient Safety: The Role of the Nurse in Unexpected Events. Nobel Medical Bookstores.							
2. Sur, H. (2019). Approaches to Patient Safety. Medipolitan Publishing.							
3. Sur, H., Palteki, T., Yazıcı, G. (2019). Patient Safety. Palme Publishing.							
4. The Joint Commission (2012). Improving Patient and Worker Safety: Opportunities for Synergy, Collaboration and Innovation. Oakbrook Terrace, IL: The Joint Commission, http://www.jointcommission.org/							
5. Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management (2021). Editors: Liam Donaldson, Walter Ricciardi, Susan Sheridan, Riccardo Tartaglia. Springer, (eBook) https://doi.org/10.1007/978-3-030-59403-9							

6. Charles Vincent, René Amalberti (2016). Safer Healthcare Strategies for the Real World. Springer, (eBook)
<https://www.springer.com/gp/book/9783319255576>

Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			

3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Her geçen gün yeni tıbbi ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı sağlık sektöründe inovasyon ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak mecburi hale gelmiştir. Sağlık sektörünün önemli bir bölümünü oluşturan hemşirelerin de bu süreçten en üst düzeyde farkında olması ve kullanması gerekmektedir. Bu sayede öğrenciler sağlık hizmetlerinde teknolojinin rolünü ve etkilerini analiz edebilir, yenilikçi çözümler üretebilir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 4	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	50	Diğer bölümlere ayrılabilcek kontenjan	20
		Ders alması olası öğrenci sayısı	50

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi**Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi**

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	---

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü
---------------------------	-------------------

Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelikte İnovasyon											
İngilizce Adı:											
Innovation in nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Hemşirelikte İnovasyon						Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM2116			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)							
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüz yüze eğitim yöntemiyle; Sunuş yolu ile öğretim; Örnek olay yönetimi; Grup çalışmaları										
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı inovasyonun temel kavramlarını ve inovatif ürün geliştirme sürecini bilen, hemşirelikte inovasyon ile ilgili gelişmeleri takip eden, inovatif ürün geliştiren veya geliştirilmesinde liderlik yapan hemşireler yetiştirmektir.										
Ders İçeriği: Hemşirelikte inovasyonun yeri ve öneminin öğrenilmesi; yaratıcılık kavramı ve yaratıcı düşünme sürecinin kavranması; inovatif ürün geliştirmede disiplinlerarası iş birliğinin, inovasyon döngüsünün ve Ar-Ge süreçlerinin incelenmesi; patent ve faydalı model çalışmalarının, belgelendirme süreçlerinin ve prototiplendirmenin değerlendirilmesi; maliyet hesaplama, ürün tanıtımı ve ticarileştirme süreçlerinde yenilikçi düşünme ve girişimcilik becerilerinin kazandırılması.										

I. Hafta	Ders Tanıtımı ve Gereksinimlerin Belirlenmesi
II. Hafta	Hemşirelikte İnovasyonun Yeri ve Önemi
III. Hafta	Yaratıcılık Kavramı ve Yaratıcı Düşünme Süreci
IV. Hafta	Yaratıcılık becerilerinin geliştirilmesi
V. Hafta	İnovatif Ürün Geliştirmede Disiplinlerarası İşbirliği
VI. Hafta	İnovasyon Döngüsü
VII. Hafta	Hemşirelikte Patent Çalışmaları
VIII. Hafta	Patent Belgelendirme Süreçleri
IX. Hafta	Hemşirelikte Faydalı Model Çalışmaları
X. Hafta	Faydalı Model Belgelendirme Süreçleri
XI. Hafta	İmalat Maliyetlerinin Hesaplanması
XII. Hafta	Prototiplendirme ve Ar-Ge çalışmaları
XIII. Hafta	İnovatif ürünün tanıtılması
XIV. Hafta	İnovatif ürünlerin ticarileştirilmesi

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- İnovasyon kavramını tanımlayabilecek
- İnovasyonun temel kavramlarını açıklayabilecek,
- İnovasyon sürecini açıklayabilecek,
- Hemşirelik alanında yapılan İnovatif girişimlere örnekler verebilecekler
- Hemşirelik alanında inovatif ürün geliştirebilecekler
- Patent alma sürecini sıralayabilecekler
- Faydalı model sürecini sıralayabilecekler

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Sunumlar, Ara sınav, Yıl sonu sınavı

Ders Kitabı: Atasoy, I., Çetinkaya Özdemir, S. (2021). Hemşireliğin geleceği inovasyon. Akademisyen kitabevi.

Önerilen Kaynaklar: 1. Doğan Merih, Y. (Ed.). (2018). İnovatif Hemşirelerin Yol Haritası. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri.
2. Kurtoglu, A. (2017). Ürün Geliştirme. İstanbul: Seçkin Yayıncılık.
3. İnovatif Hemşirelik Derneği. www.inovatifhemşirelikdemegi.com
4. Dieckhaus, T., et al. (2018). An introduction to nursing informatics, evolutions, and innovation (2nd ed). Productivity Press; CRC. Milton.
5. Kılıç, S. (2021). Yeni ürün geliştirmede inovasyon. 3. baskı. Seçkin yayıncılık.
6. Kılıç, S. (2021). İnovasyon ve inovasyon yönetimi. 3. baskı. Seçkin yayıncılık.
7. Aydın, A. (ed). (2021). Bakım kalitesini iyileştirmede inovasyon. Akademisyen kitabevi.
8. Atasoy, I., Çetinkaya Özdemir, S. (2021). Hemşireliğin geleceği inovasyon. Akademisyen kitabevi.

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Innovation in nursing					Recommended Course Code: HEM2116			Level of Course: Bachelor		
Program: Nursing										
ECTS Credit: 2			Year-Semester: Spring Semester			Required/Elective: Elective			Language: Turkish	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Assist. Prof. Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)					
T	2	U	0	L	0	C	2			
Teaching Method(s): Face-to-face teaching method; Lecture-based teaching; Case study management; Group work										
Course Objectives: The aim of this course is to train nurses who are knowledgeable about the basic concepts of innovation and the process of developing innovative products, keep up with developments in innovation in nursing, and lead or contribute to the development of innovative products										
Course Content: Learning the place and importance of innovation in nursing; understanding the concept of creativity and the creative thinking process; examining interdisciplinary collaboration, innovation cycle, and R&D processes in innovative product development; evaluating patent and utility model studies,										

documentation processes, and prototyping; gaining innovative thinking and entrepreneurship skills in cost calculation, product promotion, and commercialization processes.

I. Week	Course Introduction and Requirement Identification
II. Week	The Role and Importance of Innovation in Nursing
III. Week	The Concept of Creativity and the Creative Thinking Process
IV. Week	Development of Creative Skills
V. Week	Interdisciplinary Collaboration in Innovative Product Development
VI. Week	Innovation Cycle
VII. Week	Patent Studies in Nursing
VIII. Week	Patent Documentation Processes
IX. Week	Utility Model Studies in Nursing
X. Week	Utility Model Documentation Processes
XI. Week	Calculation of Manufacturing Costs
XII. Week	Prototyping and R&D Studies
XIII. Week	Promotion of Innovative Products
XIV. Week	Commercialization of Innovative Products

Anticipated Learning Outcomes:

- They will be able to define the concept of innovation.
- They will be able to explain the basic concepts of innovation.
- They will be able to explain the innovation process.
- They will be able to give examples of innovative initiatives in the field of nursing.
- They will be able to develop innovative products in the field of nursing.
- They will be able to outline the patent application process.
- They will be able to outline the utility model process.

Assessment Method(s): Presentations, Midterm exam, Final exam

Textbook: Atasoy, I., Çetinkaya Özdemir, S. (2021). The Future of Nursing: Innovation. Academic Publisher.

Recommended Reading:

1. Doğan Merih, Y. (Ed.). (2018). The Roadmap of Innovative Nurses. Istanbul: Nobel Medical Bookstores.
2. Kurtoglu, A. (2017). Product Development. Istanbul: Seçkin Publishing.
3. Innovative Nursing Association. www.inovatifhemsirelikdernegi.com
4. Dieckhaus, T., et al. (2018). An Introduction to Nursing Informatics, Evolutions, and Innovation (2nd ed). Productivity Press; CRC. Milton.
5. Kılıç, S. (2021). Innovation in New Product Development. 3rd Edition. Seçkin Publishing.
6. Kılıç, S. (2021). Innovation and Innovation Management. 3rd Edition. Seçkin Publishing.
7. Aydın, A. (ed). (2021). Innovation in Improving Care Quality. Academic Publisher.
8. Atasoy, I., Çetinkaya Özdemir, S. (2021). The Future of Nursing: Innovation. Academic Publisher.

Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli	Lisans 2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				

3.		
4.		
5.		

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye’deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar neledir?

Her geçen gün yeni tıbbi ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı sağlık sektöründe inovasyon ve süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak mecburi hale gelmiştir. Sağlık sektörünün önemli bir bölümünü oluşturan hemşirelerin de bu süreçten en üst düzeyde farkında olması ve kullanması gerekmektedir. Bu sayede öğrenciler sağlık hizmetlerinde teknolojinin rolünü ve etkilerini analiz edebilir, yenilikçi çözümler üretebilir.

III. Kaynaklar**Öğretim Elemanı**

Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?

Evet

Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)

“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:

Kaç öğretim elemanı gerekli?

Bölüm içi =

Üniversite içi =

Üniversite dışı=

Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)

Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?

Evet

Hayır

“Evet” ise:
Açıklamalar

“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:

Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?

Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?

Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?

Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?

Ders Alet/Ekipmanı Gerekşinimi

Projektör

Bilgisayar

Video
Oynatıcıİnternet
Bağlantısı

Diğer (açıklayınız)

Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:

Yazılım gereksinimi:

Önerilen DersinDersin Başlayacağı
Eğitim-Öğretim Yılı

20

25

/ 20

26

Dönem:

1

Güz

Bahar

Yaz

Ortalama sınıf mevcudu	50	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	20	Ders alması olası öğrenci sayısı	50
------------------------	----	---------------------------------------	----	----------------------------------	----

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği										
	İngilizce Adı:										
	Child Health and Diseases Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans									AKTS	12
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği						Ders Kodu: HEM301			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM3101						
AKTS Kredisi: 12			Yıl-Dönem: 2025-2026 GÜZ			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar) ı: DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)									
T	4	U	8	L	0	K	8	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.												
Dersin Amaçları: Vücuttaki normal fizyolojik dengeyi ve patolojik durumlarda vücut işlevlerinde ortaya çıkan bozuklukları incelemeyi amaçlar												
Ders İçeriği: Bu ders, çocukların sağlığını koruma, geliştirme ve hastalık durumlarında bakım verme konularını içerir. Çocuk sağlığı hemşiresinin farklı bakım düzeylerindeki rollerini ve sorumluluklarını öğretir. Ayrıca, çocuk ve ailesine bütüncül, fiziksel ve psikososyal destek sağlamayı ele alır.												
I. Hafta	Çocuk sağlığı Sorunları ve Çözüm Önerileri, Çocuk sağlığı Hemşireliği, Sağlığın değerlendirilmesi, Ülkemizdeki çocuk sağlığı sorunlarına yönelik primer (Aile sağlığı merkezi), sekonder (devlet ve üniversite hastaneleri), tersiyer (rehabilitasyon merkezleri) düzeyde çalışan hemşirelerin rollerini açıklayabilme,											
II. Hafta	Çocuklarda ilaç uygulama yöntemleri, yaş dönemine ilaç doz hesaplama											
III. Hafta	Yaş dönemlerine göre çocuğu fiziksel psikososyal ve bilişsel yönleri ile bir bütün olarak değerlendirme, Ulusal ve uluslararası kuruluşların çocuk sağlığı sorunlarına yönelik önerdikleri çözümleri ve ülkemizde bu doğrultuda yapılan çalışmaları ve sonuçlarını açıklayabilme..											
IV. Hafta	Solunum sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, faranjit, larenjit, pnömoni, tüberküloz, solunum takibi ve oksijen Tedavisi											

V. Hafta	Çocuklarda sıvı-elektrolit dengesi ve bozuklukları, Büyüme ve gelişme, kuramcılar ve hemşireliğe yansımaları, Çocuklarda Beslenme ve Beslenme Sorunları
VI. Hafta	Üriner sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, üriner enfeksiyonlar, böbrek yetmezliği, diyaliz süreçleri, idrar takibi
VII. Hafta	Kronik ve yaşam tehdit edici hastalığı olan çocuk, kronik hastalık yönetimi: kronik hastalıkların tanımı ve önemi, sık görülen kronik hastalıklar, kronik hastalıklarda çocuk hastanın eğitimi ve yaşam tarzı değişiklikleri, ilaç yönetimi
VIII. Hafta	Hastanede yatan çocuk, oyunun önemi, oyununun hemşirelik girişimindeki yararları
IX. Hafta	Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı: epilepsi, multiple skleroz ve hemşirelik izlemi
X. Hafta	İmmün sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: bağışıklık baskılanması ve enfeksiyon kontrolü; aşılanmanın önemi
XI. Hafta	Hematolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı, demir eksikliği anemisi, talasemi, orak hücre anemisi, purpura, m pıhtılaşma bozukluğu hastalıkları
XII. Hafta	Kardiyovasküler hastalıklar ve hemşirelik bakımı: kalp defekleri, kalp yetmezliği, koroner arter hastalıkları
XIII. Hafta	Gastrointestinal sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: gastrit, ülser, hepatit, inflamatuvar bağırsak hastalıkları
XIV. Hafta	Endokrin sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, diyabet, tiroid hastalıkları, adrenal bozukluklar, hormon tedavisi yönetimi

Beklenen Öğrenim Çıktıları:
 Fizyopatolojiye ilişkin temel kavramları açıklayabilir
 Sıvı - elektrolit dengesi yönünden çocuklardaki farklılıkların farkında olabilir.
 Hasta ve sağlam çocuk hakkında veri toplar, hemşirelik tanısı koyar, planlar, tanıya yönelik gerekli bakımı uygular ve sonuçları değerlendirir

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Törüner E.K. Büyükgönence LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.

Önerilen Kaynaklar: Güncel Makaleler.

Ön/yan Koşulları : Hemşirelikte temel İlke ve Uygulamalar I ve II dersini başarmış olmak.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Child Health and Diseases Nursing					Course Code: HEM301			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM3101				
ECTS Credit: 12			Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:			Instructor(s): Didem Coşkun Şimşek (d.coskun@firat.edu.tr)						
T	4	P	8	L	0	C	12		
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, oral presentation method.									
Course Objectives: It aims to examine the normal physiological balance in the body and the disorders that occur in body functions in pathological conditions.									

Course Content: This course covers the topics of protecting and improving children's health and providing care in case of illness. Teaches the roles and responsibilities of the child health nurse at different levels of care. It also addresses providing holistic, physical and psychosocial support to the child and his family.

I. Week	Child health problems and solution suggestions, Child health nursing, health assessment, to be able to explain the roles of nurses working at primary (family health center), secondary (state and university hospitals), tertiary (rehabilitation centers) levels for child health problems in our country,
II. Week	Drug administration methods in children, drug dose calculation according to age period,
III. Week	Can evaluate the child as a whole with physical, psychosocial and cognitive aspects according to age periods.) Can explain the solutions suggested by national and international organizations for child health problems and the studies and results carried out in this direction in our country.
IV. Week	Respiratory system diseases and nursing care, pharyngitis, laryngitis, pneumonia, tuberculosis, respiratory monitoring and oxygen therapy
V. Week	Fluid-electrolyte balance and disorders in children, Growth and development, theorists and their reflections on nursing, Nutrition and Nutritional Problems in Children
VI. Week	Urinary system diseases and nursing care, urinary infections, renal failure, dialysis processes, urine monitoring
VII. Week	Child with Chronic and Life-Threatening Disease, Chronic disease management: definition and importance of chronic diseases, common chronic diseases, education and lifestyle changes of child patients in chronic diseases, medication management
VIII. Week	The importance of play in a hospitalized child, Benefits of the game in nursing intervention
IX. Week	Nervous system diseases and nursing care: epilepsy, multiple sclerosis and nursing monitoring
X. Week	Immune system diseases and nursing care: immunosuppression and infection control; importance of vaccination
XI. Week	Hematological diseases and nursing care, iron deficiency anemia, thalassemia, sickle cell anemia, purpura, coagulation disorder diseases
XII. Week	Cardiovascular diseases and nursing care: heart defects, heart failure, coronary artery diseases
XIII. Week	Gastrointestinal system diseases and nursing care: gastritis, ulcers, hepatitis, inflammatory bowel diseases
XIV. Week	Endocrine system diseases and nursing care, diabetes, thyroid diseases, adrenal disorders, hormone therapy management

Anticipated Learning Outcomes:

Explain basic concepts related to pathophysiology

Be aware of differences in children in terms of fluid-electrolyte balance.

Collects data about sick and healthy children, makes nursing diagnoses, plans, applies necessary care for diagnosis and evaluates results

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- Törüner E.K. Büyüköneneç I.Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.

Recommended Reading: Latest Articles

Pre/co-requisites: Having passed the Basic Principles and Practices in Nursing I and II course.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	HEMŞİRELİK	Zorunlu (Z)	LİSANS 3	GÜZ
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Bursa Uludağ Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Güz, HEM3015, 5,8, Laboratuvar Yok
2.	Trakya Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Güz,HEM302,6,16, Laboratuvar Yok
3.	Yeditepe Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Güz, NHS301, 4,8, Laboratuvar Yok
4.	İzmir Ekonomi Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Güz,Hem204, 3,6, Laboratuvar Yok
5.	İnönü Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Bahar,Hem306, 5,8, Laboratuvar Yok
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Kenya Methodist University (Kenya)		
2.	DIT University (Hindistan)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen program yeterliliklerine aşağıdaki şekillerde katkı sağlamaktadır:

- **Teorik ve Uygulamalı Eğitim:** Ders, öğrencilere çocuk sağlığı ilkeleri, epidemiyoloji, sağlık politikaları ve toplum temelli sağlık hizmetleri hakkında teorik bilgi sunmaktadır. Aynı zamanda, saha uygulamaları ile öğrencilerin pratik becerileri geliştirilmektedir.
- **Yetkinlik ve Beceri Kazanımı:** Öğrencilere çocuk sağlığı değerlendirmesi yapabilme, sağlık eğitimi verebilme, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri planlayıp uygulayabilme becerileri kazandırılmaktadır.
- **Kanıt Dayalı Uygulamalar:** Program, öğrencilerin bilimsel kanıtlara dayalı hemşirelik uygulamaları yapmalarını teşvik etmekte ve araştırma temelli öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.
- **Çok Disiplinli Çalışma:** Ders, öğrencilerin halk sağlığı, sosyal hizmetler ve sağlık yönetimi gibi farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışmasını desteklemektedir.
- **Mesleki ve Etik Değerler:** Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, etik ilkeler doğrultusunda toplum temelli sağlık hizmetlerini yürütme bilincini geliştirmektedir.

2. Yapacağı Katkılar

Bu dersin hem öğrencilere hem de sağlık sistemine olan katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Birey ve Toplum Sağlığının Geliştirilmesi:** Program, bireylerin ve toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulama yetkinliği kazandırmaktadır.
- **Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması:** Sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara duyarlı sağlık hizmetleri sunarak dezavantajlı gruplara yönelik sağlık hizmetlerinde iyileşme sağlanmaktadır.
- **Kriz ve Afet Yönetimi:** Program, çocuk sağlığı hemşirelerine afet ve acil durumlarda etkili müdahaleler gerçekleştirebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır.
- **Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:** Çocuk sağlığına yönelik aşılama, taramalar, çevresel sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme gibi konulara katkı sağlamaktadır.
- **Ulusal ve Uluslararası Standartlarla Uyum:** Program, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği sağlık politikaları ile uyumlu bir eğitim modeli sunarak, mezunlarının uluslararası alanda da çalışma fırsatlarını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel gelişimine önemli katkılar sağlarken, halk sağlığını koruma ve geliştirme alanında sağlık sistemine değerli çıktılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Uygulamalarda öğrenci takibini yapabilmek için hastanelerden hemşire görevlendirilmesi talep edilmektedir.

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet	☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar		
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Üniversitemiz hastanesi ve şehir hastanesine öğrencilerimiz yönlendirilmektedir.				
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:	☐ Hayır				
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan		Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi					
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler		
Sunuş:					
Genel format (formların tam olarak sunulması)					
Son tarihler					
İmza ve paraflar					
Müfredat:					
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk					
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı					
Ders kodlamanın uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu					
Kredi hesaplarının doğruluğu					
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu					
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu					
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu					
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı					
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme					
Akreditasyon:					
YÖK kriterlerine uygunluk					
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu					
Uygulama:					
İnsan kaynaklarının yeterliliği					
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği					
Bütçenin yeterliliği					
Başlayacağı dönemin uygunluğu					
Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Halk Sağlığı Hemşireliği										
İngilizce Adı:	Public Health Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans								AKTS	12	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği						Ders Kodu: HEM302 Önerilen Ders Kodu: HEM3102				Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik											
AKTS Kredisi:12			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar): Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr)								
T	4	U	8	L	0	K	8	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.											
Dersin Amaçları: Halk sağlığı hemşireliğinin temel kavramları ve uygulamaları hakkında bilgi ve beceri kazandırmaktır.											
Ders İçeriği: Halk Sağlığı Hemşireliği Dersi; halk sağlığı ve halk sağlığı hemşireliği kavramları, Türkiye’de sağlık organizasyonu, sağlık politikaları, epidemiyoloji, Türkiye’nin sağlık problemleri, aile sağlığı, ev ziyaretleri, ana sağlığı, çocuk sağlığı, okul çocuğu sağlığı, adolesan sağlığı, kadın ve erkek sağlığı, yaşlı sağlığı, okul sağlığı hemşireliği, erken tanı, iş sağlığı hemşireliği, evde bakım hemşireliği, toplum ruh sağlığı, engelli sağlığı, aile sağlığı konularını içerir.											
I. Hafta	Halk Sağlığına Girişi ve Tarihsel Süreç Halk sağlığı Hemşireliğinin Rol ve Görevleri (Halk sağlığı kavramının gelişimi, temel ilkeleri ve halk sağlığı hemşiresinin koruyucu, geliştirici ve rehabilite edici rollerine giriş yapılır.)										
II. Hafta	Türkiye de Sağlık Hizmetlerinde Örgütlenme (Türkiye sağlık sisteminin yapısı, basamaklı sağlık hizmetleri ve halk sağlığı hemşirelerinin bu sistem içindeki görevleri ele alınır.)										
III. Hafta	Toplumu Tanıma ve Aile Sağlığı Hemşireliği (Toplumun sağlık düzeyini belirlemede kullanılan değerlendirme yöntemleri ve aile sağlığı merkezlerinde hemşirenin bütüncül yaklaşımla hizmet sunumu anlatılır.)										
IV. Hafta	Anne Sağlığı Anne sağlığı Göstergeleri (Gebelik öncesi, sırası ve sonrası dönemde hemşirenin danışmanlık, takip ve eğitici rollerine odaklanılarak anne sağlığı göstergeleri değerlendirilir.)										
V. Hafta	Çocuk Sağlığı, Çocuk izlemi, Bağışıklama (Çocuk sağlığının korunması, gelişimsel izlemler ve aşılama programlarında halk sağlığı hemşiresinin planlama ve uygulama rolleri işlenir.)										
VI. Hafta	Okul Sağlığı Hemşireliği Türkiyede Okul Sağlığı Çalışmaları (Okul ortamında çocukların sağlığını koruma, riskleri önleme ve sağlık eğitimi sunma konularında hemşirenin görevleri incelenir.)										

VII. Hafta	Adölesan Sağlığı Adölesan Dönemde Görülen Sağlık Sorunları (Ergenlik dönemine özgü sağlık riskleri, cinsel sağlık eğitimi ve danışmanlık gibi alanlarda hemşirenin rehberlik rolü değerlendirilir.)
VIII. Hafta	Yaşlı Sağlığı Geriatrik Değerlendirme, yaşlılıkta Sağlık Sorunları (Geriatrik bireylerde fonksiyonel değerlendirme, kronik hastalık yönetimi ve evde bakım süreçlerinde hemşirenin rolü ele alınır.)
IX. Hafta	İş ve İşçi Sağlığı Hemşireliği İş Sağlığı ve Güvenliğinde Halk Sağlığı Hemşiresinin Rol ve Sorumluluklar (Çalışma ortamında meslek hastalıklarını önleme, risk değerlendirmesi yapma ve sağlık taramaları ile hemşirenin katkıları vurgulanır.)
X. Hafta	Çevre Sağlığı Hava Kirliliği, Katı ve Sıvı Atıkların Zararsız Hale Getirilmesi, Kapalı Ortam hava Kirliliği (Çevresel risk faktörlerinin birey ve toplum sağlığı üzerindeki etkileri ve hemşirenin sağlık eğitiminde üstlendiği roller işlenir.)
XI. Hafta	Kronik Hastalıklar Kronik hastalıkların Yönetimi, Halk Sağlığı Hemşiresinin Rolü (Kronik hastalıkların önlenmesi, izlenmesi ve hasta bireylerle toplum düzeyinde yapılan eğitimsel çalışmalar detaylandırılır.)
XII. Hafta	Afetlerde Halk Sağlığı Hemşireliği (Afet öncesi hazırlık, afet sırasında ilk yardım ve sonrasında psiko-sosyal destek hizmetlerinde hemşirenin çok yönlü sorumlulukları ele alınır.)
XIII. Hafta	KültürlerArası Hemşirelik (Farklı kültürel yapıların sağlık inançlarına saygılı, etkili ve empatik hemşirelik yaklaşımları geliştirilir.)
XIV. Hafta	Özel Gruplarda Halk Sağlığı Hemşireliği (Engelli bireyler, göçmenler, evsizler ve mahkumlar gibi özel grupların sağlık hizmetlerine erişimi ve hemşirenin savunuculuk rolü değerlendirilir.)

Beklenen Öğrenim Çıktıları: Halk sağlığının öneminin kavrayıp , tanımlayabilecektir. Türkiye'deki rutin aşı uygulamalarını, aile planlaması ve anne çocuk sağlığını öğrenir ve değerlendirir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Önerilen Kaynaklar: Erci B. Halk Sağlığı Hemşireliği. Nobel Tıp Kitabevleri, 2020
 Birsal Canan Demirbağ *Yayınevi:* Ankara Nobel Tıp Kitabevi *ISBN:* 9786257564670 *Sayfa Sayısı:* 832 *Yayın Yılı:* 2023
 Aylaz, R., & Hacıhasanoğlu Aşlar, R. (Eds.). (2024). *Halk sağlığı hemşireliği ve uygulamaları*. Akademi Yayıncılık.
 Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2024). *Halk sağlığı hemşireliği intörn uygulaması ders kitapçığı*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları.

Ön/yan Koşulları: Hemşirelikte temel İlke ve Uygulamalar I ve II dersini başarmış olmak.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Public Health Nursing		Course Code: HEM 302 Recommended Course Code: HEM3102	Level of Course: Undergraduate
Program: Nursing			
ECTS Credit: 12	Year-Semester: 2025-2026 Spring	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit:		Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi Fatoş UNCU (funcu@firat.edu.tr)	
T	4	P	8
L	0	C	8
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.			
Course Objectives: To gain knowledge and skills about the basic concepts and practices of public health nursing.			
Course Content: Public Health Nursing Course; public health and public health nursing concepts, health organization in Turkey, health policies, epidemiology, Turkey's health problems, family health, home visits, maternal health, child health, school child health, adolescent health, women and men's health, elderly health, school health nursing, early diagnosis, occupational health nursing, home care nursing, community mental health, disability health, family health.			
I. Week	Introduction to Public Health and Historical Process Roles and Duties of Public Health Nursing (Introduction to the development of public health, its core principles, and the preventive, promotive, and rehabilitative roles of the public health nurse.)		
II. Week	Organization in Health Services in Turkey (Structure of the Turkish healthcare system, levels of care, and the role of public health nurses within this system are discussed.)		
III. Week	Getting to Know the Society and Family Health Nursing (Assessment methods used to identify community health status and the holistic approach of family health nurses in primary care settings are covered.)		

IV. Week	Maternal Health Maternal Health Indicators (Focuses on maternal health indicators and the nurse's roles in counseling, monitoring, and educating before, during, and after pregnancy.)
V. Week	Child Health, Child Monitoring, Immunization (Public health nurse's role in planning and implementing child health surveillance and immunization programs is explored.)
VI. Week	School Health Nursing School Health Studies in Türkiye (Examines the nurse's role in promoting student health, preventing risks, and providing health education in schools.)
VII. Week	Adolescent Health Health Problems Seen in Adolescence (Discusses the nurse's guiding role in addressing health risks specific to adolescence, including sexual health education and counseling.)
VIII. Week	Elderly Health Geriatric Assessment, Health Problems in Old Age (Focuses on functional assessment, chronic disease management, and home care for the elderly by public health nurses.)
IX. Week	Occupational and Worker Health Nursing Roles and Responsibilities of Public Health Nurses in Occupational Health and Safety (Highlights the nurse's role in preventing occupational diseases, conducting risk assessments, and organizing health screenings at workplaces.)
X. Week	Environmental Health Air Pollution, Disposal of Solid and Liquid Wastes, Indoor Air Pollution (Addresses the impact of environmental factors on public health and the nurse's role in public awareness and education.)
XI. Week	Chronic Diseases Management of Chronic Diseases, Role of Public Health Nurses (Explores the nurse's role in prevention, management, and community education regarding chronic diseases.)
XII. Week	Public Health Nursing in Disasters (Covers emergency preparedness, first aid during disasters, and the nurse's role in post-disaster psychosocial support.)
XIII. Week	Cross-Cultural Nursing (Focuses on developing respectful, effective, and empathetic nursing approaches to diverse cultural health beliefs.)
XIV. Week	Public Health Nursing in Special Groups (Examines the nurse's advocacy role and strategies in delivering health services to disadvantaged groups such as the disabled, migrants, homeless, and prisoners.)

Anticipated Learning Outcomes: Understand and define the importance of public health. Learn and evaluate routine vaccination practices, family planning and maternal and child health in Turkey.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Recommended Reading: Birsal Canan Demirbağ *Yayınevi:* Ankara Nobel Tıp Kitabevi ISBN: 9786257564670 *Sayfa Sayısı:* 832 *Yayın Yılı:* 2023 Aylaz, R., & Hacıhasanoğlu Aşlar, R. (Eds.). (2024). *Halk sağlığı hemşireliği ve uygulamaları*. Akademi Yayıncılık. Ondokuz Mayıs Üniversitesi. (2024). *Halk sağlığı hemşireliği intörn uygulaması ders kitapçığı*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Yayınları.

Pre/co-requisites: Having passed the Basic Principles and Practices in Nursing I and II course.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		*	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Koç Üniversitesi	var	☐ Ders Adı: TOPLUM SAĞLIĞINI KORUMA VE GELİŞTİRMEDE HEMŞİRELİK ☐ Dönemi: 6.yarıyıl ☐ Ders Kodu: NURS 302 ☐ Teorik Saat: 3 ☐ Uygulama Saat: Belirtilmemiş ☐ Laboratuvar: Yok
2.	Hacettepe Üniversitesi	Var	☐ Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği ☐ Dönemi: 4.yıl, bahar dönemi Ders Kodu: HEM492 ☐ Teorik Saati: 4 ☐ Uygulama Saat: 16 ☐ Laboratuvar: Yok
3.	İzmir Ekonomi Üniversitesi		☐ Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği ☐ Dönemi: 3.yarıyıl ☐ Ders Kodu: HEM 336 ☐ Teorik Saat: 4 ☐ Uygulama Saat: 8 ☐ Laboratuvar: Yok
4.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi		☐ Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği ☐ Dönemi: 7.yarıyıl ☐ Ders Kodu: HEM407 ☐ Teorik Saat: 4 ☐ Uygulama Saat: 10 ☐ Laboratuvar: 2
5.	Karadeniz Teknik Üniversitesi		☐ Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği/Halk Sağlığı Hemşireliği Mesleki Eğitim ☐ Dönemi: 8.yarıyıl ☐ Ders Kodu: HEM4048 /HEM4050 ☐ Teorik Saat: 4 ☐ Uygulama Saat: 16 ☐ Laboratuvar: 2
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University of Toronto (Kanada)		
2.	University of Washington (ABD)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Yeterlilik Gerekliklerinin Sağlanması

Halk Sağlığı Hemşireliği dersi, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen program yeterliliklerine aşağıdaki şekillerde katkı sağlamaktadır:

- **Teorik ve Uygulamalı Eğitim:** Ders, öğrencilere halk sağlığı ilkeleri, epidemiyoloji, sağlık politikaları ve toplum temelli sağlık hizmetleri hakkında teorik bilgi sunmaktadır. Aynı zamanda, saha uygulamaları ile öğrencilerin pratik becerileri geliştirilmektedir.
- **Yetkinlik ve Beceri Kazanımı:** Öğrencilere toplum sağlığı değerlendirmesi yapabilme, sağlık eğitimi verebilme, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri planlayıp uygulayabilme becerileri kazandırılmaktadır.
- **Kanıt Dayalı Uygulamalar:** Program, öğrencilerin bilimsel kanıtlara dayalı hemşirelik uygulamaları yapmalarını teşvik etmekte ve araştırma temelli öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.
- **Çok Disiplinli Çalışma:** Ders, öğrencilerin halk sağlığı, sosyal hizmetler ve sağlık yönetimi gibi farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışmasını desteklemektedir.
- **Mesleki ve Etik Değerler:** Halk sağlığı hemşireliği, etik ilkeler doğrultusunda toplum temelli sağlık hizmetlerini yürütme bilincini geliştirmektedir.

2. Yapacağı Katkılar

Bu dersin hem öğrencilere hem de sağlık sistemine olan katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Birey ve Toplum Sağlığının Geliştirilmesi:** Program, bireylerin ve toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulama yetkinliği kazandırmaktadır.
- **Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması:** Sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara duyarlı sağlık hizmetleri sunarak dezavantajlı gruplara yönelik sağlık hizmetlerinde iyileşme sağlanmaktadır.
- **Kriz ve Afet Yönetimi:** Program, halk sağlığı hemşirelerine afet ve acil durumlarda etkili müdahaleler gerçekleştirebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır.
- **Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:** Toplum sağlığına yönelik aşılama, taramalar, çevresel sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme gibi konulara katkı sağlamaktadır.
- **Ulusal ve Uluslararası Standartlarla Uyum:** Program, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği sağlık politikaları ile uyumlu bir eğitim modeli sunarak, mezunlarının uluslararası alanda da çalışma fırsatlarını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Halk Sağlığı Hemşireliği dersi, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel gelişimine önemli katkılar sağlarken, halk sağlığını koruma ve geliştirme alanında sağlık sistemine değerli çıktılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Uygulamalarda öğrenci takibini yapabilmek için hastanelerden hemşire görevlendirmesi talep edilmektedir.

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Üniversitemiz hastanesine öğrencilerimiz gönderilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☐ * Projektör	☐ * Bilgisayar	☐ * Video Oynatıcı	☐ * İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereklinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği										
	İngilizce Adı:										
	Mental Health and Diseases Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	8	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	8
	Yüksek Lisans								AKTS		12
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği						Ders Kodu: HEM303			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM3103					
AKTS Kredisi: 12			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi:						*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)					
T	4	U	8	L	0	K	8	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.											
Dersin amacı: Öğrencinin davranışlarda normalden sapma durumlarını, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temel ilke, kavram, işlev ve sürecini, insan ilişkilerini geliştirme yollarını öğrenmesini, bu alanda kazandığı bilgi beceri ve anlayışlarını birey, aile ve toplumun ruh sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirme, ruh sağlığı bozulan bireyi iyileştirme ve rehabilitasyonunda etkin bir biçimde kullanmasını amaçlar.											
Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilere ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğine temel bir giriş yaparak alınan kavramsal çerçevesini, tarihsel gelişimini ve hemşirenin bu alandaki rollerini tanıtarak başlar. Devamında, ruhsal hastalıkların sınıflandırılması ele alınır; DSM-5 tanı ölçütleri çerçevesinde psikiyatrik bozuklukların nasıl gruplandığı ve tanılandığı açıklanır. Anksiyete bozuklukları, panik bozukluk ve fobiler gibi yaygın rahatsızlıklar hemşirelik yaklaşımları ile birlikte ele alınır. Duygu durum bozuklukları (depresyon, bipolar bozukluk) olan bireylerle çalışırken dikkat edilmesi gereken noktalar, kriz yönetimi ve intihar riski değerlendirme gibi konular işlenir. Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar kapsamında halüsinasyon, hezeyan, gerçeklik algısındaki bozulmalar gibi belirtiler ve bu bireylerle etkili hemşirelik iletişimi ele alınır. Somatoform ve dissosiyatif bozuklukları olan bireylerin değerlendirilmesi, şikayetlerin fiziksel temeli olmadan yaşandığı bu tabloların yönetiminde hemşirenin rolü vurgulanır. Yeme bozuklukları (anoreksiya, bulimiya) ve uyku bozuklukları hem psikiyatrik hemşirelik yaklaşımlarıyla birlikte işlenir. Dersin ortasında yapılacak vize sınavıyla öğrencilerin öğrenme düzeyleri değerlendirilir. Madde kullanımıyla ilişkili bozukluklar; bağımlılığın fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönleriyle birlikte ele alınır ve bu bireylerle çalışırken kullanılan hemşirelik girişimleri öğretilir. Organik ruhsal bozukluklar, özellikle demans ve deliryum gibi tablolar yaşlı bireylerde örneklendirilerek sunulur. Kişilik bozuklukları (antisosyal, borderline, narsistik vb.) olan bireylerin davranış örüntüleri ve hemşirelikte sınır koyma becerileri detaylandırılır. Adli psikiyatri uygulamaları ve acil psikiyatri girişimlerinde hemşirenin işlevleri tartışılırken, kriz anında müdahale, güvenlik ve etik kararlar ele alınır. Konsültasyon-liyezon psikiyatrisi çerçevesinde, genel hastanelerdeki ruhsal durumların değerlendirilmesi ve multidisipliner işbirliği vurgulanır. Çocuk ve ergen ruh sağlığına yönelik girişimler, gelişim dönemlerine özgü ruhsal problemler ve hemşirelik yaklaşımlarıyla ele alınır. Ruh sağlığında kullanılan tedavi ve terapi yöntemleri (farmakoterapi, bireysel ve grup terapileri, EKT vb.) öğrencilerin bütüncül bakım anlayışını destekleyecek şekilde anlatılır. Ders, final sınavıyla tamamlanarak öğrencilerin teorik bilgilerini değerlendirme fırsatı sunar.											

I. Hafta	Ruh Sağlığı Psikiyatri Hemşireliğine Giriş (Ruh sağlığı ve hastalıklarının temel kavramları, psikiyatri hemşireliğinin tarihsel gelişimi, etik ilkeler, mesleki roller ve uygulama alanlarının tanıtılması.)
II. Hafta	Ruhsal Hastalıkların Sınıflandırılması (DSM-5 ve ICD-11 sistemlerine göre ruhsal hastalıkların sınıflandırılması, tanı süreçleri, tanı koyma ilkeleri ve hemşirenin sınıflandırma sistemlerindeki rolü.)
III. Hafta	Anksiyete Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımı (Genel anksiyete, panik bozukluk, fobiler ve obsesif-kompulsif bozukluk gibi durumların tanımlanması ve bu bireylerle etkili hemşirelik bakım planlarının oluşturulması)
IV. Hafta	Duygu Durum Bozukluğu Olan Bireyler ve Hemşirelik (Depresyon, manik atak ve bipolar bozukluk gibi durumların belirtileri, tedavi süreci ve duygudurum bozukluğu yaşayan bireylere yönelik hemşirelik yaklaşımları.)
V. Hafta	Şizofreni ve Diğer Psikotik Bozukluğu Olan Bireyler ve Hemşirelik Yaklaşımı (Şizofreni ve benzeri psikotik bozuklukların belirtileri, pozitif ve negatif semptomlar, algı bozuklukları ile baş etme ve terapötik iletişim uygulamaları.)
VI. Hafta	Somataform ve Dissosiyatif Bozukluğu Olan Bireyler ve Hemşirelik Yaklaşımı (Fiziksel bir neden olmaksızın bedensel yakınmalarla seyreden bozuklukların anlaşılması ve hemşirelik sürecinin psikoeğitim ve destekleyici bakım temelli planlanması.)
VII. Hafta	Yeme ve Uyku Bozuklukları ve Hemşirelik Yaklaşımları (Anoreksiya nervoza, bulimiya nervoza, uykusuzluk, hipersomnia gibi klinik tabloların tanınması ve bu bireylerle sürdürülen hemşirelik girişimlerinin yapılandırılması.)
	Vize Sınavı
VIII. Hafta	Madde Kullanımı ile İlişkili Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımı (Bağımlılıkla ilişkili bozukluklar, madde kullanımının fizyolojik ve davranışsal etkileri, yoksunluk belirtileri ve bağımlı bireye yönelik hemşirelik girişimleri.)
IX. Hafta	Organik Ruhsal Bozukluklar ve Hemşirelik Yaklaşımı (Demans, deliryum gibi organik kökenli bozuklukların klinik özellikleri, bilişsel değişiklikler ve hemşirelikte destekleyici yaklaşımların uygulanması.)
X. Hafta	Kişilik ve Kişilik Bozuklukları Olan Bireyler ve Hemşirelik Yaklaşımı (Kişilik yapısının gelişimi, kişilik bozukluklarının temel özellikleri ve hemşirelerin bu bireylerle güvene dayalı ilişki kurma stratejileri.)
XI. Hafta	Adli ve Acil Psikiyatri Hemş. (Adli vakalarda hemşirenin etik ve hukuki sorumlulukları, kriz durumlarına hemşirelik yaklaşımı ve güvenli ortam oluşturma ilkeleri.)
XII. Hafta	Konsültasyon - Liyezon Psikiyatrisi (Psikiyatrik bozuklukların diğer tıbbi hastalıklarla birlikte görüldüğü durumlarda, genel hastanelerde hemşirenin ruhsal değerlendirme ve müdahale rolleri.)
XIII. Hafta	Çocuk Ruh Sağlığı ve Hemş. Yaklaşımlar (Çocuk ve ergenlerde görülen psikiyatrik bozukluklar, gelişimsel farklılıklar ve çocuk ruh sağlığında aile merkezli hemşirelik yaklaşımları.)
XIV. Hafta	Ruh Sağlığında Tedavi ve Terapiler (Psikofarmakoloji, bireysel ve grup psikoterapileri, elektrokonvülsif tedavi gibi müdahalelerde hemşirenin uygulayıcı ve gözlemci rolü.)
	Final Sınavı

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- **Ruh sağlığı kavramlarını ve psikiyatrik hastalıkların temel özelliklerini açıklayabilir.**
Öğrenci, ruh sağlığı, hastalık, iyilik hali gibi temel kavramları tanımlar; psikiyatrik bozuklukların sınıflandırılması ve genel özelliklerini açıklar.
- **Ruhsal hastalıklarda hemşirelik bakım sürecini planlayabilir ve uygulayabilir.**
Bireyselleştirilmiş bakım planı oluşturur, hemşirelik girişimlerini uygun şekilde uygular.
- **Terapi iletişimi tekniklerini etkili bir şekilde kullanabilir.**
Hasta ile empati kurarak aktif dinleme, açık uçlu sorular ve yansıtıcı teknikler gibi iletişim becerilerini uygular.
- **Ruh sağlığı hizmetlerinde etik ve yasal ilkeleri gözeterek karar verebilir.**
Hasta mahremiyeti, rıza, zorla tedavi gibi konularda etik karar verme becerisi geliştirir.
- **Psikiyatrik hastalıkların tedavi süreçlerine yönelik hemşirenin rolünü açıklayabilir.**
Farmakolojik ve farmakolojik olmayan tedavi süreçlerinde hemşirenin görev ve sorumluluklarını açıklar

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Öz, F. (2019). *Ruh Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Ön/Yan Koşulları: Hemşirelikte temel İlke ve Uygulamalar I ve II dersini başarmış olmak.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Mental Health and Diseases Nursing					Course Code: HEM303			Level Of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM3103			Undergraduate	
ECTS Credit: 12			Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Required			Language: Turkish
Hours/Local Credit:			Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)						
T	4	P	8	L	0	C	8		
Teaching Method(S): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: The aim of this course is to enable the student to learn the deviations from normal behaviours, the basic principles, concepts, functions and processes of mental health and psychiatric nursing, the ways of developing human relations, and to use the knowledge, skills and understanding gained in this field effectively in the protection, maintenance and development of mental health of the individual, family and society, and in the rehabilitation and rehabilitation of individuals with impaired mental health.									
Course Content: This course begins with an introduction to mental health and psychiatric nursing, providing students with foundational knowledge about the nature of mental health, mental illness, and the evolving role of the psychiatric nurse. It then explores the classification of mental disorders according to the DSM-5 criteria, helping students to understand diagnostic categories and the clinical presentation of various psychiatric conditions. Anxiety disorders—including panic disorder, generalized anxiety, and phobias—are addressed alongside evidence-based nursing approaches. The course continues with mood disorders, particularly depression and bipolar disorder, focusing on symptom recognition, crisis intervention, and suicide risk management. Psychotic disorders such as schizophrenia are explored through the lens of disturbed thought processes, hallucinations, and delusions, and students learn how to provide supportive and therapeutic nursing care in these contexts. Somatoform and dissociative disorders are discussed in terms of their psychological basis and the importance of holistic assessment and care. Eating and sleep disorders are also covered, with emphasis on patient-centered nursing interventions that promote recovery and behavioral change. Following the midterm exam, the course delves into substance-related and addictive disorders, examining the psychological, physiological, and social aspects of addiction and nursing strategies for withdrawal management, relapse prevention, and patient education. Organic mental disorders—especially delirium and dementia—are discussed with a focus on the elderly population and the complexity of care in geriatric psychiatry. Personality disorders, including borderline, antisocial, and narcissistic types, are analyzed in relation to their behavioral patterns and the nurse's role in setting boundaries and ensuring safety. The course also covers forensic and emergency psychiatry, highlighting crisis response, legal and ethical considerations, and the management of acutely disturbed patients. Consultation-liaison psychiatry is introduced to familiarize students with psychiatric assessment in general medical settings and interdisciplinary collaboration. The mental health needs of children and adolescents are also addressed, including developmental disorders, behavioral issues, and nursing interventions tailored to younger populations. The course concludes with a review of treatment modalities and therapies in mental health, including psychopharmacology, individual and group therapy, and electroconvulsive therapy. A final exam assesses students' theoretical understanding and integration of course material.									
I. Week		Introduction to Mental Health Nursing - Basic concepts of mental health and illness, historical development of psychiatric nursing, ethical principles, professional roles, and introduction to areas of practice.							
II. Week		Classification of Mental Disorders - Classification of mental disorders according to the DSM-5 and ICD-11 systems, diagnostic processes, diagnostic principles, and the nurse's role in classification systems.							
III. Week		Anxiety Disorders and Nursing Approach-Identification of conditions such as generalized anxiety, panic disorder, phobias, and obsessive-compulsive disorder, and development of effective nursing care plans for these individuals.							
IV. Week		Individuals with Mood Disorders and Nursing - Symptoms of conditions such as depression, manic episodes, and bipolar disorder, the treatment process, and nursing approaches for individuals with mood disorders.							
V. Week		Individuals with Schizophrenia and Other Psychotic Disorders and Nursing Approach- Symptoms of schizophrenia and similar psychotic disorders, positive and negative symptoms, coping with perceptual disorders, and therapeutic communication practices.							
VI. Week		Individuals with Somatoform and Dissociative Disorders and Nursing Approach - Understanding disorders characterized by physical complaints without a physical cause and planning the nursing process based on psychoeducation and supportive care.							
VII. Week		Eating and Sleep Disorders and Nursing Approaches—Recognizing clinical conditions such as anorexia nervosa, bulimia nervosa, insomnia, and hypersomnia, and structuring nursing interventions for these individuals.							
		Midterm Exam							

Viii. Week	Substance Use Disorders and Nursing Approach Substance use disorders, physiological and behavioral effects of substance use, withdrawal symptoms, and nursing interventions for individuals with substance use disorders.
Ix. Week	Organic Mental Disorders and Nursing Approach-Clinical characteristics of organic disorders such as dementia and delirium, cognitive changes, and the application of supportive approaches in nursing.
X. Week	Individuals with Personality and Personality Disorders and Nursing Approach - Development of personality structure, basic characteristics of personality disorders, and strategies for nurses to establish trust-based relationships with these individuals.
Xi. Week	Forensic and Emergency Psychiatric Nursing - Nurses' ethical and legal responsibilities in forensic cases, nursing approaches to crisis situations, and principles of creating a safe environment.
Xii. Week	Consultation-Liaison Psychiatry-The roles of nurses in general hospitals in terms of mental health assessment and intervention in cases where psychiatric disorders co-occur with other medical conditions.
Xiii. Week	Child Mental Health and Nursing Approaches - Psychiatric disorders seen in children and adolescents, developmental differences, and family-centered nursing approaches in child mental health.
Xiv. Week	Treatment and Therapies in Mental Health - The nurse's role as an implementer and observer in interventions such as psychopharmacology, individual and group psychotherapy, and electroconvulsive therapy.
	Final Exams

Anticipated Learning Outcomes:

- The student can explain the concepts of mental health and basic features of psychiatric disorders.

The student defines basic concepts such as mental health, illness, well-being; explains the classification and general characteristics of psychiatric disorders.

- The student can plan and implement the nursing care process in mental illnesses.

Creates an individualised care plan and applies nursing interventions appropriately.

- Use therapy communication techniques effectively.

Applies communication skills such as active listening, open-ended questions and reflective techniques by empathising with the patient.

- Can make decisions by considering ethical and legal principles in mental health services.

Develops ethical decision-making skills on issues such as patient privacy, consent, forced treatment.

- Explain the role of the nurse for the treatment processes of psychiatric disorders.

Explain the duties and responsibilities of the nurse in pharmacological and non-pharmacological treatment processes.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Öz, F. (2019). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Recommended Reading:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Pre/Co-Requisites: Having passed the Basic Principles and Practices in Nursing I and II course.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Psikiyatri Hemşireliği	Zorunlu	Lisans 3	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme			
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.			
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	☒	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, 7. Yarıyıl Güz, HEM399, 4T, 16 Uyg., 0 Lab
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği, NURS 304,
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Mental Health and Psychiatric Nursing, 6. Yarıyıl Bahar, IHMs3035, 4T, 8 Uyg, 4 Lab
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)		Psikiyatri Hemşireliği I, 6. Yarıyıl Bahar, 4T, 0 Uyg, 0 Lab Psikiyatri Hemşireliği II, 6. Yarıyıl Bahar, 0T, 8 Uyg, 0 Lab
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Nursing in Mental Health and Disease, 7. Yarıyıl Güz, 3T, 8 Uyg, 0 Lab
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)		
2.	University of Pennsylvania (ABD)		
3.	Johns Hopkins University (ABD)		
4.	University of Toronto (Kanada)		
5.	University of Washington (ABD)		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün amaçları doğrultusunda, öğrencilerin birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerine duyarlı, bilimsel temelli, etik ilkelere bağlı ve kanıta dayalı bakım verebilen profesyonel hemşireler olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda "Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği" dersi, program yeterliliklerinin karşılanmasına önemli katkılar sağlamaktadır.

Dersin katkı sağladığı temel yeterlilik alanları şunlardır:

- Fizyolojik, psikolojik ve sosyal bütünlük ilkeleri doğrultusunda birey merkezli hemşirelik bakım sürecini planlayabilme ve uygulayabilme
- Klinik karar verme ve eleştirel düşünme becerileri geliştirerek ruh sağlığı alanında uygun müdahaleleri belirleyebilme
- Terapi temelli iletişim becerileri kazanarak psikiyatrik hastalarla etkili ve empatik bir iletişim kurabilme
- Etik ilkelere ve yasal düzenlemelere uygun hemşirelik uygulamaları yürütebilme
- Toplumun ruh sağlığını korumaya yönelik farkındalık geliştirme ve savunuculuk rolünü üstlenme

Bu ders ile öğrenciler, psikiyatrik bozuklukları tanıyabilme, çok disiplinli ekip içinde iş birliği yapabilme, klinik uygulama alanlarında mesleki rol ve sorumluluklarını etkili biçimde yerine getirebilme yeterliliklerini kazanırlar.

Ayrıca ders, öğrencilerin sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini, damgalamaya karşı duyarlılık geliştirmelerini ve toplum temelli ruh sağlığı yaklaşımlarını benimsemelerini desteklemektedir.

Bu yönüyle ders, Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün ulusal ve uluslararası düzeyde çağdaş, donanımlı ve insan haklarına duyarlı hemşireler yetiştirme vizyonuyla tamamen uyumludur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
"Hayır" ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?		☒ Evet	☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?		Vardır. Ders kapsamında iş birliği yapılan uygulama alanlarında (F.Ü.H. psikiyatri servisi) klinik uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir.			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?		Mevcut klinik alanların yetersiz olması durumunda, yerel sağlık kurumlarıyla (Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi) iş birliği protokolleri geliştirilmiş olup öğrencilerimiz gönderilmektedir.			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?		Evet, öğrencilerin uygulamalı eğitim süreçlerinde destek sağlanabilmesi adına Kalite açısından 12 öğrenci başına bir öğretim yardımcısına ihtiyaç duyulmaktadır.			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?		Hayır, dersin teorik ve uygulamalı yapısı doğrudan öğretim elemanı ve klinik hemşireler aracılığıyla yürütüleceği için teknik personele ihtiyaç duyulmamaktadır.			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoparlör,					
Yazılım gerekсинimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26
Dönem:	1	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz	
Ortalama sınıf mevcudu	160	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan		-	Ders alması olası öğrenci sayısı
					200

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			

Uygulama:					
İnsan kaynaklarının yeterliliği					
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği					
Bütçenin yeterliliği					
Başlayacağı dönemin uygunluğu					
Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Acil Bakım Hemşireliği											
İngilizce Adı:											
Emergency Care Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)									
Ders Adı: Acil Bakım Hemşireliği					Ders Kodu: HEM314 Önerilen Ders Kodu: HEM3114			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik									
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar Dönemi			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli		Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)						
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Düz anlatım, vaka analizi									
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı; öğrencinin, acil servis hemşiresinin profesyonel görev, yetki ve sorumluluklarının farkında olarak akut ve kritik hasta bakım yönetimi ile hasta güvenliği ve etik ilkeleri dikkate alması konusunda güncel bilgi kazandırmaktır.									
Ders İçeriği: Temel ilk yardım becerileri, temel yaşam desteği, acil durumlarda müdahale ve hemşirelik uygulamaları, İleri yaşam desteği.									
I. Hafta		Şokta Hemşirelik Bakımı (Hipovolemik şok, Kardiyojenik şok ve Vazojenik şok ve Acil bakımları)							
II. Hafta		Travma ve Yanık Bakımı (Baş-boyun travmaları, toraks ve kemik travmaları)							
III. Hafta		Acil İlaç Uygulamaları (Anafilaktik reaksiyonlar, Kardiyopulmoner sorunlar, GIS ve İmmünite sorunları)							
IV. Hafta		Defibrilasyon ve Kardiyoversiyon Uygulanan Hastanın Yönetimi, Takip ve tedavisi							
V. Hafta		Solunum Sistemi Acilleri ve Hemşirelik Uygulamaları (Astm, KOAH ve Solunum sisteminde yabancı cisim)							
VI. Hafta		Kardiyovasküler Aciller ve Hemşirelik Uygulamaları (CPR, MI, Kalp yetmezliği)							
		ARA SINAV							
VII. Hafta		Nörolojik Aciller ve Hemşirelik Uygulamaları (SVH, Epilepsi, Demans komplikasyonları)							
VIII. Hafta		Renal Aciller ve Hemşirelik Uygulamaları (Glomerulonefrit, Sistit, Böbrek taşı ve Üriner enfeksiyonlar)							
IX. Hafta		Gastrointestinal Sistem Acilleri ve Hemşirelik Uygulamaları (Alt ve Üst GIS kanamaları, Ülserler)							
X. Hafta		Entoksikasyon Tanısı alan Hastaların Acil Bakım Yönetimi ve İzlemi							
XI. Hafta		Çocuklarda Acil durumlar ve Yönetim (Asfiksi, Düşmeler, Yanıklar)							
XII. Hafta		Kanamalar ve Hemşirelik Yönetim (Kaza ve yaralanmalar, Travmalar, Düşmeler)							
XIII. Hafta		Adli Hemşirelik (İstismar ve İhmaller)							
XIV. Hafta		Temel ve İleri Yaşam Desteği (Kalp masajı ve Defibrilasyon uygulamaları)							
		FINAL SINAVI							
Beklenen Öğrenim Çıktıları:									
1. Acil bakımın temel kavramlarını ve ilkelerini açıklar.(Bilgi düzeyinde tanımlayıcı öğrenim çıktısı)									
2. Acil durumlarda hasta değerlendirmesini sistematik bir şekilde yapar (ABC yaklaşımı, Glasgow koma skoru, vital bulgular vb.).									
3. Acil bakım sürecinde etkili karar verme ve önceliklendirme becerilerini uygular.									
4. Farklı yaş gruplarındaki (çocuk, erişkin, yaşlı) hastalar için uygun acil hemşirelik bakımını planlar ve uygular.									
5. Travma, kardiyak arrest, solunum yetmezliği gibi hayati tehlike oluşturan durumlarda hızlı ve etkili müdahalelerde bulunur.									
6. Acil durumlarda temel yaşam desteği (BLS) ve ileri yaşam desteği (ALS) uygulamalarını uygular.									
7. Multidisipliner ekip içinde etkin iletişim kurar ve ekip çalışmasına katkı sağlar.									
8. Hasta güvenliği, etik ilkeler ve yasal sorumluluklar çerçevesinde hareket eder.									
9. Acil bakımda kullanılan güncel teknolojik cihaz ve ekipmanları güvenli ve etkin şekilde kullanır.									
10. Stresli ve kriz durumlarında profesyonel davranış sergileyerek hem hasta hem de ekip yönetimini sağlar.									
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)									
Ders Kitabı:									
● Şelimen, D., Kuşuoğlu, S., Eti Aslan, F., Olgun, N., (2004). Acil Bakım, Yüce Yayıncılık, İstanbul.									
Önerilen Kaynaklar:									
1. Limmer,D., O'Keefe,M.F., (2009). Emergency Care, Pearson Education International									

- 2.JonesG., Endacott, R., Crouch, R., (2007). Emergency Nursing Care: Principles and Practice, Cambridge University Press, Cambridge.
 3. Ertekin, C., Tavioloğlu, K., Güloğlu, R., & Kurtoğlu, M. T. (2005). "Travma". 1. baskı. İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık.
 4.Şelimen, D., Özşahin, A., Gürkan, A., Tavioloğlu, K., (2008). Hemşire, Tekniker ve Teknisyenlere Yönelik Travma Resüsitasyon Kurs Kitabı

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Emergency Care Nursing										Course Code: HEM314 Recommended Course Code: HEM3114										Level of Course: Undergraduate																			
Program: Nursing																																							
ECTS Credit: 2										Year-Semester: 2025-2026 Spring										Required/Elective: Elective										Language: Turkish									
Hours/Local Credit:										Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)																													
T	2	P	0	L	0	C	2																																

Teaching Method(s): Lecture, case analysis.

Course Objectives: The aim of this course is to make the student aware of the professional duties, authorities and responsibilities of the emergency nurse. To provide up-to-date knowledge on acute and critical patient care management and to take into account patient safety and ethical principles

Course Content: Basic first aid skills, basic life support, emergency response and nursing practices, Advanced life support.

I. Week	Nursing Care in Shock (hypovolemic shock, cardiogenic shock and vasogenic shock and emergency care)
II. Week	Trauma and Burns and Care (Head-neck traumas, thorax and bone traumas)
III. Week	Emergency Drug Applications (anaphylactic reactions, cardiopulmonary problems, GIS and immunity problems)
IV. Week	Management, follow-up and treatment of defibrillation and cardioversion patients
V. Week	Respiratory System Emergencies and Nursing Practices (Asthma, COPD and Foreign body in the respiratory system)
VI. Week	Cardiovascular Emergencies and Nursing Practices (CPR, MI, Heart failure)
	MİDTERM EXAM
VII. Week	Neurological Emergencies and Nursing Practices (Complications of LVH, Epilepsy, Dementia)
VIII. Week	Renal Emergencies and Nursing Practices (Glomerulonephritis, Cystitis, Kidney stones and Urinary infections)
IX. Week	Gastrointestinal System Emergencies and Nursing Practices (Upper and lower GI bleeding, Ulcers)
X. Week	Emergency Care Management and Monitoring of Patients Diagnosed with Intoxications
XI. Week	Emergencies and Management in Children (Asphyxia, Falls, Burns)
XII. Week	Bleeding and Nursing Management (Accidents and injuries, Traumas, Falls)
XIII. Week	Forensic Nursing (Abuse and Neglect)
XIV. Week	Basic and Advanced Life Support (Heart massage and Defibrillation applications)
	FINAL EXAM

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explains the basic concepts and principles of emergency care. (Descriptive learning outcome at knowledge level)
2. Performs patient assessment systematically in emergency situations (ABC approach, Glasgow coma score, vital signs, etc.).
3. Applies effective decision-making and prioritization skills in the emergency care process.
4. Plans and implements appropriate emergency nursing care for patients in different age groups (child, adult, elderly).
5. Provides rapid and effective interventions in life-threatening situations such as trauma, cardiac arrest, respiratory failure.
6. Applies basic life support (BLS) and advanced life support (ALS) in emergency situations.
7. Communicates effectively in a multidisciplinary team and contributes to teamwork.
8. Acts within the framework of patient safety, ethical principles and legal responsibilities.
9. Uses current technological devices and equipment used in emergency care safely and effectively.
10. Provides both patient and team management by exhibiting professional behavior in stressful and crisis situations.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook

- Şelimen, D., Kuşuoğlu, S., Eti Aslan, F., Olgun, N., (2004). Emergency Care, Yüce Yayıncılık, İstanbul.

Recommended Reading:

1. Limmer,D., O'Keefe,M.F., (2009). Emergency Care, Pearson Education International
2. JonesG., Endacott, R., Crouch, R., (2007). Emergency Nursing Care: Principles and Practice, Cambridge University Press, Cambridge.
3. Ertekin, C., Taviloğlu, K., Güloğlu, R., & Kurtoğlu, M. T. (2005). "Trauma". 1st edition. İstanbul: İstanbul Medical Publishing.
4. Şelimen, D., Özşahin, A., Gürkan, A., Taviloğlu, K., (2008). Trauma Resuscitation Course Book for Nurses, Technicians and Technicians

Pre/co-requisites:--**Dersin Verileceği Program(lar)**

Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1. Hemşirelik	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans 3 sınıf	Bahar
2.			
3.			
4.			
5.			

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1. İstinye Üniversitesi-İstanbul		Acil Hemşireliği, Seçmeli, HEM006, T:2,U:0,L:0 (AKDS:5)
2. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi		Acil Hasta Bakımı I, 1.yıl, IAY1007, T:3, U:3, L:0, AKDS:6
3.		
4.		
5.		
Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1. Auckland Üniversitesi -Yeni Zelanda		Acil Uzmanlık Hemşireliği, 2024 Bahar Dönemi, NURSPRAC 708, Kredi: 30 puan
2.		
3.		
4.		
5.		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Hızlı ve Doğru Karar Verme Becerisi
 - o Hemşirelerin acil durumlarda çabuk ve doğru kararlar alabilmesini sağlar.
 - o Kritik vakalarda önceliklendirme (triage) yapabilme yetkinliği kazandırır.
2. Acil Müdahale ve İlk Yardım Bilgisi
 - o Hayati tehlike oluşturan durumlarda gerekli müdahaleleri yapabilme becerisi geliştirir.
 - o Solunum yolu açıklığı sağlama, kardiyak resüsitasyon gibi temel uygulamalarda yetkinlik kazandırır.
3. Klinik Beceri ve Uygulama Yetkinliği
 - o Acil bakım ortamında kullanılan medikal cihazlar ve tekniklerin doğru kullanımını öğretir.
 - o IV ilaç uygulamaları, monitörizasyon, yara bakımı gibi pratik becerileri güçlendirir.
4. Stres Yönetimi ve Psikolojik Dayanıklılık
 - o Acil durumların yoğun ve stresli ortamında etkili stres yönetimi stratejileri kazandırır.
 - o Hemşirenin kendini ve ekibi yönetme, soğukkanlı kalma becerilerini geliştirir.
5. Hasta ve Aileye Psikososyal Destek
 - o Acil durumdaki hastalar ve ailelerine duygusal destek sağlamayı öğretir.
 - o İletişim becerileriyle belirsizlik ve korku ortamında güven oluşturur.
6. Çok Disiplinli Ekip Çalışması
 - o Acil servislerde sağlık profesyonelleriyle etkili işbirliği ve koordinasyon becerisi kazandırır.
 - o Ekip içi iletişim ve rol dağılımını optimize eder.
7. Hasta Güvenliği ve Kalite Standartları
 - o Acil bakımda hasta güvenliğini ön planda tutan uygulamaları öğretir.
 - o Klinik protokoller ve uluslararası standartlara uygun bakım sunulmasını sağlar.
8. Mesleki Gelişim ve Liderlik
 - o Acil bakım alanında uzmanlaşma ve liderlik rollerine hazırlık sağlar.
 - o Sürekli eğitim ve gelişim bilinci kazandırır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereklinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	50	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	50
Ders alması olası öğrenci sayısı		50	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğül Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / Abd Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı: Bağımlılık Hemşireliği										
	İngilizce Adı: Addiction Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								Akts	2	
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Bağımlılık Hemşireliği						Ders Kodu: HEM320			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM3118						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)									
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.												
Bu Ders: Bağımlılıklar konusunda genel bilgiler kazandırma ve mücadele hakkında bilgilendirmeyi amaçlar.												
Ders İçeriği: Bu ders, bağımlılık türleri, nedenleri, risk ve koruyucu faktörleri ile hemşirelik bakımını kapsar. Öğrenciler, bağımlılıkla ilişkili psikolojik, sosyal ve klinik yaklaşımlar; önleme, tedavi, rehabilitasyon ve terapötik iletişim becerilerini öğrenir. Ders ayrıca ulusal ve uluslararası politikalar ile kurumlar arası işbirliğinin önemini vurgular.												
I. Hafta	Bağımlılıkla İlişkili Temel Kavramlar ve Tanımlar(Bağımlılıkla ilgili temel kavramlar, tanımlar, bağımlılık döngüsü ve DSM-5 kriterleri üzerinden kavramsal çerçevenin oluşturulması)											
II. Hafta	Bağımlılık Türleri I (Tütün ve alkol bağımlılığının fizyolojik, psikolojik ve toplumsal etkileriyle birlikte değerlendirilmesi.)											
III. Hafta	Bağımlılık Türleri II (Uyuşturucu madde türlerinin (eroin, kokain, esrar, amfetamin vb.) etkileri, kullanım biçimleri ve bağımlılık potansiyelleri.)											
IV. Hafta	Bağımlılık Türleri III (İnternet, oyun, kumar gibi davranışsal bağımlılık türlerinin klinik özellikleri ve toplumsal sonuçlarının incelenmesi.)											
V. Hafta	Bağımlılığın Nedenleri(Biyolojik, psikolojik, çevresel ve gelişimsel etkenlerin bağımlılığa katkı sağlayan nedenler olarak değerlendirilmesi.)											
VI. Hafta	Bağımlılıkta Risk Faktörleri ve Koruyucu Faktörler (Risk artırıcı etkenlerle (aile çatışması, akraba baskısı, travma) birlikte koruyucu faktörlerin (destekleyici aile, olumlu arkadaş çevresi) karşılaştırılması.)											
VII. Hafta	Bağımlılıkla İlişkili Psikolojik Faktörler (Bağımlılıkla ilişkili psikolojik süreçler; dürtüsellik, duygusal düzenleme güçlükleri ve psikiyatrik eş tanılarının ele alınması.)											
	Vize											

Viii. Hafta	Bağımlılıkla İlişkili Sosyal Faktörler (Bağımlılığı etkileyen sosyal faktörler (yoksulluk, dışlanma, işsizlik, medya) ve bu faktörlerin bağımlılık döngüsüne etkileri.)
Ix. Hafta	Bağımlılıkta Önleme Programları (Toplum, okul ve aile düzeyinde uygulanan evrensel, seçici ve belirti odaklı önleme programlarının temel ilkeleri.)
X. Hafta	Bağımlı Kişiye Yaklaşım (Bağımlı bireye yaklaşımda terapötik iletişim, empati, motivasyonel görüşme teknikleri ve etik ilkelerin uygulanması.)
Xi. Hafta	Bağımlılıkta Tedavi Programları (Bağımlılık tedavisinde kullanılan tıbbi (ilaç, detoksifikasyon) ve psikolojik (terapi, grup çalışmaları) yaklaşımların tanıtımı.)
Xii. Hafta	Bağımlılıkta Rehabilitasyon Modelleri (Sosyal ve mesleki rehabilitasyon süreci, destek grupları ve bağımlı bireyin topluma yeniden entegrasyonu.)
Xiii. Hafta	Bağımlılıkla İlişkili Politikalar (Ulusal ve uluslararası bağımlılıkla mücadele politikaları, mevzuatlar, denetim mekanizmaları ve hak temelli yaklaşımlar.)
Xiv. Hafta	Bağımlılıkla Mücadelede Kurumlararası İşbirlikleri (Bağımlılıkla mücadelede sağlık, eğitim, adalet, sivil toplum ve yerel yönetimler arasında etkili işbirliği modellerinin incelenmesi.)
	Final

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Bu ders sonunda öğrenciler temel kavramlar ve tanımlar; bağımlılık türleri (madde bağımlılığı, teknoloji bağımlılığı vb)
- Bağımlılığın nedenleri; kişiyi madde bağımlılığı sürecine hazırlayan aile, akran grubu ve toplumsal bağlamda risk etmenlerini tanımlar
- Bağımlı çocuk, ergen ve yetişkinlerde iletişim becerilerini kazanır.
- Bağımlılık ile ilgili modelleri tanımlar
- Bağımlılığı önleme çabası; bağımlılığın sonuçları; bağımlılık ile mücadelede ulusal politika ve strateji yöntemleri; yeniden uyum süreci tanımlar

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Ögel K., Bağımlılık ve Tedavisi Temel Kitabı, Iq Kültür Sanat Yayıncılık, 2017

Önerilen Kaynaklar:

- Dilbaz, N. (2014). *Bağımlılık*. İstanbul: Türkiye Klinikleri Yayınevi.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Madde Bağımlılığı: Gençlik Dönemi Sorunları*. Ankara: Özgür Yayınları.
- Ögel, K. (2012). *Sigara, Alkol Ve Madde Kullanım Bozuklukları: Tanı, Tedavi Ve Önleme*. İstanbul: Yeniden Sağlık Ve Eğitim Derneği Yayınları.
- Arıkan, Z. (2005). *Bağımlılık: Kuram Ve Uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Evren, C. & Dalbudak, E. (2010). *Madde Kullanım Bozuklukları ve Eş Tanılar*. İstanbul: Anadolu Matbaacılık.

Ön/Yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Addiction Nursing					Course Code: HEM320			Level Of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code:			Undergraduate	
ECTS Credit: 2					Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit:					Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@fatir.edu.tr)				
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(S): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: This course aims to provide general information about addictions and to inform about the struggle.									
Course Content: This course covers addiction types, causes, risk and protective factors, and nursing care. Students will learn about psychological, social and clinical approaches related to addiction; Learns prevention, treatment, rehabilitation and therapeutic communication skills. The course also emphasizes the importance of national and international policies and interinstitutional cooperation.									
I. Week		Basic Concepts and Definitions Related to Addiction (Basic concepts related to addiction, definitions, the addiction cycle, and the creation of a conceptual framework based on DSM-5 criteria)							
II. Week		Types of Addiction I (Evaluation of the physiological, psychological, and social effects of tobacco and alcohol addiction)							

III. Week	Types of Addiction II (Effects, patterns of use, and addiction potential of various types of drugs (heroin, cocaine, marijuana, amphetamines, etc.).)
IV. Week	Types of Addiction III (Examination of the clinical characteristics and social consequences of behavioral addictions such as internet, gaming, and gambling.)
V. Week	Causes of Addiction (Evaluation of biological, psychological, environmental, and developmental factors as contributing causes of addiction.)
VI. Week	Risk Factors and Protective Factors in Addiction (Comparison of risk-increasing factors (family conflict, peer pressure, trauma) with protective factors (supportive family, positive peer group).)
VII. Week	Psychological Factors Related to Addiction (Psychological processes related to addiction; impulsivity, emotional regulation difficulties, and psychiatric comorbidities are addressed.)
	Midterm Exam
VIII. Week	Social Factors Related to Addiction (Social factors that influence addiction (poverty, exclusion, unemployment, media) and the effects of these factors on the cycle of addiction.)
IX. Week	Prevention Programs for Addiction (The basic principles of universal, selective, and symptom-focused prevention programs implemented at the community, school, and family levels.)
X. Week	Approach to the Addicted Individual (Therapeutic communication, empathy, motivational interviewing techniques, and the application of ethical principles in approaching the addicted individual.)
XI. Week	Treatment Programs for Addiction (Introduction to medical (medication, detoxification) and psychological (therapy, group work) approaches used in addiction treatment.)
XII. Week	Rehabilitation Models for Addiction (Social and occupational rehabilitation process, support groups, and reintegration of the addicted individual into society.)
XIII. Week	Policies Related to Addiction (National and international policies to combat addiction, legislation, control mechanisms, and rights-based approaches.)
XIV. Week	Inter-institutional Cooperation in the Fight Against Addiction (Examination of effective cooperation models between health, education, justice, civil society, and local governments in the fight against addiction.)
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

- At the end of this course, students will learn basic concepts and definitions; types of addiction (substance addiction, technology addiction, etc.)
- Causes of addiction; defines the risk factors in the family, peer group and social context that prepare the person for the substance abuse process
- Gains communication skills in addicted children, adolescents and adults.
- Defines models related to addiction
- Efforts to prevent addiction; consequences of addiction; national policy and strategy methods in the fight against addiction; defines the process of readjustment

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

Ögel K., Bağımlılık Ve Tedavisi Temel Kitabı , Iq Kültür Sanat Yayıncılık, 2017

Recommended Reading:

- Dilbaz, N. (2014). *Bağımlılık*. İstanbul: Türkiye Klinikleri Yayınevi.
- Yörükoğlu, A. (2000). *Madde Bağımlılığı: Gençlik Dönemi Sorunları*. Ankara: Özgür Yayınları.
- Ögel, K. (2012). *Sigara, Alkol Ve Madde Kullanım Bozuklukları: Tanı, Tedavi Ve Önleme*. İstanbul: Yeniden Sağlık Ve Eğitim Derneği Yayınları.
- Arıkan, Z. (2005). *Bağımlılık: Kuram Ve Uygulamalar*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Evren, C. & Dalbudak, E. (2010). *Madde Kullanım Bozuklukları Ve Eş Tanılar*. İstanbul: Anadolu Matbaacılık.

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Psikiyatri Hemşireliği	Seçmeli	Lisans	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?			HAYIR	x EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler		Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		

1.	GSK 01 Bağımlılık ve Bağımlılıkla Mücadele	Bağımlılık Hemşireliği dersi Hemşirelik öğrencileri veya profesyonel hemşireler içindir. Klinik uygulamaya yöneliktir. Bağımlılıkla Mücadele ve Bağımlılıkla Mücadele Daha geniş bir öğrenci kitlesine (psikoloji, PDR, sosyal hizmet, sosyoloji, eğitim bilimleri vb.) hitap eder. Toplum temelli yaklaşımları içerir.	
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bağımlılık, bireysel ve toplumsal düzeyde önemli sağlık sorunlarına yol açan, hem psikososyal hem de fizyolojik boyutları olan kronik ve nüksedici bir hastalık sürecidir. Günümüzde madde kullanım bozuklukları ve davranışsal bağımlılıkların yaygınlığı göz önünde bulundurulduğunda, bu alanda yetkin sağlık profesyonellerine olan ihtiyaç giderek artmaktadır. Hemşirelik mesleği, birey, aile ve toplum düzeyinde bağımlılıkla mücadelede önemli roller üstlenmektedir. Bu bağlamda, hemşirelerin bağımlılıkla ilgili bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmeye yönelik yapılandırılmış bir eğitimin verilmesi, çağdaş hemşirelik eğitimi anlayışıyla da örtüşmektedir.

Bağımlılık Hemşireliği dersi, öğrencilerin bağımlılığın fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönlerini çok boyutlu şekilde kavramalarını, bağımlı bireyle etkili iletişim kurmalarını, bağımlılıkla ilgili önleyici, koruyucu ve tedavi edici hemşirelik uygulamalarını öğrenmelerini amaçlar. Bu ders, mezuniyet sonrası bağımlılıkla çalışan alanlarda görev alacak hemşirelerin profesyonel donanımını artırarak, topluma nitelikli sağlık hizmeti sunmalarını destekler.

Bu ders, hemşirelik lisans programının ulusal yeterlilikler çerçevesinde belirlenmiş aşağıdaki program çıktıları ile doğrudan ilişkilidir:

Alan bilgisi: Öğrencilerin bağımlılıkla ilgili temel kavramları, etiyoloji ve tedavi süreçlerini öğrenmeleri, mesleki bilgi düzeylerini artırır.

Mesleki uygulama becerileri: Öğrenciler, bağımlı bireylerle etkili iletişim kurma, bakım planlama ve değerlendirme gibi hemşirelik becerilerini geliştirir.

Etik ve profesyonel sorumluluk: Bağımlı bireylere yönelik tutum ve davranışların etik çerçevede değerlendirilmesini sağlar.

İletişim ve işbirliği: Disiplinler arası çalışmanın önemini kavrayarak bağımlılıkla mücadelede ekip çalışmasının gerekliliğini öğrenirler.

Toplum sağlığına katkı: Bağımlılığın önlenmesi, tedavisi ve rehabilitasyonu konularında toplum temelli hemşirelik uygulamalarına katkı sağlar.

Eleştirel düşünme ve problem çözme: Bağımlılıkla ilgili durumlarda eleştirel bakış açısı geliştirme ve uygun müdahale planı oluşturma becerisi kazandırır.

Bu ders, öğrencilerin bağımlılık alanında yetkinleşmesini sağlayarak hem bireysel mesleki gelişimlerine katkı sunar hem de toplum sağlığına yönelik hizmetlerin niteliğini artırır. Ayrıca, bağımlılıkla ilgili sağlık politikalarının uygulanmasına destek olabilecek donanımlı hemşireler yetiştirilerek sağlık sistemine katkıda bulunur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1	Üniversite içi =	Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			

Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?	
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi	
☒ Projektör ☒ Bilgisayar ☒ Video Oynatıcı ☒ İnternet Bağlantısı ☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoplarlör	
Yazılım gerekсинimi:	
Önerilen Dersin	
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26 Dönem: Güz ☒ Bahar Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	80 Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan - Ders alması olası öğrenci sayısı 50

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):

Rapor-Karar No:

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)
Unvanı/Adı

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi

Toplantı
No

Karar No

Açıklamalar:

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Cinsel Sağlık										
	İngilizce Adı:										
	Sexual Health										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Cinsel Sağlık	Ders Kodu: HEM313	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik	Önerilen Ders Kodu: HEM3113	
AKTS Kredisi: 2	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli
		Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi:	*Öğretim Eleman (lar): Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN/ (nsener@firat.edu.tr)	
T 2 U 0 L 0 K 2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Dersin amacı öğrencilerin içinde yaşadıkları toplumun üreme sağlığı ve cinsel sağlık ile ilgili sorunlarını anlamaları, duyarlılık geliştirmeleri ve çözüm yollarına yönelik bilgi ve anlayış kazanmalarınıdır.

Ders İçeriği: Cinsellik ve üreme sağlığına giriş, yaşam dönemlerinde cinsel sağlık ve işlev bozuklukları, üreme sağlığı ve danışmanlığı, toplumsal cinsiyet, hemşirenin rolleri.

I. Hafta	Üreme sağlığı, cinsel sağlık kavramı; Sosyokültürel faktörler, toplumsal normlar ve aile yapısı cinsel davranışları biçimlendirir. İlişki sorunları ve travmalar da cinsellik üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir.
II. Hafta	Cinsellik, cinsel kimlik, cinsel haklar; Cinselliğin tanımı ve boyutları, Cinsel kimlik ve cinsel yönelim çeşitleri Cinsel haklar ve insan hakları ilişkisi
III. Hafta	Yaşam dönemleri ve cinsellik; Çocukluk döneminde cinsellik gelişimi, Ergenlikte cinsel gelişim ve değişiklikler, Yetişkinlikte cinsel yaşam özellikleri, Yaşlılıkta cinsellik ve karşılaşılan zorluklar
IV. Hafta	Cinselliği etkileyen durumlar I; Hormonal değişikliklerin cinselliğe etkisi, Fiziksel hastalıkların cinsel fonksiyonlara etkisi, Psikolojik durumların (stres, anksiyete) rolü
V. Hafta	Cinselliği etkileyen durumlar-II; Sosyo-kültürel faktörler ve aile yapısının etkisi, Medya ve toplum normlarının cinselliğe yansımaları, İlişkisel sorunlar ve travmaların etkisi
VI. Hafta	Cinsel işlev bozuklukları; Cinsel isteksizlik, Orgazm problemleri, Ereksiyon ve vajinismus gibi fizyolojik sorunlar, Ağrılı cinsel ilişki (disparoni)
VII. Hafta	Cinsel işlev bozukluklarının toplum ve birey için anlamı; Bireysel psikososyal etkiler (özgüven, ilişkiler), Toplumsal etkiler ve yanlış anlamalar, Cinsel işlev bozukluklarının aile ve toplum sağlığına yansımaları

VIII. Hafta	Cinsel işler bozukluklarının tanınması ve tedavisi; Anamnez ve klinik değerlendirme yöntemleri, Laboratuvar ve psikolojik testler, ilaç tedavileri, Psikoterapi ve cinsel terapi yöntemleri
IX. Hafta	Cinsel işlev bozukluklarına yaklaşım; Hasta ile iletişim ve gizlilik ilkeleri, Empatik yaklaşım ve destek sağlama, Eğitim ve bilişlendirme çalışmaları
X. Hafta	Cinsel danışmanlık; Cinsel danışmanlık hizmetinin amacı ve kapsamı, Danışmanlık sürecinde kullanılan teknikler, Hemşirenin danışmanlık rolü
XI. Hafta	Cinsel problemlerde multidisipliner yaklaşım; Psikolog, psikiyatrist, hekim ve hemşirenin rolü, Koordinasyon ve iş birliği modelleri, Entegre tedavi planlarının önemi
XII. Hafta	Üreme sağlığı: Üreme sağlığının temel bileşenleri, Temel kavramlar ve genel bakış, üreme sağlığı ve cinsel sağlık farkı
XIII. Hafta	Üreme sağlığı danışmanlığı; Gebelik öncesi sağlık eğitimleri, Doğum kontrol yöntemleri ve bilgilendirme, Cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar (CYBE) ve korunma
XIV. Hafta	Toplumsal cinsiyet ve cinsellik; Toplumsal cinsiyet kavramı ve rolleri, Cinsiyet eşitliği ve sağlık hizmetlerinde adalet, Cinsel sağlık üzerindeki toplumsal etkiler

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Üreme Sağlığı ve Cinsel Sağlık Kavramları
 - Üreme sağlığı tanımı ve önemi
 - Cinsel sağlık kavramının kapsamı
2. Cinsellik, Cinsel Kimlik ve Cinsel Haklar
 - Cinsellik kavramının farklı boyutları
 - Cinsel kimlik ve cinsel yönelim çeşitlilikleri
 - Cinsel haklar ve insan haklarıyla ilişkisi
3. Yaşam Dönemleri ve Cinsellik
 - Çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılıkta cinsellik
 - Yaşam dönemlerine göre cinsel gelişim ve değişiklikler
4. Cinselliği Etkileyen Durumlar
 - Psikolojik, fiziksel ve sosyal faktörler
 - Hastalıklar ve ilaçların cinsellik üzerine etkisi
5. Cinsel İşlev Bozuklukları
 - Cinsel işlev bozukluklarının tanımı ve çeşitleri
 - Toplum ve birey üzerindeki etkileri
6. Cinsel İşlev Bozukluklarının Tanınması ve Tedavisi
 - Tanı yöntemleri ve değerlendirme
 - Tedavi seçenekleri ve yaklaşımlar
7. Cinsel İşlev Bozukluklarına Yaklaşım
 - Multidisipliner yaklaşımın önemi
 - Hemşirenin rolü ve sorumlulukları
8. Cinsel Danışmanlık
 - Cinsel danışmanlığın amaçları ve yöntemleri
 - Danışmanlık sürecinde hemşirenin görevi
9. Üreme Sağlığı Danışmanlığı
 - Danışmanlık hizmetlerinin içeriği
 - Birey ve toplum sağlığına katkıları
10. Toplumsal Cinsiyet ve Cinsellik
 - Toplumsal cinsiyet kavramı
 - Toplumsal cinsiyetin cinsellik üzerindeki etkileri

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem (ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Duman, N. B. (Ed.). (2019). *Cinsel sağlık*. Nobel Tıp Kitabevi.

- **Önerilen Kaynaklar:** TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.
- BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi
- Duman, N. B. (Ed.). (2019). *Cinsel sağlık*. Nobel Tıp Kitabevi.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Sexual Health										Course Code: HEM313										Level of Course:										
Program: Nursing										Recommended Course Code: Hem3113										Undergraduate										
ECTS Credit: 2					Year-Semester: 2025- 2026 Autumn					Required/Elective: Elective					Language: Turkish															
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN(nsener@firat.edu.tr)																									
T	2	P	0	L	0	C	2																							

Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.**Course Objectives:** The aim of the course is for students to understand the problems of the society they live in regarding reproductive and sexual health, to develop sensitivity and to gain knowledge and understanding regarding solutions.**Course Content:** Introduction to sexuality and reproductive health, sexual health and dysfunctions in life periods, reproductive health and counseling, gender, roles of the nurse.

I. Week	Reproductive health, concept of sexual health; Sociocultural factors, social norms, and family structure shape sexual behaviors. Relationship problems and traumas can also negatively affect sexuality.
II. Week	Sexuality, sexual identity, sexual rights; Definition and dimensions of sexuality, types of sexual identity and sexual orientation, and the relationship between sexual rights and human rights.
III. Week	Life stages and sexuality; Sexual development in childhood, sexual changes and development during adolescence, characteristics of sexual life in adulthood, and sexuality and challenges in old age.
IV. Week	Conditions affecting sexuality I; The impact of hormonal changes on sexuality, effects of physical illnesses on sexual functions, and the role of psychological conditions (stress, anxiety).
V. Week	Conditions affecting sexuality-II; The influence of sociocultural factors and family structure, the reflection of media and social norms on sexuality, and the impact of relationship problems and traumas.
VI. Week	Sexual dysfunctions; Sexual desire disorders, orgasm problems, physiological issues such as erectile dysfunction and vaginismus, and painful sexual intercourse (dyspareunia).
VII. Week	Meaning of sexual dysfunctions for society and individual; Individual psychosocial effects (self-confidence, relationships), social impacts and misconceptions, and the repercussions of sexual dysfunction on family and community health.
VIII. Week	Diagnosis and treatment of sexual dysfunctions; Methods of anamnesis and clinical evaluation, laboratory and psychological tests, drug therapies, psychotherapy, and sexual therapy methods.
IX. Week	Approach to sexual dysfunctions; Communication with the patient and confidentiality principles, empathetic approach and providing support, education and awareness-raising activities.
X. Week	Sexual counseling; Purpose and scope of sexual counseling services, techniques used in the counseling process, and the nurse's role in counseling.
XI. Week	Multidisciplinary approach to sexual problems; Roles of psychologists, psychiatrists, physicians, and nurses, coordination and collaboration models, and the importance of integrated treatment plans.
XII. Week	Reproductive health: Basic components of reproductive health, Basic concepts and overview, difference between reproductive health and sexual health
XIII. Week	Reproductive health counseling; Health education before pregnancy, contraception methods and information, and prevention of sexually transmitted infections (STIs).
XIV. Week	Gender and sexuality; Concept of gender and social roles, gender equality and justice in health services, and the societal impact on sexual health.

Anticipated Learning Outcomes:

- Reproductive Health and Sexual Health Concepts
 - Definition and importance of reproductive health
 - Scope of the concept of sexual health
- Sexuality, Sexual Identity, and Sexual Rights
 - Different dimensions of sexuality

○ Diversity of sexual identity and orientation ○ Sexual rights and their relation to human rights 3. Life Stages and Sexuality ○ Sexuality in childhood, adolescence, adulthood, and old age ○ Sexual development and changes across life stages 4. Factors Affecting Sexuality ○ Psychological, physical, and social factors ○ Effects of diseases and medications on sexuality 5. Sexual Dysfunction ○ Definitions and types of sexual dysfunction ○ Impact on individuals and society 6. Diagnosis and Treatment of Sexual Dysfunction ○ Diagnostic methods and assessment ○ Treatment options and approaches 7. Approach to Sexual Dysfunction ○ Importance of a multidisciplinary approach ○ Roles and responsibilities of nurses 8. Sexual Counseling ○ Objectives and methods of sexual counseling ○ Nurse's role in the counseling process 9. Reproductive Health Counseling ○ Content of counseling services ○ Contributions to individual and community health 10. Gender and Sexuality ○ Concept of gender and gender roles ○ Influence of gender roles on sexuality
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
● TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara. ● BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi ● Duman, N. B. (Ed.). (2019). <i>Cinsel sağlık</i>. Nobel Tıp Kitabevi. ● ●
Recommended Reading: TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara. ● BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi ● Duman, N. B. (Ed.). (2019). <i>Cinsel sağlık</i>. Nobel Tıp Kitabevi. ●
Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans/3	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☐	HAYIR	☒	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.	Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği	Cinsel Sağlık dersi doğum ve kadın hastalıkları dersinin alt uzmanlık alanlarından biridir.			
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Cinsel Sağlık (hem240)
2.	Koç Üniversitesi	X	
3.	Ankara Üniversitesi	X	
4.	Ege Üniversitesi.		Cinsel Sağlık-Üreme Sağlığı 220001432021 , t:2, kredi 2 akts 1
5.	Atatürk Üniversitesi	X	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	The Universty of British Columbia		Human Sexual Health (Nurs 280)
2.	Universty of Alberta		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Cinsel sağlık, bireylerin genel sağlığının ayrılmaz bir parçası olup, hemşirelerin hastaların cinsel sağlık sorunlarını doğru değerlendirebilmesi için temel bilgi ve beceriler kazanması gerekmektedir. Bu ders, hemşirelik pratiğinde bütüncül bakım anlayışını destekleyerek, hastaların cinsel sağlık ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılayabilmelerine olanak sağlar

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = X	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)

Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			

Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gerekisini:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	2025/ 2026	☐ Dönem:	☐	☒ Güz	☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan			Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman (lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					
--	--	--	--	--	--

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:	Evde Bakım										
İngilizce Adı:	Home Care										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X	İngilizce:		Diğer:				

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Evde Bakım						Ders Kodu: HEM 315 Önerilen Ders Kodu: HEM3115				Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik											
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli				Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman (lar): Nur Özlem KILINÇ(nokilinc@firat.edu.tr)								
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.											
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı, evde bakım gerektiren bireylerin bakım hizmetlerini yerine getirmede evde bakım hizmetleri standartları doğrultusunda öğrenciye bilgi ve beceri kazandırmaktır.											
Ders İçeriği: Evde bakım kavramı, evde bakım hizmetlerinin gelişimi ve mevcut durum, evde bakım hizmet alanları ve tipleri, evde bakım ekibi, rol ve sorumlulukları, evde bakım hemşireliği ve evde bakım hizmet süreci.											
I. Hafta	Evde bakımın Tanımı, avantajları ve dezavantajları (Evde bakımın Tanımı yapılarak önemi açıklanır. Evde bakımın sağlık sistemi ve toplum sağlığı içinde, avantajları ve dezavantajları ortaya konulur.)										
II. Hafta	Evde Bakımın tarihçesi (Dünyada evde bakımın ilk çağlardan bu yana ortaya çıkış ve uygulanış şekli ve Türkiye’de Selçuklu Dönemi, Osmanlı Dönemi, Cumhuriyet Dönemi evde bakım hizmetleri anlatılır).										
III. Hafta	Dünyada Evde Bakım (Dünya ülkelerinde evde bakımın uygulanış şekilleri, yasal düzenlemeler anlatılır).										
IV. Hafta	Türkiye’de evde bakım (Türkiye’de evde bakım uygulamalarının örgütlenmesi ve uygulaması ve günümüzdeki uygulamalar hakkında bilgi aktarılır).										
V. Hafta	Evde Bakım Mevzuatı (Evde Bakım ile ilgili Türkiye’deki yasal düzenlemeler ve bu düzenlemelerdeki değişimler anlatılır).										
VI. Hafta	Evde Bakım Planı Geliştirme ve Dokümantasyonu (Evde Bakımda profesyonel yaklaşımı anlatılır. Evda bakımda planlama, uygulama değerlendirme basamakları örnek vakalarla anlatılır).										
VII. Hafta	Evde Bakım Verenlerin Güçlükleri ve Bakım Yüğü (Bakım verme güçlüğüünün tanımı yapılır. Ailede psikolojik , fiziksel, sosyal, emosyonel güçlükler, nedenleri ve çözümleri anlatılır).										
VIII. Hafta	Evde Bakım Verenlerin Güçlükleri ve Bakım Yüğü (Bakım verme güçlüğüünün tanımı yapılır. Ailede psikolojik, fiziksel, sosyal, emosyonel güçlükler, nedenleri ve çözümleri anlatılır. Konuyla ilgili kanıta dayalı uygulama araştırmaları tartışılır).										

IX. Hafta	Evde Bakım Gerektiren Gruplar ve Evde bakıma kabul (Evde bakım gerektiren gruplar ve evde bakımda kabul ve red kriterleri hakkında bilgi verilir. Evde bakımda taburculuk süreci anlatılır.)
X. Hafta	Evde Bakımda Hasta ve Ailenin Eğitimi (Hasta ve ailesinin taburculuk eğitimi anlatılır. Evde bakım planı için taburculuk planlanması açıklanır. Hasta taburculuk planından önce ve sonrasında hasta ve aile eğitiminde önemli noktalar açıklanır).
XI. Hafta	Evde bakım gerektiren özel gruplarda evde bakım hizmetleri (Yaşlılar, engelliler, kronik hastalığı olan bireyler ve palyatif bakım ihtiyacı duyan hastalar gibi özel gruplara yönelik evde bakım hizmetleri ve kapsamı anlatılır.)
XII. Hafta	Evde Bakım Hizmetinde Ekip Anlayışı (Evde bakım sürecinde görev alan bakım profesyonellerinin ekip yapısı, rollerin belirlenmesi, ekip içi görev dağılımı ve hemşirenin bu ekipteki yeri ve önemi anlatılır.)
XIII. Hafta	Evde Bakım ve İletişim (Evde bakımda etkili iletişim teknikleri; hasta ve yakınlarıyla profesyonel, empatik iletişim kurma becerileri anlatılır).
XIV. Hafta	Evde Bakım ve Etik (Evde bakım hizmetlerinde etik kavramı, temel etik ilkelerinin evde bakım uygulamalarına yansımaları ele alınır.)

Beklenen Öğrenim Çıktıları: Evde bakım tanımı ve evde bakıma gereksinimi olan grupları bilir.
Evde bakım mevzuatını, kurum ve kuruluşları bilir.
Evde bakım hemşireliği mesleki rollerini, yetkinliklerini, standartlarını ve modellerini açıklar.
Evde bakıma gereksinimi olan grupları ve bu gruplarda vaka yönetim sürecini bilir.
Evde bakımda etik ve klinik kayıtların önemini bilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem (ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: Yılmaz, M. (2019). Evde Bakım Hemşireliği. Akademisyen Kitapevi Kitabevi, Ankara.

Önerilen Kaynaklar:
Yılmaz, M. (2019). Evde Bakım Hemşireliği. Akademisyen Kitapevi Kitabevi, Ankara.
Araştırma ve web taramaları kaynakları

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Home Care		Course Code: HEM 315	Level of Course:
Program: Nursing		Recommended Course Code: HEM3115	Undergraduate
ECTS Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Autumn	Required/Elective: Elective	Language: Turkish
Hours/Local Credit:		Instructor(s): Nur özlem KILINÇ (nokilinc@firat.edu.tr)	
T	2	P	0
L	0	C	2
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.			
Course Objectives: The aim of this course is to provide the student with knowledge and skills in performing care services for individuals requiring home care, in line with home care services standards.			
Course Content: Concept of home care, development and current status of home care services, home care service areas and types, home care team, roles and responsibilities, home care nursing and home care service process.			
I. Week	Definition, advantages and disadvantages of home care (Definition of home care is made and its importance is explained. Advantages and disadvantages of home care within the health system and public health are revealed.)		
II. Week	History of Home Care (The emergence and application of home care in the world since ancient times and home care services in Turkey during the Seljuk Period, Ottoman Period and Republic Period are explained).		
III. Week	Home Care in the World (The ways home care is implemented in world countries, legal regulations are explained).		
IV. Week	Home care in Türkiye (Information is provided about the organization and implementation of home care practices in Turkey and current practices).		

V. Week	Home Care Legislation (Legal regulations in Turkey regarding Home Care and changes in these regulations are explained).
VI. Week	Home Care Plan Development and Documentation (Professional approach in Home Care is explained. Planning, implementation and evaluation steps in home care are explained with sample cases).
VII. Week	Difficulties and Care Burden of Caregivers at Home (The definition of caregiving difficulties is given. Psychological, physical, social, emotional difficulties in the family, their causes and solutions are explained.).
VIII. Week	Difficulties and Care Burden of Caregivers at Home (The definition of caregiving difficulties is given. Psychological, physical, social, emotional difficulties in the family, their causes and solutions are explained. Evidence-based practice research on the subject is discussed).
IX. Week	Groups Requiring Home Care and Admission to Home Care (Information is provided about groups requiring home care and acceptance and rejection criteria for home care. The discharge process for home care is explained.)
X. Week	Education of the Patient and Family in Home Care (Discharge education of the patient and family is explained. Discharge planning for the home care plan is explained. Important points in patient and family education before and after the patient discharge plan are explained).
XI. Week	Home care services for special groups requiring home care (Home care services and their scope are explained for special groups such as the elderly, the disabled, individuals with chronic diseases and patients requiring palliative care.)
XII. Week	Team Concept in Home Care Service (Team structure of care professionals working in the home care process, determination of roles, distribution of tasks within the team and the place and importance of the nurse in this team are explained.)
XIII. Week	Home Care and Communication (Effective communication techniques in home care; professional, empathic communication skills with patients and their relatives are explained).
XIV. Week	Group Case PresentationHome Care and Ethics (The concept of ethics in home care services and the reflections of basic ethical principles on home care practices are discussed.)ns
Anticipated Learning Outcomes: Knows the definition of home care and groups that need home care. Knows home care legislation, institutions and organizations. Explains home care nursing professional roles, competencies, standards and models. Knows the groups that need home care and the case management process in these groups. Knows the importance of ethics and clinical records in home care.	
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)	
Recommended Reading: Yılmaz, M. (2019). Evde Bakım Hemşireliği. Akademisyen Kitapevi Kitabevi, Ankara.	
Pre/co-requisites: No	

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/ Evde Bakım	Seçmeli	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.	Örtüşme yok			
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Evde Bakım Hemşireliği, Bahar, HEM 326, 3-0-0
2.	Florange Ningthangale	Yok	
3.	Acıbadem Üni		Evde Bakım, Bahar, HSEC 206, 2-0
4.	Ankara Üniversitesi	Yok	
5.	Koç Üniversitesi	Yok	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University of Trieste (İtalya)		
2.	University de Bordeaux (France)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Toplumun yaşlanması, kronik hastalıkların artışı ve hastane kaynaklarının sınırlılığı, evde sağlık hizmetlerinin önemini artırmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (2020) ve Türkiye Sağlık Bakanlığı'nın güncel düzenlemeleri doğrultusunda hemşirelerin evde bakım alanında nitelikli hizmet sunması beklenmektedir.

Evde Bakım dersi; öğrencilerin birey, aile ve toplum temelli bakım anlayışı doğrultusunda, ev ortamında bütüncül ve kanıta dayalı hemşirelik hizmeti sunabilmelerini amaçlamaktadır. Ders içeriği; etik, yasal ve kültürel boyutları da kapsayarak hemşirelik mezuniyet yeterlilikleriyle doğrudan ilişkilidir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Hemşirelik Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☐ Projektör	☐ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☐ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Hemşirelikte Araştırma Yöntemleri										
	İngilizce Adı:										
	Research Methods in Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Hemşirelikte Araştırma Yöntemleri						Ders Kodu: HEM308 Önerilen Ders Kodu: HEM3108			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik												
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman (lar): Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN(gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr)									
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.												
Dersin Amaçları: Bu dersin amacı hemşirelik öğrencilerine temel araştırma metodolojisi, araştırmanın raporlanması ve sunumu, hemşirelikte araştırma kullanımı ve makale kritiği konusunda bilgi ve becerileri kazandırmaktır.												
Ders İçeriği: Hemşirelik disiplininde bilimsel araştırmanın önemi, araştırma süreci, literatür tarama, konu belirleme, araştırma sorusu ve hipotez geliştirme, nicel ve nitel araştırma tasarımları, örneklem belirleme, veri toplama yöntemleri, veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenilirliği, bulguların sunumu, araştırma ve yayın etiği, araştırmaları kritik edebilme ve hemşirelikte kanıta dayalı uygulamalar.												

I. Hafta	Ders hedefleri ve öğrenci sorumluluklarının açıklanması, dersin değerlendirilmesi ve ödevlerin açıklanması
II. Hafta	Hemşirelik disiplini ve araştırma: Bilim felsefesi, bilimsel yaklaşım, araştırmada temel kavramlar, hemşirelik araştırmaları ve önemi
III. Hafta	Araştırma konusunun belirlenmesi ve literatür tarama ve inceleme
IV. Hafta	Araştırma amacı/araştırma soruları/ hipotezler ve araştırma sınırlılıklar
V. Hafta	Nitel Araştırma Tasarımları; Tanımlayıcı araştırma, yarı deneysel ve deneysel araştırma tasarımları
VI. Hafta	Nitel Araştırma Tasarımları; Tanımlayıcı araştırma, yarı deneysel ve deneysel araştırma tasarımları
VII. Hafta	Nitel araştırma tasarımları, Fenomenoloji, etnografi, grounded theory (temellendirilmiş kuram), vaka çalışmaları.
	Ara Sınav
VIII. Hafta	Araştırmada örneklem ve örneklem yöntemleri,
IX. Hafta	Araştırmada örneklem ve örneklem yöntemleri, Evren ve örneklem tanımı, örnekleme yöntemleri (olasılıklı ve olasılıksız), örneklem büyüklüğü hesaplama.
X. Hafta	Veri toplama yöntem ve araçları: Veri tipleri, anket, ölçek, gözlem, biyofizyolojik yöntemler
XI. Hafta	Veri toplama araçlarında güvenilirlik geçerlilik, özgüllük ve duyarlılık
XII. Hafta	Araştırma raporunu yazma
XIII. Hafta	Araştırma makalelerin eleştirel değerlendirilmesi
XIV. Hafta	Bilimsel araştırma projesi, Bilimsel araştırma projesi Dersin değerlendirilmesi

Beklenen Öğrenim Çıktıları: Hemşirelik biliminin gelişmesinde araştırmanın önemini açıklayabilir.
Araştırma sürecinin basamaklarını açıklar.
Araştırma sürecinin basamakları doğrultusunda bir araştırma planlar.
Nitel ve nicel araştırma bulgularını tartışıp, yorumlayabilir.
Araştırma ve yayın etik ilkeleri bilir.
Bilimsel araştırmada temel kavramları tanıyabilir, bu kavramsal yapılar arasında ilişki kurabilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem (ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: 1. Ekiz D. (2021). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara.
2. Erdoğan S., Nahcivan N., Esin N. (2020). Hemşirelikte Araştırma, Süreç Uygulama ve Kritik. 4. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar: Ders Sunumları

Ön/yan Koşulları: 3.sınıf olma

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Research Methods in Nursing						Course Code: HEM308 Recommended Course Code: HEM3108		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing									
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Required		Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 2			Instructor(s): Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN (gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr)						
T	2	P							
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: The purpose of this course is to provide nursing students with knowledge and skills in basic research methodology, reporting and presentation of research, use of research in nursing, and article critique.									
Course Content: The importance of scientific research in the nursing discipline, research process, literature review, topic determination, research question and hypothesis development, quantitative and qualitative research designs, sample determination, data collection methods, validity and reliability of data collection tools, presentation of findings, research and publication ethics, ability to criticize research and evidence-based practices in nursing.									
I. Week		Explanation of course objectives and student responsibilities, evaluation of the course and explanation of homework assignments							
II. Week		Nursing discipline and research: Philosophy of science, scientific approach, basic concepts in research, nursing research and its importance							
III. Week		Determination of research topic and literature review and examination							

IV. Week	Research purpose/research questions/hypotheses and research limitations
V. Week	Quantitative Research Designs; Descriptive research, quasi-experimental and experimental research designs
VI. Week	Quantitative Research Designs; Descriptive research, quasi-experimental and experimental research designs
VII. Week	Qualitative research designs, Phenomenology, ethnography, grounded theory, case studies.
	Midterm Exam
VIII. Week	Sample and sampling methods in research
IX. Week	Sample and sampling methods in research, Definition of population and sample, sampling methods (probability and non-probability), sample size calculation.
X. Week	Data collection methods and tools: Data types, questionnaire, scale, observation, biophysiological methods
XI. Week	Reliability, validity, specificity and sensitivity in data collection tools
XII. Week	Writing the research report
XIII. Week	Critical evaluation of research articles
XIV. Week	Scientific research project, Scientific research project Evaluation of the course

Anticipated Learning Outcomes: Explain the importance of research in the development of nursing science.
 Explain the steps of the research process.
 Plan a research in line with the steps of the research process.
 Discuss and interpret qualitative and quantitative research findings.
 Know the ethical principles of research and publication.
 Recognize the basic concepts in scientific research and establish relationships between these conceptual structures.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook: 1. Ekiz D. (2021). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Gözden Geçirilmiş 6. Baskı, Anı Yayıncılık, Ankara, 2. Erdoğan S., Nahcivan N., Esin N. (2020). Hemşirelikte Araştırma, Süreç Uygulama ve Kritik. 4. Baskı, İstanbul, Nobel Tıp Kitapevi.

Recommended Reading: Course presentations

Pre/co-requisites: Being third grade

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.	Yok			
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İstanbul Sabahattin Zaim		Hemşirelikte araştırma /5.dönem/Hem317/ Teori 2/U yok/L yok)
2.	Hacettepe Üniversitesi		
3.	Atatürk Üniversitesi		

4.	Dokuz Eylül Üniversitesi		Hemşirelikte Araştırma/4.dönem/HEF 2094/Teorik 3/U yok/L yok
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İtalya – Milano Üniversitesi		Klinik Hemşirelik ve Araştırma
2.	Fransa – Lille Üniversitesi		Hemşirelikte Araştırma Yöntemleri
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Hemşirelikte Araştırma Yöntemleri dersi, öğrencilerin bilimsel araştırma yapma becerilerini geliştirmeyi amaçlayarak program yeterliliklerinde yer alan analitik düşünme, problem çözme ve kanıta dayalı uygulama becerilerini destekler. Bu ders sayesinde öğrenciler, klinik sorunları bilimsel yöntemlerle çözme yeteneği kazanırken, aynı zamanda araştırma etiği ve bilimsel iletişim becerilerini de artırırlar. Böylece programın akademik ve mesleki hedeflerine önemli katkılar sağlar

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi					
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler		
Sunuş:					
Genel format (formların tam olarak sunulması)					
Son tarihler					
İmza ve paraflar					
Müfredat:					
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk					
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı					
Ders kodlamanın uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu					
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu					
Kredi hesaplarının doğruluğu					
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu					
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu					
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu					
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman (lar)ının varlığı					
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme					
Akreditasyon:					
YÖK kriterlerine uygunluk					
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu					
Uygulama:					
İnsan kaynaklarının yeterliliği					
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği					
Bütçenin yeterliliği					
Başlayacağı dönemin uygunluğu					
Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Hemşirelikte Öğretim										
	İngilizce Adı:										
	Teaching In Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	2	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	3
	Yüksek Lisans								AKTS	4	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Hemşirelikte Öğretim		Ders Kodu: HEM306 Önerilen Ders Kodu: HEM3106		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 4		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu	
Öğretim Dili: Türkçe					
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)			
T	2	U	2	L	0
K	3	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Sağlıklı ve hasta bireyin, ailenin ve toplumun gereksinimlerini temel sağlık hizmetleri doğrultusunda karşılamak için hemşirenin eğitici rolünün önemini kavraması ve bu gereksinimlerine yönelik öğretim sürecini planlayabilmesi için gerekli bilgiyi kazandırmaktır.

Ders İçeriği: Bu ders, hemşirelik eğitiminde temel kavramları, hemşirenin eğitim ve rehberlik rollerini, öğrenme teorilerini ve eğitim sürecini kapsar. Öğrenciler, eğitim ihtiyaçlarını belirleme, planlama, öğretim yöntemleri ve iletişim becerilerini geliştirme, öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile hasta ve aile eğitimini yönetme konularında bilgi edinir.

I. Hafta	Dersin tanıtımı, Hemşirelikte Öğretimin tarihsel gelişimi
II. Hafta	Hemşirelikte Öğretimde Temel Kavramlar ((Eğitim, Öğretim, Öğrenme, Davranış)
III. Hafta	Öğretim Süreci, Hemşirelik ve Öğretim Sürecinin Karşılaştırılması
IV. Hafta	Sağlık Eğitimi Tanımı ve Özellikleri (Hemşirenin Sağlık Eğitimindeki yeri)
V. Hafta	Öğrenme Kuramları (Davranışsal, Bilişsel, Duyuşsal öğrenme kuramları)
VI. Hafta	Hasta Hemşire İlişkisi ve Öğretim (Hastayı Anlamaya Çalışma, Özel Durumlarda Eğitim)
VII. Hafta	Çocuk Eğitimi, Yetişkin Eğitimi (Eğitimde Androgojik ve Pedagojik Yaklaşım)
VIII. Hafta	Eğitimi Öğretimi Hazırlama Süreci (İçerik, hedefler, yöntem ve teknikler)
IX. Hafta	Eğitim Programı Geliştirme (Öğrenme-öğretme sürecinin aşamaları)
X. Hafta	Eğitimi Öğretimi Hazırlama Süreci Planlama-Hedefler oluşturma
XI. Hafta	Eğitim Araç Gereçleri- Materyal Geliştirme -Yöntemler belirleme
XII. Hafta	İnteraktif öğretim yöntemleri (Hemşirelikte Eğitim Etkinliklerinde Kullanılan Yöntemler)
XIII. Hafta	Hizmet İçi Eğitimi (Kurum içi ve Kurum dışı eğitim özellikleri)
XIV. Hafta	Eğitim öğretimi uygulama ve değerlendirme basamakları (Ölçme değerlendirme yöntemleri)

FİNAL SINAVI

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Eğitim ve öğretimin temel kavramlarını açıklar. (Kuramsal bilgi düzeyinde temel kavramları öğrenme)
2. Yetişkin eğitimi, öğrenme kuramları ve öğrenme stillerini hemşirelik eğitimi bağlamında açıklar.
3. Hemşirelik öğrencileri ve hasta grupları için eğitim ihtiyaçlarını belirler.
4. Öğrenme hedefleri ve çıktıları doğrultusunda eğitim planı hazırlar.
5. Eğitimde etkili öğretim yöntem ve tekniklerini (anlatım, gösterip-yaptırma, drama, vaka çalışması vb.) seçer ve uygular.
6. Eğitim sürecine uygun materyal (sunum, broşür, rehber vb.) geliştirir.
7. Eğitim sürecinde iletişim, motivasyon ve öğrenmeyi destekleyici ortam oluşturur.
8. Öğrenme-öğretme sürecini değerlendirir; uygun ölçme ve değerlendirme yöntemlerini kullanır.
9. Hasta eğitimi sürecini bireyin ihtiyaçlarına göre planlar, uygular ve sonuçlarını değerlendirir.
10. Eğitim ve öğretimde etik ilkelere ve mesleki standartlara uygun davranır

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60).

Ders Kitabı:

1. Hacıoğlu N. (2019). Hemşirelikte Öğretim Öğrenme ve Eğitim. Nobel Tıp Kitapevleri. İstanbul.
2. Senemoğlu, N. (2018). Gelişim öğrenme ve öğretimi: Kuramdan uygulamaya (25. baskı). AnıYayıcılık

Önerilen Kaynaklar:

1. Pektekin C., Akın S. (2020). Sağlık Bilimlerinde Eğitim. İstanbul Tıp Kitabevleri. İstanbul.
2. Atılğan, H. (Ed). (2018). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. 11. Baskı. Ankara. Anı Yayıcılık.
3. Ocak, M.A. (Ed.). (2015). Öğretim Tasarımı. 2. Baskı. Ankara. Anı Yayıcılık.
4. Oermann, M.H. (2015). Hemşirelikte Öğretim ve Eğiticinin Rolü, Çev. Sümeyye Arslan, Nevin Kuzu Kurban. Anı Yayıcılık. Ankara
5. Kardaş Özdemir, F., Akgün Şahin, Z., Küçük Alemdar, D. (2017). Hemşirelikte Klinik Öğretim Stratejileri. Nobel Akademik Yayıncılık. İstanbul.
6. Sönmez, V. (2017). Öğretim İlke ve Yöntemleri. 9. Baskı. Ankara. Anı Yayıcılık.
7. Gaberson, B.K., Oermann, M.H., Shellenbarger, T. (2016). Çev. Funda Karataş Özdemir, Zümrüt Akgün Şahin, Hemşirelikte Klinik Öğretim Stratejileri. Nobel Yayıncılık.
8. Arslan, S., Kuzu Kurban, N. (2015). Hemşirelikte Öğretim ve Eğiticinin Rolü. Anı Yayıncılık. Ankara.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Teaching In Nursing										Course Code: HEM306 Recommended Course Code: HEM3106										Level of Course: Undergraduate																													
Program: Nursing																																																	
ECTS Credit: 4										Year-Semester: 2025-2026 Spring Semester										Required/Elective: Required										Language: Turkish																			
Hours/Local Credit:										Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)																																							
T	2	P	2	L	0	C	3																																										

Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.

Course Objectives: To gain the necessary knowledge to understand the importance of the educational role of the nurse in order to meet the needs of the healthy and sick individual, family and society in line with basic health services and to plan the teaching process for these needs.

Course Content: This course covers the basic concepts in nursing education, the education and guidance roles of the nurse, learning theories and the education process. Students gain knowledge on identifying educational needs, planning, developing teaching methods and communication skills, evaluating learning outcomes, and managing patient and family education.

I. Week	Introduction of the course, historical development of teaching in nursing
II. Week	Basic Concepts in Nursing Teaching (Education, Teaching, Learning, Behavior)
III. Week	Teaching Process, Comparison of Nursing and Teaching Process
IV. Week	Definition and Characteristics of Health Education (Nurse's place in Health Education)
V. Week	Learning Theories (Behavioral, Cognitive, Affective learning theories)
VI. Week	Patient Nurse Relationship and Teaching (Trying to Understand the Patient, Education in Special Situations)
VII. Week	Child Education, Adult Education (Androgogical and Pedagogical Approach in Education)
VIII. Week	Preparation Process of Education Teaching (Content, objectives, methods and techniques)

IX. Week	Curriculum Development (Stages of the learning-teaching process)
X. Week	Education Preparation Process Planning-Preparing Goals
XI. Week	Educational Equipment - Material Development - Determining Methods
XII. Week	Interactive teaching methods (Methods Used in Nursing Education Activities)
XIII. Week	In-Service Training (In-house and external training features)
XIV. Week	Application and evaluation steps of education and training (Measurement and evaluation methods)
FINAL EXAM	

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explains the basic concepts of education and training. (Learning basic concepts at the level of theoretical knowledge)
2. Explains adult education, learning theories and learning styles in the context of nursing education.
3. Identifies educational needs for nursing students and patient groups.
4. Prepares an education plan in line with learning objectives and outcomes.
5. Selects and applies effective teaching methods and techniques (lecture, demonstration, drama, case study, etc.) in education.
6. Develops materials (presentation, brochure, guide, etc.) suitable for the education process.
7. Creates an environment that supports communication, motivation and learning in the education process.
8. Evaluates the learning-teaching process; uses appropriate measurement and evaluation methods.
9. Plans and implements the patient education process according to the needs of the individual and evaluates the results.
10. Acts in accordance with ethical principles and professional standards in education and training.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook

1. Hacıoğlu N. (2019). Teaching, Learning and Education in Nursing. Nobel Medicine Bookstores. Istanbul.
2. Senemoğlu, N. (2018). Development learning and teaching: From theory to practice (25th edition). AnıYayıncılık

Recommended Reading:

1. Pektekin C., Akın S. (2020). Education in Health Sciences. Istanbul Medical Bookstores. Istanbul.
2. Atılgan, H. (Ed). (2018). Measurement and Evaluation in Education. 11th Edition. Ankara. Anı Publishing.
3. Ocak, M.A. (Ed.). (2015). Instructional Design. 2nd Edition. Ankara. Anı Publishing.
4. Oermann, M.H. (2015). Teaching in Nursing and the Role of the Trainer, Trans. Sümeyye Arslan, Nevin Kuzu Kurban. Anı Publishing. Ankara
5. Kardaş Özdemir, F., Akgün Şahin, Z., Küçük Alemdar, D. (2017). Clinical Teaching Strategies in Nursing. Nobel Academic Publishing. Istanbul.
6. Sönmez, V. (2017). Teaching Principles and Methods. 9th Edition. Ankara. Anı Publishing.
7. Gaberson, B.K., Oermann, M.H., Shellenbarger, T. (2016). Translation. Funda Karataş Özdemir, Zümrüt Akgün Şahin, Clinical Teaching Strategies in Nursing. Nobel Publishing.
8. Arslan, S., Kuzu Kurban, N. (2015). Teaching in Nursing and the Role of Trainer. Anı Publishing. Ankara

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	HEMŞİRELİK	ZORUNLU	LİSANS 3	BAHAR
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				

5.		
----	--	--

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence Nightingale Hemş.Fak.		Hemşirelikte Eğitim, 7.yarıyıl, HMSR4041, T:3, U:4, L:0, Kredi:5, AKDS:6
2.	Ankara Üniversitesi		Hemşirelikte Eğitim, AHE 312, Kredi:3
3.	Sanko Üniversitesi-Gaziantep		Hemşirelikte Öğretim, HEM303, 5. Yarıyıl/ Güz,T:2 U:0 L:0 AKDS:3
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Galway Üniversitesi-İrlanda		Hemşirelik Eğitimi Yüksek Lisans Programı
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- Eğitici Becerilerinin Gelişimi
 - o Hemşirelerin öğrenci, hasta ve meslektaşlarına etkili eğitim verebilmesi için pedagojik bilgi ve öğretim tekniklerini öğrenmelerini sağlar.
 - o Öğretim yöntemleri ve eğitim materyalleri hazırlama becerileri kazandırır.
- Mesleki Rolün Genişlemesi
 - o Hemşirelerin sadece bakım veren değil, aynı zamanda eğitici, lider ve rol model olarak da görev yapmalarını destekler.
 - o Hemşire eğitici rolünü benimsemelerine yardımcı olur.
- Hasta Eğitiminin İyileştirilmesi
 - o Hastaların sağlıklarıyla ilgili bilgi edinmelerini ve kendi bakım süreçlerine aktif katılımlarını teşvik eder.
 - o Hasta eğitimi yoluyla tedavi uyumunu ve sağlık sonuçlarını iyileştirir.
- Klinik Uygulamalarda Kalitenin Artması
 - o Klinik alanlarda hemşirelerin bilgi aktarımı ve öğretim becerileri geliştiğinde, ekip içi iletişim ve hasta bakım kalitesi yükselir.
 - o Sürekli eğitim ve öğrenme kültürünün gelişmesine katkıda bulunur.
- Kariyer Gelişimi ve Akademik Hazırlık
 - o Hemşirelerin akademik kariyer yapabilmeleri için gerekli temel eğitim ve öğretim becerilerini sağlar.
 - o Lisansüstü eğitim ve öğretim alanlarında yetkinlik kazandırır.
- Araştırma ve Kanıta Dayalı Uygulamaların Yaygınlaştırılması
 - o Öğrencilere ve meslektaşlara güncel, bilimsel bilgilerin aktarılması ve uygulanması konusunda rehberlik eder.
 - o Kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarının eğitim yoluyla benimsenmesini destekler.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			

Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz	☒ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan		Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					
--	--	--	--	--	--

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü											
Dersin Adı												
Türkçe Adı: Mesleki Yabancı Dil-1												
İngilizce Adı: Professional English-I												
Ders Düzeyi:	Ön Lisans	X	Kredi Dağılımı									
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2	
	Yüksek Lisans		Öğretim Dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	Akts	2
	Doktora											

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Mesleki Yabancı Dil I				Ders Kodu: HEM307				Ders Düzeyi: Lisans				
Programı: Hemşirelik				Önerilen Ders Kodu: HEM3107								
AKTS Kredisi: 2				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz				Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu				
Saatler/Yerel Kredi:				*Öğretim Eleman(Lar)I: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr) *Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.								
T	2	U	0	L	0	K	2					

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Bu Ders: Öğrencinin davranışlarda normalden sapma durumlarını, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temel ilke, kavram, işlev ve sürecini, insan ilişkilerini geliştirme yollarını öğrenmesini, bu alanda kazandığı bilgi beceri ve anlayışlarını birey, aile ve toplumun ruh sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirme, ruh sağlığı bozulan bireyi iyileştirme ve rehabilitasyonunda etkin bir biçimde kullanmasını amaçlar.

Ders İçeriği: Bu ders, sağlık bilimleri öğrencilerine İngilizce sağlık terminolojisi ve iletişim becerileri kazandırmayı amaçlar. İnsan vücudu, hastalıklar, ilaçlar ve klinik terimler İngilizce olarak öğretilir. Ayrıca, hasta-hasta ve sağlık personeli iletişimi, tıbbi belge okuma ve acil durum ifadeleri uygulamalı olarak geliştirilir.

I. Hafta	Derse Giriş, Mesleki Yabancı Dilin Önemi, Temel Sağlık Terimleri-Sağlık alanında İngilizce kullanımının önemi, dersin kapsamı ve temel sağlık terimlerinin tanıtılması.
II. Hafta	İnsan Vücudu: Organlar, Sistemler ve İşlevleri (Body Systems and Organs)- Vücut sistemleri (sindirim, dolaşım, solunum vb.) ile ilgili terminolojinin ve temel organların İngilizce karşılıklarının öğrenilmesi.
III. Hafta	Hastalık İsimleri ve Tanımları (Common Diseases and Symptoms)-Yaygın hastalıklar ve belirtilerinin İngilizce adları, açıklamaları ve tanımlama sürecinde kullanılan ifadeler.
IV. Hafta	Tıbbi Tarih Alma ve Soru Sorma Kalıpları (Taking Medical History)- Hastadan geçmiş sağlık öyküsü alma sürecinde kullanılan soru kalıpları, yapılandırılmış diyaloglarla pratik yapılması.
V. Hafta	Hasta ile İletişim: Temel Diyaloglar (Patient-Nurse/Doctor Communication)- Hemşire-hasta, doktor-hasta arasındaki temel iletişim ifadeleri, selamlaşma, tanıtım, açıklama ve bilgilendirme diyalogları.
VI. Hafta	Klinik ve Hastane Ortamında Kullanılan Terimler (Hospital Vocabulary)-Klinik ekipmanlar, sağlık personeli ünvanları ve hastane bölümleri ile ilgili İngilizce kelime ve ifadelerin öğrenilmesi.
VII. Hafta	İlaçlar ve Dozaj Talimatları (Medications and Dosage Instructions)-İlaç türleri, kullanım yolları, sıklık, ölçü birimleri ve dozaj talimatlarının İngilizce anlatımı ve uygulamaları.
	Ara Sınav
VIII. Hafta	Acil Durumlarda Kullanılan Kalıplar (Emergency Situations and Expressions)- Acil tıbbi durumlarda kullanılan uyarı ifadeleri, yardım isteme kalıpları ve ilk yardım ile ilgili temel diyaloglar.

Ix. Hafta	Tedavi Planı Açıklama ve Takip (Explaining Treatment Plans)-Hastaya tedavi sürecini açıklama, tedaviye uyumu izleme ve yapılacak işlemler hakkında bilgi verme ifadeleri.
X. Hafta	Tıbbi Belgeler, Raporlar ve Formlar (Medical Documents and Forms)- Tıbbi raporlar, tetkik sonuçları, epikriz, hasta kabul-çıkış formları gibi belgelerde kullanılan standart İngilizce yapılar.
Xi. Hafta	Sağlıkla İlgili Günlük Konuşmalar ve Rol Oynama (Dialogues & Role-plays)- Hasta, hasta yakını ve sağlık çalışanları arasında geçen günlük konuşmaların canlandırılması ve rol yapma etkinlikleri.
Xii. Hafta	Mesleki Okuma Parçaları Üzerinde Çalışma (Reading Comprehension)- Mesleki metinler, olgu örnekleri ve sağlık haberleri üzerinde okuduğunu anlama, ana fikir bulma ve kelime öğrenme çalışmaları.
Xiii. Hafta	Genel Tekrar ve Uygulama Etkinlikleri- Ders boyunca öğrenilen yapıların pekiştirilmesi, dil bilgisi ve kelime bilgisi üzerine alıştırma ve grup çalışmaları yapılması.
Xiv. Hafta	Genel Tekrar ve Uygulama Etkinlikleri- İkinci aşama uygulama etkinlikleri: dinleme, konuşma ve vaka temelli iletişim pratikleriyle genel hazırlık.
	Final Sınavı

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Mesleki alanıyla ilgili temel İngilizce terimleri tanımlar.
- Hasta ile temel düzeyde İngilizce iletişim kurabilir.
- Basit İngilizce tıbbi metinleri, diyalogları ve formları anlayabilir.
- Sıklıkla karşılaşılan tıbbi durumlara yönelik İngilizce cümleler kurabilir.
- Sağlık ortamında kullanılan mesleki İngilizce kalıpları doğru bir şekilde kullanır.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press

Önerilen Kaynaklar:

- Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press
- Grice, T. (2003). Everyday English for Nursing. Churchill Livingstone
- Allum, V. (2012). English for Medical Purposes: Doctors
- Hull, M. (2010). Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals. F.A. Davis Company.

Ön/Yan Koşulları:

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Professional English-I		Course Code: HEM307 Recommended Course Code: HEM3107	Level Of Course: Undergraduate
Program: Nursing			
Ects Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Autumn	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit:		Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)	
T	2	P	0
L	0	C	2
Teaching Method(S): Question-answer method, verbal expression method.			
Course Objectives: The aim of this course is to enable the student to learn the deviations from normal behaviours, the basic principles, concepts, functions and processes of mental health and psychiatric nursing, the ways of developing human relations, and to use the knowledge, skills and understanding gained in this field effectively in the protection, maintenance and development of mental health of the individual, family and society, and in the rehabilitation and rehabilitation of individuals with impaired mental health.			
Course Content: This course aims to provide health sciences students with English health terminology and communication skills. The human body, diseases, medications and clinical terms are taught in English. Additionally, patient-patient and healthcare personnel communication, medical document reading and emergency statements are developed practically.			

I. Week	Introduction to the Course, Importance of Professional Foreign Language, Basic Health Terms—Importance of using English in the field of health, scope of the course, and introduction to basic health terms.
II. Week	Human Body: Organs, Systems, and Functions (Body Systems and Organs) - Learning the terminology related to body systems (digestive, circulatory, respiratory, etc.) and the English equivalents of basic organs.
III. Week	Disease Names and Definitions (Common Diseases and Symptoms) - English names, descriptions, and expressions used in the diagnosis process for common diseases and symptoms.
IV. Week	Taking Medical History - Practicing question patterns used in the process of obtaining a patient's medical history through structured dialogues.
V. Week	Patient–Nurse/Doctor Communication: Basic Dialogues - Basic communication expressions between nurse–patient and doctor–patient, including greetings, introductions, explanations, and informational dialogues.
VI. Week	Hospital Vocabulary - Learning English words and expressions related to clinical equipment, healthcare personnel titles, and hospital departments.
VII. Week	Medications and Dosage Instructions - English description and application of medication types, routes of administration, frequency, units of measurement, and dosage instructions.
	Midterm Exam
VIII. Week	Emergency Situations and Expressions - Warning phrases used in emergency medical situations, phrases for requesting assistance, and basic dialogues related to first aid.
IX. Week	Explaining Treatment Plans - Expressions used to explain the treatment process to the patient, monitor compliance with treatment, and provide information about the procedures to be performed.
X. Week	Medical Documents and Forms - Standard English structures used in medical reports, test results, discharge summaries, patient admission and discharge forms, and other documents.
XI. Week	Health-Related Daily Conversations and Role-plays - Reenactments of daily conversations between patients, their relatives, and healthcare professionals, and role-playing activities.
XII. Week	Working on Professional Reading Passages (Reading Comprehension) - Activities to understand what you read, find the main idea, and learn vocabulary from professional texts, case studies, and health news.
XIII. Week	General Review and Practice Activities - Reinforcing structures learned throughout the course, practicing grammar and vocabulary, and group work.
XIV. Week	General Review and Practice Activities - Second stage practice activities: general preparation with listening, speaking, and case-based communication practice.
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

Defines basic English terminology related to their professional field.
 Can communicate with patients in basic English.
 Understands simple English medical texts, dialogues, and forms.
 Constructs English sentences related to common medical situations.
 Uses professional English expressions correctly in healthcare settings.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press

Recommended Reading:

- Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press
- Grice, T. (2003). Everyday English for Nursing. Churchill Livingstone
- Allum, V. (2012). English for Medical Purposes: Doctors
- Hull, M. (2010). Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals. F.A. Davis Company.

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans 3	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR	☐	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)	X	
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	X	
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)	X	
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)	X	
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi	X	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)	X	
2.	University of Pennsylvania (ABD)	X	
3.	Johns Hopkins University (ABD)	X	
4.	University of Toronto (Kanada)	X	
5.	University of Washington (ABD)	X	

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Küreselleşen dünyada sağlık profesyonellerinin yalnızca mesleki bilgi ve becerilerle değil, aynı zamanda etkili iletişim kurma yetkinliğiyle de donatılmış olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, "Mesleki Yabancı Dil I" dersi, öğrencilerin sağlık alanına özgü İngilizce terminolojiyi öğrenmeleri, hasta ve sağlık ekibiyle temel düzeyde iletişim kurabilmeleri ve yabancı kaynakları anlayıp yorumlayabilmeleri amacıyla programda yer almaktadır. Ders, özellikle hemşirelik ve sağlık bilimleri öğrencilerinin uluslararası literatürü takip edebilme, yabancı hastalarla iletişim kurabilme, çok kültürlü ortamlarda çalışabilme ve mesleki gelişim süreçlerinde dil engelini aşabilmelerini hedefler. Ayrıca, mezuniyet sonrası yurt dışı eğitim, çalışma veya staj olanaklarını değerlendirmek isteyen öğrenciler için temel bir alt yapı sunar.

Program yeterlilikleri ile doğrudan ilişkili olarak:

- Alanıyla ilgili temel İngilizce terimleri tanıma,
- Hasta ile basit İngilizce iletişim kurma,
- Tıbbi belgeleri, formları ve diyalogları anlama,
- Sağlık alanında kullanılan mesleki kalıpları doğru kullanma

gibi dilsel yeterliliklerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bu yönüyle "Mesleki Yabancı Dil I" dersi, öğrencilerin hem mesleki yetkinliklerini hem de iletişim becerilerini geliştiren; ulusal ve uluslararası platformlarda mesleğini icra edebilecek donanımda bireyler olarak yetiştirmelerine katkı sunanı bir derstir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
"Hayır" ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi =1 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Yabancı Diller YO

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar		
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?					
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoparlör,					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	160	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	-	Ders alması olası öğrenci sayısı	20 0

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			

Genel Değerlendirme					
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez					
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):					
Rapor-Karar No:					
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı: Mesleki Yabancı Dil-II										
	İngilizce Adı: Professional English-II										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								Akts	2	
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)												
Ders Adı: Mesleki Yabancı Dil II						Ders Kodu: HEM310			Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM3110						
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe			
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)									
T	2	U	0	L	0	K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.												
Bu Ders: Öğrencinin davranışlarda normalden sapma durumlarını, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temel ilke, kavram, işlev ve sürecini, insan ilişkilerini geliştirme yollarını öğrenmesini, bu alanda kazandığı bilgi beceri ve anlayışlarını birey, aile ve toplumun ruh sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirme, ruh sağlığı bozulan bireyi iyileştirme ve rehabilitasyonunda etkin bir biçimde kullanmasını amaçlar.												
Ders İçeriği: Bu ders, hemşirelik ve sağlık öğrencilerinin İngilizce akademik ve mesleki iletişim becerilerini geliştirmeyi amaçlar. Öğrenciler tıbbi metin okuma, yazışma ve vaka sunumlarıyla yazılı ve sözlü iletişimi uygular ve akademik yazım ile ileri tıbbi İngilizceyi öğrenir.												
I. Hafta	Derse giriş, Mesleki Yabancı Dil I konularının kısa tekrarı, İngilizce sağlık metinlerine giriş- Önceki dönemin temel kavramlarının gözden geçirilmesi, sağlıkla ilgili İngilizce metin türlerine genel bir bakış sunulması.											
II. Hafta	Akademik tıbbi metin okuma ve kelime çalışmaları – vaka raporları ve bilimsel makaleler- Vaka odaklı akademik metinlerin okunması, kelime dağarcığının geliştirilmesi ve bilimsel dile hâkimiyet kazandırılması.											
III. Hafta	İngilizce sağlık makalesi yapısı, soyut (abstract) ve giriş (introduction) bölümleri- Bir bilimsel makalenin yapısal bileşenleri içinde özet ve giriş bölümlerinin analiz edilerek örnek metinler üzerinden çalışılması.											
IV. Hafta	Mesleki e-posta yazımı ve hasta bilgilendirme metinleri (email & patient information writing)- Sağlık alanında resmi e-posta yazma kuralları ve hastayı bilgilendirme metinlerinin İngilizce olarak doğru ve etkili biçimde hazırlanması.											
V. Hafta	Gelişmiş hasta ile iletişim: Duygular, şikâyet yönetimi ve açıklama teknikleri- Hastaların duygularını ifade etmesine olanak tanıyan, şikâyetlerini dinlemeye dayalı ve açıklayıcı dil becerilerini geliştiren iletişim yapıları.											
VI. Hafta	Protokol ve klinik belge diline yönelik kelime ve cümle kalıpları- Tıbbi protokoller, kayıt formları ve klinik belgelerde yaygın olarak kullanılan profesyonel dil kalıplarının öğrenilmesi ve örneklerle pekiştirilmesi.											
VII. Hafta	Mesleki sunum hazırlama: Başlık, içerik, slayt yapısı ve sunum dili- Bir sağlık konusunun İngilizce olarak sunulması için gerekli başlık yazımı, yapılandırma, kelime seçimi ve etkili sunum dili tekniklerinin öğretilmesi.											
	Ara sınav (vize)											
VIII. Hafta	Sözlü iletişim uygulamaları – vaka sunumları ve rol canlandırmalar- Klinik vakalar üzerinden sözlü anlatım, rol yapma ve simülasyon yöntemleriyle mesleki dil pratiği yapılması.											

IX. Hafta	Uluslararası sağlık kuruluşları ve sağlık sistemleri hakkında İngilizce metin analizi- Dünya Sağlık Örgütü (WHO), CDC gibi kuruluşların işleyişiyle ilgili metinlerin okunması, sistem karşılaştırmaları ve ilgili terminolojinin çalışılması.
X. Hafta	Semptom anlatımı, fiziksel muayene açıklamaları ve teşhis süreci ile ilgili ileri düzey ifadeler- Hastanın durumu hakkında ayrıntılı bilgi vermek, fiziksel bulguları tarif etmek ve tanı sürecini açıklamak için kullanılan gelişmiş dil yapılarının kullanımı.
XI. Hafta	İngilizce hasta dosyası okuma ve özetleme çalışmaları- Hasta kayıtlarının okunması, hasta hikâyesi ve tedavi süreçlerinin İngilizce olarak özetlenmesi ve klinik bilgi aktarımı pratiği yapılması.
XII. Hafta	Klinik durumları karşılaştırma – “case comparison” cümle yapıları ve kelime kullanımı- Benzer klinik tabloların karşılaştırılmasında kullanılan bağlaçlar, yapılar ve ileri düzey kelime bilgisiyle karşılaştırmalı sunumlar hazırlanması.
XIII. Hafta	Genel tekrar, eksik konuların pekiştirilmesi ve mini- sunum uygulamaları- Zayıf kalan alanların belirlenerek tekrar edilmesi, küçük grup- sunumları ve konuşma pratiği yoluyla öğrenilenlerin pekiştirilmesi.
XIV. Hafta	Genel tekrar, eksik konuların pekiştirilmesi ve mini- sunum uygulamaları- Farklı öğrencilerin güçlü olduğu konular üzerinden eşli anlatım, diyalog ve vaka temelli uygulamaların desteklenmesi.
	Final sınavı
Beklenen Öğrenim Çıktıları: - Mesleki alanıyla ilgili temel İngilizce terimleri tanımlar. - Hasta ile temel düzeyde İngilizce iletişim kurabilir. - Basit İngilizce tıbbi metinleri, diyalogları ve formları anlayabilir. - Sıklıkla karşılaşılan tıbbi durumlara yönelik İngilizce cümleler kurabilir. - Sağlık ortamında kullanılan mesleki İngilizce kalıpları doğru bir şekilde kullanır.	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)	
Ders Kitabı: Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press	
Önerilen Kaynaklar: - Grice, T. (2003). Everyday English for Nursing. Churchill Livingstone - Allum, V. (2012). English for Medical Purposes: Doctors - Hull, M. (2010). Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals. F.A. Davis Company.	
Ön/Yan Koşulları:--	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Professional English II							Course Code: HEM310 Recommended Course Code: HEM3110		Level Of Course: Undergraduate
Program: Nursing									
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Spring				Required/Elective: Required		Language: Turkish
Hours/Local Credit:			Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)						
T	2	P							
Teaching Method(S): Question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: The aim of this course is to enable the student to learn the deviations from normal behaviours, the basic principles, concepts, functions and processes of mental health and psychiatric nursing, the ways of developing human relations, and to use the knowledge, skills and understanding gained in this field effectively in the protection, maintenance and development of mental health of the individual, family and society, and in the rehabilitation and rehabilitation of individuals with impaired mental health.									
Course Content: This course aims to improve nursing and healthcare students' academic and professional communication skills in English. Students practice written and oral communication through medical text reading, correspondence, and case presentations, and learn academic writing and advanced medical English.									

I. Week	Introduction to the course, brief review of Professional Foreign Language I topics, introduction to English health texts – Review of basic concepts from the previous term, overview of English text types related to health.
II. Week	Reading academic medical texts and vocabulary work – case reports and scientific articles – Reading case-focused academic texts, developing vocabulary, and gaining mastery of scientific language.
III. Week	Structure of English health articles, abstract and introduction sections – Analysis of the abstract and introduction sections within the structural components of a scientific article, with practice using sample texts.
IV. Week	Professional email writing and patient information texts (email & patient information writing) – Official email writing rules in the healthcare field and preparing patient information texts in English in a correct and effective manner.
V. Week	Advanced patient communication: Emotions, complaint management, and explanation techniques - Communication structures that enable patients to express their emotions, listen to their complaints, and develop explanatory language skills.
VI. Week	Vocabulary and sentence patterns for protocols and clinical documents - Learning professional language patterns commonly used in medical protocols, registration forms, and clinical documents, reinforced with examples.
VII. Week	Professional presentation preparation: Title, content, slide structure, and presentation language - Teaching the necessary title writing, structuring, word selection, and effective presentation language techniques for presenting a health topic in English.
	Midterm exam
VIII. Week	Oral communication applications - case presentations and role-playing - Practicing professional language through oral narration, role-playing, and simulation methods based on clinical cases.
IX. Week	English text analysis on international health organizations and health systems - Reading texts related to the functioning of organizations such as the World Health Organization (WHO) and CDC, system comparisons, and studying relevant terminology.
X. Week	Advanced expressions related to symptom description, physical examination explanations, and the diagnostic process – Use of advanced language structures to provide detailed information about the patient's condition, describe physical findings, and explain the diagnostic process.
XI. Week	Reading and summarizing English patient files - Reading patient records, summarizing patient histories and treatment processes in English, and practicing clinical information transfer.
XII. Week	Comparing clinical conditions - “case comparison” sentence structures and vocabulary - Preparing comparative presentations using conjunctions, structures, and advanced vocabulary used in comparing similar clinical presentations.
XIII. Week	General review, reinforcement of missing topics, and mini-presentation exercises - Identifying weak areas and reviewing them, reinforcing what has been learned through small group presentations and speaking practice.
XIV. Week	General review, reinforcement of missing topics, and mini-presentation exercises - Supporting paired narration, dialogue, and case-based exercises based on topics that different students are strong in.
	Final exam
Anticipated Learning Outcomes: • Defines basic English terminology related to their professional field. • Can communicate with patients in basic English. • Understands simple English medical texts, dialogues, and forms. • Constructs English sentences related to common medical situations. • Uses professional English expressions correctly in healthcare settings.	
Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)	
• Glendinning, E. H., & Howard, R. (2007). *Professional English in Use: Medicine*. Cambridge University Press	
Recommended Reading: • Grice, T. (2003). Everyday English for Nursing. Churchill Livingstone • Allum, V. (2012). English for Medical Purposes: Doctors • Hull, M. (2010). Medical English Clear & Simple: A Practice-Based Approach to English for ESL Healthcare Professionals. F.A. Davis Company.	
Pre/Co-Requisites:--	

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik	Zorunlu	Lisans 3	Bahar
2.				

3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?

x

HAYIR

EVET (aşağıda açıklayınız)

	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)	x	
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi	x	
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)	x	
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)	x	
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi	x	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)	x	
2.	University of Pennsylvania (ABD)	x	
3.	Johns Hopkins University (ABD)	x	
4.	University of Toronto (Kanada)	x	
5.	University of Washington (ABD)	x	

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Küreselleşen dünyada sağlık profesyonellerinin yalnızca mesleki bilgi ve becerilerle değil, aynı zamanda etkili iletişim kurma yetkinliğiyle de donatılmış olmaları büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, “Mesleki Yabancı Dil I” dersi, öğrencilerin sağlık alanına özgü İngilizce terminolojiyi öğrenmeleri, hasta ve sağlık ekibiyle temel düzeyde iletişim kurabilmeleri ve yabancı kaynakları anlayıp yorumlayabilmeleri amacıyla programda yer almaktadır. Ders, özellikle hemşirelik ve sağlık bilimleri öğrencilerinin uluslararası literatürü takip edebilme, yabancı hastalarla iletişim kurabilme, çok kültürlü ortamlarda çalışabilme ve mesleki gelişim süreçlerinde dil engelini aşabilmelerini hedefler. Ayrıca, mezuniyet sonrası yurt dışı eğitim, çalışma veya staj olanaklarını değerlendirmek isteyen öğrenciler için temel bir alt yapı sunar.

Program yeterlilikleri ile doğrudan ilişkili olarak:

- Alanıyla ilgili temel İngilizce terimleri tanıma,
- Hasta ile basit İngilizce iletişim kurma,
- Tıbbi belgeleri, formları ve diyalogları anlama,
- Sağlık alanında kullanılan mesleki kılıpları doğru kullanma

gibi dilsel yeterliliklerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bu yönüyle “Mesleki Yabancı Dil I” dersi, öğrencilerin hem mesleki yetkinliklerini hem de iletişim becerilerini geliştiren; ulusal ve uluslararası platformlarda mesleğini icra edebilecek donanımda bireyler olarak yetişmelerine katkı sunanı bir derstir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi =1 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Yabancı Diller YO

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar			
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?					
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoparlör,					
Yazılım gereklinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz		
Ortalama sınıf mevcudu	160	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	-	Ders alması olası öğrenci sayısı	20 0

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Onkoloji Hemşireliği										
	İngilizce Adı:										
	Oncology Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Onkoloji Hemşireliği		Ders Kodu: HEM321	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM3111	
AKTS Kredisi: 2	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi:	*Öğretim Eleman(lar): Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)		
T 2 U 0 L 0 K 2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Kanserın doğası, tedavi tipleri, tedaviye bağlı gelişebilecek komplikasyonların önlenmesi ve hemşirelik bakımı konusunda bilgi kazandırmak, onkolojik aciller ve özel kanser türleri konusunda teorik bilgiyi uygulamalara aktarmayı sağlamak.

Ders İçeriği: Onkoloji hemşireliğinin temel bilgi ve becerilerini içermektedir. Öğrenciler bu derste kanserin biyolojisi, epidemiyolojisi, risk faktörleri, tanı yöntemleri, onkolojik hastalıkların kontrolünde hemşire rol ve sorumlulukları, kanserin tedavi ve bakımı, hastalık boyunca görülen semptomların kontrolü, beslenme desteği, onkolojik aciller, kanserde rehabilitasyon yöntemleri ve kanserde cinsel yaşam konusunda bilgiler içerir.

I. Hafta	Kanserın biyolojisi, temel özellikleri hakkında bilgi verilmesi
II. Hafta	Kanser epidemiyolojisi, kimlerde daha fazla görüldüğü, toplumlara göre dağılımı hakkında bilgi verilmesi
III. Hafta	Kanser oluşumuna neden olan risk faktörleri hakkında ve bu konuda korunma yöntemlerinin neler olduğu hakkında bilgi verilmesi
IV. Hafta	Kanserde tanı yöntemlerini açıklanması
V. Hafta	Kanser kontrolünde hemşirenin rolü, görevleri ve sorumlulukları hakkında bilgi verilmesi
VI. Hafta	Kanser tedavileri ve hemşirelik bakımı (kanser cerrahisi, kemoterapi hakkında bilgi verilmesi)
VII. Hafta	Kanser tedavisi (radyoterapi, biyolojik tepki değiştiriciler hakkında bilgi verilmesi)
	Ara Sınav
VIII. Hafta	Kanser tedavisi (kemik iliği transplantasyonu hakkında bilgi verilmesi)
IX. Hafta	Semptom kontrolü-1 (Kanserde götülen gis, solunum, kardiyovasküler sistem gibi sistemlere ilişkin bilgi verilmesi)
X. Hafta	Semptom kontrolü-2 (Kanserde götülen gis, solunum, kardiyovasküler sistem gibi sistemlere ilişkin bilgi verilmesi)
XI. Hafta	Beslenme desteği hakkında bilgi verilmesi
XII. Hafta	Onkolojik acillerin neler olduğu, hangi sistemleri etkilediği hakkında bilgi verilir.
XIII. Hafta	Kanserde rehabilitasyon çeşitleri, rehabilitasyon ekibi ve diğer konularda bilgi verilmesi
XIV. Hafta	Kanser ve cinsel yaşam hakkında bilgi verilmesi

Final Haftası
Beklenen Öğrenim Çıktıları: Hemşirelik mesleğinin gerektirdiği güncel teorik bilgiye sahiptir - Birey, aile, grup ve toplumun sağlık gereksinimlerini bütüncül ve hürmanistik yaklaşımla karşılayabilecek uygulama becerisine sahiptir. - Birey, aile, grup ve toplumun sağlık gereksinimlerini karşılarken kaliteli ve kanıta dayalı hemşirelik bakım sürecini uygular
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)
Ders Kitabı: - Durna Z, İç Hastalıkları Hemşireliği Uygulama Rehberi, Cinius Yayınları, İstanbul, 2009 - Can G. (ed) Onkoloji Hemşireliği, Nobel Tıp Kitabevi-2023
Önerilen Kaynaklar: Ders dökümanları
Ön/yan Koşulları: İç hastalıkları hemşireliği dersi almış olmak

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Oncology Nursing					Course Code: HEM321 Recommended Course Code: HEM3111			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective	
ECTS Credit: 2					Language: Turkish				
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Assist. Prof. Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)				
T	2	P	0	L	2	C	2		
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: To gain knowledge about the nature of cancer, treatment types, prevention of complications that may develop due to treatment and nursing care, to transfer theoretical knowledge about oncologic emergencies and special cancer types to applications.									
Course Content: It includes the basic knowledge and skills of oncology nursing. In this course, students learn about the biology of cancer, epidemiology, risk factors, diagnostic methods, nurse roles and responsibilities in the control of oncological diseases, cancer treatment and care, control of symptoms throughout the disease, nutritional support, oncological emergencies, rehabilitation methods in cancer and sexual life in cancer.									
I. Week	Information about the biology of cancer and its basic characteristics								
II. Week	Information about cancer epidemiology, who is more likely to develop cancer, and its distribution among different populations								
III. Week	Information about risk factors for cancer and methods of prevention								
IV. Week	Explanation of diagnostic methods for cancer Information about the role, duties, and responsibilities of nurses in cancer control								
V. Week	Cancer treatments and nursing care (information about cancer surgery and chemotherapy)								
VI. Week	Cancer treatments and nursing care (cancer surgery, chemotherapy)								
VII. Week	Cancer treatment (information about radiotherapy and biological response modifiers)								
	Midterm Exam								
VIII. Week	Cancer treatment (information about bone marrow transplantation)								
IX. Week	Symptom control-1 (Information about the gastrointestinal, respiratory, and cardiovascular systems in cancer)								
X. Week	Symptom control-2 (Information about the gastrointestinal, respiratory, and cardiovascular systems in cancer)								
XI. Week	Providing information about nutritional support								
XII. Week	Providing information about oncological emergencies, what they are, and which systems they affect.								
XIII. Week	Providing information about types of rehabilitation in cancer, the rehabilitation team, and other related topics								
XIV. Week	Providing information about cancer and sexual life								
	Final Week								

Anticipated Learning Outcomes: - Has the current theoretical knowledge required by the nursing profession - Has the application skills to meet the health needs of the individual, family, group and society with a holistic and humanistic approach. - Applies quality and evidence-based nursing care process while meeting the health needs of the individual, family, group and society
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
- Durna Z, Internal Medicine Nursing Practice Guide, Cinius Publications, Istanbul, 2009 - Can G. (ed) Oncology Nursing, Nobel Tıp Kitabevi-2023
Recommended Reading: Course documents
Pre/co-requisites: -- Having taken internal medicine nursing course

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli (BİS)	Lisana	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	X	2+0+0 Seçmeli ders,bahar dönemi, laboratuvar yok
2.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	X	2+0+0 Seçmeli ders,bahar dönemi, laboratuvar yok
3.	Gazi Üniversitesi	X	2+0+0 Seçmeli ders,bahar dönemi, laboratuvar yok
4.	Koç Üniversitesi	X	2+0+0 Seçmeli ders,bahar dönemi, laboratuvar yok
5.	Bahçeşehir Üniveristesi	X	2+0+0 Seçmeli ders,bahar dönemi, laboratuvar yok
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University College Cork		
2.	Royal College of Surgeons in Ireland		
3.	University of Malta		
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut programda hastalıkların onkoloji konusunda yeterli eğitim verilememektedir. Bu sayede hemşirelik için çok önemli bir konu olan onkoloji konusuna yeterli önem verilmiş olacaktır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Fakültede mevcut		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem: 2	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	35	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	10
Ders alması olası öğrenci sayısı		45	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Rehabilitasyon Hemşireliği										
	İngilizce Adı:										
	Rehabilitation Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Rehabilitasyon Hemşireliği		Ders Kodu: HEM312 Önerilen Ders Kodu: HEM3112		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 2		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)			
T	2	U	0	L	0
K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Öğrencilere, rehabilitasyon hemşireliği ile ilgili temel kavram ve kuramları, rehabilitasyon gereksinimi ortaya çıkan durumları öğretmek ve hasta bireyin fonksiyonel kapasitesi ve yaşam kalitesinin iyileştirilmesine yönelik girişimlerin uygulanabilmesi için gerekli olan teorik bilgi ve beceriyi kazandırmaktır.

Ders İçeriği: Rehabilitasyon hemşireliği ile ilgili temel kavram ve kuramları, rehabilitasyon sürecini, ülkemizde ve dünyamızda rehabilitasyon yaklaşımlarını, kalp, solunum, endokrin, nörolojik, onkoloji, sindirim, metabolizma, ürogenital, eklem-bağ dokusu ve dermatolojik hastalıklardaki rehabilitasyon süreçleri hakkında bilgi vermeyi amaçlar.

I. Hafta	Rehabilitasyonun temel kavram ve kuramları, kullanım alanları hakkında bilgi verilmesi
II. Hafta	Rehabilitasyon süreci ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi verilmesi
III. Hafta	Ülkemizde ve dünyada rehabilitasyon hemşireliğinin yeri, önemi ve uygulama alanları hakkında bilgi verilmesi
IV. Hafta	Kalp hastalıklarında (kalp yetersizliği, koroner arter hastalıkları, kalbin enfeksiyöz hastalıkları gibi) rehabilitasyon uygulamaları anlatılır
V. Hafta	Solunum hastalıklarında (KOA, astım gibi) rehabilitasyon uygulamaları anlatılır
VI. Hafta	Endokrin hastalıklarda (Diyabet, hipotroidi, hipertroidi gibi) rehabilitasyon uygulamaları hakkında bilgi verilir
VII. Hafta	Nörolojik hastalıklarda (MS, inme, parkinson, alzheimer gibi) rehabilitasyon uygulamaları anlatılır
	Ara Sınav
VIII. Hafta	Onkolojik hastalıklarda rehabilitasyon türleri, kullanım alanları ve hemşirelik bakımı hakkında bilgi verilir
IX. Hafta	Kan hastalıklarında (lenfomalar, lösemiler gibi) rehabilitasyon uygulamaları hakkında bilgi verilir
X. Hafta	Sindirim sistemi hastalıklarında (siroz, hepatitler, peptik ülser gibi) rehabilitasyon uygulamaları anlatılır
XI. Hafta	Metabolizma hastalıklarında rehabilitasyon uygulamaları ve hemşirelik bakımı konusunda bilgi verilir

XII. Hafta	Ürogenital sistem hastalıklarında rehabilitasyon uygulamaları ve hemşirelik bakımı konusunda bilgi verilir
XIII. Hafta	Eklem ve bağ dokusu hastalıklarında (romatoid artrit, ankilozan spondilit) rehabilitasyon uygulamaları hakkında bilgi verilir
XIV. Hafta	Dermatolojik hastalıklarda ve bağışıklık sistemi hastalıklarında rehabilitasyon uygulamaları anlatılır
	Final Haftası

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Bireysel ve çok disiplinli ekip içinde rehabilitasyon sürecini planlama ve yürütme bilgi ve becerisi kazanır.
- Kronik hastalıklar, travmalar veya engellilik durumlarında bireyin yaşam kalitesini artırmaya yönelik hemşirelik girişimlerini uygular.
- Rehabilitasyon sürecinde etik, kültürel ve hasta haklarına uygun bakım verir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Karadakovan A., Aslan FE. (eds). Dahili ve Cerrahi Hastalıklarda Bakım. Nobel Tıp Kitabevi, Adana, 2016.
- Şendir M, Akın S, Dişsiz M, Temiz G (eds). Rehabilitasyon Hemşireliği. Nobel Akademik Yayıncılık, 2023

Önerilen Kaynaklar: Ders dökümanları

Ön/yan Koşulları: İç hastalıkları hemşireliği dersi almış olma

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Rehabilitation Nursing					Course Code: HEM312			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM3112				
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Dr. Öğr. Üyesi Gül DURAL (gulkaya@firat.edu.tr)				
T	2	P	0	L	0	C	2		
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: The aim of this course is to teach the students the basic concepts and theories related to rehabilitation nursing, the situations that arise the need for rehabilitation and to gain the theoretical knowledge and skills necessary for the implementation of interventions aimed at improving the functional capacity and quality of life of the sick individual.									
Course Content: To teach students the basic concepts and theories of rehabilitation nursing, situations that require rehabilitation, and to equip them with the theoretical knowledge and skills necessary to implement initiatives aimed at improving the functional capacity and quality of life of patients.									
I. Week	Providing information about the basic concepts and theories of rehabilitation and its areas of application								
II. Week	Providing information about the rehabilitation process and nursing care								
III. Week	Providing information about the place, importance, and areas of application of rehabilitation nursing in our country and around the world								
IV. Week	Rehabilitation applications in heart diseases (such as heart failure, coronary artery diseases, infectious diseases of the heart) are explained								
V. Week	Rehabilitation practices in respiratory diseases (such as COPD, asthma) are explained								
VI. Week	Information about rehabilitation practices in endocrine diseases (such as diabetes, hypothyroidism, hyperthyroidism) is provided								
VII. Week	Rehabilitation practices in neurological diseases (such as MS, stroke, Parkinson's, Alzheimer's) are explained								
	Midterm Exam								
VIII. Week	Information is provided on types of rehabilitation, areas of application, and nursing care in oncological diseases.								
IX. Week	Information is provided on rehabilitation practices in blood diseases (such as lymphomas and leukemias).								
X. Week	Rehabilitation practices in digestive system diseases (such as cirrhosis, hepatitis, and peptic ulcers) are explained.								
XI. Week	Information is provided on rehabilitation applications and nursing care in metabolic diseases								
XII. Week	Information is provided on rehabilitation applications and nursing care in urogenital system diseases								
XIII. Week	Information is provided on rehabilitation applications in joint and connective tissue diseases (rheumatoid arthritis, ankylosing spondylitis)								

XIV. Week	Rehabilitation practices in dermatological diseases and immune system diseases are explained.
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

- Gains knowledge and skills in planning and implementing the rehabilitation process within an individualized and multidisciplinary team.
- Implements nursing interventions aimed at improving the quality of life of individuals with chronic diseases, trauma, or disabilities.
- Provides care that is ethical, culturally appropriate, and consistent with patient rights throughout the rehabilitation process.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

- Karadakovan A., Aslan FE. (eds). Care in Internal and Surgical Diseases. Nobel Medical Bookstore, Adana, 2016.
 - Şendir M, Akın S, Dişsiz M, Temiz G (eds). Rehabilitation Nursing. Nobel Academic Publishing, 2023

Recommended Reading: Course documents

Pre/co-requisites: Having taken internal medicine nursing course

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Bölüm içi seçmeli (BİS)	Lisana	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		x	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	x	
2.	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa		Rehabilitasyon, HMSR4065, seçmeli, Güz dönemi
3.	Gazi Üniversitesi	x	
4.	Koç Üniversitesi	x	
5.	Bahçeşehir Üniveristesi	x	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Jilin Üniversitesi		
2.	Jacksonville University		
3.			
4.			

5.			
----	--	--	--

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Kronik hastalıklar, yaşlanma ve travmalara bağlı işlev kayıplarının artması, hemşirelerin rehabilitasyon sürecine aktif katılımını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle, öğrencilerin bireylerin maksimum bağımsızlık düzeyine ulaşmalarını destekleyecek bilgi ve becerilerle donatılması gereklidir.
2. Rehabilitasyon süreci çok disiplinli bir yaklaşım gerektirdiğinden, hemşirelerin ekip içi rollerini etkin şekilde üstlenebilmesi için özel eğitime ihtiyaç vardır. Bu ders, hemşirelik öğrencilerine iş birliği, koordinasyon ve liderlik becerileri kazandırmayı amaçlar.
3. Toplum temelli sağlık hizmetlerinin yaygınlaşması, yalnızca tedavi edici değil, yaşam kalitesini sürdürücü bakım modellerine geçişi hızlandırmıştır. Rehabilitasyon hemşireliği dersi, öğrencilerin bu değişen sağlık hizmeti modellerine uyum sağlayabilmesini destekler.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Fakültede mevcut		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	35	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	10
		Ders alması olası öğrenci sayısı	45

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı: Yenidoğan Hemşireliği										
	İngilizce Adı: Neonatal Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans								AKTS	2	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Yenidoğan Hemşireliği		Ders Kodu: HEM318 Önerilen Ders Kodu: HEM3116		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 2		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)			
T	2	U	0	L	0
K	2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.					
Dersin Amaçları: Bu ders eğitim süresince aldığı temel bilgi ve ilkeleri, çocuk sağlığı ve hastalığına ilişkin rol ve işlevlerle bütünleşerek bunları sağlık bakım sisteminin her aşamasında sağlıklı/hasta çocuğa ve ailesine uygulayabilme becerisine sahip ebeler yetiştirmek amacına yöneliktir					
Ders İçeriği: Bu ders, yenidoğanın sağlığı, değerlendirilmesi, bakımı ve beslenmesini kapsar. Öğrenciler, sağlıklı ve riskli yenidoğanların sistemik sorunları, ilaç uygulamaları, transport ve yoğun bakım hemşireliği rollerini öğrenir. Ayrıca, taburculuk süreci, aile eğitimi ve evde bakım konularında bilgi ve beceri kazanırlar.					
I. Hafta	Yenidoğana Giriş - Yenidoğan Döneminin Özelliği ve Önemi - Ülkemizde ve Dünyada Yenidoğan Sağlığının Durumu - YYBÜ Hemşiresinin Roller ve Sorumlulukları - Yenidoğanda Bakım Düzeyleri - Yenidoğan Ünitesi Ortamı				
II. Hafta	Sağlıklı Yenidoğan ve Genel Özellikleri, Yenidoğanın İlk Değerlendirmesi Ve Doğum Odasında Bakım				
III. Hafta	Yenidoğanda Kardiyopulmoner Restitasyon (CPR)				
IV. Hafta	Yenidoğanın Beslenmesi, Yenidoğanda Sarılık ve Hiperbilirubinemi				
V. Hafta	Yenidoğanda Sıvı Elektrolit Dengesi ve Asit-Baz				
VI. Hafta	Yenidoğan Tarama Programı				
VII. Hafta	Riskli Yenidoğanlar -GİS (Beslenme Teknikleri, TPN) - Enfeksiyon ve İmmün Sistem (Sepsis, NEC, Bağışıklama)				
VIII. Hafta	Riskli Yenidoğanlar - Sınıflandırılması - Sorunları ve Bakımı - Isı Düzenlemesi - Transport - Solunum Sistemi (Apne, Ventilatördeki Bebek) - Kalp-Dolaşım (PDA) - GİS (Beslenme Teknikleri, TPN) - Enfeksiyon ve İmmün Sistem (Sepsis, NEC, Bağışıklama)				
IX. Hafta	Bireyselleştirilmiş Destekleyici Gelişimsel Bakım				
X. Hafta	Yenidoğanda Ağrı ve Farmakolojik İlkeler				
XI. Hafta	İlaç Uygulamalar				

XII. Hafta	Yenidoğanda Etik
XIII. Hafta	Yenidoğanın Taburculuğa Hazırlanması ve Aile Eğitimi
XIV. Hafta	Taburculuk ve Evde Bakım

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Yenidoğan sağlığını bilir
- Yenidoğan Değerlendirmesini yapabilir
- Sağlıklı ve riskli yenidoğan bakımına yönelik bilgi ve becerileri bilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Törüner E.K. Büyükgöğeneç LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Genç RE., Özkan H. Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı ve Hastalıkları, 1. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, Elazığ, 2016

Önerilen Kaynaklar: Güncel Makaleler

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Neonatal Nursing					Course Code: HEM318 Recommended Course Code: HEM3116			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing									
ECTS Credit: 2			Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:			Instructor(s): DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)						
T	2	P	0	L	0	K	2		
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: This course aims to train midwives who have the ability to integrate the basic knowledge and principles acquired during their education with the roles and functions related to child health and illness and apply them to healthy/sick children and their families at every stage of the health care system.									
Course Content: This course covers newborn health, assessment, care and nutrition. Students learn about systemic problems of healthy and risky newborns, drug administration, transport and intensive care nursing roles. They also gain knowledge and skills on the discharge process, family education and home care.									
I. Week	Introduction to the Newborn - The Characteristics and Importance of the Newborn Period - The Status of Newborn Health in Our Country and the World - The Roles and Responsibilities of the NICU Nurse - Levels of Care in the Newborn - The Neonatal Unit Environment								
II. Week	Healthy Newborn and General Characteristics, Initial Evaluation of the Newborn and Care in the Delivery Room								
III. Week	Cardiopulmonary Resuscitation (CPR) in the Newborn								
IV. Week	Nutrition of the Newborn, Jaundice and Hyperbilirubinemia in the Newborn								
V. Week	Fluid Electrolyte Balance and Acid-Base in the Newborn								
VI. Week	Newborn Screening Program								
VII. Week	Risky Newborns -GIS (Nutritional Techniques, TPN) - Infection and Immune System (Sepsis, NEC, Immunization)								
VIII. Week	Risky Newborns - Classification - Problems and Care - Temperature Regulation - Transport - Respiratory System (Apnea, Ventilated Baby) - Cardiovascular (PDA) - GIS (Nutritional Techniques, TPN) - Infection and Immune System (Sepsis, NEC, Immunization)								
IX. Week	Individualized Supportive Developmental Care								
X. Week	Pain in the Newborn and Pharmacological Principles								
XI. Week	Medicine Applications								
XII. Week	Ethics in the Newborn								
XIII. Week	Preparing the Newborn for Discharge and Family Education								
XIV. Week	Discharge and Home Care								

Anticipated Learning Outcomes:

- Knows Newborn Health
- Can Perform Newborn Assessment
- Knows The Knowledge And Skills For Healthy And Risky Newborn Care.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Törüner E.K. Büyükgöneneç Çocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Genç RE., Özkan H. Ebeler İçin Yenidoğan Sağlığı Ve Hastalıkları, 1. Baskı, Nobel Tıp Kitabevleri, Elazığ, 2016

- **Recommended Reading:** Latest Articles

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	HEMŞİRELİK	Bölüm içi Seçmeli (BİS)	Lisans 3	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Bursa Uludağ Üniversitesi		Yenidoğan Hemşireliği, Güz, SHE5022, 2, 2, Laboratuvar Yok
2.	Anakara Medipol Üniversitesi		Yenidoğan Hemşireliği, Bahar, HEM2100676, 2, Uygulama Yok, Laboratuvar Yok
3.	Marmara Üniversitesi		Yenidoğan Hemşireliği, Bahar, HEM4048, 2, Uygulama Yok, Laboratuvar Yok
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Kenya Methodist University (Kenya)		
2.	DIT University (Hindistan)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Yenidoğan Hemşireliği dersi, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen program yeterliliklerine aşağıdaki şekillerde katkı sağlamaktadır:

- **Teorik Eğitim:** Ders, öğrencilere yenidoğan sağlığı ilkeleri, epidemiyoloji, sağlık politikaları ve toplum temelli sağlık hizmetleri hakkında teorik bilgi sunmaktadır.
- **Yetkinlik ve Beceri Kazanımı:** Öğrencilere yenidoğan sağlığı değerlendirmesi yapabilme, sağlık eğitimi verebilme, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri planlayıp uygulayabilme becerileri kazandırılmaktadır.
- **Kanıtı Dayalı Uygulamalar:** Program, öğrencilerin bilimsel kanıtlara dayalı hemşirelik uygulamaları yapmalarını teşvik etmekte ve araştırma temelli öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.
- **Çok Disiplinli Çalışma:** Ders, öğrencilerin yenidoğan sağlığı, sosyal hizmetler ve sağlık yönetimi gibi farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışmasını desteklemektedir.
- **Mesleki ve Etik Değerler:** Yenidoğan sağlığı hemşireliği, etik ilkeler doğrultusunda toplum temelli sağlık hizmetlerini yürütme bilincini geliştirmektedir.

2. Yapacağı Katkılar

Bu dersin hem öğrencilere hem de sağlık sistemine olan katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Birey ve Toplum Sağlığının Geliştirilmesi:** Program, bireylerin ve toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulama yetkinliği kazandırmaktadır.
- **Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması:** Sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara duyarlı sağlık hizmetleri sunarak dezavantajlı gruplara yönelik sağlık hizmetlerinde iyileşme sağlanmaktadır.
- **Kriz ve Afet Yönetimi:** Program, yenidoğan sağlığı hemşirelerine afet ve acil durumlarda etkili müdahaleler gerçekleştirebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır.
- **Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:** Yenidoğan sağlığına yönelik aşılama, taramalar, çevresel sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme gibi konulara katkı sağlamaktadır.
- **Ulusal ve Uluslararası Standartlarla Uyum:** Program, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği sağlık politikaları ile uyumlu bir eğitim modeli sunarak, mezunlarının uluslararası alanda da çalışma fırsatlarını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Yenidoğan Hemşireliği dersi, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel gelişimine önemli katkılar sağlarken, yenidoğan sağlığını koruma ve geliştirme alanında sağlık sistemine değerli çıktılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	HAYIR		
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 ☐ 25 / 20 ☐ 26	Dönem: ☐ 6	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğül Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Yoğun Bakım Hemşireliği										
	İngilizce Adı:										
	Intensive Care Nursing										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Yoğun Bakım Hemşireliği	Ders Kodu: HEM319 Önerilen Ders Kodu: HEM3109	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik		
AKTS Kredisi: 2	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli
Saatler/Yerel Kredi:	*Öğretim Eleman(lar)ı: Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN(gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr)	
T 2 U 0 L 0 K 2	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.		

Dersin Amaçları: Bu dersin amacı, öğrenciye yaşamı tehdit edici sağlık sorunu olan hastaların tanılamasını yapabilme, yoğun bakım ünitesinde sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla hemşirelik bakımı verebilme beceri kazandırmasıdır.

Ders İçeriği: Bu ders, yoğun bakım ünitesinde hasta bakımını, monitorizasyonu, sıvı-elektrolit ve asit-baz dengesini, mekanik ventilasyon ve beslenmeyi kapsar. Ayrıca, hasta ve ailesinin psikososyal ihtiyaçları, enfeksiyon kontrolü ve hemşirelik bakımları üzerinde durur. Ders, öğrencinin yoğun bakımda hasta bakım yönetimi becerilerini geliştirmeyi içerir.

I. Hafta	Dersin hedefleri, ders programı ve ödev yönergelerinin açıklanması Yoğun bakım hemşireliğinin profesyonel etik ve yasal sorumluluğu, Yoğun bakım üniteleri, mimari ve organizasyonu
II. Hafta	Yoğun bakım hastasının genel fizik muayenesi, sıvı elektrolit ve asid-baz dengesizliklerinin değerlendirilmesi
III. Hafta	Solunum sistemi tanılaması ve mekanik ventilasyonda hastanın bakımı .
IV. Hafta	Akut solunum yetmezliği, ARDS ve hemşirelik bakımı
V. Hafta	Kardiyovasküler sistem tanılaması ve EKG monitorizasyonu
VI. Hafta	Ritim bozukluklarının tedavisi ve hemşirelik bakımı, kardioversiyon, defibrilasyon
VII. Hafta	İnvasiv hemodinamik monitorizasyon
	Ara Sınav
VIII. Hafta	yoğun bakım ünitesinde hasta ve ailesinin psikososyal gereksinimleri, duyuşal yüklenme, yoksunluk, anksiyete, depresyon, deliryum,
IX. Hafta	Nörolojik tanılama, Kafa içi basınç artışı sendromlu ve sedasyonlu hastanın bakım yönetimi
X. Hafta	Yoğun bakım hastalarında enfeksiyon kontrolü: Ventilatrle ilişkili pnömoni, kateterle ilişkili kan dolaşımı enfeksiyonu, kateterle ilişkili üriner sistem enfeksiyonu
XI. Hafta	Cerrahi alan enfeksiyonları ve sepsisli hastanın bakım yönetimi, temel hijyenik bakımı ve koruyucu yaklaşımlarını
XII. Hafta	Yoğun bakım hastalarında beslenmenin tanınması; enteral beslenme ve hemşirelik bakımı

XIII. Hafta	Yoğun bakım hastalarında parenteral beslenme ve hemşirelik bakımı
XIV. Hafta	Yoğun bakım hastasında temel hijyenik bakımı ve deri bütünlüğünü sürdürmede önleyici yaklaşımlar
Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1 Yoğun bakım hemşiresinin profesyonel, etik ve yasal sorumluluklarını açıklayabilme. 2 Yoğun bakımda akut ve kritik hastada sürekli tanılama yapabilme 3 Yoğun bakımda akut ve kritik hastada sağlık sorunlarının fizyopatolojisini açıklayabilme 4 Yoğun bakımda akut ve kritik hastaların verilerini analiz edebilme, fizyolojik ve psikososyal sorunları erken tanılayabilme 5 Yoğun bakımda akut ve kritik hastada, sistem fonksiyonlarının sürdürülmesinde hemşirelik girişimlerini sıralayabilme 6 Yoğun bakım hemşireliğinin de yeni bilgiye ulaşma ve bireysel gelişimini sürdürebilme	
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)	
Ders Kitabı: 1.Akyol AD. (2017) Yoğun bakım Hemşireliği. İstanbul tıp Kitapevi 1. Baskı. İstanbul	
Önerilen Kaynaklar: Ders Sunumları	
Ön/yan Koşulları: 3.sınıf olma ve iç hastalıkları hemşireliği dersini almış olma	

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Intensive Care Nursing		Course Code: HEM319	Level of Course:
Program: Nursing		Recommended Course Code: HEM3109	Undergraduate
ECTS Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Autumn	Required/Elective: Elective	Language: Turkish
Hours/Local Credit: 2		Instructor(s): Gülcan BAHÇECİOĞLU TURAN (gulcanbahcecioglu@firat.edu.tr)	
T	2	P	0
L	0	C	2
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.			
Course Objectives: The purpose of this course is to provide nursing students with knowledge and skills in basic research methodology, reporting and presentation of research, use of research in nursing, and article critique.			
Course Content: This course covers patient care in the intensive care unit, monitoring, fluid-electrolyte and acid-base balance, mechanical ventilation and nutrition. It also focuses on the psychosocial needs of the patient and his family, infection control and nursing care. The course includes developing the student's patient care management skills in intensive care.			
I. Week	Course objectives, syllabus and homework instructions Explanation of professional ethics and legal responsibilities of intensive care nursing, Intensive care units, architecture and organization		
II. Week	General physical examination of the intensive care patient, evaluation of fluid electrolyte and acid-base imbalances		
III. Week	Respiratory system diagnosis and care of the patient on mechanical ventilation.		
IV. Week	Acute respiratory failure, ARDS and nursing care		
V. Week	Cardiovascular system diagnosis and ECG monitoring		
VI. Week	Treatment of rhythm disorders and nursing care, cardioversion, defibrillation		
VII. Week	Invasive hemodynamic monitoring		
	Midterm exam		
VIII. Week	psychosocial needs of the patient and family in the intensive care unit, sensory overload, deprivation, anxiety, depression, delirium,		
IX. Week	Neurological diagnosis, Care management of the patient with increased intracranial pressure syndrome and sedation		
X. Week	Infection control in intensive care patients: Ventilator-associated pneumonia, catheter-associated bloodstream infection, catheter-associated urinary tract infection		
XI. Week	Care management of the patient with surgical site infections and sepsis, basic hygienic care and preventive approaches		
XII. Week	Diagnosis of nutrition in intensive care patients; enteral nutrition and nursing care		
XIII. Week	Parenteral nutrition and nursing care in intensive care patients 1		
XIV. Week	Preventive approaches to maintaining basic hygienic care and skin integrity in intensive care patients		

Anticipated Learning Outcomes: Course objectives, syllabus and homework instructions Explanation of professional ethics and legal responsibilities of intensive care nursing, Intensive care units, architecture and organization
 General physical examination of the intensive care patient, evaluation of fluid electrolyte and acid-base imbalances
 Respiratory system diagnosis and care of the patient on mechanical ventilation.
 Acute respiratory failure, ARDS and nursing care
 Cardiovascular system diagnosis and ECG monitoring
 Treatment of rhythm disorders and nursing care, cardioversion, defibrillation
 Invasive hemodynamic monitoring
 Neurological diagnosis, Care management of the patient with increased intracranial pressure syndrome and sedation
 Infection control in intensive care patients: Ventilator-associated pneumonia, catheter-associated bloodstream infection, catheter-associated urinary tract infection
 Care management of the patient with surgical site infections and sepsis
 Diagnosis of nutrition in intensive care patients; enteral nutrition and nursing care
 Parenteral nutrition and nursing care in intensive care patients 1
 Preventive approaches to maintaining basic hygienic care and skin integrity in intensive care patients
 Psychosocial needs of intensive care patients and their families: sensory overload, deprivation, anxiety, depression, delirium and nursing care Recognize the basic concepts in scientific research and establish relationships between these conceptual structures.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook: 1.Akyol AD. (2017) Yoğun bakım Hemşireliği. İstanbul tıp Kitabevi 1. Baskı. İstanbul

Recommended Reading: Course presentations

Pre/co-requisites: Being third grade

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	BİS	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.	Yok			
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İstanbul Sabahattin Zaim		Yoğun bakım hemşireliği/ .Dönem 7 /Hem437/, Teorik 2/ U 0/L 0
2.	Hacettepe Üniversitesi		Yoğun bakım hemşireliği
3.	Atatürk Üniversitesi		Yoğun bakım hemşireliği (Dönem 5/HMS 201/Teorik2/U0/LO
4.	Dokuz Eylül Üniversitesi		
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)

1.	Bochum Sağlık Üniversitesi – Almanya		Yoğun Bakım Hemşireliği
2.	Università degli Studi di Milano		Yoğun Bakım ve Acil Durum Hemşireliği
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Yoğun bakım hemşireliği dersi, hemşirelik lisans programının yeterlilik gerekliliklerini doğrudan destekleyen bir derstir. Bu ders sayesinde öğrenciler, yaşamı tehdit eden durumları tanıma, kritik hasta bakımını planlama ve uygulama becerilerini kazanır. Aynı zamanda hızlı karar verme, ekip çalışması ve etik ilkelere uygun hareket etme yetkinlikleri gelişir. Klinik uygulamalar yoluyla teorik bilgiyi pratiğe dönüştürme imkânı sunar. Bu yönüyle hem mesleki bilgi ve beceriyi artırır hem de mezuniyet sonrası yoğun bakım alanında yetkin hemşireler yetişmesine katkı sağlar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Eğitim Fakültesi, İletişim Fakültesi

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereklinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Biyoistatistik											
İngilizce Adı:											
Biostatistics											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	0	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	2
	Yüksek Lisans									AKTS	2
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Biyoistatistik						Mevcut Ders Kodu: HEM305			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik						Önerilen Ders Kodu: HEM3105					
AKTS Kredisi: 2			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Henüz görevlendirme yapılmamıştır.								
T	2	U	0	L	0	K	2				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Yüzyüze aktiviteler, Dönem Ödevi											
Dersin Amaçları: Öğrencilere, araştırma süreçlerinde karşılaştıkları verileri analiz ederken uygun istatistiksel yöntemleri seçme, bu yöntemleri etkili bir şekilde uygulama ve elde edilen sonuçları doğru bir şekilde yorumlama becerisi kazandırmak; aynı zamanda istatistiksel düşünme yeteneklerini geliştirerek, veriye dayalı karar alma süreçlerinde güvenilir ve tutarlı sonuçlara ulaşmalarını sağlamaktır.											
Ders İçeriği: Öğrencilere, araştırma süreçlerinde karşılaştıkları verileri analiz ederken uygun istatistiksel yöntemleri seçme, bu yöntemleri etkili bir şekilde uygulama ve elde edilen sonuçları doğru bir şekilde yorumlama becerisi kazandırmak; aynı zamanda istatistiksel düşünme yeteneklerini geliştirerek, veriye dayalı karar alma süreçlerinde güvenilir ve tutarlı sonuçlara ulaşmalarını sağlamaktır.											
I. Hafta		Biyoistatistiğin temel kavramlarına giriş yapılarak, disiplinin sağlık bilimlerindeki önemi vurgulanır. İstatistiksel terminoloji ve temel tanımlar açıklanarak, öğrencilerin biyoistatistik diline aşina olmaları sağlanır.									
II. Hafta		Biyoistatistiğin sağlık hizmetlerindeki rolü ve uygulama alanları detaylandırılır. Epidemiyolojik çalışmalar, klinik araştırmalar ve halk sağlığı politikalarında istatistiksel yöntemlerin nasıl kullanıldığı örneklerle açıklanır.									
III. Hafta		Veri setlerinin frekans dağılımları üzerinden nasıl organize edileceği ve görselleştirileceği anlatılır. Ayrıca, merkezi eğilim ve değişkenlik ölçüleri gibi tanımlayıcı istatistiklerin nasıl hesaplanacağı ve yorumlanacağı öğretilir.									
IV. Hafta		Veri toplama yöntemleri ve veri türleri açıklanır. Verilerin sınıflandırılması ve gruplandırılması süreçleri, öğrencilerin veriyi düzenleme becerilerini geliştirmek üzere detaylandırılır.									

V. Hafta	Örneklem ortalaması ile evren ortalaması arasındaki ilişki ve güven aralığı kavramı açıklanır. Güven sınırlarının nasıl hesaplanacağı ve yorumlanacağı örneklerle anlatılarak, istatistiksel çıkarımın temelleri öğretilir.
VI. Hafta	Veri dağılımlarının yaygınlığını ölçmek için kullanılan varyans, standart sapma ve çarpıklık gibi ölçütler detaylandırılır. Bu ölçütlerin veri setlerinin yapısını anlamadaki önemi vurgulanır.
VII. Hafta	Verilerin tablo ve grafiklerle nasıl etkili bir şekilde sunulacağı öğretilir. Histogram, kutu grafiği, çubuk grafik gibi görselleştirme tekniklerinin uygulamalı örneklerle anlatılması sağlanır.
VIII. Hafta	Teorik dağılımlar ve özellikle standart normal dağılımın önemi açıklanır. Normal dağılımın istatistiksel analizlerdeki rolü ve uygulama alanları örneklerle anlatılır.
IX. Hafta	Hipotez testlerinin temel adımları detaylandırılır. Verinin ölçüm biçimine göre uygun testlerin nasıl seçileceği ve yorumlanacağı öğretilir.
X. Hafta	İki ortalama arasındaki farkın önemliliğini test etmek için kullanılan t-testi ve eşleştirilmiş örneklerde uygulanan testler açıklanır. Bu testlerin varsayımları ve uygulama adımları örneklerle anlatılır.
XI. Hafta	Ki-kare testinin kategorik verilerdeki uygulama alanları ve varsayımları detaylandırılır. Fisher'in kesin ki-kare testi gibi özel durumların ne zaman ve nasıl kullanılacağı örneklerle açıklanır.
XII. Hafta	Değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemek için korelasyon katsayısının hesaplanması ve yorumlanması öğretilir. Regresyon analizi ile bir değişkenin diğerini nasıl etkilediğinin modellenmesi ve yorumlanması detaylandırılır.
XIII. Hafta	Dönem boyunca işlenen konuların genel bir tekrarı yapılacaktır. Bu hafta, öğrencilerin eksik kaldıkları noktaları tamamlamaları ve sınava hazırlanmaları için bir özet sunulacaktır.
XIV. Hafta	Dönem boyunca işlenen konuların genel bir tekrarı yapılacaktır. Bu hafta, öğrencilerin eksik kaldıkları noktaları tamamlamaları ve sınava hazırlanmaları için bir özet sunulacaktır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Öğrenciler, sağlık bilimlerinde karşılaşılan verileri analiz etmek için uygun istatistiksel yöntemleri seçme ve uygulama becerisi kazanır. Bu kapsamda, frekans dağılımları, tanımlayıcı ölçüler ve hipotez testleri gibi temel istatistiksel araçları etkili bir şekilde kullanabilirler.
- Öğrenciler, elde edilen verileri sınıflandırma, tablo ve grafiklerle sunma ve yorumlama yetkinliği geliştirir. Ayrıca, korelasyon ve regresyon analizi gibi ileri istatistiksel teknikleri kullanarak veriler arasındaki ilişkileri analiz edebilir ve sonuçları bilimsel bir bakış açısıyla değerlendirebilirler.
- Öğrenciler, hipotez kurma, yanılma düzeyi belirleme ve istatistiksel karar verme süreçlerini anlama ve uygulama becerisi kazanır. İki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi ve Ki-kare testi gibi yöntemleri kullanarak veriye dayalı bilimsel sonuçlara ulaşabilirler.
- Öğrenciler, teorik dağılımların özelliklerini anlar ve bu dağılımların sağlık bilimlerindeki uygulamalarını öğrenir. Standart normal dağılım gibi temel kavramları kullanarak veri analizinde doğru yöntemleri seçebilir ve sonuçları yorumlayabilirler.
- Öğrenciler, biyoistatistik yöntemlerini kullanarak bilimsel araştırma süreçlerine katkı sağlama becerisi kazanır. Veriye dayalı karar alma süreçlerinde güvenilir ve tutarlı sonuçlara ulaşarak, hem akademik hem de profesyonel alanlarda etkili çözümler üretebilirler.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60).

Ders Kitabı:
Sümbüloğlu, K., & Sümbüloğlu, V. (2016). *Biyoistatistik* (14. baskı). Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
Dişçi, R. (2023). *Temel ve klinik biyoistatistik* (5. baskı). Nobel Tıp Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar: -

Ön/yan Koşulları: -

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Biostatistics		Current Course Code: HEM305	Level of Course: Bachelor Degree
Program: Hemşirelik		Recommended Course Code: HEM3105	
ECTS Credit: 2	Year-Semester: 2025-2026 Autumn	Required/Elective: Required	Language: Turkish
Hours/Local Credit:		Instructor(s): No assignment has been made yet	
T	2	P	0
L	0	C	2

Teaching Method(s): Face to Face activities, Homework

Course Objectives: To equip students with the ability to select appropriate statistical methods, effectively apply these methods, and accurately interpret the results when analyzing data encountered during research processes; while also developing their statistical thinking skills to enable them to reach reliable and consistent outcomes in data-driven decision-making processes.

Course Content: To provide students with the ability to choose appropriate statistical methods when analyzing the data they encounter in the research process, to apply these methods effectively and to interpret the results obtained correctly; It also improves their statistical thinking skills and enables them to reach reliable and consistent results in data-based decision-making processes.

I. Week	An introduction to the fundamental concepts of biostatistics is provided, emphasizing the importance of the discipline in health sciences. Statistical terminology and basic definitions are explained to familiarize students with the language of biostatistics.
II. Week	The role and application areas of biostatistics in healthcare services are detailed. Examples are provided to explain how statistical methods are used in epidemiological studies, clinical research, and public health policies.
III. Week	The organization and visualization of data sets through frequency distributions are explained. Additionally, descriptive statistics such as measures of central tendency and variability are taught, including how to calculate and interpret them.
IV. Week	Data collection methods and types of data are explained. The processes of classifying and grouping data are detailed to enhance students' skills in organizing data.
V. Week	The relationship between sample mean and population mean, as well as the concept of confidence intervals, is explained. Examples are provided to teach how confidence limits are calculated and interpreted, introducing the basics of statistical inference.
VI. Week	Measures of dispersion, such as variance, standard deviation, and skewness, are detailed to assess the spread of data distributions. The importance of these measures in understanding the structure of data sets is emphasized.
VII. Week	Students are taught how to effectively present data using tables and graphs. Visualization techniques such as histograms, box plots, and bar charts are explained with practical examples.
VIII. Week	Theoretical distributions, particularly the importance of the standard normal distribution, are explained. The role of normal distribution in statistical analyses and its application areas are illustrated with examples.
IX. Week	The fundamental steps of hypothesis testing are detailed. Students are taught how to select and interpret appropriate tests based on the measurement type of the data.
X. Week	The t-test for testing the significance of the difference between two means and paired sample tests are explained. The assumptions and application steps of these tests are illustrated with examples.
XI. Week	The application areas and assumptions of the chi-square test for categorical data are detailed. Special cases, such as Fisher's exact chi-square test, are explained with examples, including when and how to use them.
XII. Week	Students are taught how to calculate and interpret the correlation coefficient to examine relationships between variables. Regression analysis is detailed to model and interpret how one variable affects another.
XIII. Week	A general review of the topics covered throughout the semester is conducted. This week provides a summary to help students address any gaps in their understanding and prepare for exams.
XIV. Week	A general review of the topics covered throughout the semester is conducted. This week provides a summary to help students address any gaps in their understanding and prepare for exams.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Students gain the ability to select and apply appropriate statistical methods to analyze data encountered in health sciences. Within this scope, they can effectively use fundamental statistical tools such as frequency distributions, descriptive measures, and hypothesis tests.
2. Students develop the competence to classify, present, and interpret data using tables and graphs. Additionally, they can analyze relationships between variables using advanced statistical techniques like correlation and regression analysis, and evaluate the results from a scientific perspective.
3. Students acquire the skills to understand and apply the processes of hypothesis formulation, determining significance levels, and making statistical decisions. They can achieve data-driven scientific conclusions using methods such as significance tests for the difference between two means and the chi-square test.
4. Students understand the properties of theoretical distributions and learn their applications in health sciences. By using fundamental concepts such as the standard normal distribution, they can select appropriate methods for data analysis and interpret the results accurately.
5. Students gain the ability to contribute to scientific research processes using biostatistical methods. By achieving reliable and consistent results in data-driven decision-making processes, they can produce effective solutions in both academic and professional fields.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook:

Sümbüloğlu, K., & Sümbüloğlu, V. (2016). *Biyoistatistik* (14. baskı). Ankara: Hatipoğlu Yayınevi.
 Dişçi, R. (2023). *Temel ve klinik biyoistatistik* (5. baskı). Nobel Tıp Kitabevi.

Recommended Reading: -
Pre/co-requisites: -

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Z	Lisans 3	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Mevcut ders, biyoistatistiğin temel kavramlarından başlayarak veri analizi, hipotez testleri, korelasyon ve regresyon analizi gibi ileri istatistiksel yöntemlere kadar geniş bir yelpazede bilgi ve beceriler sunarak öğrencilerin yeterlilik gerekliliklerini karşılamaktadır. Program, öğrencilere verileri sınıflandırma, görselleştirme, yorumlama ve bilimsel sonuçlara ulaşma konularında pratik beceriler kazandırır. Ayrıca, teorik dağılımların özelliklerini ve sağlık bilimlerindeki uygulamalarını öğretirken, öğrencilerin veriye dayalı karar alma süreçlerinde etkili olmalarını sağlar. Bu program, öğrencilerin akademik araştırmalarda ve profesyonel alanlarda güvenilir istatistiksel analizler yaparak bilimsel çözümler üretmelerine önemli bir katkı sağlar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet ☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☐ Projektör	☐ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☐ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereklinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	40	Diğer bölümlere ayrılabilcek kontenjan	0
Ders alması olası öğrenci sayısı		40	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi

İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukanda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelikte Yönetim											
İngilizce Adı:											
Management In Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	4	Uygulama	4	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	6
	Yüksek Lisans									AKTS	8
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Hemşirelikte Yönetim		Ders Kodu: HEM304 Önerilen Ders Kodu: HEM3104		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 8		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Zorunlu	
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)			
T	4	U	4	L	0
K	6	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Anlatım yöntemi, Tartışma yöntemi, Problem çözme yöntemi, Rol yapma yöntemi, Gösterip yaptırma yöntemi, Bireysel çalışma yöntemi, Örnek olay yöntemi, Beyin fırtınası , Tersine beyin fırtınası, Soru-cevap , Görüş geliştirme.					
Dersin Amaçları: Öğrencilere yönetim ilke, kavram, kuram ve araçları ile bunların hemşirelik hizmetlerinde kullanım yollarını öğretmek; hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonunda yer alan yönetim aktivitelerine ilişkin bilgi, beceri ve tutumları kazandırma.					
Ders İçeriği: Öğrencilere yönetim ilke, kavram, kuram ve araçları ile bunların hemşirelik hizmetlerinde kullanım yollarını öğretmek; hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi, değerlendirilmesi ve koordinasyonunda yer alan yönetim aktivitelerine ilişkin bilgi, beceri ve tutumları kazandırma.					

I. Hafta	Giriş, dersin akademik gerekçelerinin açıklanması.
II. Hafta	Yönetim ile ilgili kavramların açıklanması.
III. Hafta	Hemşirelik hizmetlerinin yönetimi ile ilgili temel kavramların açıklanması, Hemşirelik yönetimine yansımalarının değerlendirilmesi.
IV. Hafta	Hemşirelik hizmetlerinde yönetim sürecinin uygulanması ve hemşirelik yönetimine yansımalarının açıklanması.
V. Hafta	Hemşirelik hizmetlerinde insan kaynakları yönetimi ve fonksiyonlarının açıklanması.
VI. Hafta	Hemşire insan gücü planlaması ve öneminin açıklanması.
VII. Hafta	Hemşirelik hizmeti sunum sistemleri hakkında bilgi verilmesi.
VIII. Hafta	Hemşirelikte iş analizi ve iş tanımları hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
IX. Hafta	Hemşirelik hizmetlerinde personel seçme ve yerleştirme hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
X. Hafta	Hemşire personelin performans değerlendirilmesi hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
XI. Hafta	Hemşirelik hizmetlerinde toplam kalite yönetimi uygulamaları hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
XII. Hafta	Hemşire personelin oryantasyonu hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
XIII. Hafta	Magnet hastaneler ve özellikleri hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.
XIV. Hafta	Motivasyon, iletişim, kriz ve çatışma yönetimi hakkında bilgi verilmesi, hemşirelik yönetimine yansımalarının belirlenmesi.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Hemşirelik hizmetlerinde kullanılan temel yönetim kavramlarını, kuramlarını ve süreçlerini açıklar.
2. Sağlık kurumlarında organizasyon yapısını ve işleyişini analiz eder.
3. Etkili liderlik türlerini ve liderlik becerilerini hemşirelik uygulamalarıyla ilişkilendirir.
4. Hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, yürütülmesi ve denetlenmesinde yönetim süreçlerini uygular.
5. İnsan gücü planlaması, ekip yönetimi ve görev dağılımı konularında karar verme becerisi gösterir.
6. İletişim, motivasyon, çatışma yönetimi ve problem çözme gibi yönetsel becerileri kullanır.
7. Kalite yönetimi, hasta güvenliği ve risk yönetimi ilkelerini hemşirelik hizmetlerine entegre eder.
8. Yönetsel karar alma süreçlerinde etik ilkelere uygun davranır.
9. Sağlık politikaları ve mevzuat çerçevesinde hemşirelik hizmetlerinin yönetimini değerlendirir.
10. Mesleki gelişim, yenilikçilik ve sürekli eğitim anlayışına sahip bir yönetici hemşire olmanın gerekliliklerini tanımlar.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Derleme ders notları. ATAUZEM ders notları. İstanbul Üniversitesi helitam ders notları

Önerilen Kaynaklar:

Ön/yan Koşulları: Hemşireliğe Giriş , Hemşirelikte Temel İlke ve Uygulamalar I-II.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Management In Nursing					Course Code: HEM 304 Recommended Course Code: HEM3104			Level of Course: Undergraduate		
Program: Nursing										
ECTS Credit: 8			Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Required			Language: Turkish	
Hours/Local Credit:			Instructor(s): ÖĞR. GÖR. GÜLLÜ YEŞİL (gyesil@firat.edu.tr)							
T	4	P	4	L	0	C	6			
Teaching Method(s): Lecture method, Discussion method, Problem solving method, Role playing method, Demonstration method, Individual work method, Case study method, Brainstorming, Reverse brainstorming, Question-answer, Opinion development.										
Course Objectives: Teach students management principles, concepts, theories and tools and their use in nursing services; To gain knowledge, skills and attitudes regarding management activities involved in the planning, organization, execution, evaluation and coordination of nursing services.										
Course Content: To teach students management principles, concepts, theories and tools and their use in nursing services; To gain knowledge, skills and attitudes regarding management activities involved in the planning, organization, execution, evaluation and coordination of nursing services.										
I. Week		Introduction, explanation of academic reasons of the course								
II. Week		Explanation of concepts related to management								
III. Week		Explanation of basic concepts related to management of nursing services, evaluation of their reflections on nursing management								
IV. Week		Application of management process in nursing services and explanation of their reflections on nursing management								
V. Week		Explanation of human resources management and their functions in nursing services								
VI. Week		Explanation of nurse man power planning and its importance								
VII. Week		About nursing service delivery systems providing information								
VIII. Week		Providing information about job analysis and job definitions in nursing, determining their reflections on nursing management								
IX. Week		Providing information about personnel selection and placement in nursing services, determining their reflections on nursing management								
X. Week		Providing information about performance evaluation of nursing personnel, determining their reflections on nursing management								
XI. Week		Providing information about total quality management applications in nursing services, determining their reflections on nursing management								
XII. Week		Nurse providing information about personnel orientation, determining reflections on nursing management								
XIII. Week		Providing information about magnet hospitals and their features, determining reflections on nursing management								
XIV. Week		Motivation. Communication. Providing information about crisis and conflict management, determining reflections on nursing management.								
Anticipated Learning Outcomes: 1. Explains basic management concepts, theories and processes used in nursing services. 2. Analyzes the organizational structure and functioning in health institutions. 3. Associates effective leadership types and leadership skills with nursing practices. 4. Applies management processes in planning, organizing, executing and supervising nursing services. 5. Demonstrates decision-making skills in manpower planning, team management and task distribution. 6. Uses managerial skills such as communication, motivation, conflict management and problem solving.										

7. Integrates quality management, patient safety and risk management principles into nursing services.

8. Acts in accordance with ethical principles in managerial decision-making processes.

9. Evaluates the management of nursing services within the framework of health policies and legislation.

10. Defines the requirements of being a manager nurse with a professional development, innovation and continuous education approach.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Compilation lecture notes. ATAÜZEM lecture notes. İstanbul University helitam lecture notes.

Recommended Reading: İstanbul University helitam lecture notes.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik	Z	LİSANS 3	BAHAR
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ	x	HMF303 HEMŞİRELİKTE YÖNETİM Z 4 0 4
2.	ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ	x	HME306 Hemşirelikte Yönetim Zorunlu 2 4
3.			

4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

1. Dersin Gerekçesi ve Önemi

Sağlık hizmetlerinin etkili, verimli ve kaliteli bir şekilde sunulması, sadece klinik bilgi ve becerilere değil, aynı zamanda güçlü yönetim ve liderlik yetkinliklerine de bağlıdır. Hemşirelik, sağlık sisteminin en büyük insan gücünü oluşturduğundan, hemşirelerin sadece hasta bakımında değil, aynı zamanda organizasyonel süreçlerde, kaynak yönetiminde ve ekip koordinasyonunda aktif roller üstlenmesi beklenmektedir.

Hemşirelikte Yönetim dersi, öğrencilere yönetim kuramları, liderlik yaklaşımları, organizasyon yapıları, karar verme, çatışma çözme, zaman yönetimi, insan kaynakları yönetimi ve sağlık politikaları gibi konularda bilgi ve beceri kazandırarak, mesleki rollerini etkin şekilde yerine getirmelerine olanak sağlar.

2. Akademik Amaçlar

Bu ders ile öğrencilerin;

- Sağlık kurumlarında yönetsel süreçleri anlaması,
- Etkin liderlik ve yönetim becerileri geliştirmesi,
- Organizasyonel karar alma süreçlerine katkı sunabilmesi,
- Hemşirelik hizmetlerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde yönetim ilkelerini kullanabilmesi,
- Ekip çalışmasını yönlendirme, iletişim ve problem çözme becerilerinde yetkinleşmesi,
- Kalite yönetimi, hasta güvenliği ve etik yönetim alanlarında bilinç geliştirmesi hedeflenmektedir.

3. Dersin Programla Uyumlu Akademik Katkısı

Bu ders, hemşirelik lisans/lisansüstü programlarının şu anahtar yeterlilik alanlarıyla doğrudan ilişkilidir:

- Profesyonel liderlik ve sorumluluk alma
- Etik karar verme süreçlerine katkı
- Multidisipliner ekip çalışmasına liderlik etme
- Sağlık hizmetlerinde kalite geliştirme ve yönetim
- Kariyer gelişimi ve mesleki rol modeli olma

4. Kanıta Dayalı Gereklilik

Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Uluslararası Hemşireler Konseyi (ICN) ve birçok ulusal sağlık politikası belgesinde, hemşirelerin yönetsel rollerinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca yapılan çalışmalar, yönetim eğitimi alan hemşirelerin hasta bakım kalitesini artırmada, iş doyumunu yükseltmede ve çalışan bağlılığını desteklemede daha başarılı olduklarını ortaya koymuştur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☐ Evet ☒ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 2 Üniversite içi = 4 Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Uygulama yapılan kurumlardan rehber hemşire görevlendirilmesi.

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☐ Evet	☒ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar		
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?					
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?					
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?					
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?					
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:					
Yazılım gereksinimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25	/ 20 26	Dönem:	Güz	☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilcek kontenjan			Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			

İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Obstetrics and Gynecology Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu: HEM403	Ders Düzeyi:
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM4103	Lisans
AKTS Kredisi: 27	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi: 18	*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN (nsener@firat.edu.tr)		
T 2 U 32 L 0 K 18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Ailenin, kadının, fetüsün ve yenidoğanın sağlığının korunması ve geliştirilmesi için gerekli olan bilgi ve beceriyi vaka yaklaşımları ile ele almak..

Ders İçeriği: Bu derste öğrenciler gebelik, doğum, lohusalık izlemleri, aile planlaması, jinekolojik değerlendirme ve kadınlara yönelik eğitim-danışmanlık uygulamalarını gerçekleştirir.

I. Hafta	Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği görev yetki ve sorumlulukları; Kadın sağlığı alanında hemşirenin rolü, görev tanımları, yetkileri ve etik sorumlulukları ele alınır.
II. Hafta	Preeklamsi-eklemsi vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Gebelikte görülen preeklamsi ve eklamsi durumlarının tanısı, yönetimi ve hemşirelik müdahaleleri tartışılır.
III. Hafta	Gestasyonel diyabet vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Gebelikte gelişen diyabetin takibi, komplikasyonları ve hemşirelik bakım süreçleri anlatılır.
IV. Hafta	Emzirme ve laktasyon (emzirme reddi) vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Emzirmenin önemi, sorunları ve emzirme reddi durumunda hemşirelik müdahaleleri ele alınır.

V. Hafta	Post partum dönem vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Doğum sonrası dönemde annenin fizyolojik ve psikolojik durumu ile hemşirelik bakımı incelenir.
VI. Hafta	İnfertilite vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Çiftlerde infertilitenin değerlendirilmesi ve hemşirenin destekleyici rolü sunulur.
VII. Hafta	Dış gebelik vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Ektopik gebeliğin tanı, tedavi süreçleri ve hemşirelik bakımı ele alınır.
VIII. Hafta	Abortus vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Düşük vakalarında hemşirelik müdahaleleri, hasta eğitimi ve psikososyal destek anlatılır.
IX. Hafta	Jinekolojik kanserler vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Jinekolojik kanserlerin tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı incelenir.
X. Hafta	Premenstrual sendrom/dismenore vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Regl öncesi ve adet sancılarının yönetimi ve hemşirelik yaklaşımları değerlendirilir.
XI. Hafta	Jinekolojik cerrahiler vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Jinekolojik cerrahi geçiren hastalarda ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı ele alınır.
XII. Hafta	Aile planlaması danışmanlığı vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Doğum kontrol yöntemleri ve danışmanlık süreçlerinde hemşirenin rolü aktarılır.
XIII. Hafta	Cinsel yolla bulaşan hastalıkları vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Cinsel yolla bulaşan hastalıkların tanı, tedavi ve korunma yöntemleri ile hemşirelik müdahaleleri incelenir.
XIV. Hafta	Kadına yönelik şiddet vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Şiddet mağduru kadınların tanınması, desteklenmesi ve hemşirelik yaklaşımı anlatılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinin Temel Görev, Yetki ve Sorumluluklarını Açıklayabilme: Kadın sağlığına yönelik hemşirelik uygulamalarının kapsamı, etik ve yasal sorumluluklar.
2. Obstetrik ve Jinekolojik Problemlerde Klinik Değerlendirme Yapabilme: Preeklamsi, gestasyonel diyabet, infertilite, dış gebelik, abortus gibi durumları tanıma ve değerlendirme becerisi.
3. Hemşirelik Girişimlerini Planlayabilme ve Uygulayabilme: Her vaka için uygun hemşirelik yaklaşımlarını belirleme ve uygulama yeteneği.
4. Emzirme ve Laktasyon Konusunda Bilgi ve Destek Sağlayabilme: Emzirme reddi gibi durumları değerlendirme ve aileyi yönlendirme.
5. Doğum Öncesi, Doğum ve Doğum Sonrası Dönemde Hemşirelik Bakımı Verebilme: Postpartum dönem komplikasyonları ve anne bakımına yönelik yaklaşımlar.
6. Jinekolojik Kanserler ve Cerrahiler Sonrası Hemşirelik Bakımını Planlayabilme: Kanser ve cerrahi sonrası yaşanabilecek sorunları izleyip müdahale edebilme.
7. Aile Planlaması ve Cinsel Sağlık Danışmanlığı Yapabilme: Aile planlaması yöntemlerini açıklama ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda eğitim verebilme.
8. Premenstrüel Sendrom ve Dismenorede Hemşirelik Yaklaşımlarını Uygulayabilme: Kadınların yaşam kalitesini artırmak için destek sağlamada yetkinlik.
9. Kadına Yönelik Şiddet Durumlarında Destek ve Koruma Sağlayabilme: Şiddet mağduru kadınlara psikososyal destek ve uygun yönlendirmeler yapabilme.
10. Multidisipliner Takım Çalışması İçinde Yer Alabilme: Kadın sağlığı problemlerinde diğer sağlık profesyonelleri ile iş birliği yapabilme

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.

Önerilen Kaynaklar:

- BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde ise dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Obstetrics and Gynecology Nursing Care Practices										Course Code: HEM403 Recommended Course Code: HEM4103										Level of Course: Undergraduate																			
Program: Nursing																																							
ECTS Credit: 27										Year-Semester: 2025-2026 Autumn										Required/Elective: Elective										Language: Turkish									
Hours/Local Credit:										Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN (nsener@firat.edu.tr)																													
T	2	P	32	L	0	C	18																																

Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.

Course Objectives:

To address the knowledge and skills required to protect and improve the health of the family, woman, fetus and newborn through case approaches.

Course Content: In this course, students perform pregnancy, birth, puerperal follow-up, family planning, gynecological evaluation and education-consultancy practices for women.

I. Week	Women's health and diseases nursing duties, authorities and responsibilities; The role of the nurse in women's health, job descriptions, authorities, and ethical responsibilities are discussed.
II. Week	Preeclampsia-joint case presentation and nursing approaches; Diagnosis, management, and nursing interventions for preeclampsia and eclampsia during pregnancy are examined.
III. Week	Gestational diabetes case presentation and nursing approaches; Monitoring gestational diabetes, its complications, and nursing care processes are explained.
IV. Week	Breastfeeding and lactation (breastfeeding refusal) case presentation and nursing approaches; The importance of breastfeeding, common problems, and nursing interventions in cases of breastfeeding refusal are addressed.
V. Week	Post partum period case presentation and nursing approaches; Physiological and psychological conditions of the mother after birth and nursing care are explored.
VI. Week	Infertility case presentation and nursing approaches; Evaluation of infertility in couples and the supportive role of the nurse are presented.
VII. Week	Ectopic pregnancy case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment processes, and nursing care of ectopic pregnancy are discussed.
VIII. Week	Abortion case presentation and nursing approaches; Nursing interventions, patient education, and psychosocial support in miscarriage cases are explained.
IX. Week	Gynecological cancers case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment, and nursing care of gynecological cancers are examined.
X. Week	Premenstrual syndrome/dysmenorrhea case presentation and nursing approaches; Management of premenstrual syndrome and menstrual pain, along with nursing approaches, are evaluated.
XI. Week	Gynecological surgeries case presentation and nursing approaches; Preoperative and postoperative nursing care for patients undergoing gynecological surgeries is discussed.
XII. Week	Family planning counseling case presentation and nursing approaches; Nurses' roles in birth control methods and counseling processes are conveyed
XIII. Week	Sexually transmitted diseases case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment, prevention of STDs, and nursing interventions are reviewed.
XIV. Week	Violence against women case presentation and nursing approaches; Identification, support, and nursing approaches for women experiencing violence are outlined.

Anticipated Learning Outcomes:

1. Explain the roles, responsibilities, and authorities of nurses in women's health nursing.
2. Perform clinical assessments in obstetric and gynecological conditions such as preeclampsia, gestational diabetes, infertility, ectopic pregnancy, and abortion.
3. Plan and implement appropriate nursing interventions tailored to each case and condition.
4. Provide knowledge and support related to breastfeeding and lactation, including managing breastfeeding refusal.
5. Deliver nursing care during antenatal, intrapartum, and postpartum periods, addressing complications and maternal needs.
6. Plan and provide nursing care for patients with gynecological cancers and post-surgical needs.
7. Offer family planning counseling and sexual health education, including prevention and management of sexually transmitted infections.
8. Apply nursing approaches to manage premenstrual syndrome and dysmenorrhea to improve women's quality of life.
9. Support and protect women experiencing gender-based violence, offering psychosocial support and appropriate referrals.
10. Collaborate effectively within multidisciplinary healthcare teams to address women's health issues comprehensively.

Assessment Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.

- TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.

Recommended Reading: BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi

Pre/co-requisites: In order to take this course, it is necessary to have passed the professional practice courses in years 1, 2 and 3. It is necessary to have taken the continuation of the course in other courses.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği	Seçmeli	Lisans/2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	X	
2.	Koç Üniversitesi	X	
3.	Ankara Üniversitesi		Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği Alan Uygulaması
4.	Ege Üniversitesi.		Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
5.	Atatürk Üniversitesi	X	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	The Universty of British Columbia		
2.	Universty of Alberta		
3.			

4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu dersi alan kişi, vaka tabanlı eğitimle kadın sağlığı ve hastalıkları konusunda teorik bilgilerini pratiğe dönüştürerek, hasta bakımında etkili ve bütüncül hemşirelik yaklaşımları geliştirme yetkinliği kazanır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = X Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik hastane uygulaması vardır. Bu uygulama için il merkezinde bulunan hastanelere (şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesi) gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekсинimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	2025/2026 ☐ Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz	
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
--------------	--	-------------	--	----------	--

Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	
----------------------	--	------	--	-------	--

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):

Rapor-Karar No:

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)
Unvanı/Adı

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi

Toplantı
No

Karar No

Açıklamalar:

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı										
Türkçe Adı:										
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
İngilizce Adı:										
Child Health and Diseases Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı							
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları				Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4109				Ders Düzeyi: Lisans			
Programı: Hemşirelik											
AKTS Kredisi: 27				Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz				Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			
Saatler/Yerel Kredi:				*Öğretim Eleman(lar)ı: DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)							
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Vücuttaki normal fizyolojik dengeyi ve patolojik durumlarda vücut işlevlerinde ortaya çıkan bozuklukları incelemeyi amaçlar

Ders İçeriği: Bu ders, çocuk sağlığı ve hastalıklarını sistematik olarak değerlendirme, yönetme ve hemşirelik bakımını planlama becerilerini kazandırır. Öğrenciler, sağlıklı ve hasta çocukların fiziksel, psikososyal ve bilişsel gelişimlerini değerlendirir; sıvı-elektrolit, asit-baz dengesi, sistemik hastalıklar, kronik ve terminal dönem bakımı ile ilgili hemşirelik uygulamalarını öğrenir.

I. Hafta	Çocuk sağlığı Sorunları ve Çözüm Önerileri, Çocuk sağlığı Hemşireliği, Sağlığın değerlendirilmesi, Ülkemizdeki çocuk sağlığı sorunlarına yönelik primer (Aile sağlığı merkezi), sekonder (devlet ve üniversite hastaneleri), tersiyer (rehabilitasyon merkezleri) düzeyde çalışan hemşirelerin rollerini açıklayabilme, VAKA SUNUMU
II. Hafta	Çocuklarda ilaç uygulama yöntemleri, yaş dönemine ilaç doz hesaplama VAKA SUNUMU
III. Hafta	Yaş dönemlerine göre çocuğu fiziksel psikososyal ve bilişsel yönleri ile bir bütün olarak değerlendirme, Ulusal ve uluslararası kuruluşların çocuk sağlığı sorunlarına yönelik önerdikleri çözümleri ve ülkemizde bu doğrultuda yapılan çalışmaları ve sonuçlarını açıklayabilme. VAKA SUNUMU
IV. Hafta	Solunum sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, faranjit, larenjit, pnömoni, tüberküloz, solunum takibi ve oksijen tedavisi, VAKA SUNUMU

V. Hafta	Çocuklarda sıvı-elektrolit dengesi ve bozuklukları, Büyüme ve gelişme, kuramcılar ve hemşireliğe yansımaları, Çocuklarda Beslenme ve Beslenme Sorunları, VAKA SUNUMU
VI. Hafta	Üriner sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, üriner enfeksiyonlar, böbrek yetmezliği, diyaliz süreçleri, idrar takibi, VAKA SUNUMU
VII. Hafta	Kronik ve yaşam tehdit edici hastalığı olan çocuk, kronik hastalık yönetimi: kronik hastalıkların tanımı ve önemi, sık görülen kronik hastalıklar, kronik hastalıklarda çocuk hastanın eğitimi ve yaşam tarzı değişiklikleri, ilaç yönetimi, VAKA SUNUMU
VIII. Hafta	Hastanede yatan çocuk, oyunun önemi, oyununun hemşirelik girişimindeki yararkları, VAKA SUNUMU
IX. Hafta	Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı: epilepsi, multiple skleroz ve hemşirelik izlemi, VAKA SUNUMU
X. Hafta	İmmün sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: bağışıklık baskılanması ve enfeksiyon kontrolü; aşılamanın önemi, VAKA SUNUMU
XI. Hafta	Hematolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı, demir eksikliği anemisi, talasemi, orak hücre anemisi, purpura, pıhtılaşma bozukluğu hastalıkları, VAKA SUNUMU
XII. Hafta	Kardiyovasküler hastalıklar ve hemşirelik bakımı: kalp defekleri, kalp yetmezliği, koroner arter hastalıkları, VAKA SUNUMU
XIII. Hafta	Gastrointestinal sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: gastrit, ülser, hepatit, inflamatuvar bağırsak hastalıkları, VAKA SUNUMU
XIV. Hafta	Endokrin sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, diyabet, tiroid hastalıkları, adrenal bozukluklar, hormon tedavisi yönetimi, VAKA SUNUMU

Beklenen Öğrenim Çıktıları:
Fizyopatolojiye ilişkin temel kavramları açıklayabilir
Sıvı - elektrolit dengesi yönünden çocuklardaki farklılıkların farkında olabilir.
Hasta ve sağlam çocuk hakkında veri toplar, hemşirelik tanısı koyar, planlar, tanıya yönelik gerekli bakımı uygular ve sonuçları değerlendirir

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Törtüner E.K. Büyükgöneneç LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.

Önerilen Kaynaklar: Güncel Makaleler

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Child Health and Diseases Nursing Care Practices							Course Code: Recommended course code: HEM4109		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing										
ECTS Credit: 27				Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:				Instructor(s): DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)						
T	2	P	32							
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.										
Course Objectives: It aims to examine the normal physiological balance in the body and the disorders that occur in body functions in pathological conditions.										
Course Content: This course provides skills in systematically evaluating and managing child health and diseases and planning nursing care. Students evaluate the physical, psychosocial and cognitive development of healthy and sick children; Learns nursing practices related to fluid-electrolyte, acid-base balance, systemic diseases, chronic and terminal care.										

I. Week	Child health problems and solution suggestions, Child health nursing, health assessment, to be able to explain the roles of nurses working at primary (family health center), secondary (state and university hospitals), tertiary (rehabilitation centers) levels for child health problems in our country, CASE PRESENTATION
II. Week	Drug administration methods in children, drug dose calculation according to age period, CASE PRESENTATION
III. Week	Can evaluate the child as a whole with physical, psychosocial and cognitive aspects according to age periods.) Can explain the solutions suggested by national and international organizations for child health problems and the studies and results carried out in this direction in our country. CASE PRESENTATION
IV. Week	Respiratory system diseases and nursing care, pharyngitis, laryngitis, pneumonia, tuberculosis, respiratory monitoring and oxygen therapy, CASE PRESENTATION
V. Week	Fluid-electrolyte balance and disorders in children, Growth and development, theorists and their reflections on nursing, Nutrition and Nutritional Problems in Children, CASE PRESENTATION
VI. Week	Urinary system diseases and nursing care, urinary infections, renal failure, dialysis processes, urine monitoring, CASE PRESENTATION
VII. Week	Child with Chronic and Life-Threatening Disease, Chronic disease management: definition and importance of chronic diseases, common chronic diseases, education and lifestyle changes of child patients in chronic diseases, medication management, CASE PRESENTATION
VIII. Week	The importance of play in a hospitalized child, Benefits of the game in nursing intervention, CASE PRESENTATION
IX. Week	Nervous system diseases and nursing care: epilepsy, multiple sclerosis and nursing monitoring, CASE PRESENTATION
X. Week	Immune system diseases and nursing care: immunosuppression and infection control; importance of vaccination, CASE PRESENTATION
XI. Week	Hematological diseases and nursing care, iron deficiency anemia, thalassemia, sickle cell anemia, purpura, coagulation disorder diseases, CASE PRESENTATION
XII. Week	Cardiovascular diseases and nursing care: heart defects, heart failure, coronary artery diseases, CASE PRESENTATION
XIII. Week	Gastrointestinal system diseases and nursing care: gastritis, ulcers, hepatitis, inflammatory bowel diseases, CASE PRESENTATION
XIV. Week	Endocrine system diseases and nursing care, diabetes, thyroid diseases, adrenal disorders, hormone therapy management, CASE PRESENTATION
Anticipated Learning Outcomes: Explain basic concepts related to pathophysiology Be aware of differences in children in terms of fluid-electrolyte balance. Collects data about sick and healthy children, makes nursing diagnoses, plans, applies necessary care for diagnosis and evaluates results	
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)	
- Törtüner E.K. Büyükgöneneç LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022. - Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.	
Recommended Reading: Latest Articles	
Pre/co-requisites: No Classes In 1st, 2nd And 3rd Grades	

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	HEMŞİRELİK/Çocuk sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	Seçmeli	LİSANS 4	GÜZ
2.				
3.				
4.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Ankara Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alan Uygulaması
2.	İnönü Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Kenya Methodist University (Kenya)		
2.	DIT University (Hindistan)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen program yeterliliklerine aşağıdaki şekillerde katkı sağlamaktadır:

- **Teorik ve Uygulamalı Eğitim:** Ders, öğrencilere çocuk sağlığı ilkeleri, epidemiyoloji, sağlık politikaları ve toplum temelli sağlık hizmetleri hakkında teorik bilgi sunmaktadır. Aynı zamanda, saha uygulamaları ile öğrencilerin pratik becerileri geliştirilmektedir.
- **Yetkinlik ve Beceri Kazanımı:** Öğrencilere çocuk sağlığı değerlendirmesi yapabilme, sağlık eğitimi verebilme, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri planlayıp uygulayabilme becerileri kazandırılmaktadır.
- **Kanıt Dayalı Uygulamalar:** Program, öğrencilerin bilimsel kanıtlara dayalı hemşirelik uygulamaları yapmalarını teşvik etmekte ve araştırma temelli öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.
- **Çok Disiplinli Çalışma:** Ders, öğrencilerin halk sağlığı, sosyal hizmetler ve sağlık yönetimi gibi farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışmasını desteklemektedir.
- **Mesleki ve Etik Değerler:** Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, etik ilkeler doğrultusunda toplum temelli sağlık hizmetlerini yürütme bilincini geliştirmektedir.

2. Yapacağı Katkılar

Bu dersin hem öğrencilere hem de sağlık sistemine olan katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Birey ve Toplum Sağlığının Geliştirilmesi:** Program, bireylerin ve toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulama yetkinliği kazandırmaktadır.
- **Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması:** Sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara duyarlı sağlık hizmetleri sunarak dezavantajlı gruplara yönelik sağlık hizmetlerinde iyileşme sağlanmaktadır.
- **Kriz ve Afet Yönetimi:** Program, çocuk sağlığı hemşirelerine afet ve acil durumlarda etkili müdahaleler gerçekleştirebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır.
- **Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:** Çocuk sağlığına yönelik aşılama, taramalar, çevresel sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme gibi konulara katkı sağlamaktadır.
- **Ulusal ve Uluslararası Standartlarla Uyum:** Program, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği sağlık politikaları ile uyumlu bir eğitim modeli sunarak, mezunlarının uluslararası alanda da çalışma fırsatlarını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel gelişimine önemli katkılar sağlarken, halk sağlığını koruma ve geliştirme alanında sağlık sistemine değerli çıktılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik hastane uygulaması vardır. Bu uygulama için il merkezinde bulunan hastanelere (şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesi) gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Hayır		

Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/ 20	26	Dönem:
	☒	Güz	☐	Bahar	☐
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan			Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)	☐	☐	
Son tarihler	☐	☐	
İmza ve paraflar	☐	☐	
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk	☐	☐	
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı	☐	☐	
Ders kodlamanın uygunluğu	☐	☐	
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu	☐	☐	
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu	☐	☐	
Kredi hesaplarının doğruluğu	☐	☐	
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu	☐	☐	
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu	☐	☐	
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu	☐	☐	
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı	☐	☐	
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme	☐	☐	
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk	☐	☐	
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu	☐	☐	
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği	☐	☐	
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği	☐	☐	

Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir	☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐ Kabul edilemez	
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Halk Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Public Health Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları					Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4111			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 27			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Nur Özlem KILINÇ(nokilinc@firat.edu.tr)							
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.										
Dersin Amaçları: Birey, aile ve toplumun sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.										
Ders İçeriği: Halk sağlığı ve hemşireliğinin temel kavramları, Türkiye’de sağlık organizasyonu, sağlık politikaları, epidemiyoloji ve ülke sağlık sorunları ile aile, çocuk, adölesan, kadın, erkek ve yaşlı sağlığı gibi alanları kapsar. Ders ayrıca okul sağlığı, iş sağlığı, evde bakım, toplum ruh sağlığı, engelli sağlığı ve erken tanı uygulamaları gibi hemşirelik uygulamalarını da içerir.										
I. Hafta		Halk Sağlığı Kavramı (Halk Sağlığı kavramı ele alınır, Konuyla ilgili güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
II. Hafta		Halk Sağlığı Kavramı (Halk Sağlığı kavramı ele alınır, Konuyla ilgili güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
III. Hafta		Halk Sağlığı Hemşireliği Kavramı (Halk Sağlığı Hemşireliği kavramı, rol ve sorumlulukları ele alınır. Halk Sağlığı hemşireliğinin toplum sağlığıyla ilgili sahada yapılan güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
IV. Hafta		Halk Sağlığı Hemşireliği Kavramı (Halk Sağlığı Hemşireliği kavramı, rol ve sorumlulukları ele alınır. Halk Sağlığı hemşireliğinin toplum sağlığıyla ilgili sahada yapılan güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
V. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VI. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VII. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VIII. Hafta		Okul Sağlığı Hemşireliği (Okul Sağlığı hizmetleri ve Okul sağlığı Hemşiresinin görevleri üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
IX. Hafta		Okul Sağlığı Hemşireliği (Okul Sağlığı hizmetleri ve Okul sağlığı Hemşiresinin görevleri üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
X. Hafta		Adölesan Sağlığı (Adölesan dönem ve döneme özgü sorunlar ve hemşirelik yaklaşımları ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XI. Hafta		Adölesan Sağlığı (Adölesan dönem ve döneme özgü sorunlar ve hemşirelik yaklaşımları ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XII. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XIII. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XIV. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
Beklenen Öğrenim Çıktıları: Halk sağlığı hemşiresinin hizmet verdiği temel alanlara yönelik farkındalığı artar Toplumun demografik yapısını , temel sağlık göstergelerini özel ve hassas grupları bilir. Birey aile ve toplumun sağlık risklerini bilir, belirlir ve riskleri azaltacak uygulamalar yapar. Sağlık Eğitimi verme becerisi kazanır										
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)										
Ders Kitabı: Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.										

Önerilen Kaynaklar:

Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.
Aarşıma ve web taramaları kaynakları

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde ise dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Public Health Nursing Care Practices										Course Code: Recommended Course Code: HEM4111										Level of Course: Undergraduate																			
Program: Nursing																																							
ECTS Credit: 27										Year-Semester: 2025-2026 Autumn										Required/Elective: Elective										Language: Turkish									
Hours/Local Credit:										Instructor(s): Nur Özlem KILINÇ (nokilinc@firat.edu.tr)																													
T	2	P	32	L	0	C	18																																

Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.

Course Objectives: To provide the ability to define the problems of the individual, family and society and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process.

Course Content: The basic concepts of public health and nursing cover areas such as health organization in Turkey, health policies, epidemiology and country health problems, as well as family, child, adolescent, women's, men's and elderly health. The course also includes nursing practices such as school health, occupational health, home care, community mental health, disability health and early diagnosis practices.

I. Week	The Concept of Public Health (The concept of Public Health is discussed, current research on the subject, evidence-based practices, case discussions are made. The course is practiced.)
II. Week	The Concept of Public Health (The concept of Public Health is discussed, current research on the subject, evidence-based practices, case discussions are made. The course is practiced.)
III. Week	Concept of Public Health Nursing (The concept of Public Health Nursing, its roles and responsibilities are discussed. Current research on public health in the field of Public Health Nursing, evidence-based practices, case discussions are conducted. Course practice is performed.)
IV. Week	Concept of Public Health Nursing (The concept of Public Health Nursing, its roles and responsibilities are discussed. Current research on public health in the field of Public Health Nursing, evidence-based practices, case discussions are conducted. Course practice is performed.)
V. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VI. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VII. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VIII. Week	School Health Nursing (School Health services and the duties of the School Health Nurse are emphasized. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are done.)
IX. Week	School Health Nursing (School Health services and the duties of the School Health Nurse are emphasized. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are done.)
X. Week	Adolescent Health (The adolescence period and period-specific problems and nursing approaches are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XI. Week	Adolescent Health (The adolescence period and period-specific problems and nursing approaches are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XII. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XIII. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XIV. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)

Anticipated Learning Outcomes: Increases awareness of the basic areas in which public health nurses provide service
Knows the demographic structure of the society, basic health indicators, special and sensitive groups.
Knows and determines the health risks of the individual, family and society, and implements practices to reduce risks.

Achieves the ability to provide health education
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
Recommended Reading: Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.
Pre/co-requisites: Having taken 1st, 2nd, and 3rd grade courses and being successful

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem	
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz	
1.	Hemşirelik/ Halk Sağlığı hemşireliği AD	Seçmeli	Lisans	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.	Örtüşme yok			
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi		Halk sağlığı hemşireliği Saha Uygulaması, Hem 406, 0,6-0 , BAHAR
2.	Flörance Ningthangale	Yok	
3.	Acıbadem Üni		Halk Sağlığı Hemşireliği, HEM 430, 2-16, GÜZ
4.	Ankara Üniversitesi		Halk Sağlığı Hemşireliği Alan Uygulaması, AHE 418, 1-22, BAHAR
5.	Koç Üniversitesi	Yok	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	University of Olivet Michigan		Comunity Health Diverse Population, NUR 4010
2.	Yale University		Cominity Health Nursing, N 513
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Toplumların sağlık düzeyini yükseltmek ve sağlık eşitsizliklerini azaltmak, modern hemşirelik eğitiminin temel hedeflerindendir. Halk Sağlığı Hemşireliği dersi, öğrencilere epidemiyoloji, sağlık eğitimi, çevre sağlığı, bulaşıcı hastalıkların kontrolü ve afet yönetimi gibi konularda kapsamlı bir anlayış kazandırır. Bu bilgiler, hemşirelerin toplum temelli sağlık hizmetlerinde etkin rol almalarını sağlar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik uygulaması vardır. Bu nedenle il merkezinde bulunan aile sağlığı merkezleri, sağlıklı hayat merkezlerine, göçmen sağlığı birimine ve toplum sağlığı merkezine gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☐ Projektör	☐ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☐ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerçekleştirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı: Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı: Mental Health and Diseases Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu: HEM 405	Ders Düzeyi:
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM4105	Lisans
AKTS Kredisi: 27	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)	
T	2	U	32
L	0	K	18
*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.			

Bu Ders: Öğrencinin davranışlarda normalden sapma durumlarını, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temel ilke, kavram, işlev ve sürecini, insan ilişkilerini geliştirme yollarını öğrenmesini, bu alanda kazandığı bilgi beceri ve anlayışlarını birey, aile ve toplumun ruh sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirme, ruh sağlığı bozulan bireyi iyileştirme ve rehabilitasyonunda etkin bir biçimde kullanmasını amaçlar.

Ders İçeriği: Bu ders, intöm hemşirelerin psikiyatri kliniklerinde vaka temelli uygulamalarla teorik bilgilerini pratiğe dönüştürmesini sağlar ve bireyselleştirilmiş hemşirelik planları hazırlamalarına olanak tanır. Gözlem, vaka sunumları ve geribildirimlerle öğrencilerin terapötik ilişki, klinik karar verme ve mesleki farkındalık becerileri geliştirilir.

I. Hafta	Klinik uygulamalara giriş ve vaka sunum yöntemleri-Psikiyatri kliniklerinde gözlem, bakım planlama ve vaka sunum tekniklerinin tanıtılması, etik ve güvenli uygulama ilkeleri.
II. Hafta	Halüsinasyon yaşayan birey – Bakım Uygulamaları- Halüsinasyon belirtileri gösteren bireyin değerlendirilmesi, iletişim stratejileri ve gerçeklik temelli hemşirelik müdahalelerinin planlanması.
III. Hafta	Akut psikotik atak – Bakım Uygulamaları- Aniden gelişen psikotik belirtilerle başvuran bireyde kriz yönetimi, güvenli ortam sağlanması ve hemşirelik sürecinin uygulanması.
IV. Hafta	Depresyon ve intihar riski – Bakım Uygulamaları- İntihar riski taşıyan depresif bireyin psikososyal değerlendirmesi, güvenlik önlemleri ve duygusal destek odaklı bakım yaklaşımları.
V. Hafta	Anksiyete bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Yüksek düzeyde anksiyete yaşayan bireyin belirtilerinin tanınması, başa çıkma stratejilerinin desteklenmesi ve gevşeme tekniklerinin uygulanması.
VI. Hafta	Obsesif kompulsif bozukluk – Bakım Uygulamaları- Zorlayıcı düşünce ve ritüel davranışlar gösteren bireyde hemşirelik gözlemleri, bilişsel-davranışçı destek ve işlevselliği artırıcı müdahaleler.
VII. Hafta	Beden belirtir bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Somatik belirtilerle başvuran bireyde tıbbi dışlama sonrası psikiyatrik yaklaşım, empatik iletişim ve psiko-eğitim süreci.
	Vize

Viii. Hafta	Klinik uygulamalara giriş ve vaka sunum yöntemleri-Psikiyatri kliniklerinde gözlem, bakım planlama ve vaka sunum tekniklerinin tanıtılması, etik ve güvenli uygulama ilkeleri.
Ix. Hafta	Halüsinasyon yaşayan birey – Bakım Uygulamaları- Halüsinasyon belirtileri gösteren bireyin değerlendirilmesi, iletişim stratejileri ve gerçeklik temelli hemşirelik müdahalelerinin planlanması.
X. Hafta	Akut psikotik atak – Bakım Uygulamaları- Aniden gelişen psikotik belirtilerle başvuran bireyde kriz yönetimi, güvenli ortam sağlanması ve hemşirelik sürecinin uygulanması.
Xi. Hafta	Depresyon ve intihar riski – Bakım Uygulamaları- İntihar riski taşıyan depresif bireyin psikososyal değerlendirmesi, güvenlik önlemleri ve duygusal destek odaklı bakım yaklaşımları.
Xii. Hafta	Anksiyete bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Yüksek düzeyde anksiyete yaşayan bireyin belirtilerinin tanınması, başa çıkma stratejilerinin desteklenmesi ve gevşeme tekniklerinin uygulanması.
Xiii. Hafta	Klinik uygulamada psikiyatrik ilaç uygulaması- Antipsikotik, antidepresan ve anksiyolitik ilaçların kullanımı sırasında hemşirelik gözlemi, yan etkiler ve hasta eğitiminin yönetimi.
Xiv. Hafta	Klinik deneyimlerin paylaşımı ve değerlendirme- Öğrencilerin klinik süreçte yaşadıkları deneyimlerin paylaşılması, yansıtıcı tartışmalar ve profesyonel gelişimin gözden geçirilmesi.
	Final Sınavı

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Psikiyatrik hastalık tanısı almış bireylerin bakımına ilişkin klinik uygulamaları vaka temelli analiz edebilir.
- Klinik deneyimlerinden yola çıkarak hemşirelik sürecini bütüncül bir yaklaşımla planlayabilir ve değerlendirebilir.
- Psikiyatri hemşireliğine özgü iletişim becerilerini vaka temelli durumlara uygun şekilde kullanabilir.
- Klinik uygulamalarda karşılaşılan etik sorunları tanımlayabilir ve etik ilkelere uygun çözüm önerileri geliştirebilir.
- Psikiyatrik tanısı olan bireylerin fiziksel, duygusal ve sosyal gereksinimlerini dikkate alarak bireyselleştirilmiş bakım planları oluşturabilir.
- Mesleki rol ve sorumluluklarını vaka temelli klinik uygulamalar yoluyla içselleştirir.

Klinik gözlem ve deneyimlerini yansıtıcı düşünme becerisiyle değerlendirerek profesyonel gelişimine katkı sağlar.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Öz, F. (2019).Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Ön/Yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Mental Health and Diseases Nursing Care Practice							Course Code: HEM 405 Recommended Course Code: HEM4105		Level Of Course: Undergraduate	
Program: Nursing										
ECTS Credit: 27				Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:				Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)						
T	2	P	32							
Teaching Method(S): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.										
Course Objectives: The aim of this course is to enable the student to learn the deviations from normal behaviours, the basic principles, concepts, functions and processes of mental health and psychiatric nursing, the ways of developing human relations, and to use the knowledge, skills and understanding gained in this field effectively in the protection, maintenance and development of mental health of the individual, family and society, and in the rehabilitation and rehabilitation of individuals with impaired mental health.										
Course Content: This course enables intern nurses to translate their theoretical knowledge into practice with case-based applications in psychiatric clinics and allows them to prepare individualized nursing plans. Students' therapeutic relationship, clinical decision-making and professional awareness skills are developed through observation, case presentations and feedback.										

I. Week	Introduction to clinical practice and case presentation methods – Introduction to observation, care planning, and case presentation techniques in psychiatric clinics, ethical and safe practice principles.
II. Week	Individuals experiencing hallucinations – Care practices – Assessment of individuals exhibiting symptoms of hallucinations, communication strategies, and planning reality-based nursing interventions.
III. Week	Acute psychotic episode – Care Practices – Crisis management, ensuring a safe environment, and implementing the nursing process for individuals presenting with sudden onset of psychotic symptoms.
IV. Week	Depression and suicide risk – Care Practices – Psychosocial assessment, safety measures, and emotionally supportive care approaches for individuals with depression who are at risk of suicide.
V. Week	Anxiety disorder – Care Practices – Recognizing the symptoms of individuals experiencing high levels of anxiety, supporting coping strategies, and applying relaxation techniques.
VI. Week	Obsessive-compulsive disorder – Care Practices – Nursing observations, cognitive-behavioral support, and interventions to improve functionality in individuals exhibiting intrusive thoughts and ritualistic behaviors.
VII. Week	Somatic symptom disorder – Care Practices – Psychiatric approach after medical exclusion, empathetic communication, and psychoeducation process for individuals presenting with somatic symptoms.
	Midterm Exam
VIII. Week	Individual exhibiting aggressive behavior – Care Practices – Safe intervention in cases of agitation and aggression, crisis management, and application of behavioral boundary-setting skills.
IX. Week	Case: Behavioral problems in adolescence – Care Practices – Assessment of impulsivity, defiance, and maladaptive behavior in adolescents and structured nursing approaches.
X. Week	Depression and loneliness in elderly individuals – Care Practices – Recognizing depressive symptoms in geriatric individuals, coping with social isolation, and planning initiatives to improve quality of life.
XI. Week	Eating disorders – Care Practices – Physical monitoring, establishing a nutrition plan, and supportive approaches to body image in individuals diagnosed with anorexia and bulimia.
XII. Week	Ethical dilemmas in clinical practice – Discussion of ethical issues such as privacy, consent, and safety through real case examples and development of solution proposals.
XIII. Week	Psychiatric medication use in clinical practice – Nursing observation, side effects, and patient education management during the use of antipsychotic, antidepressant, and anxiolytic medications.
XIV. Week	Sharing and evaluating clinical experiences – Sharing students' experiences in the clinical process, reflective discussions, and reviewing professional development.
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

- Can analyse clinical practices related to the care of individuals diagnosed with psychiatric illness on a case basis.
- Plan and evaluate the nursing process with a holistic approach based on clinical experiences.
- Use communication skills specific to psychiatric nursing in accordance with case-based situations.
- Define ethical problems encountered in clinical practice and develop solutions in accordance with ethical principles.
- Create individualised care plans taking into account the physical, emotional and social needs of individuals with psychiatric diagnosis.
- Internalise professional roles and responsibilities through case-based clinical practice.
- Contributes to professional development by evaluating clinical observations and experiences with reflective thinking skills. Explain the duties and responsibilities of the nurse in pharmacological and non-pharmacological treatment processes.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Öz, F. (2019). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Recommended Reading:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Psikiyatri Hemşireliği	Seçmeli	Lisans 3	Güz
2.				
3.				
4.				

5.				
----	--	--	--	--

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	☒	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, 7. Yarıyıl Güz, HEM399, 4T, 16 Uyg., 0 Lab
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği, NURS 304,
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Mental Health and Psychiatric Nursing, 6. Yarıyıl Bahar, IHMs3035, 4T, 8 Uyg, 4 Lab
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)		Psikiyatri Hemşireliği I, 6. Yarıyıl Bahar, 4T, 0 Uyg, 0 Lab Psikiyatri Hemşireliği II, 6. Yarıyıl Bahar, 0T, 8 Uyg, 0 Lab
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Nursing in Mental Health and Disease, 7. Yarıyıl Güz, 3T, 8 Uyg, 0 Lab
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)		
2.	University of Pennsylvania (ABD)		
3.	Johns Hopkins University (ABD)		
4.	University of Toronto (Kanada)		
5.	University of Washington (ABD)		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün amaçları doğrultusunda, öğrencilerin birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerine duyarlı, bilimsel temelli, etik ilkelere bağlı ve kanıta dayalı bakım verebilen profesyonel hemşireler olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda "Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği" dersi, program yeterliliklerinin karşılanmasına önemli katkılar sağlamaktadır.

Dersin katkı sağladığı temel yeterlilik alanları şunlardır:

- Fizyolojik, psikolojik ve sosyal bütünlük ilkeleri doğrultusunda birey merkezli hemşirelik bakım sürecini planlayabilme ve uygulayabilme
- Klinik karar verme ve eleştirel düşünme becerileri geliştirerek ruh sağlığı alanında uygun müdahaleleri belirleyebilme
- Terapi temelli iletişim becerileri kazanarak psikiyatrik hastalarla etkili ve empatik bir iletişim kurabilme
- Etik ilkelere ve yasal düzenlemelere uygun hemşirelik uygulamaları yürütebilme
- Toplumun ruh sağlığını korumaya yönelik farkındalık geliştirme ve savunuculuk rolünü üstlenme

Bu ders ile öğrenciler, psikiyatrik bozuklukları tanıyabilme, çok disiplinli ekip içinde iş birliği yapabilme, klinik uygulama alanlarında mesleki rol ve sorumluluklarını etkili biçimde yerine getirebilme yeterliliklerini kazanırlar.

Ayrıca ders, öğrencilerin sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini, damgalamaya karşı duyarlılık geliştirmelerini ve toplum temelli ruh sağlığı yaklaşımlarını benimsemelerini desteklemektedir.

Bu yönüyle ders, Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün ulusal ve uluslararası düzeyde çağdaş, donanımlı ve insan haklarına duyarlı hemşireler yetiştirme vizyonuyla tamamen uyumludur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1	Üniversite içi =	Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?		☒ Evet	☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?		Vardır. Ders kapsamında iş birliği yapılan uygulama alanlarında (F.Ü.H. psikiyatri servisi) klinik uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir.			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?		Mevcut klinik alanların yetersiz olması durumunda, yerel sağlık kurumlarıyla (Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi) iş birliği protokolleri geliştirilmiş olup öğrencilerimiz rotasyonla gönderilmektedir.			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?		Evet, öğrencilerin uygulamalı eğitim süreçlerinde destek sağlanabilmesi adına Kalite açısından 12 öğrenci başına bir öğretim yardımcısına ihtiyaç duyulmaktadır.			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?		Hayır, dersin teorik ve uygulamalı yapısı doğrudan öğretim elemanı ve klinik hemşireler aracılığıyla yürütüleceği için teknik personele ihtiyaç duyulmamaktadır.			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoparlör,					
Yazılım gerekсинimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	160	Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan	-	Ders alması olası öğrenci sayısı	200

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Surgical Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4107		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 27		Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Saatler/Yerel Kredi: 18		*Öğretim Eleman(lar)ı: DOÇ. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr)			
T	2	U	32	L	0
K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.

Ders İçeriği: Ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı, Kalp cerrahisi ve hemşirelik bakımı, vasküler cerrahi ve hemşirelik bakımı, sindirim sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı, ürogenital sistem cerrahisi ve hemşirelik bakımı, sinir sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı, kulak-burun-boğaz cerrahisi ve hemşirelik bakımı konularını içerir.

I. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıkları tanı, tedavisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
II. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıklarının etyolojisi, belirtileri, tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
III. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıkları, kalp transplantasyonu ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
IV. Hafta	Ürogenital Sistem hastalıkları, etyolojisi, tanı, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik bakımı- Dersin Uygulaması
V. Hafta	Ürogenital Sistem hastalıklarının belirtileri, tedavisi ve Hemşirelik bakımı- Dersin Uygulaması
VI. Hafta	Ürogenital Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik bakımı, böbrek transplantasyonu - Dersin Uygulaması
VII. Hafta	Sinir Sistemi hastalıkları, etyolojisi, tanı, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
VIII. Hafta	Sinir Sistemi hastalıklarının belirtileri, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
IX. Hafta	Sinir Sistemi Cerrahisi (Nöroşirurji) ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
X. Hafta	Gastrointestinal Sistem hastalıkları etyolojisi, tanı yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XI. Hafta	Gastrointestinal Sistem hastalıkları Cerrahi tedavisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XII. Hafta	Gastrointestinal Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması
XIII. Hafta	Kulak Burun Boğaz Hastalıkları tanı, belirtileri, tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin uygulaması
XIV. Hafta	Kulak Burun Boğaz Hastalıkları cerrahi tedavileri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin uygulaması

Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1.Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak 2.Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek 3.Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak 4.Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak 5.Cerrahi hastalıklarına ilişkin güncel bilgi sahip olmak, öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)
Ders Kitabı: - Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2017). <i>Cerrahi Hemşireliği I</i>. Nobel Tıp Kitabevi. - Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2018). <i>Cerrahi Hemşireliği II</i>. Nobel Tıp Kitabevi. - Yavuz van Giersbergen, M. (Ed.) (2023). <i>Cerrahi Hemşireliği</i>. Ankara Nobel Tıp Kitabevleri.
Önerilen Kaynaklar: - Eti Aslan, F. (Ed.). (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. Akademisyen Tıp Kitabevi. - Arslan S. (Ed.). (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Temel Kavramlar ve Bakım. Akademisyen Tıp Kitabevi. - Harding, M., Kwong, J., Hagler, D. (2023). Lewis's medical-surgical nursing: assessment and management of clinical problems. - Hinkle, J., Cheever, K., & Overbaugh, K. (2021). Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-Surgical. LWW Publisher
Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Surgical Nursing Care Practices					Course Code: Recommended Course Code: HEM4107			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Required/Elective: Elective			Language: Turkish	
ECTS Credit: 27					Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Language: Turkish	
Hours/Local Credit: 18					Instructor(s): Associate Prof. Dr. Dilek Güneş (dilekgunes@firat.edu.tr)				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.									
Course Objectives: To gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process.									
Course Content: It includes pre- and post-operative nursing care, cardiac surgery and nursing care, vascular surgery and nursing care, digestive system surgery and nursing care, urogenital system surgery and nursing care, nervous system surgery and nursing care, ear-nose-throat surgery and nursing care.									
I. Week	Cardiovascular Surgery diseases diagnosis, treatment and Nursing Care- Course Practice								
II. Week	Cardiovascular Surgery diseases etiology, symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice								
III. Week	Cardiovascular Surgery diseases, heart transplantation and Nursing Care- Course Practice								
IV. Week	Urogenital System diseases, etiology, diagnosis, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice								
V. Week	Urogenital System diseases symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice								
VI. Week	Urogenital System Surgery and Nursing Care, kidney transplantation - Course Practice								
VII. Week	Nervous System diseases, etiology, diagnosis, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice								
VIII. Week	Nervous System diseases symptoms, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice								
IX. Week	Nervous System Surgery (Neurosurgery) and Nursing Care- Course Practice								
X. Week	Gastrointestinal System diseases etiology, diagnostic methods and Nursing Care- Course Practice								
XI. Week	Gastrointestinal System diseases Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice								
XII. Week	Gastrointestinal System Surgery and Nursing Care- Course Practice								
XIII. Week	Ear Nose Throat Diseases diagnosis, symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice								
XIV. Week	Ear Nose Throat Diseases surgical treatments and Nursing Care- Course Practice								

Anticipated Learning Outcomes: 1.To comprehend the theoretical knowledge about the diagnosis and treatment of surgical diseases 2.To develop analytical thinking and problem solving ability by using his/her knowledge 3.To follow the scientific developments in the field and transfer what they have learned to clinical practice 4. To gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process 5.To have up-to-date information about surgical diseases, to transfer what they have learned to clinical practice
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)
Textbook: - Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2017). Surgical Nursing I. Nobel Medical Bookstore. - Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2018). Surgical Nursing II. Nobel Medical Bookstore. - Yavuz van Giersbergen, M. (Ed.) (2023). Surgical Nursing. Ankara Nobel Medical Bookstores.
Recommended Reading: - Eti Aslan, F. (Ed.). (2017). Surgical Care Together with Case Analyzes. Akademisyen Medicine Bookstore. - Arslan S. (Ed.). (2021). Basic Concepts and Care in Surgical Nursing. Akademisyen Medicine Bookstore. - Harding, M., Kwong, J., Hagler, D. (2023). Lewis's medical-surgical nursing: assessment and management of clinical problems. - Hinkle, J., Cheever, K., & Overbaugh, K. (2021). Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-Surgical. LWW Publisher
Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	Seçmeli	Lisans 4	Güz-Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?			X	HAYIR
				EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hastalıkları hemşireliği klinik uygulaması Dönemi: 8.yarıyıl Ders Kodu: HEM 486 Teorik Saat: 0 Uygulama Saat: 16 Laboratuvar: Yok

2.	Ege Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hastalıkları hemşireliği Dönemi: 7-8.yarıyıl Ders Kodu: 220004052018 Teorik Saat: 0 Uygulama Saat: 8 Laboratuvar: Yok
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Pennsylvania Üniversitesi		Medikal-Cerrahi Hemşireliği; teorik: 3 saat uygulama: 6-8 saat
2.	Hollanda – Hogeschool van Amsterdam		Medikal-Cerrahi Hemşireliği
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- 1-Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak,
- 2-Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek,
- 3-Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak,
- 4-Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Uygulama kapsamında şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesine öğrencilerimiz yönlendirilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	İç Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Internal Medicine Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: İç Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları	Ders Kodu: HEM401 Önerilen Ders Kodu: HEM4101	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik		
AKTS Kredisi: 27	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli
Saatler/Yerel Kredi:	*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)	
T 2 U 32 L 0 K 18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Bu ders koruyucu sağlık hizmetleri doğrultusunda iç hastalıkları, tedavisi, hemşirelik bakımı ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bilgi, bakım ilkelerini ve klinik yaklaşımlarını kapsar.

Ders İçeriği: Ders, iç hastalıkları hemşireliğinde temel kavramlar ve holistik, kanıta dayalı bakım anlayışını öğretir. Öğrenciler, hematolojik, solunum, kardiyovasküler, endokrin, gastrointestinal, üriner, kas-iskelet ve bağışıklık sistemi hastalıkları ile kanser bakımında hemşirelik uygulamalarını öğrenir ve bakım planları hazırlar. Ders, hemşirelik süreci, tedavi yönetimi, izlem ve palyatif bakım konularını kapsayan vaka temelli ve uygulamalı eğitimle desteklenir.

I. Hafta	Sıvı-Elektrolit Dengesi - Dengesizlikleri ve Hemşirelik Bakımı (Ödem ve dehidratasyon belirti bulguları)
II. Hafta	Asit-Baz Dengesi - Dengesizlikleri -Şok ve Hemşirelik Bakımı (Metabolik ve solunum asidoz ve alkalozu, hipovolemik, kardiojenik ve vazojenik şok belirti bulguları ve tedavileri)
III. Hafta	Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Pnömoni, Tüberküloz, KOAH, astım tedavisi ve bakımları)
IV. Hafta	Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (MI, Kalp yetmezlikleri, tanı ve tedavi girişimleri)
V. Hafta	Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Akut ve kronik böbrek yetmezliği, Diyaliz çeşitleri)
VI. Hafta	Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Alt ve üst GİS sorunları, pankreatit, hepatitler)
VII. Hafta	Endokrin Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (DM, tiroit sorunları, metabolik hastalıklar ve bakımı)
VIII. Hafta	Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Epilepsi, SVH, demans, Parkinson tanı ve tedavileri, bakımı)
IX. Hafta	Kanser ve Hemşirelik Bakımı (Erken tanı ve tedavi seçenekleri ve takipleri ve hemşirelik bakımı)
X. Hafta	Kan Hastalıkları (Hematoloji) ve Hemşirelik Bakımı (Lösemi, lenfoma, gibi hastalıklar ve tedavi ve bakımı)
XI. Hafta	Eklem Ve Bağ Dokusu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Romatoid artrit, osteoartrit, Behçet tedavi bakımı)
XII. Hafta	Metabolizma Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Çölyak, metabolik sendrom ve hastalık yönetimleri)
XIII. Hafta	Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (İmmünite ve tedavi yöntemleri ve bakımı)
XIV. Hafta	Palyatif Bakım (Dünyada ve Türkiye'de bakım yaklaşımları)

Beklenen Öğrenim Çıktıları: 1. İç hastalıkları kapsamında yer alan sistem hastalıklarını (kardiyovasküler, solunum, endokrin, gastrointestinal, hematolojik, üriner vb.) ve bu hastalıklarda görülen klinik bulguları tanımlar. 2. İç hastalıklarına sahip bireylerin fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden bütüncül değerlendirmesini yapar. 3. İç hastalıkları olan bireylerin hemşirelik bakım gereksinimlerini belirler ve önceliklendirir. 4. Hemşirelik sürecine uygun olarak bireye özgü bakım planı hazırlar. 5. İlaç tedavisi, tıbbi girişimler ve hemşirelik müdahaleleri sırasında hasta güvenliğini sağlar. 6. Kardiyak monitorizasyon, oksijen tedavisi, sıvı-elektrolit dengesi takibi gibi klinik hemşirelik uygulamalarını güvenli ve etkili biçimde uygular. 7. Semptom yönetimi (ağrı, dispne, yorgunluk, ödem vb.) konusunda uygun hemşirelik girişimlerini gerçekleştirir. 8. Hasta eğitimi, taburculuk planlaması ve yaşam tarzı değişiklikleri konularında bireyi bilgilendirir ve destekler. 9. Hasta ve ailesi ile etkili iletişim kurar; psikososyal desteği bakım sürecine entegre eder. 10. Kanıta dayalı uygulamaları içeren hemşirelik bakımını planlar ve değerlendirir. 11. Bakım sonuçlarını değerlendirerek gerekli durumlarda hemşirelik planını yeniden düzenler. 12. İç hastalıkları hemşireliği uygulamalarında etik ilkelere ve mesleki standartlara uygun davranır
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)
Ders Kitabı: • Kapucu,S., Kutlu Türkan, S., Akyar,İ.(2023). Ed: Nuran Akdemir, Leman Birol. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi
Önerilen Kaynaklar: Ovayolu, N, Ovayolu, Ö. (2017). “Temel İç Hastalıkları Hemşireliği ve Farklı Boyutlarıyla Kronik Hastalıklar” Genişletilmiş 2. baskı, Nobel kitabevi. Özer, S. (2019). “Olgu Senaryolarıyla” İç Hastalıkları Hemşireliği, 1.Baskı. İstanbul, İstanbul Tıp Kitabevleri.
Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Internal Medicine Nursing Care Practices					Course Code: HEM401			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code: HEM4101				
ECTS Credit: 27			Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.									
Course Objectives: This course covers theoretical knowledge, care principles and clinical approaches regarding internal medicine, treatment, nursing care and rehabilitation in line with preventive health services.									
Course Content: The course teaches basic concepts and holistic, evidence-based care in internal medicine nursing. Students learn nursing practices and prepare care plans in hematological, respiratory, cardiovascular, endocrine, gastrointestinal, urinary, musculoskeletal and immune system diseases and cancer care. The course is supported by case-based and applied training covering the nursing process, treatment management, follow-up and palliative care.									
I. Week	Fluid-Electrolyte Balance - Imbalances and Nursing Care (Signs and symptoms of edema and dehydration)								
II. Week	Acid-Base Balance - Imbalances - Shock and Nursing Care (Metabolic and respiratory acidosis and alkalosis, hypovolemic, cardiogenic and vasogenic shock symptoms, signs and treatments)								
III. Week	Respiratory System Diseases and Nursing Care (Pneumonia, Tuberculosis, COPD, asthma treatment and care)								
IV. Week	Cardiovascular System Diseases and Nursing Care (MI, Heart failure, Diagnosis and treatment interventions)								
V. Week	Kidney Diseases and Nursing Care (Acute and chronic renal failure, Dialysis types)								
VI. Week	Digestive System Diseases and Nursing Care (Lower and upper GIS problems, pancreatitis, hepatitis)								

VII. Week	Endocrine System Diseases and Nursing Care (DM, thyroid problems, metabolic diseases and care)
VIII. Week	Nervous System Diseases and Nursing Care (Epilepsy, SVH, dementia, Parkinson's diagnosis and treatment, care)
IX. Week	Cancer and Nursing Care (Early diagnosis and treatment options and follow-up and nursing care)
X. Week	Blood Diseases (Hematology) and Nursing Care (Diseases such as leukemia, lymphoma, treatment and care)
XI. Week	Joint and Connective Tissue Diseases and Nursing Care (Rheumatoid arthritis, osteoarthritis, Behçet's treatment care)
XII. Week	Metabolic Diseases and Nursing Care (Celiac, metabolic syndrome and disease management)
XIII. Week	Immune System Diseases and Nursing Care (Immunity and treatment methods and care)
XIV. Week	Palliative Care (Care approaches in the world and in Turkey)

Anticipated Learning Outcomes:

1. Defines the system diseases within the scope of internal diseases (cardiovascular, respiratory, endocrine, gastrointestinal, hematologic, urinary, etc.) and the clinical findings seen in these diseases.
2. Makes a holistic evaluation of individuals with internal diseases in physiological, psychological and social aspects.
3. Identifies and prioritizes the nursing care needs of individuals with internal diseases.
4. Prepares an individual-specific care plan in accordance with the nursing process.
5. Ensures patient safety during drug therapy, medical interventions and nursing interventions.
6. Applies clinical nursing practices such as cardiac monitoring, oxygen therapy, fluid-electrolyte balance monitoring safely and effectively.
7. Performs appropriate nursing interventions for symptom management (pain, dyspnea, fatigue, edema, etc.).
8. Informs and supports the individual about patient education, discharge planning and lifestyle changes.
9. Communicates effectively with the patient and family; integrates psychosocial support into the care process.
10. Plans and evaluates nursing care including evidence-based practices.
11. Reorganizes the nursing plan when necessary by evaluating the results of care.
12. Acts in accordance with ethical principles and professional standards in internal medicine nursing practices.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**

- Kapucu, S., Kutlu Türkan, S., Akyar, İ. (2023). Ed: Nuran Akdemir, Leman Birol. Internal Diseases and Nursing Care. Akademisyen Bookstore

Recommended Reading:

1. Owayolu, N., Owayolu, Ö. (2017). "Basic Internal Medicine Nursing and Chronic Diseases with Different Dimensions" Expanded 2nd edition, Nobel bookstore,
2. Özer, S. (2019). "Case Scenarios" Internal Medicine Nursing, 1st edition. Istanbul, Istanbul Medical Bookstores.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İzmir Ekonomi Üniversitesi		İç Hastalıkları Hemşireliği, 2.sınıf, Güz/Bahar, HEM 201, T:3, U:6
2.	Sanko Üniversitesi.- Gaziantep		İç Hastalıkları Hemşireliği İntörlük Uygulaması HEM406 8. Yarıyıl /Bahar, T:0, U:4, L:0, AKDS:5
3.	Pamukkale Üniversitesi-Denizli		İç Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, BH 417, 7. Yarıyıl , T:0, U: 24, AKDS:24
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	ABD		Medical-Surgical Nursing
2.	İngiltere		Adult Nursing (Medical Nursing)
3.	Avustralya		Medical Nursing Practice
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- Hastalık Bilgisi ve Klinik Becerilerin Gelişimi
 - İç hastalıkları (kardiyovasküler, solunum, endokrin, gastrointestinal vb.) hakkında detaylı bilgi sağlar.
 - Bu hastalıkların tanı, tedavi ve bakım süreçlerinde hemşirelik müdahalelerini öğrenmeyi sağlar.
- Hasta Değerlendirme ve İzlem Yetkinliği
 - Hastaların klinik durumlarını doğru ve sistematik olarak değerlendirme becerisi kazandırır.
 - Vital bulguların izlenmesi, laboratuvar sonuçlarının yorumlanması gibi kritik beceriler gelişir.
- Bütüncül ve Kişiyi Özel Bakım Planlama
 - Hastaların fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını dikkate alan bakım planları oluşturmayı öğretir.
 - Tedavi sürecinde hasta merkezli ve kültürel hassasiyete uygun bakım sağlar.
- İlaç Yönetimi ve Güvenliği
 - İç hastalıklarında sık kullanılan ilaçların etkileri, yan etkileri ve güvenli uygulama yöntemleri hakkında bilgi verir.
 - İlaç uygulamalarında hata riskini azaltmaya katkı sağlar.
- Komplikasyonların Önlenmesi ve Yönetimi
 - Hastalıklara bağlı gelişebilecek komplikasyonları tanıma ve önlemeye yönelik müdahaleleri öğretir.
 - Acil durumlara erken müdahale becerisini artırır.
- Hasta ve Aile Eğitimi
 - Hastaların ve ailelerinin hastalık yönetimi, yaşam tarzı değişiklikleri ve ilaç kullanımı konusunda bilinçlenmesini sağlar.
 - Tedaviye uyumu ve yaşam kalitesini artırır.
- Multidisipliner İşbirliği
 - Doktor, fizyoterapist, diyetisyen gibi diğer sağlık profesyonelleri ile etkili iletişim ve koordinasyon becerileri kazandırır.
 - Tedavi ve bakım sürecinin bütüncül yönetilmesini destekler.
- Mesleki Gelişim ve Klinik Karar Verme
 - Hemşirelerin klinik karar verme yeteneklerini güçlendirir.
 - Kamta dayalı hemşirelik uygulamalarını teşvik eder.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			

Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gerekсинimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	
		Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Hemşirelik Esasları Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Nursing Fundamentals Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Hemşirelik Esasları Bakım Uygulamaları	Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4113	Ders Düzeyi: Lisans
Programı: Hemşirelik		
AKTS Kredisi: 27	Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli
		Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi:	*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Ferhat DAŞBİLEK	
T 2 U 32 L 0 K 18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.	

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: • Öğrencilerin birinci sınıfta edindikleri hemşirelik esasları bilgi ve becerilerini klinik ortama entegre etmelerini sağlamak. • Gerçek hasta bakımı süreçlerinde temel bakım uygulamalarını bütüncül ve bireyselleştirilmiş bir yaklaşımla gerçekleştirebilmelerini desteklemek. • Profesyonel hemşirelik rol ve sorumluluklarını klinik uygulamalarla pekiştirerek mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeyini artırmak.

Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilerin temel hemşirelik esasları ve bakım uygulamalarını, mezuniyet öncesi süreçte klinik ortamda aktif bir şekilde uygulamalarını amaçlar. Öğrenciler, hasta değerlendirme, temel bakım becerileri, asepsi, hijyen, güvenlik ve hasta eğitimini gerçek vaka örnekleri üzerinde uygulayarak pekiştirirler. Bu sayede hemşirelik bakımının kalitesi ve etkinliği artırılır.

I. Hafta	Hemşirelik rol ve sorumlulukları, mesleki etik ilkeler ve hasta güvenliği konularına vurgu yapılacaktır.
II. Hafta	Öğrenciler, bir hastanın kabulü sırasında yapılması gereken değerlendirmeleri ve hemşirelik bakım sürecinin adımlarını gerçek vakalar üzerinde uygulayacaktır.
III. Hafta	Vücut mekanığı ilkeleri doğrultusunda hastaların doğru pozisyonlanması, mobilizasyonu ve yatak içi hareketlerinin sağlanması uygulamalı olarak gösterilecektir.
IV. Hafta	Temel asepsi kuralları, el hijyeni uygulamaları, dezenfeksiyon yöntemleri ve sterilizasyonun önemi vaka örnekleriyle ele alınacaktır.
V. Hafta	Yatak banyosu, cilt bakımı ve ağız hijyenine yönelik uygulamalar hasta bakımının bir parçası olarak tekrar edilecektir.
VI. Hafta	Hastaların beslenme gereksinimlerinin belirlenmesi ve uygun beslenme desteğinin sağlanması süreçleri gözden geçirilecektir.
VII. Hafta	Boşaltım sistemine yönelik bakım uygulamaları, idrar ve dışkı takibi, inkontinans yönetimi ve ilgili destekleyici girişimler tartışılacaktır.
VIII. Hafta	Yaşam bulguları (ateş, nabız, solunum, tansiyon) ölçüm teknikleri ve bulguların doğru şekilde kaydedilmesi uygulamalı olarak pekiştirilecektir.
IX. Hafta	Enjeksiyon çeşitleri, ilaç hazırlama ve uygulama yöntemleri, ilaç güvenliği kuralları üzerinde durulacaktır.

X. Hafta	Sıvı-elektrolit dengesinin önemi, intravenöz sıvı takibi ve bakımda hemşirenin rolü vaka örnekleri üzerinden işlenecektir.
XI. Hafta	Yara değerlendirme yöntemleri, pansuman teknikleri ve yara bakımında aseptik ilkeler tekrar uygulamalı olarak gözden geçirilecektir.
XII. Hafta	Hasta eğitiminin planlanması, uygulanması ve taburculuk süreçlerinde hemşirenin rolü vaka örnekleriyle tartışılacaktır.
XIII. Hafta	Klinik ortamlarda etkili mesleki iletişim, kayıt tutma ve raporlama becerileri gerçek belgeler üzerinden çalışılacaktır.
XIV. Hafta	Son sınıfta edinilen bilgi ve beceriler vaka analizleri ve klinik durum tartışmalarıyla pekiştirilecek, öğrencilere geri bildirim verilecektir.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- ☐ Temel hemşirelik esasları bilgi ve becerilerini hasta bakımına uyarlayabilir.
- ☐ Hemşirelik bakım sürecini etkin bir şekilde planlayıp uygulayabilir.
- ☐ Hijyen, asepsi, güvenlik ve enfeksiyon kontrolü ilkelerini klinik uygulamalarda kullanabilir.
- ☐ Hemşirelik bakımında iletişim, hasta eğitimi ve ekip çalışması becerilerini gösterebilir.
- ☐ Hasta bakımında etik ilkelere uygun davranır ve mesleki sorumluluk alır.
- ☐ Bakım sonuçlarını gözlemleyerek raporlayabilir ve gerektiğinde bakım planını güncelleyebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Kara Kaşıkçı, M., & Akın Palandöken, E. (Eds.). (2021). *Hemşirelik esasları*. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.**

Önerilen Kaynaklar: **Potter, P. A., Perry, S. H., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). *Klinik uygulama becerileri ve yöntemleri* (A. Koyuncu, Çev. Ed.). İstanbul: Palme Yayıncılık. (Orijinal eser: *Clinical Nursing Skills & Techniques 9. baskı*.)**
Türkiye'de Sağlık Bakanlığı Hemşirelik Hizmetleri Yönetmeliği ve Klinik Rehberler

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Fundamentals of Nursing and Care Practice					Course Code: HEM4113			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					Recommended Course Code : HEM4113				
ECTS Credit: 27			Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Öğr.Gör.Ferhat DAŞBILEK				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.									
Course Objectives: The aim of this course is to enable students to integrate the knowledge and skills of fundamentals of nursing they acquired in the first year into the clinical setting; to support them in performing basic care practices within real patient care processes using a holistic and individualized approach; and to reinforce their professional nursing roles and responsibilities through clinical practice, thereby increasing their readiness level before graduation.									
Course Content: This course aims to enable students to actively apply fundamental nursing principles and care practices in a clinical setting during the pre-graduation period. Students will reinforce their skills in patient assessment, basic nursing care, asepsis, hygiene, safety, and patient education by practicing with real case examples. In this way, the quality and effectiveness of nursing care are improved.									
I. Week		Nursing roles and responsibilities, professional ethical principles, and patient safety issues will be emphasized.							
II. Week		Students will practice the necessary assessments during patient admission and the steps of the nursing care process using real case scenarios.							
III. Week		Correct patient positioning, mobilization, and in-bed movements will be demonstrated in practice in line with the principles of body mechanics.							
IV. Week		Basic asepsis rules, hand hygiene practices, disinfection methods, and the importance of sterilization will be addressed with case examples.							

V. Week	Bed baths, skin care, and oral hygiene practices will be revisited as an integral part of patient care.
VI. Week	The processes of determining patients' nutritional needs and providing appropriate nutritional support will be reviewed.
VII. Week	Nursing care practices related to the elimination system, urine and stool monitoring, incontinence management, and relevant supportive interventions will be discussed.
VIII. Week	Measurement techniques for vital signs (temperature, pulse, respiration, blood pressure) and accurate recording of findings will be reinforced through practice.
IX. Week	Different types of injections, medication preparation and administration methods, and medication safety principles will be highlighted.
X. Week	The importance of fluid-electrolyte balance, intravenous fluid monitoring, and the nurse's role in related care will be covered through case examples.
XI. Week	Wound assessment methods, dressing techniques, and aseptic principles in wound care will be reviewed again through practical sessions.
XII. Week	Planning and implementing patient education and the nurse's role in discharge processes will be discussed with case example
XIII. Week	Effective professional communication, record keeping, and reporting skills in clinical settings will be practiced using real documentation.
XIV. Week	The knowledge and skills gained in the final year will be consolidated through case analyses and clinical scenario discussions, and students will receive feedback

Anticipated Learning Outcomes:

- Adapt their knowledge and skills of fundamental nursing principles to patient care.
- Effectively plan and implement the nursing care process.
- Apply principles of hygiene, asepsis, safety, and infection control in clinical practice.
- Demonstrate communication, patient education, and teamwork skills in nursing care.
- Act in accordance with ethical principles and assume professional responsibility in patient care.
- Observe and report care outcomes and revise the care plan when necessary.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**

Kara Kaşıkçı, M., & Akın Palandöken, E. (Eds.). (2021). *Fundamentals of nursing*. Istanbul: Nobel Medical Publishing.

Recommended Reading: Potter, P. A., Perry, S. H., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). *Clinical nursing skills and techniques* (A. Koyuncu, Trans. Ed.). Istanbul: Palme Publishing. (Original work: *Clinical Nursing Skills & Techniques*, 9th ed.)
Republic of Türkiye Ministry of Health. (2021). *Nursing Services Regulation and Clinical Guidelines*.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İnönü Üniversitesi		
2.	Atatürk Üniversitesi		
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders, öğrencilerin hemşirelik eğitim sürecinde birinci sınıfta edindikleri temel bilgi ve becerileri mezuniyet öncesi dönemde gerçek klinik ortama uyarlamalarını sağlamak amacıyla planlanmıştır. Temel hemşirelik esasları ve bakım uygulamaları, bireyin sağlığını korumada, geliştirmede ve hastalık durumunda bakım kalitesini artırmada kritik rol oynamaktadır. Öğrencilerin bu becerileri gerçek hasta bakımına entegre ederek pekiştirmesi; mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeylerini artırmakta, bakımda hasta güvenliğini ve bakımın etkinliğini sağlamaktadır. Bu açıdan ders, hem Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) hem de uluslararası hemşirelik eğitim standartlarına uyumlu olarak intörlük sistemine entegre edilmiştir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Laboratuvar bulunmakta ancak klinik ihtiyacı için Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☒ Güz ☐ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğül Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı										
	Türkçe Adı:									
	Hemşirelikte Yönetim ve Bakım Uygulamaları									
	İngilizce Adı:									
	Management and Care Practices in Nursing									
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı							
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Hemşirelikte Yönetim ve Bakım Uygulamaları						Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4115			Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 27			Yıl-Dönem: 2025-2026 Güz			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar): Öğr.Gör.Güllü Yeşil							
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.										
Dersin Amaçları: ☐ Öğrencilerin üçüncü sınıfta edindikleri hemşirelikte yönetim ve liderlik bilgi ve becerilerini klinik ortama transfer etmelerini sağlamak. ☐ Gerçek hasta bakım süreçlerinde yönetim basamaklarını, ekip organizasyonunu ve kaynak yönetimini uygulamalı olarak pekiştirmelerine fırsat sunmak. ☐ Klinik uygulamalarda sorumluluk alma, karar verme, koordinasyon ve liderlik rollerini güçlendirerek mezuniyet öncesi profesyonel hazır bulunuşluk düzeyini artırmak.										
Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilerin hemşirelik yönetimi, liderliği ve ekip organizasyonuna yönelik bilgi ve becerilerini klinik uygulamalarda aktif biçimde kullanmalarını amaçlar. Öğrenciler, hasta bakım planlaması, iş yükü düzenlemesi, görev dağılımı ve ekip içi iletişimi gerçek vaka örnekleri üzerinden deneyimleyerek güçlendirirler. Böylece yönetim ve bakım süreçleri bütüncül bir bakış açısıyla yürütülür ve bakımın kalitesi artırılır.										
I. Hafta	Hemşirelikte yönetim, liderlik kavramları ve klinik sorumluluklar tartışılacaktır.									
II. Hafta	Yönetim sürecinde karar verme basamakları ve etkili liderlik tarzları vaka örnekleriyle ele alınacaktır.									
III. Hafta	Hemşirelikte planlama, iş yükü düzenleme ve kaynak yönetimi klinik ortamda uygulamalı olarak gösterilecektir.									
IV. Hafta	Görev dağılımı, yetki devri ve sorumluluk paylaşımı süreçleri vaka analizleriyle çalışılacaktır.									
V. Hafta	Hemşirelikte iletişim, motivasyon ve çatışma yönetimi ilkeleri gerçek ekip örnekleriyle tartışılacaktır.									
VI. Hafta	Ekip yönetimi ve ekip içi rol dağılımı uygulamalı vaka örnekleriyle pekiştirilecektir.									
VII. Hafta	Hasta güvenliği, risk yönetimi ve kalite iyileştirme süreçleri vaka senaryoları üzerinden değerlendirilecektir.									
VIII. Hafta	Etkin zaman yönetimi teknikleri ve klinik ortamda iş akışının düzenlenmesi örneklerle işlenecektir.									
IX. Hafta	Hasta bakımında önceliklendirme ve kritik durum yönetimi vaka analizleriyle uygulanacaktır.									
X. Hafta	Klinik kayıtların doğruluğu, raporlama ve bilgilendirmenin yönetim boyutu ele alınacaktır.									
XI. Hafta	Mesleki etik karar verme ve yönetim süreçlerinde etik ikilemler tartışılacaktır.									
XII. Hafta	Hasta ve aileyle etkili iletişim ve problem çözme stratejileri vaka örnekleriyle pekiştirilecektir.									

XIII. Hafta	Çalışan memnuniyeti, iş doyumu ve motivasyon yönetimi konuları uygulamalı örneklerle ele alınacaktır.
XIV. Hafta	Yönetim ve bakım uygulamalarına ilişkin vaka sunumları, grup tartışmaları ve geri bildirim oturumu yapılacaktır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:
Hemşirelikte yönetim ve liderlik bilgi ve becerilerini klinik ortama transfer edebilir.
• Yönetim basamaklarını ve ekip organizasyonunu planlayıp uygulayabilir.
• Kaynak ve iş yükü yönetimi süreçlerini etkin bir şekilde yürütebilir.
• Karar verme, yetki devri ve sorumluluk paylaşımını profesyonel şekilde gerçekleştirebilir.
• Ekip içi iletişimi yönetebilir ve çatışma çözme becerilerini kullanabilir.
• Hasta bakım süreçlerini yönetsel bakış açısıyla bütüncül ve etik ilkelere uygun şekilde sürdürebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:
• Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2021). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application* (10th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Önerilen Kaynaklar:

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Management and Care Practices in Nursing					Course Code:			Level of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code :			Undergraduate	
ECTS Credit: 27					Year-Semester: 2025-2026 Autumn			Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit:					Instructor(s): Öğr.Gör.Güllü Yeşil				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.									
Course Objectives:To enable students to transfer the nursing management and leadership knowledge and skills they acquired in the third year to the clinical environment. • To provide them with the opportunity to practically reinforce the management steps, team organization and resource management in real patient care processes. • To increase the level of professional readiness before graduation by strengthening responsibility, decision-making, coordination and leadership roles in clinical practice.									
Course Content: This course aims to enable students to actively apply their knowledge and skills in nursing management, leadership, and team organization in clinical practice. Students strengthen their competencies in patient care planning, workload management, task distribution, and intra-team communication through real case scenarios. In this way, management and care processes are carried out with a holistic perspective, and the quality of care is improved.									
I. Week		Nursing management, leadership concepts, and clinical responsibilities will be discussed.							
II. Week		The steps of decision-making in the management process and effective leadership styles will be addressed through case examples.							
III. Week		Planning, workload management, and resource management in nursing will be demonstrated practically in the clinical setting							
IV. Week		Task distribution, delegation of authority, and sharing of responsibilities will be practiced through case analyses							
V. Week		Principles of communication, motivation, and conflict management in nursing will be discussed using real team examples.							
VI. Week		Team management and role distribution within the team will be reinforced with practical case scenarios.							
VII. Week		Patient safety, risk management, and quality improvement processes will be evaluated through case scenarios.							

VIII. Week	Effective time management techniques and organization of workflow in the clinical environment will be covered with examples.
IX. Week	Prioritization in patient care and management of critical situations will be applied through case analyses.
X. Week	The accuracy of clinical records, reporting, and the managerial aspect of information sharing will be discussed.
XI. Week	Professional ethical decision-making and ethical dilemmas in management processes will be explored.
XII. Week	Effective communication and problem-solving strategies with patients and families will be reinforced through case examples.
XIII. Week	Employee satisfaction, job satisfaction, and motivation management will be addressed with practical examples.
XIV. Week	Case presentations, group discussions, and feedback sessions related to management and care practices will be conducted.

Anticipated Learning Outcomes: Upon successful completion of this course, students will be able to:

- Transfer their knowledge and skills in nursing management and leadership to the clinical setting.
- Plan and implement management steps and team organization effectively.
- Manage resource and workload management processes efficiently.
- Make decisions, delegate authority, and share responsibilities professionally.
- Manage intra-team communication and use conflict resolution skills.
- Carry out patient care processes with a managerial perspective in a holistic and ethical manner.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**
Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2021). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application* (10th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins..

Recommended Reading:

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Güz
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme				
<i>Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.</i>				
Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR	EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)		
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İnönü Üniversitesi		
2.	Atatürk Üniversitesi		
3.			
4.			
5.			

	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders, öğrencilerin üçüncü sınıfta edindikleri hemşirelik yönetimi, liderlik ve ekip organizasyonu bilgi ve becerilerini gerçek klinik ortamda uygulamalı olarak pekiştirmelerini sağlamak amacıyla planlanmıştır. Hemşirelikte etkin yönetim, hasta bakımının planlanması, önceliklendirilmesi, ekip içi iş birliği ve kaynak kullanımının doğru yönetilmesiyle bakım kalitesini doğrudan etkileyen temel unsurlardan biridir. Öğrencilerin intörlük sürecinde yönetim rollerini aktif bir şekilde üstlenmesi, karar verme, yetki devri, çatışma yönetimi ve profesyonel iletişim gibi becerileri geliştirmesi, mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeylerini güçlendirir. Bu nedenle ders içeriği, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve uluslararası hemşirelik eğitim standartlarına uygun şekilde intörlük sistemine entegre edilmiştir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Klinik ihtiyacı için Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			

Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26	Dönem:	☒ Güz	☐ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu			Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan				Ders alması olası öğrenci sayısı		

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Obstetrics and Gynecology Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu:	Ders Düzeyi:
Programı: Hemşirelik		Önerilen Ders Kodu: HEM4104	Lisans
AKTS Kredisi: 27	Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar	Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	Öğretim Dili: Türkçe
Saatler/Yerel Kredi: 18	*Öğretim Eleman(lar)ı: Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN (nsener@firat.edu.tr)		
T 2 U 32 L 0 K 18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Ailenin, kadının, fetüsün ve yenidoğanın sağlığının korunması ve geliştirilmesi için gerekli olan bilgi ve beceriyi vaka yaklaşımları ile ele almak.

Ders İçeriği: Bu derste öğrenciler gebelik, doğum, lohusalık izlemleri, aile planlaması, jinekolojik değerlendirme ve kadınlara yönelik eğitim-danışmanlık uygulamalarını gerçekleştirir.

I. Hafta	Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği görev yetki ve sorumlulukları; Kadın sağlığı alanında hemşirenin rolü, görev tanımları, yetkileri ve etik sorumlulukları ele alınır.
II. Hafta	Preeklamsi-eklemsi vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Gebelikte görülen preeklamsi ve eklamsi durumlarının tanısı, yönetimi ve hemşirelik müdahaleleri tartışılır.
III. Hafta	Gestasyonel diyabet vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Gebelikte gelişen diyabetin takibi, komplikasyonları ve hemşirelik bakım süreçleri anlatılır.
IV. Hafta	Emzirme ve laktasyon (emzirme reddi) vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Emzirimin önemi, sorunları ve emzirme reddi durumunda hemşirelik müdahaleleri ele alınır.
V. Hafta	Post partum dönem vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Doğum sonrası dönemde annenin fizyolojik ve psikolojik durumu ile hemşirelik bakımı incelenir.

VI. Hafta	İnfertilite vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Çiftlerde infertilitenin değerlendirilmesi ve hemşirenin destekleyici rolü sunulur.
VII. Hafta	Dış gebelik vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Ektopik gebeliğin tanı, tedavi süreçleri ve hemşirelik bakımı ele alınır.
VIII. Hafta	Abortus vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Düşük vakalarında hemşirelik müdahaleleri, hasta eğitimi ve psikososyal destek anlatılır.
IX. Hafta	Jinekolojik kanserler vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Jinekolojik kanserlerin tanısı, tedavisi ve hemşirelik bakımı incelenir.
X. Hafta	Premenstrual sendrom/dismenore vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Regl öncesi ve adet sancılarının yönetimi ve hemşirelik yaklaşımları değerlendirilir.
XI. Hafta	Jinekolojik cerrahiler vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Jinekolojik cerrahi geçiren hastalarda ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı ele alınır.
XII. Hafta	Aile planlaması danışmanlığı vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Doğum kontrol yöntemleri ve danışmanlık süreçlerinde hemşirenin rolü aktarılır.
XIII. Hafta	Cinsel yolla bulaşan hastalıkları vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Cinsel yolla bulaşan hastalıkların tanı, tedavi ve korunma yöntemleri ile hemşirelik müdahaleleri incelenir.
XIV. Hafta	Kadına yönelik şiddet vaka sunumu ve hemşirelik yaklaşımları; Şiddet mağduru kadınların tanınması, desteklenmesi ve hemşirelik yaklaşımı anlatılır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliğinin Temel Görev, Yetki ve Sorumluluklarını Açıklayabilme: Kadın sağlığına yönelik hemşirelik uygulamalarının kapsamı, etik ve yasal sorumluluklar.
2. Obstetrik ve Jinekolojik Problemlerde Klinik Değerlendirme Yapabilme: Preeklamsi, gestasyonel diyabet, infertilite, dış gebelik, abortus gibi durumları tanıma ve değerlendirme becerisi.
3. Hemşirelik Girişimlerini Planlayabilme ve Uygulayabilme: Her vaka için uygun hemşirelik yaklaşımlarını belirleme ve uygulama yeteneği.
4. Emzirme ve Laktasyon Konusunda Bilgi ve Destek Sağlayabilme: Emzirme reddi gibi durumları değerlendirme ve aileyi yönlendirme.
5. Doğum Öncesi, Doğum ve Doğum Sonrası Dönemde Hemşirelik Bakımı Verebilme: Postpartum dönem komplikasyonları ve anne bakımına yönelik yaklaşımlar.
6. Jinekolojik Kanserler ve Cerrahiler Sonrası Hemşirelik Bakımını Planlayabilme: Kanser ve cerrahi sonrası yaşanabilecek sorunları izleyip müdahale edebilme.
7. Aile Planlaması ve Cinsel Sağlık Danışmanlığı Yapabilme: Aile planlaması yöntemlerini açıklama ve cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda eğitim verebilme.
8. Premenstrüel Sendrom ve Dismenorede Hemşirelik Yaklaşımlarını Uygulayabilme: Kadınların yaşam kalitesini artırmak için destek sağlamada yetkinlik.
9. Kadına Yönelik Şiddet Durumlarında Destek ve Koruma Sağlayabilme: Şiddet mağduru kadınlara psikososyal destek ve uygun yönlendirmeler yapabilme.
10. Multidisipliner Takım Çalışması İçinde Yer Alabilme: Kadın sağlığı problemlerinde diğer sağlık profesyonelleri ile iş birliği yapabilme

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı: TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.

Önerilen Kaynaklar:

- BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde ise dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Obstetrics and Gynecology Nursing Care Practices		Course Code: Recommended Course Code: HEM4104		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					
ECTS Credit: 27		Year-Semester: 2025-2026 Spring		Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit:		Instructor(s): Dr.Öğr.Üyesi.Nurdilan ŞENER ÇETİN (nsener@firat.edu.tr)			
T	2	P	32	L	0
C	18				
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.					
Course Objectives: To address the knowledge and skills required to protect and improve the health of the family, woman, fetus and newborn through case approaches.					
Course Content: In this course, students perform pregnancy, birth, puerperium follow-up, family planning, gynecological evaluation and education-consultancy practices for women.					
I. Week	Women's health and diseases nursing duties, authorities and responsibilities; The role of the nurse in women's health, job descriptions, authorities, and ethical responsibilities are discussed.				
II. Week	Preeclampsia-joint case presentation and nursing approaches; Diagnosis, management, and nursing interventions for preeclampsia and eclampsia during pregnancy are examined.				
III. Week	Gestational diabetes case presentation and nursing approaches; Monitoring gestational diabetes, its complications, and nursing care processes are explained.				
IV. Week	Breastfeeding and lactation (breastfeeding refusal) case presentation and nursing approaches; The importance of breastfeeding, common problems, and nursing interventions in cases of breastfeeding refusal are addressed.				
V. Week	Post partum period case presentation and nursing approaches; Physiological and psychological conditions of the mother after birth and nursing care are explored.				
VI. Week	Infertility case presentation and nursing approaches; Evaluation of infertility in couples and the supportive role of the nurse are presented.				
VII. Week	Ectopic pregnancy case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment processes, and nursing care of ectopic pregnancy are discussed.				
VIII. Week	Abortion case presentation and nursing approaches; Nursing interventions, patient education, and psychosocial support in miscarriage cases are explained.				
IX. Week	Gynecological cancers case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment, and nursing care of gynecological cancers are examined.				
X. Week	Premenstrual syndrome/dysmenorrhea case presentation and nursing approaches; Management of premenstrual syndrome and menstrual pain, along with nursing approaches, are evaluated.				
XI. Week	Gynecological surgeries case presentation and nursing approaches; Preoperative and postoperative nursing care for patients undergoing gynecological surgeries is discussed.				
XII. Week	Family planning counseling case presentation and nursing approaches; Nurses' roles in birth control methods and counseling processes are conveyed				
XIII. Week	Sexually transmitted diseases case presentation and nursing approaches; Diagnosis, treatment, prevention of STDs, and nursing interventions are reviewed.				
XIV. Week	Violence against women case presentation and nursing approaches; Identification, support, and nursing approaches for women experiencing violence are outlined.				
Anticipated Learning Outcomes:					
11. Explain the roles, responsibilities, and authorities of nurses in women's health nursing.					
12. Perform clinical assessments in obstetric and gynecological conditions such as preeclampsia, gestational diabetes, infertility, ectopic pregnancy, and abortion.					
13. Plan and implement appropriate nursing interventions tailored to each case and condition.					
14. Provide knowledge and support related to breastfeeding and lactation, including managing breastfeeding refusal.					
15. Deliver nursing care during antenatal, intrapartum, and postpartum periods, addressing complications and maternal needs.					
16. Plan and provide nursing care for patients with gynecological cancers and post-surgical needs.					
17. Offer family planning counseling and sexual health education, including prevention and management of sexually transmitted infections.					
18. Apply nursing approaches to manage premenstrual syndrome and dysmenorrhea to improve women's quality of life.					
19. Support and protect women experiencing gender-based violence, offering psychosocial support and appropriate referrals.					
20. Collaborate effectively within multidisciplinary healthcare teams to address women's health issues comprehensively.					
Assessment Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.					

- TAŞKIN L (2016). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. XIII. Basım. Akademisyen Tıp Kitabevi Ankara.

Recommended Reading: BEJİ KIZILKAYA N. (2022). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. 4. BASIM. Nobel kitapevi

Pre/co-requisites: In order to take this course, it is necessary to have passed the professional practice courses in years 1, 2 and 3. It is necessary to have taken the continuation of the course in other courses.

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik/Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği	Seçmeli	Lisans/2	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	X	
2.	Koç Üniversitesi	X	
3.	Ankara Üniversitesi		Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği Alan Uygulaması
4.	Ege Üniversitesi.		Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
5.	Atatürk Üniversitesi	X	
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	The Universty of British Columbia		
2.	Universty of Alberta		
3.			
4.			
5.			

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu dersi alan kişi, vaka tabanlı eğitimle kadın sağlığı ve hastalıkları konusunda teorik bilgilerini pratiğe dönüştürerek, hasta bakımında etkili ve bütüncül hemşirelik yaklaşımları geliştirme yetkinliği kazanır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = X Üniversite içi = 1 Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik hastane uygulaması vardır. Bu uygulama için il merkezinde bulunan hastanelere (şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesi) gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı ☐ Diğer (açıklayınız)
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	2025/2026 ☐ Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz	
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse): 			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı										
Türkçe Adı:										
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
İngilizce Adı:										
Child Health and Diseases Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı							
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu: HEM404 Önerilen Ders Kodu: HEM4110		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 27		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Saatler/Yerel Kredi:		*Öğretim Eleman(lar)ı: DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)			
T	2	U	32	L	0
K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Vücuttaki normal fizyolojik dengeyi ve patolojik durumlarda vücut işlevlerinde ortaya çıkan bozuklukları incelemeyi amaçlar

Ders İçeriği: Çocuk sağlığı hemşireliği dersi, çocukları bütüncül değerlendirip ilaç ve bakım planlamasını öğretir. Sıvı-elektrolit dengesi, sistem hastalıkları, kronik ve onkolojik bakım ile aile eğitimi ele alınır. Ayrıca evde bakım, palyatif destek ve ulusal/uluslararası sağlık stratejileri incelenir.

I. Hafta	Çocuk sağlığı Sorunları ve Çözüm Önerileri, Çocuk sağlığı Hemşireliği, Sağlığın değerlendirilmesi, Ülkemizdeki çocuk sağlığı sorunlarına yönelik primer (Aile sağlığı merkezi), sekonder (devlet ve üniversite hastaneleri), tersiyer (rehabilitasyon merkezleri) düzeyde çalışan hemşirelerin rollerini açıklayabilme, VAKA SUNUMU
II. Hafta	Çocuklarda ilaç uygulama yöntemleri, yaş dönemine ilaç doz hesaplama VAKA SUNUMU
III. Hafta	Yaş dönemlerine göre çocuğu fiziksel psikososyal ve bilişsel yönleri ile bir bütün olarak değerlendirme, Ulusal ve uluslararası kuruluşların çocuk sağlığı sorunlarına yönelik önerdikleri çözümleri ve ülkemizde bu doğrultuda yapılan çalışmaları ve sonuçlarını açıklayabilme. VAKA SUNUMU
IV. Hafta	Solunum sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı, faranjit, larenjit, pnömoni, tüberküloz, solunum takibi ve oksijen tedavisi, VAKA SUNUMU

V. Hafta	Çocuklarda sıvı-elektrolit dengesi ve bozuklukları, Büyüme ve gelişme, kuramcılar ve hemşireliğe yansımaları, Çocuklarda Beslenme ve Beslenme Sorunları, VAKA SUNUMU
VI. Hafta	Üriner sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, üriner enfeksiyonlar, böbrek yetmezliği, diyaliz süreçleri, idrar takibi, VAKA SUNUMU
VII. Hafta	Kronik ve yaşam tehdit edici hastalığı olan çocuk, kronik hastalık yönetimi: kronik hastalıkların tanımı ve önemi, sık görülen kronik hastalıklar, kronik hastalıklarda çocuk hastanın eğitimi ve yaşam tarzı değişiklikleri, ilaç yönetimi, VAKA SUNUMU
VIII. Hafta	Hastanede yatan çocuk, oyunun önemi, oyununun hemşirelik girişimindeki yararları, VAKA SUNUMU
IX. Hafta	Sinir sistemi hastalıkları ve hemşirelik bakımı: epilepsi, multiple skleroz ve hemşirelik izlemi, VAKA SUNUMU
X. Hafta	İmmün sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: bağışıklık baskılanması ve enfeksiyon kontrolü; aşılanmanın önemi, VAKA SUNUMU
XI. Hafta	Hematolojik hastalıklar ve hemşirelik bakımı, demir eksikliği anemisi, talasemi, orak hücre anemisi, purpura, pıhtılaşma bozukluğu hastalıkları, VAKA SUNUMU
XII. Hafta	Kardiyovasküler hastalıklar ve hemşirelik bakımı: kalp defekleri, kalp yetmezliği, koroner arter hastalıkları, VAKA SUNUMU
XIII. Hafta	Gastrointestinal sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı: gastrit, ülser, hepatit, inflamatuvar bağırsak hastalıkları, VAKA SUNUMU
XIV. Hafta	Endokrin sistem hastalıkları ve hemşirelik bakımı, diyabet, tiroid hastalıkları, adrenal bozukluklar, hormon tedavisi yönetimi, VAKA SUNUMU

Beklenen Öğrenim Çıktıları:
Fizyopatolojiye ilişkin temel kavramları açıklayabilir
Sıvı - elektrolit dengesi yönünden çocuklardaki farklılıkların farkında olabilir.
Hasta ve sağlam çocuk hakkında veri toplar, hemşirelik tanısı koyar, planlar, tanıya yönelik gerekli bakımı uygular ve sonuçları değerlendirir

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Törtüner E.K. Büyükgöneneç LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022.
- Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.

Önerilen Kaynaklar: Güncel Makaleler

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)										
Course Name: Child Health and Diseases Nursing Care Practices							Course Code: HEM404 Recommended course code: HEM4110		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing										
ECTS Credit: 27				Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Elective		Language: Turkish	
Hours/Local Credit:				Instructor(s): DİDEM COŞKUN ŞİMŞEK (d.coskun@firat.edu.tr)						
T	2	P	32							
Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.										
Course Objectives: It aims to examine the normal physiological balance in the body and the disorders that occur in body functions in pathological conditions.										
Course Content: The child health nursing course teaches children holistic assessment and medication and care planning. Fluid-electrolyte balance, system diseases, chronic and oncological care and family education are discussed. Additionally, home care, palliative support and national/international health strategies are examined.										

I. Week	Child health problems and solution suggestions, Child health nursing, health assessment, to be able to explain the roles of nurses working at primary (family health center), secondary (state and university hospitals), tertiary (rehabilitation centers) levels for child health problems in our country, CASE PRESENTATION
II. Week	Drug administration methods in children, drug dose calculation according to age period, CASE PRESENTATION
III. Week	Can evaluate the child as a whole with physical, psychosocial and cognitive aspects according to age periods.) Can explain the solutions suggested by national and international organizations for child health problems and the studies and results carried out in this direction in our country. CASE PRESENTATION
IV. Week	Respiratory system diseases and nursing care, pharyngitis, laryngitis, pneumonia, tuberculosis, respiratory monitoring and oxygen therapy, CASE PRESENTATION
V. Week	Fluid-electrolyte balance and disorders in children, Growth and development, theorists and their reflections on nursing, Nutrition and Nutritional Problems in Children, CASE PRESENTATION
VI. Week	Urinary system diseases and nursing care, urinary infections, renal failure, dialysis processes, urine monitoring, CASE PRESENTATION
VII. Week	Child with Chronic and Life-Threatening Disease, Chronic disease management: definition and importance of chronic diseases, common chronic diseases, education and lifestyle changes of child patients in chronic diseases, medication management, CASE PRESENTATION
VIII. Week	The importance of play in a hospitalized child, Benefits of the game in nursing intervention, CASE PRESENTATION
IX. Week	Nervous system diseases and nursing care: epilepsy, multiple sclerosis and nursing monitoring, CASE PRESENTATION
X. Week	Immune system diseases and nursing care: immunosuppression and infection control; importance of vaccination, CASE PRESENTATION
XI. Week	Hematological diseases and nursing care, iron deficiency anemia, thalassemia, sickle cell anemia, purpura, coagulation disorder diseases, CASE PRESENTATION
XII. Week	Cardiovascular diseases and nursing care: heart defects, heart failure, coronary artery diseases, CASE PRESENTATION
XIII. Week	Gastrointestinal system diseases and nursing care: gastritis, ulcers, hepatitis, inflammatory bowel diseases, CASE PRESENTATION
XIV. Week	Endocrine system diseases and nursing care, diabetes, thyroid diseases, adrenal disorders, hormone therapy management, CASE PRESENTATION
Anticipated Learning Outcomes: Explain basic concepts related to pathophysiology Be aware of differences in children in terms of fluid-electrolyte balance. Collects data about sick and healthy children, makes nursing diagnoses, plans, applies necessary care for diagnosis and evaluates results	
Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)	
- Törtüner E.K. Büyükgöneneç LÇocuk Sağlığı Temel Hemşirelik Yaklaşımları. 2. Baskı, Nobel Kitabevi, Ankara, 2022. - Çavuşoğlu H. Çocuk Sağlığı Hemşireliği. Cilt 1-2, Genişletilmiş 11. Baskı, Ankara, Sistem Ofset Basımevi, 2013.	
Recommended Reading: Latest Articles	
Pre/co-requisites: No Classes In 1st, 2nd And 3rd Grades	

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/ Yaz
1.	HEMŞİRELİK/Çocuk sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği	Seçmeli	LİSANS 4	Bahar
2.				
3.				
4.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Ankara Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Alan Uygulaması
2.	İnönü Üniversitesi		Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Kenya Methodist University (Kenya)		
2.	DIT University (Hindistan)		
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen program yeterliliklerine aşağıdaki şekillerde katkı sağlamaktadır:

- **Teorik ve Uygulamalı Eğitim:** Ders, öğrencilere çocuk sağlığı ilkeleri, epidemiyoloji, sağlık politikaları ve toplum temelli sağlık hizmetleri hakkında teorik bilgi sunmaktadır. Aynı zamanda, saha uygulamaları ile öğrencilerin pratik becerileri geliştirilmektedir.
- **Yetkinlik ve Beceri Kazanımı:** Öğrencilere çocuk sağlığı değerlendirmesi yapabilme, sağlık eğitimi verebilme, koruyucu ve önleyici sağlık hizmetleri planlayıp uygulayabilme becerileri kazandırılmaktadır.
- **Kanıt Dayalı Uygulamalar:** Program, öğrencilerin bilimsel kanıtlara dayalı hemşirelik uygulamaları yapmalarını teşvik etmekte ve araştırma temelli öğrenme süreçlerine katkıda bulunmaktadır.
- **Çok Disiplinli Çalışma:** Ders, öğrencilerin halk sağlığı, sosyal hizmetler ve sağlık yönetimi gibi farklı disiplinlerle iş birliği içinde çalışmasını desteklemektedir.
- **Mesleki ve Etik Değerler:** Çocuk sağlığı ve hastalıkları hemşireliği, etik ilkeler doğrultusunda toplum temelli sağlık hizmetlerini yürütme bilincini geliştirmektedir.

2. Yapacağı Katkılar

Bu dersin hem öğrencilere hem de sağlık sistemine olan katkıları şu şekilde özetlenebilir:

- **Birey ve Toplum Sağlığının Geliştirilmesi:** Program, bireylerin ve toplumun sağlık düzeyini yükseltecek hemşirelik girişimlerini planlayıp uygulama yetkinliği kazandırmaktadır.
- **Sağlık Eşitsizliklerinin Azaltılması:** Sosyo-ekonomik ve kültürel farklılıklara duyarlı sağlık hizmetleri sunarak dezavantajlı gruplara yönelik sağlık hizmetlerinde iyileşme sağlanmaktadır.
- **Kriz ve Afet Yönetimi:** Program, çocuk sağlığı hemşirelerine afet ve acil durumlarda etkili müdahaleler gerçekleştirebilmeleri için gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktadır.
- **Koruyucu Sağlık Hizmetlerinin Güçlendirilmesi:** Çocuk sağlığına yönelik aşılama, taramalar, çevresel sağlık sorunlarının belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirme gibi konulara katkı sağlamaktadır.
- **Ulusal ve Uluslararası Standartlarla Uyum:** Program, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) ve Avrupa Birliği sağlık politikaları ile uyumlu bir eğitim modeli sunarak, mezunlarının uluslararası alanda da çalışma fırsatlarını artırmaktadır.

Bu kapsamda, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi, hemşirelik öğrencilerinin profesyonel gelişimine önemli katkılar sağlarken, halk sağlığını koruma ve geliştirme alanında sağlık sistemine değerli çıktılar sunmaktadır.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik hastane uygulaması vardır. Bu uygulama için il merkezinde bulunan hastanelere (şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesi) gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:	Hayır		

Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/ 20	26	Dönem:
		Güz	☒	Bahar	
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan			Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			

Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir	☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir	☐ Kabul edilemez	
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Halk Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Public Health Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27	
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:		

Ders Bilgi Formu (Türkçe)										
Ders Adı: Halk Sağlığı Hemşireliği Bakım Uygulamaları					Ders Kodu: HEM406 Önerilen Ders Kodu: HEM4112			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik										
AKTS Kredisi: 27			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:			*Öğretim Eleman(lar)ı: Nur Özlem KILINÇ(nokilinc@firat.edu.tr)							
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.		
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.										
Dersin Amaçları: Birey, aile ve toplumun sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.										
Ders İçeriği: Birey, aile ve toplumun sağlığını koruma–geliştirme amacıyla saha çalışmaları, ev ziyaretleri, sağlık eğitimi ve bağışıklama, kronik hastalık izlemi, anne–çocuk sağlığı hizmetleri gibi temel koruyucu sağlık hizmetlerinin planlanması ve uygulanması.										
I. Hafta		Halk Sağlığı Kavramı (Halk Sağlığı kavramı ele alınır, Konuyla ilgili güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
II. Hafta		Halk Sağlığı Kavramı (Halk Sağlığı kavramı ele alınır, Konuyla ilgili güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
III. Hafta		Halk Sağlığı Hemşireliği Kavramı (Halk Sağlığı Hemşireliği kavramı, rol ve sorumlulukları ele alınır. Halk Sağlığı hemşireliğinin toplum sağlığıyla ilgili sahada yapılan güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
IV. Hafta		Halk Sağlığı Hemşireliği Kavramı (Halk Sağlığı Hemşireliği kavramı, rol ve sorumlulukları ele alınır. Halk Sağlığı hemşireliğinin toplum sağlığıyla ilgili sahada yapılan güncel araştırmalar kanıta dayalı uygulamalar, vaka tartışması yapılır. Dersin uygulaması yapılır.)								
V. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VI. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VII. Hafta		Toplumu Tanıma (Toplum tanılama süreci ve yöntemleri ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
VIII. Hafta		Okul Sağlığı Hemşireliği (Okul Sağlığı hizmetleri ve Okul sağlığı Hemşiresinin görevleri üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
IX. Hafta		Okul Sağlığı Hemşireliği (Okul Sağlığı hizmetleri ve Okul sağlığı Hemşiresinin görevleri üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
X. Hafta		Adölesan Sağlığı (Adölesan dönem ve döneme özgü sorunlar ve hemşirelik yaklaşımları ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XI. Hafta		Adölesan Sağlığı (Adölesan dönem ve döneme özgü sorunlar ve hemşirelik yaklaşımları ele alınır. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XII. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XIII. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
XIV. Hafta		Yaşlı Sağlığı (Yaşlı bireylerin sağlık gereksinimleri ve hemşirelik yaklaşımları üzerinde durulur. Dersin uygulaması yapılır. Güncel araştırmalar, kanıta dayalı uygulamalar ve vaka tartışması yapılır.)								
Beklenen Öğrenim Çıktıları: Halk sağlığı hemşiresinin hizmet verdiği temel alanlara yönelik farkındalığı artır Toplumun demografik yapısını, temel sağlık göstergelerini özel ve hassas grupları bilir. Birey aile ve toplumun sağlık risklerini bilir, belirler ve riskleri azaltacak uygulamalar yapar. Sağlık Eğitimi verme becerisi kazanır										
Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)										
Ders Kitabı: Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.										

Önerilen Kaynaklar:

Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.
Aarşıma ve web taramaları kaynakları

Ön/yan Koşulları: Bu dersi alabilmek için 1, 2 ve 3. sınıflarda yer alan mesleki uygulama derslerini geçmiş olmak gerekmektedir. Diğer derslerde ise dersin devamını almış olmak gerekir.

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Public Health Nursing Care Practices		Course Code: HEM406 Recommended Course Code: HEM4112		Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing					
ECTS Credit: 27		Year-Semester: 2025-2026 Spring		Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit: 18		Instructor(s): Nur Özlem KILINÇ (nokilinc@firat.edu.tr)		Language: Turkish	
T	2	P	32	L	0
C	18				

Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.

Course Objectives: To provide the ability to define the problems of the individual, family and society and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process.

Course Content: Planning and implementation of basic preventive health services such as field studies, home visits, health education and immunization, chronic disease monitoring, maternal and child health services in order to protect and improve the health of the individual, family and society.

I. Week	The Concept of Public Health (The concept of Public Health is discussed, current research on the subject, evidence-based practices, case discussions are made. The course is practiced.)
II. Week	The Concept of Public Health (The concept of Public Health is discussed, current research on the subject, evidence-based practices, case discussions are made. The course is practiced.)
III. Week	Concept of Public Health Nursing (The concept of Public Health Nursing, its roles and responsibilities are discussed. Current research on public health in the field of Public Health Nursing, evidence-based practices, case discussions are conducted. Course practice is performed.)
IV. Week	Concept of Public Health Nursing (The concept of Public Health Nursing, its roles and responsibilities are discussed. Current research on public health in the field of Public Health Nursing, evidence-based practices, case discussions are conducted. Course practice is performed.)
V. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VI. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VII. Week	Getting to Know the Society (The process and methods of society diagnosis are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
VIII. Week	School Health Nursing (School Health services and the duties of the School Health Nurse are emphasized. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are done.)
IX. Week	School Health Nursing (School Health services and the duties of the School Health Nurse are emphasized. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are done.)
X. Week	Adolescent Health (The adolescence period and period-specific problems and nursing approaches are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XI. Week	Adolescent Health (The adolescence period and period-specific problems and nursing approaches are discussed. The course is practiced. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XII. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XIII. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)
XIV. Week	Elderly Health (Emphasis is placed on the health needs and nursing approaches of elderly individuals. Course practice is conducted. Current research, evidence-based practices and case discussions are conducted.)

Anticipated Learning Outcomes: Increases awareness of the basic areas in which public health nurses provide service
Knows the demographic structure of the society, basic health indicators, special and sensitive groups.
Knows and determines the health risks of the individual, family and society, and implements practices to reduce risks.
Achieves the ability to provide health education

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Recommended Reading: Erci Behice ve ark. (2020) Halk Sağlığı Hemşireliği, Anadolu Nobel. Ankara.

Pre/co-requisites: Having taken 1st, 2nd, and 3rd grade courses and being successful

Dersin Verileceği Program(lar)

Program/Bölüm/ABD	Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/Yaz
1. Hemşirelik/ Halk Sağlığı hemşireliği AD	Seçmeli	Lisans	Bahar
2.			
3.			
4.			
5.			

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır? ☒ HAYIR ☐ EVET (aşağıda açıklayınız)

Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)
1. Örtüşme yok	
2.	
3.	
4.	
5.	

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1. Hacettepe Üniversitesi		Halk sağlığı hemşireliği Saha Uygulaması, Hem 406, 0,6-0 , BAHAR
2. Florance Ningthangale	Yok	
3. Acıbadem Üni		Halk Sağlığı Hemşireliği, HEM 430, 2-16, GÜZ
4. Ankara Üniversitesi		Halk Sağlığı Hemşireliği Alan Uygulaması, AHE 418, 1-22, BAHAR
5. Koç Üniversitesi	Yok	
Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1. University of Olivet Michigan		Comunity Health Diverse Population, NUR 4010
2. Yale University		Cominity Health Nursing, N 513
3.		
4.		
5.		

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Toplumların sağlık düzeyini yükseltmek ve sağlık eşitsizliklerini azaltmak, modern hemşirelik eğitiminin temel hedeflerindendir. Halk Sağlığı Hemşireliği dersi, öğrencilere epidemiyoloji, sağlık eğitimi, çevre sağlığı, bulaşıcı hastalıkların kontrolü ve afet yönetimi gibi konularda kapsamlı bir anlayış kazandırır. Bu bilgiler, hemşirelerin toplum temelli sağlık hizmetlerinde etkin rol almalarını sağlar.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Dersin haftalık 32 saatlik uygulaması vardır. Bu nedenle il merkezinde bulunan aile sağlığı merkezleri, sağlıklı hayat merkezlerine, göçmen sağlığı birimine ve toplum sağlığı merkezine gitmektedirler.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekisini			
☐ Projektör	☐ Bilgisayar	☐ Video Oynatıcı	☐ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı: Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı: Mental Health and Diseases Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Kredi	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim Dili:	Türkçe: X		İngilizce:		Diğer:			

Ders Bilgi Formu (Türkçe)											
Ders Adı: Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları						Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4106			Ders Düzeyi: Lisans		
Programı: Hemşirelik											
AKTS Kredisi: 27			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe		
Saatler/Yerel Kredi: 18						*Öğretim Eleman(lar)ı: Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)					
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.											
Bu Ders: Öğrencinin davranışlarda normalden sapma durumlarını, ruh sağlığı ve psikiyatri hemşireliğinin temel ilke, kavram, işlev ve sürecini, insan ilişkilerini geliştirme yollarını öğrenmesini, bu alanda kazandığı bilgi beceri ve anlayışlarını birey, aile ve toplumun ruh sağlığını koruma, sürdürme ve geliştirme, ruh sağlığı bozulan bireyi iyileştirme ve rehabilitasyonunda etkin bir biçimde kullanmasını amaçlar.											
Ders İçeriği: Psikiyatri hemşireliği bakım uygulaması dersi, intörn hemşirelerin vaka temelli klinik deneyimlerle teorik bilgilerini uygulamaya dönüştürmelerini ve bireyselleştirilmiş hemşirelik bakım planları hazırlamalarını sağlar. Ders boyunca kriz müdahale, terapötik ilişki kurma ve özel hasta gruplarına yönelik yaklaşımlar uygulanır, her vaka sonrası sunum ve geribildirimlerle mesleki farkındalık geliştirilir.											
I. Hafta	Klinik uygulamalara giriş ve vaka sunum yöntemleri-Psikiyatri kliniklerinde gözlem, bakım planlama ve vaka sunum tekniklerinin tanıtılması, etik ve güvenli uygulama ilkeleri.										
II. Hafta	Halüsinasyon yaşayan birey – Bakım Uygulamaları- Halüsinasyon belirtileri gösteren bireyin değerlendirilmesi, iletişim stratejileri ve gerçeklik temelli hemşirelik müdahalelerinin planlanması.										
III. Hafta	Akut psikotik atak – Bakım Uygulamaları- Aniden gelişen psikotik belirtilerle başvuran bireyde kriz yönetimi, güvenli ortam sağlanması ve hemşirelik sürecinin uygulanması.										
IV. Hafta	Depresyon ve intihar riski – Bakım Uygulamaları- İntihar riski taşıyan depresif bireyin psikososyal değerlendirmesi, güvenlik önlemleri ve duygusal destek odaklı bakım yaklaşımları.										
V. Hafta	Anksiyete bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Yüksek düzeyde anksiyete yaşayan bireyin belirtilerinin tanınması, başa çıkma stratejilerinin desteklenmesi ve gevşeme tekniklerinin uygulanması.										
VI. Hafta	Obsesif kompulsif bozukluk – Bakım Uygulamaları- Zorlayıcı düşünce ve ritüel davranışlar gösteren bireyde hemşirelik gözlemleri, bilişsel-davranışçı destek ve işlevselliği artırıcı müdahaleler.										
VII. Hafta	Beden belirti bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Somatik belirtilerle başvuran bireyde tıbbi dışlama sonrası psikiyatrik yaklaşım, empatik iletişim ve psiko-eğitim süreci.										
	Vize										

Viii. Hafta	Klinik uygulamalara giriş ve vaka sunum yöntemleri-Psikiyatri kliniklerinde gözlem, bakım planlama ve vaka sunum tekniklerinin tanıtılması, etik ve güvenli uygulama ilkeleri.
Ix. Hafta	Halüsinasyon yaşayan birey – Bakım Uygulamaları- Halüsinasyon belirtileri gösteren bireyin değerlendirilmesi, iletişim stratejileri ve gerçeklik temelli hemşirelik müdahalelerinin planlanması.
X. Hafta	Akut psikotik atak – Bakım Uygulamaları- Aniden gelişen psikotik belirtilerle başvuran bireyde kriz yönetimi, güvenli ortam sağlanması ve hemşirelik sürecinin uygulanması.
Xi. Hafta	Depresyon ve intihar riski – Bakım Uygulamaları- İntihar riski taşıyan depresif bireyin psikososyal değerlendirmesi, güvenlik önlemleri ve duygusal destek odaklı bakım yaklaşımları.
Xii. Hafta	Anksiyete bozukluğu – Bakım Uygulamaları- Yüksek düzeyde anksiyete yaşayan bireyin belirtilerinin tanınması, başa çıkma stratejilerinin desteklenmesi ve gevşeme tekniklerinin uygulanması.
Xiii. Hafta	Klinik uygulamada psikiyatrik ilaç uygulaması- Antipsikotik, antidepresan ve anksiyolitik ilaçların kullanımı sırasında hemşirelik gözlemi, yan etkiler ve hasta eğitiminin yönetimi.
Xiv. Hafta	Klinik deneyimlerin paylaşımı ve değerlendirme- Öğrencilerin klinik süreçte yaşadıkları deneyimlerin paylaşılması, yansıtıcı tartışmalar ve profesyonel gelişimin gözden geçirilmesi.
	Final Sınavı

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- Psikiyatrik hastalık tanısı almış bireylerin bakımına ilişkin klinik uygulamaları vaka temelli analiz edebilir.
- Klinik deneyimlerinden yola çıkarak hemşirelik sürecini bütüncül bir yaklaşımla planlayabilir ve değerlendirebilir.
- Psikiyatri hemşireliğine özgü iletişim becerilerini vaka temelli durumlara uygun şekilde kullanabilir.
- Klinik uygulamalarda karşılaşılan etik sorunları tanımlayabilir ve etik ilkelere uygun çözüm önerileri geliştirebilir.
- Psikiyatrik tanısı olan bireylerin fiziksel, duygusal ve sosyal gereksinimlerini dikkate alarak bireyselleştirilmiş bakım planları oluşturabilir.
- Mesleki rol ve sorumluluklarını vaka temelli klinik uygulamalar yoluyla içselleştirir.

Klinik gözlem ve deneyimlerini yansıtıcı düşünme becerisiyle değerlendirerek profesyonel gelişimine katkı sağlar.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara Sınav (%40), Final Sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Öz, F. (2019).Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Önerilen Kaynaklar:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Ön/Yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)			
Course Name: Mental Health and Diseases Nursing Care Practice		Course Code:	Level Of Course:
Program: Nursing		Recommended Course Code:	Undergraduate
ECTS Credit: 27	Year-Semester: 2025-2026 Spring	Required/Elective: Elective	Language: Turkish
Hours/Local Credit: 18		Instructor(S): Doç. Dr. Filiz ERSÖĞÜTÇÜ (fersogutcu@firat.edu.tr)	
T	2	P	32
L	0	C	18
Teaching Method(S): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.			
Course Objectives: The aim of this course is to enable the student to learn the deviations from normal behaviours, the basic principles, concepts, functions and processes of mental health and psychiatric nursing, the ways of developing human relations, and to use the knowledge, skills and understanding gained in this field effectively in the protection, maintenance and development of mental health of the individual, family and society, and in the rehabilitation and rehabilitation of individuals with impaired mental health.			
Course Content: Psychiatric nursing care practice course enables intern nurses to translate their theoretical knowledge into practice through case-based clinical experiences and prepare individualized nursing care plans. Throughout the course, crisis intervention, establishing therapeutic relationships and approaches to special patient groups are implemented, and professional awareness is developed through presentations and feedback after each case.			

I. Week	Introduction to clinical practice and case presentation methods – Introduction to observation, care planning, and case presentation techniques in psychiatric clinics, ethical and safe practice principles.
II. Week	Individuals experiencing hallucinations – Care practices – Assessment of individuals exhibiting symptoms of hallucinations, communication strategies, and planning reality-based nursing interventions.
III. Week	Acute psychotic episode – Care Practices – Crisis management, ensuring a safe environment, and implementing the nursing process for individuals presenting with sudden onset of psychotic symptoms.
IV. Week	Depression and suicide risk – Care Practices – Psychosocial assessment, safety measures, and emotionally supportive care approaches for individuals with depression who are at risk of suicide.
V. Week	Anxiety disorder – Care Practices – Recognizing the symptoms of individuals experiencing high levels of anxiety, supporting coping strategies, and applying relaxation techniques.
VI. Week	Obsessive-compulsive disorder – Care Practices – Nursing observations, cognitive-behavioral support, and interventions to improve functionality in individuals exhibiting intrusive thoughts and ritualistic behaviors.
VII. Week	Somatic symptom disorder – Care Practices – Psychiatric approach after medical exclusion, empathetic communication, and psychoeducation process for individuals presenting with somatic symptoms.
	Midterm Exam
VIII. Week	Individual exhibiting aggressive behavior – Care Practices – Safe intervention in cases of agitation and aggression, crisis management, and application of behavioral boundary-setting skills.
IX. Week	Case: Behavioral problems in adolescence – Care Practices – Assessment of impulsivity, defiance, and maladaptive behavior in adolescents and structured nursing approaches.
X. Week	Depression and loneliness in elderly individuals – Care Practices – Recognizing depressive symptoms in geriatric individuals, coping with social isolation, and planning initiatives to improve quality of life.
XI. Week	Eating disorders – Care Practices – Physical monitoring, establishing a nutrition plan, and supportive approaches to body image in individuals diagnosed with anorexia and bulimia.
XII. Week	Ethical dilemmas in clinical practice – Discussion of ethical issues such as privacy, consent, and safety through real case examples and development of solution proposals.
XIII. Week	Psychiatric medication use in clinical practice – Nursing observation, side effects, and patient education management during the use of antipsychotic, antidepressant, and anxiolytic medications.
XIV. Week	Sharing and evaluating clinical experiences – Sharing students' experiences in the clinical process, reflective discussions, and reviewing professional development.
	Final Exam

Anticipated Learning Outcomes:

- Can analyse clinical practices related to the care of individuals diagnosed with psychiatric illness on a case basis.
- Plan and evaluate the nursing process with a holistic approach based on clinical experiences.
- Use communication skills specific to psychiatric nursing in accordance with case-based situations.
- Define ethical problems encountered in clinical practice and develop solutions in accordance with ethical principles.
- Create individualised care plans taking into account the physical, emotional and social needs of individuals with psychiatric diagnosis.
- Internalise professional roles and responsibilities through case-based clinical practice.
- Contributes to professional development by evaluating clinical observations and experiences with reflective thinking skills. Explain the duties and responsibilities of the nurse in pharmacological and non-pharmacological treatment processes.

Assessment Method(S): Midterm Exam (40%), Final Exam (60%)

- Öz, F. (2019). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği*. Ankara: Akademisyen Kitabevi.

Recommended Reading:

- Videbeck, S. L. (2022). *Psychiatric-mental health nursing* (9th ed.). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer.
- Stuart, G. W. (2020). *Principles and practice of psychiatric nursing* (11th ed.). St. Louis, MO: Elsevier.
- Kaya, N., & Kaya, H. (Eds.). (2021). *Ruh sağlığı ve hastalıkları hemşireliği: Kuram ve uygulama*. Ankara: Nobel Tıp Kitabevleri.
- Townsend, M. C., & Morgan, K. I. (2023). *Psychiatric mental health nursing: Concepts of care in evidence-based practice* (11th ed.). Philadelphia, PA: F.A. Davis Company.
- Arslantaş, H., & Adana, F. (Eds.). (2018). *Psikiyatri hemşireliği*. İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevi.

Pre/Co-Requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Psikiyatri Hemşireliği	Seçmeli	Lisans 4	Bahar
2.				
3.				
4.				

5.				
----	--	--	--	--

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?	x	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi (İng)		Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, 7. Yarıyıl Güz, HEM399, 4T, 16 Uyg., 0 Lab
2.	Koç Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi		Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği, NURS 304,
3.	İstanbul Üniversitesi, Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi (İng)		Mental Health and Psychiatric Nursing, 6. Yarıyıl Bahar, IHMs3035, 4T, 8 Uyg, 4 Lab
4.	Bahçeşehir Üniversitesi, Hemşirelik Lisans Programı (İng)		Psikiyatri Hemşireliği I, 6. Yarıyıl Bahar, 4T, 0 Uyg, 0 Lab Psikiyatri Hemşireliği II, 6. Yarıyıl Bahar, 0T, 8 Uyg, 0 Lab
5.	Ankara Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi		Nursing in Mental Health and Disease, 7. Yarıyıl Güz, 3T, 8 Uyg, 0 Lab
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	King's College London (Birleşik Krallık)		
2.	University of Pennsylvania (ABD)		
3.	Johns Hopkins University (ABD)		
4.	University of Toronto (Kanada)		
5.	University of Washington (ABD)		

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün amaçları doğrultusunda, öğrencilerin birey, aile ve toplumun sağlık gereksinimlerine duyarlı, bilimsel temelli, etik ilkelere bağlı ve kanıta dayalı bakım verebilen profesyonel hemşireler olarak yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda "Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği" dersi, program yeterliliklerinin karşılanmasına önemli katkılar sağlamaktadır.

Dersin katkı sağladığı temel yeterlilik alanları şunlardır:

- Fizyolojik, psikolojik ve sosyal bütünlük ilkeleri doğrultusunda birey merkezli hemşirelik bakım sürecini planlayabilme ve uygulayabilme
- Klinik karar verme ve eleştirel düşünme becerileri geliştirerek ruh sağlığı alanında uygun müdahaleleri belirleyebilme
- Terapi temelli iletişim becerileri kazanarak psikiyatrik hastalarla etkili ve empatik bir iletişim kurabilme
- Etik ilkelere ve yasal düzenlemelere uygun hemşirelik uygulamaları yürütebilme
- Toplumun ruh sağlığını korumaya yönelik farkındalık geliştirme ve savunuculuk rolünü üstlenme

Bu ders ile öğrenciler, psikiyatrik bozuklukları tanıyabilme, çok disiplinli ekip içinde iş birliği yapabilme, klinik uygulama alanlarında mesleki rol ve sorumluluklarını etkili biçimde yerine getirebilme yeterliliklerini kazanırlar.

Ayrıca ders, öğrencilerin sosyal sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini, damgalamaya karşı duyarlılık geliştirmelerini ve toplum temelli ruh sağlığı yaklaşımlarını benimsemelerini desteklemektedir.

Bu yönüyle ders, Fırat Üniversitesi Hemşirelik Bölümü'nün ulusal ve uluslararası düzeyde çağdaş, donanımlı ve insan haklarına duyarlı hemşireler yetiştirme vizyonu ile tamamen uyumludur.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = 1	Üniversite içi =	Üniversite dışı =
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)					
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?		☒ Evet	☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:					
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?		Vardır. Ders kapsamında iş birliği yapılan uygulama alanlarında (F.Ü.H. psikiyatri servisi) klinik uygulamalar gerçekleştirilebilmektedir.			
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?		Mevcut klinik alanların yetersiz olması durumunda, yerel sağlık kurumlarıyla (Elazığ Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi) iş birliği protokolleri geliştirilmiş olup öğrencilerimiz rotasyonla gönderilmektedir.			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?		Evet, öğrencilerin uygulamalı eğitim süreçlerinde destek sağlanabilmesi adına Kalite açısından 12 öğrenci başına bir öğretim yardımcısına ihtiyaç duyulmaktadır.			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?		Hayır, dersin teorik ve uygulamalı yapısı doğrudan öğretim elemanı ve klinik hemşireler aracılığıyla yürütüleceği için teknik personele ihtiyaç duyulmamaktadır.			
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi					
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı	☒ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:Hoparlör,					
Yazılım gerekсинimi:					
Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☐ Güz	☒ Bahar	☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	160	Diğer bölümlere ayrılabilircek kontenjan	-	Ders alması olası öğrenci sayısı	200

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
	Türkçe Adı:										
	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları										
	İngilizce Adı:										
	Surgical Nursing Care Practices										
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları				Ders Kodu: HEM402 Önerilen Ders Kodu: HEM4108				Ders Düzeyi: Lisans				
Programı: Hemşirelik												
AKTS Kredisi: 27				Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar				Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli				
Saatler/Yerel Kredi:18				*Öğretim Eleman(lar)ı: DOÇ. DR. DİLEK GÜNEŞ (dilekgunes@firat.edu.tr)								
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.				
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Vaka ve grup tartışmaları, beyin fırtınası, soru-cevap yöntemi, sözlü anlatım yöntemi.												
Dersin Amaçları: Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.												
Ders İçeriği: Ameliyat öncesi ve sonrası hemşirelik bakımı, Kalp cerrahisi ve hemşirelik bakımı, vasküler cerrahi ve hemşirelik bakımı, sindirim sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı, ürogenital sistem cerrahisi ve hemşirelik bakımı, sinir sistemi cerrahisi ve hemşirelik bakımı, kulak-burun-boğaz cerrahisi ve hemşirelik bakımı konularını içerir.												
I. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıkları tanı, tedavisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
II. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıklarının etyolojisi, belirtileri, tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
III. Hafta	Kalp Damar Cerrahisi hastalıkları, kalp transplantasyonu ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
IV. Hafta	Ürogenital Sistem hastalıkları, etyolojisi, tanı, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik bakımı- Dersin Uygulaması											
V. Hafta	Ürogenital Sistem hastalıklarının belirtileri, tedavisi ve Hemşirelik bakımı- Dersin Uygulaması											
VI. Hafta	Ürogenital Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik bakımı, böbrek transplantasyonu - Dersin Uygulaması											
VII. Hafta	Sinir Sistemi hastalıkları, etyolojisi, tanı, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
VIII. Hafta	Sinir Sistem hastalıklarının belirtileri, Cerrahi tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
IX. Hafta	Sinir Sistemi Cerrahisi (Nöroşirürji) ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
X. Hafta	Gastrointestinal Sistem hastalıkları etyolojisi, tanı yöntemleri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
XI. Hafta	Gastrointestinal Sistem hastalıkları Cerrahi tedavisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
XII. Hafta	Gastrointestinal Sistem Cerrahisi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin Uygulaması											
XIII. Hafta	Kulak Burun Boğaz Hastalıkları tanı, belirtileri, tedavi ve Hemşirelik Bakımı- Dersin uygulaması											
XIV. Hafta	Kulak Burun Boğaz Hastalıkları cerrahi tedavileri ve Hemşirelik Bakımı- Dersin uygulaması											

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- 1.Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak
- 2.Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek
- 3.Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak
- 4.Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak
- 5.Cerrahi hastalıklarına ilişkin güncel bilgi sahip olmak, öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2017). *Cerrahi Hemşireliği I*. Nobel Tıp Kitabevi.
- Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2018). *Cerrahi Hemşireliği II*. Nobel Tıp Kitabevi.
- Yavuz van Giersbergen, M. (Ed.) (2023). *Cerrahi Hemşireliği*. Ankara Nobel Tıp Kitabevleri.

Önerilen Kaynaklar:

- Eti Aslan, F. (Ed.). (2017). Cerrahi Bakım Vaka Analizleri ile Birlikte. Akademisyen Tıp Kitabevi.
- Arslan S. (Ed.). (2021). Cerrahi Hemşireliğinde Temel Kavramlar ve Bakım. Akademisyen Tıp Kitabevi.
- Harding, M., Kwong, J., Hagler, D. (2023). Lewis's medical-surgical nursing: assessment and management of clinical problems.
- Hinkle, J., Cheever, K., & Overbaugh, K. (2021). Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-Surgical. LWW Publisher

Ön/yan Koşulları: Yok

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Surgical Nursing Care Practices										Course Code: HEM402 Recommended Course Code: HEM4108			Level of Course: Undergraduate	
Program: Nursing														
ECTS Credit: 27					Year-Semester: 2025-2026 Spring					Required/Elective: Elective			Language:Turkish	
Hours/Local Credit:18					Instructor(s): Associate Prof. Dr. Dilek Güneş (dilekgunes@firat.edu.tr)									
T	2	P	32	L										

Teaching Method(s): Case and group discussions, brainstorming, question-answer method, verbal expression method.

Course Objectives: To gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process.

Course Content: It includes pre- and post-operative nursing care, cardiac surgery and nursing care, vascular surgery and nursing care, digestive system surgery and nursing care, urogenital system surgery and nursing care, nervous system surgery and nursing care, ear-nose-throat surgery and nursing care.

I. Week	Cardiovascular Surgery diseases diagnosis, treatment and Nursing Care- Course Practice
II. Week	Cardiovascular Surgery diseases etiology, symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice
III. Week	Cardiovascular Surgery diseases, heart transplantation and Nursing Care- Course Practice
IV. Week	Urogenital System diseases, etiology, diagnosis, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice
V. Week	Urogenital System diseases symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice
VI. Week	Urogenital System Surgery and Nursing Care, kidney transplantation - Course Practice
VII. Week	Nervous System diseases, etiology, diagnosis, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice
VIII. Week	Nervous System diseases symptoms, Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice
IX. Week	Nervous System Surgery (Neurosurgery) and Nursing Care- Course Practice
X. Week	Gastrointestinal System diseases etiology, diagnostic methods and Nursing Care- Course Practice
XI. Week	Gastrointestinal System diseases Surgical treatment and Nursing Care- Course Practice
XII. Week	Gastrointestinal System Surgery and Nursing Care- Course Practice
XIII. Week	Ear Nose Throat Diseases diagnosis, symptoms, treatment and Nursing Care- Course Practice
XIV. Week	Ear Nose Throat Diseases surgical treatments and Nursing Care- Course Practice

Anticipated Learning Outcomes:

- 1.To comprehend the theoretical knowledge about the diagnosis and treatment of surgical diseases
- 2.To develop analytical thinking and problem solving ability by using his/her knowledge
- 3.To follow the scientific developments in the field and transfer what they have learned to clinical practice
4. To gain the ability to identify the problems of the surgical patient and to apply all stages of holistic nursing care (diagnosis, planning, implementation and evaluation) in line with the nursing process
- 5.To have up-to-date information about surgical diseases, to transfer what they have learned to clinical practice

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

Textbook:

- Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2017). Surgical Nursing I. Nobel Medical Bookstore.
- Aksoy, G., Kanan, N., & Akyolcu, N. (Eds.). (2018). Surgical Nursing II. Nobel Medical Bookstore.
- Yavuz van Giersbergen, M. (Ed.) (2023). Surgical Nursing. Ankara Nobel Medical Bookstores.

Recommended Reading:

- Eti Aslan, F. (Ed.). (2017). Surgical Care Together with Case Analyzes. Akademisyen Medicine Bookstore.
- Arslan S. (Ed.). (2021). Basic Concepts and Care in Surgical Nursing. Akademisyen Medicine Bookstore.
- Harding, M., Kwong, J., Hagler, D. (2023). Lewis's medical-surgical nursing: assessment and management of clinical problems.
- Hinkle, J., Cheever, K., & Overbaugh, K. (2021). Brunner and Suddarth's Textbook of Medical-Surgical. LWW Publisher

Pre/co-requisites: No

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/ Yaz
1.	Hemşirelik/Hemşirelik/Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği	Seçmeli	Lisans 4	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?			X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)				
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	Hacettepe Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hastalıkları hemşireliği klinik uygulaması Dönemi: 8.yarıyıl Ders Kodu: HEM 486 Teorik Saat: 0 Uygulama Saat: 16 Laboratuvar: Yok

2.	Ege Üniversitesi	var	Ders Adı: Cerrahi hastalıkları hemşireliği Dönemi: 7-8.yarıyıl Ders Kodu: 220004052018 Teorik Saat: 0 Uygulama Saat: 8 Laboratuvar: Yok
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (<i>Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?</i>)
1.	Pennsylvania Üniversitesi		Medikal-Cerrahi Hemşireliği; teorik: 3 saat uygulama: 6-8 saat
2.	Hollanda – Hogeschool van Amsterdam		Medikal-Cerrahi Hemşireliği
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- 1-Cerrahi hastalıklarının tanı ve tedavisi ile ilgili teorik bilgiyi kavratmak,
- 2-Bilgisini kullanarak analitik düşünme ve problem çözme yeteneğini geliştirmek,
- 3-Alandaki bilimsel gelişmeleri izleyerek öğrendiklerini klinik uygulamaya aktarmasını sağlamak,
- 4-Cerrahi hastasının sorunlarını tanımlama ve hemşirelik süreci doğrultusunda bütüncül hemşirelik bakımının tüm aşamalarını (tanılama, planlama, uygulama ve değerlendirme) uygulama becerisini kazandırmak.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği AD

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Uygulama kapsamında şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesine öğrencilerimiz yönlendirilmektedir.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereklinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 25 / 20 26	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü									
Dersin Adı										
	Türkçe Adı:									
	İç Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları									
	İngilizce Adı:									
	Internal Medicine Nursing Care Practices									
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı							
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0	Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans								AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X		İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: İç Hastalıkları Hemşireliği Bakım Uygulamaları		Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4102		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik					
AKTS Kredisi: 27		Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar		Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli	
Saatler/Yerel Kredi:18		*Öğretim Eleman(lar): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)			
T	2	U	32	L	0
K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.			

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: Bu ders koruyucu sağlık hizmetleri doğrultusunda iç hastalıkları, tedavisi, hemşirelik bakımı ve rehabilitasyonuna ilişkin teorik bilgi, bakım ilkelerini ve klinik yaklaşımlarını kapsar.

Ders İçeriği: İç hastalıkları hemşireliği dersi, hemşirelik süreci, bütüncül bakım ve kanıta dayalı uygulamalar dahil olmak üzere temel kavramları kapsar ve hematolojik, solunum, kardiyovasküler, endokrin, gastrointestinal, üriner, kas-iskelet, bağışıklık sistemi hastalıkları ile kanser bakımını içerir. Ders, bu hastalıkların hemşirelik yönetimi, tedavi yaklaşımları, komplikasyon takibi ve palyatif bakım uygulamaları üzerine odaklanır.

I. Hafta	Sıvı-Elektrolit Dengesi - Dengesizlikleri ve Hemşirelik Bakımı (Ödem ve dehidratasyon bulguları)
II. Hafta	Asit-Baz Dengesi - Dengesizlikleri -Şok ve Hemşirelik Bakımı (Metabolik ve solunum asidoz ve alkalozu, hipovolemik, kardiyenik ve vazojenik şok bulguları ve tedavileri)
III. Hafta	Solunum Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Pnömoni, Tüberküloz, KOAH, astım tedavi ve bakımları)
IV. Hafta	Kardiyovasküler Sistem Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (MI, Kalp yetmezlikleri, tanı ve tedavi girişimleri)
V. Hafta	Böbrek Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Akut ve kronik böbrek yetmezliği, Diyaliz çeşitleri)
VI. Hafta	Sindirim Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Alt ve üst GİS sorunları, pankreatit, hepatitler)
VII. Hafta	Endokrin Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (DM, tiroit sorunları, metabolik hastalıklar ve bakımı)
VIII. Hafta	Sinir Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı(Epilepsi, SVH, demans, Parkinson tanı ve tedavileri, bakımı)
IX. Hafta	Kanser ve Hemşirelik Bakımı (Erken tanı ve tedavi seçenekleri ve takipleri ve hemşirelik bakımı)
X. Hafta	Kan Hastalıkları (Hematoloji) ve Hemşirelik Bakımı (Lösemi, lenfoma, gibi hastalıklar ve tedavi ve bakımı)
XI. Hafta	Eklemler Ve Bağ Dokusu Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Romatoid artrit, osteoartrit, Behçet tedavi bakımı)
XII. Hafta	Metabolizma Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (Çölyak, metabolik sendrom ve hastalık yönetimleri)

XIII. Hafta	Bağışıklık Sistemi Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı (İmmünite ve tedavi yöntemleri ve bakımı)
XIV. Hafta	Palyatif Bakım (Dünyada ve Türkiye'de bakım yaklaşımları)

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

1. İç hastalıkları kapsamında yer alan sistem hastalıklarını (kardiyovasküler, solunum, endokrin, gastrointestinal, hematolojik, üriner vb.) ve bu hastalıklarda görülen klinik bulguları tanımlar.
2. İç hastalıklarına sahip bireylerin fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden bütüncül değerlendirmesini yapar.
3. İç hastalıkları olan bireylerin hemşirelik bakım gereksinimlerini belirler ve önceliklendirir.
4. Hemşirelik sürecine uygun olarak bireye özgü bakım planı hazırlar.
5. İlaç tedavisi, tıbbi girişimler ve hemşirelik müdahaleleri sırasında hasta güvenliğini sağlar.
6. Kardiyak monitorizasyon, oksijen tedavisi, sıvı-elektrolit dengesi takibi gibi klinik hemşirelik uygulamalarını güvenli ve etkili biçimde uygular.
7. Semptom yönetimi (ağrı, dispne, yorgunluk, ödem vb.) konusunda uygun hemşirelik girişimlerini gerçekleştirir.
8. Hasta eğitimi, taburculuk planlaması ve yaşam tarzı değişiklikleri konularında bireyi bilgilendirir ve destekler.
9. Hasta ve ailesi ile etkili iletişim kurar; psikososyal desteği bakım sürecine entegre eder.
10. Kanıta dayalı uygulamaları içeren hemşirelik bakımını planlar ve değerlendirir.
11. Bakım sonuçlarını değerlendirerek gerekli durumlarda hemşirelik planını yeniden düzenler.
12. İç hastalıkları hemşireliği uygulamalarında etik ilkelere ve mesleki standartlara uygun davranır

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Kapucu,S., Kutlu Türkan, S., Akay,I.(2023). Ed: Nuran Akdemir, Leman Birol. İç Hastalıkları ve Hemşirelik Bakımı. Akademisyen Kitabevi

Önerilen Kaynaklar:

Ovayolu, N, Ovayolu, Ö. (2017). “Temel İç Hastalıkları Hemşireliği ve Farklı Boyutlarıyla Kronik Hastalıklar” Genişletilmiş 2. baskı, Nobel kitabevi.

Özer, S. (2019). “Olgu Senaryolarıyla” İç Hastalıkları Hemşireliği, 1.Baskı. İstanbul, İstanbul Tıp Kitabevleri.

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Internal Medicine Nursing Care Practices					Course Code:			Level of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code:			Undergraduate	
ECTS Credit: 27					Year-Semester: 2025-2026 Spring Semester			Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit: 18					Instructor(s): Öğr.Gör.Dr Özlem İKDE ÖNER (ikdeoner@firat.edu.tr)				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.									
Course Objectives: This course covers theoretical knowledge, care principles and clinical approaches regarding internal medicine, treatment, nursing care and rehabilitation in line with preventive health services.									
Course Content: The internal medicine nursing course covers fundamental concepts including the nursing process, holistic care, and evidence-based practices and includes hematological, respiratory, cardiovascular, endocrine, gastrointestinal, urinary, musculoskeletal, immune system diseases, and cancer care. The course focuses on nursing management of these diseases, treatment approaches, complication follow-up and palliative care practices.									
I. Week		Fluid-Electrolyte Balance - Imbalances and Nursing Care (Signs and symptoms of edema and dehydration)							
II. Week		Acid-Base Balance - Imbalances - Shock and Nursing Care (Metabolic and respiratory acidosis and alkalosis, hypovolemic, cardiogenic and vasogenic shock symptoms, signs and treatments)							
III. Week		Respiratory System Diseases and Nursing Care (Pneumonia, Tuberculosis, COPD, asthma treatment and care)							
IV. Week		Cardiovascular System Diseases and Nursing Care (MI, Heart failure, Diagnosis and treatment interventions)							
V. Week		Kidney Diseases and Nursing Care (Acute and chronic renal failure, Dialysis types)							
VI. Week		Digestive System Diseases and Nursing Care (Lower and upper GIS problems, pancreatitis, hepatitis)							

VII. Week	Endocrine System Diseases and Nursing Care (DM, thyroid problems, metabolic diseases and care)
VIII. Week	Nervous System Diseases and Nursing Care (Epilepsy, SVH, dementia, Parkinson's diagnosis and treatment, care)
IX. Week	Cancer and Nursing Care (Early diagnosis and treatment options and follow-up and nursing care)
X. Week	Blood Diseases (Hematology) and Nursing Care (Diseases such as leukemia, lymphoma, treatment and care)
XI. Week	Joint and Connective Tissue Diseases and Nursing Care (Rheumatoid arthritis, osteoarthritis, Behçet's treatment care)
XII. Week	Metabolic Diseases and Nursing Care (Celiac, metabolic syndrome and disease management)
XIII. Week	Immune System Diseases and Nursing Care (Immunity and treatment methods and care)
XIV. Week	Palliative Care (Care approaches in the world and in Turkey)

Anticipated Learning Outcomes:

1. Defines the system diseases within the scope of internal diseases (cardiovascular, respiratory, endocrine, gastrointestinal, hematologic, urinary, etc.) and the clinical findings seen in these diseases.
2. Makes a holistic evaluation of individuals with internal diseases in physiological, psychological and social aspects.
3. Identifies and prioritizes the nursing care needs of individuals with internal diseases.
4. Prepares an individual-specific care plan in accordance with the nursing process.
5. Ensures patient safety during drug therapy, medical interventions and nursing interventions.
6. Applies clinical nursing practices such as cardiac monitoring, oxygen therapy, fluid-electrolyte balance monitoring safely and effectively.
7. Performs appropriate nursing interventions for symptom management (pain, dyspnea, fatigue, edema, etc.).
8. Informs and supports the individual about patient education, discharge planning and lifestyle changes.
9. Communicates effectively with the patient and family; integrates psychosocial support into the care process.
10. Plans and evaluates nursing care including evidence-based practices.
11. Reorganizes the nursing plan when necessary by evaluating the results of care.
12. Acts in accordance with ethical principles and professional standards in internal medicine nursing practices.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**

- Kapucu, S., Kutlu Türkan, S., Akyar, İ. (2023). Ed: Nuran Akdemir, Leman Birol. Internal Diseases and Nursing Care. Akademisyen Bookstore

Recommended Reading:

1. Owayolu, N., Owayolu, Ö. (2017). "Basic Internal Medicine Nursing and Chronic Diseases with Different Dimensions" Expanded 2nd edition, Nobel bookstore,
2. Özer, S. (2019). "Case Scenarios" Internal Medicine Nursing, 1st edition. Istanbul, Istanbul Medical Bookstores.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD		Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem
		Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İzmir Ekonomi Üniversitesi		İç Hastalıkları Hemşireliği, 2.sınıf, Güz/Bahar, HEM 201, T:3, U:6
2.	Sanko Üniversitesi.- Gaziantep		İç Hastalıkları Hemşireliği İntörlük Uygulaması HEM406 8. Yarıyıl /Bahar, T:0, U:4, L:0, AKDS:5
3.	Pamukkale Üniversitesi-Denizli		İç Hastalıkları Hemşireliği İntörn Uygulaması, BH 417, 7. Yarıyıl , T:0, U: 24, AKDS:24
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	ABD		Medical-Surgical Nursing
2.	İngiltere		Adult Nursing (Medical Nursing)
3.	Avustralya		Medical Nursing Practice
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçeleştirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

- Hastalık Bilgisi ve Klinik Becerilerin Gelişimi
 - İç hastalıkları (kardiyovasküler, solunum, endokrin, gastrointestinal vb.) hakkında detaylı bilgi sağlar.
 - Bu hastalıkların tanı, tedavi ve bakım süreçlerinde hemşirelik müdahalelerini öğrenmeyi sağlar.
- Hasta Değerlendirme ve İzlem Yetkinliği
 - Hastaların klinik durumlarını doğru ve sistematik olarak değerlendirme becerisi kazandırır.
 - Vital bulguların izlenmesi, laboratuvar sonuçlarının yorumlanması gibi kritik beceriler gelişir.
- Bütüncül ve Kişiyi Özel Bakım Planlama
 - Hastaların fiziksel, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını dikkate alan bakım planları oluşturmayı öğretir.
 - Tedavi sürecinde hasta merkezli ve kültürel hassasiyete uygun bakım sağlar.
- İlaç Yönetimi ve Güvenliği
 - İç hastalıklarında sık kullanılan ilaçların etkileri, yan etkileri ve güvenli uygulama yöntemleri hakkında bilgi verir.
 - İlaç uygulamalarında hata riskini azaltmaya katkı sağlar.
- Komplikasyonların Önlenmesi ve Yönetimi
 - Hastalıklara bağlı gelişebilecek komplikasyonları tanıma ve önlemeye yönelik müdahaleleri öğretir.
 - Acil durumlara erken müdahale becerisini artırır.
- Hasta ve Aile Eğitimi
 - Hastaların ve ailelerinin hastalık yönetimi, yaşam tarzı değişiklikleri ve ilaç kullanımı konusunda bilinçlenmesini sağlar.
 - Tedaviye uyumu ve yaşam kalitesini artırır.
- Multidisipliner İşbirliği
 - Doktor, fizyoterapist, diyetisyen gibi diğer sağlık profesyonelleri ile etkili iletişim ve koordinasyon becerileri kazandırır.
 - Tedavi ve bakım sürecinin bütüncül yönetilmesini destekler.
- Mesleki Gelişim ve Klinik Karar Verme
 - Hemşirelerin klinik karar verme yeteneklerini güçlendirir.
 - Kanıt dayalı hemşirelik uygulamalarını teşvik eder.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			

Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			
Önerilen Dersin			
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20	Dönem:	☐ Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu		Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan	Ders alması olası öğrenci sayısı

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı					
--	--	--	--	--	--

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
------------------------	--	-------------	--	----------	--

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

I. Ders Bilgisi

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelik Esasları Bakım Uygulamaları											
İngilizce Adı:											
Nursing Fundamentals Care Practices											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)

Ders Adı: Hemşirelik Esasları Bakım Uygulamaları								Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4114		Ders Düzeyi: Lisans	
Programı: Hemşirelik											
AKTS Kredisi: 27				Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar				Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli		Öğretim Dili: Türkçe	
Saatler/Yerel Kredi:18				*Öğretim Eleman(lar)ı: Öğr.Gör.Ferhat DAŞBİLEK							
T	2	U	32								
*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.											

Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.

Dersin Amaçları: • Öğrencilerin birinci sınıfta edindikleri hemşirelik esasları bilgi ve becerilerini klinik ortama entegre etmelerini sağlamak. • Gerçek hasta bakımı süreçlerinde temel bakım uygulamalarını bütüncül ve bireyselleştirilmiş bir yaklaşımla gerçekleştirebilmelerini desteklemek. • Profesyonel hemşirelik rol ve sorumluluklarını klinik uygulamalarla pekiştirerek mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeyini artırmak.

Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilerin temel hemşirelik esasları ve bakım uygulamalarını, mezuniyet öncesi süreçte klinik ortamda aktif bir şekilde uygulamalarını amaçlar. Öğrenciler, hasta değerlendirme, temel bakım becerileri, asepti, hijyen, güvenlik ve hasta eğitimi gerçek vaka örnekleri üzerinde uygulayarak pekiştirirler. Bu sayede hemşirelik bakımının kalitesi ve etkinliği artırılır.

I. Hafta Hemşirelik rol ve sorumlulukları, mesleki etik ilkeler ve hasta güvenliği konularına vurgu yapılacaktır.

II. Hafta	Öğrenciler, bir hastanın kabulü sırasında yapılması gereken değerlendirmeleri ve hemşirelik bakım sürecinin adımlarını gerçek vakalar üzerinde uygulayacaktır.
III. Hafta	Vücut mekaniği ilkeleri doğrultusunda hastaların doğru pozisyonlanması, mobilizasyonu ve yatak içi hareketlerinin sağlanması uygulamalı olarak gösterilecektir.
IV. Hafta	Temel asepsi kuralları, el hijyeni uygulamaları, dezenfeksiyon yöntemleri ve sterilizasyonun önemi vaka örnekleriyle ele alınacaktır.
V. Hafta	Yatak banyosu, cilt bakımı ve ağız hijyenine yönelik uygulamalar hasta bakımının bir parçası olarak tekrar edilecektir.
VI. Hafta	Hastaların beslenme gereksinimlerinin belirlenmesi ve uygun beslenme desteğinin sağlanması süreçleri gözden geçirilecektir.
VII. Hafta	Boşaltım sistemine yönelik bakım uygulamaları, idrar ve dışkı takibi, inkontinans yönetimi ve ilgili destekleyici girişimler tartışılacaktır.
VIII. Hafta	Yaşam bulguları (ateş, nabız, solunum, tansiyon) ölçüm teknikleri ve bulguların doğru şekilde kaydedilmesi uygulamalı olarak pekiştirilecektir.
IX. Hafta	Enjeksiyon çeşitleri, ilaç hazırlama ve uygulama yöntemleri, ilaç güvenliği kuralları üzerinde durulacaktır.
X. Hafta	Sıvı-elektrolit dengesinin önemi, intravenöz sıvı takibi ve bakımda hemşirenin rolü vaka örnekleri üzerinden işlenecektir.
XI. Hafta	Yara değerlendirme yöntemleri, pansuman teknikleri ve yara bakımında aseptik ilkeler tekrar uygulamalı olarak gözden geçirilecektir.
XII. Hafta	Hasta eğitiminin planlanması, uygulanması ve taburculuk süreçlerinde hemşirenin rolü vaka örnekleriyle tartışılacaktır.
XIII. Hafta	Klinik ortamlarda etkili mesleki iletişim, kayıt tutma ve raporlama becerileri gerçek belgeler üzerinden çalışılacaktır.
XIV. Hafta	Son sınıfta edinilen bilgi ve beceriler vaka analizleri ve klinik durum tartışmalarıyla pekiştirilecek, öğrencilere geri bildirim verilecektir.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

- ☐ Temel hemşirelik esasları bilgi ve becerilerini hasta bakımına uyarlayabilir.
- ☐ Hemşirelik bakım sürecini etkin bir şekilde planlayıp uygulayabilir.
- ☐ Hijyen, asepsi, güvenlik ve enfeksiyon kontrolü ilkelerini klinik uygulamalarda kullanabilir.
- ☐ Hemşirelik bakımında iletişim, hasta eğitimi ve ekip çalışması becerilerini gösterebilir.
- ☐ Hasta bakımında etik ilkelere uygun davranır ve mesleki sorumluluk alır.
- ☐ Bakım sonuçlarını gözlemleyerek raporlayabilir ve gerektiğinde bakım planını güncelleyebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Kara Kaşıkçı, M., & Akın Palandöken, E. (Eds.). (2021). Hemşirelik esasları. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi.**

Önerilen Kaynaklar: **Potter, P. A., Perry, S. H., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). Klinik uygulama becerileri ve yöntemleri (A. Koyuncu, Çev. Ed.). İstanbul: Palme Yayıncılık. (Orijinal eser: Clinical Nursing Skills & Techniques 9. baskı.)**
Türkiye'de Sağlık Bakanlığı Hemşirelik Hizmetleri Yönetmeliği ve Klinik Rehberler

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)									
Course Name: Fundamentals of Nursing and Care Practice					Course Code:			Level of Course:	
Program: Nursing					Recommended Course Code :			Undergraduate	
ECTS Credit: 27					Year-Semester: 2025-2026 Spring			Required/Elective: Elective	
Hours/Local Credit: 18					Instructor(s): Öğr.Gör.Ferhat DAŞBILEK				
T	2	P	32	L	0	C	18		
Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.									

Course Objectives: The aim of this course is to enable students to integrate the knowledge and skills of fundamentals of nursing they acquired in the first year into the clinical setting; to support them in performing basic care practices within real patient care processes using a holistic and individualized approach; and to reinforce their professional nursing roles and responsibilities through clinical practice, thereby increasing their readiness level before graduation.

Course Content: This course aims to enable students to actively apply fundamental nursing principles and care practices in a clinical setting during the pre-graduation period. Students will reinforce their skills in patient assessment, basic nursing care, asepsis, hygiene, safety, and patient education by practicing with real case examples. In this way, the quality and effectiveness of nursing care are improved.

I. Week	Nursing roles and responsibilities, professional ethical principles, and patient safety issues will be emphasized.
II. Week	Students will practice the necessary assessments during patient admission and the steps of the nursing care process using real case scenarios.
III. Week	Correct patient positioning, mobilization, and in-bed movements will be demonstrated in practice in line with the principles of body mechanics.
IV. Week	Basic asepsis rules, hand hygiene practices, disinfection methods, and the importance of sterilization will be addressed with case examples.
V. Week	Bed baths, skin care, and oral hygiene practices will be revisited as an integral part of patient care.
VI. Week	The processes of determining patients' nutritional needs and providing appropriate nutritional support will be reviewed.
VII. Week	Nursing care practices related to the elimination system, urine and stool monitoring, incontinence management, and relevant supportive interventions will be discussed.
VIII. Week	Measurement techniques for vital signs (temperature, pulse, respiration, blood pressure) and accurate recording of findings will be reinforced through practice.
IX. Week	Different types of injections, medication preparation and administration methods, and medication safety principles will be highlighted.
X. Week	The importance of fluid-electrolyte balance, intravenous fluid monitoring, and the nurse's role in related care will be covered through case examples.
XI. Week	Wound assessment methods, dressing techniques, and aseptic principles in wound care will be reviewed again through practical sessions.
XII. Week	Planning and implementing patient education and the nurse's role in discharge processes will be discussed with case example
XIII. Week	Effective professional communication, record keeping, and reporting skills in clinical settings will be practiced using real documentation.
XIV. Week	The knowledge and skills gained in the final year will be consolidated through case analyses and clinical scenario discussions, and students will receive feedback

Anticipated Learning Outcomes:

- Adapt their knowledge and skills of fundamental nursing principles to patient care.
- Effectively plan and implement the nursing care process.
- Apply principles of hygiene, asepsis, safety, and infection control in clinical practice.
- Demonstrate communication, patient education, and teamwork skills in nursing care.
- Act in accordance with ethical principles and assume professional responsibility in patient care.
- Observe and report care outcomes and revise the care plan when necessary.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**

Kara Kaşıkçı, M., & Akın Palandöken, E. (Eds.). (2021). *Fundamentals of nursing*. Istanbul: Nobel Medical Publishing.

Recommended Reading: Potter, P. A., Perry, S. H., Stockert, P. A., & Hall, A. M. (2017). *Clinical nursing skills and techniques* (A. Koyuncu, Trans. Ed.). Istanbul: Palme Publishing. (Original work: *Clinical Nursing Skills & Techniques*, 9th ed.)
Republic of Türkiye Ministry of Health. (2021). *Nursing Services Regulation and Clinical Guidelines*.

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)			
Program/Bölüm/ABD	Ders Türü Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) / Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Hedef Kitle Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Dönem Güz/Bahar/Yaz
1. Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Bahar
2.			
3.			

4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?		☒	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)			
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi

	Türkiye'deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İnönü Üniversitesi		
2.	Atatürk Üniversitesi		
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders, öğrencilerin hemşirelik eğitim sürecinde birinci sınıfta edindikleri temel bilgi ve becerileri mezuniyet öncesi dönemde gerçek klinik ortama uyarlamalarını sağlamak amacıyla planlanmıştır. Temel hemşirelik esasları ve bakım uygulamaları, bireyin sağlığını korumada, geliştirmede ve hastalık durumunda bakım kalitesini artırmada kritik rol oynamaktadır. Öğrencilerin bu becerileri gerçek hasta bakımına entegre ederek pekiştirmesi; mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeylerini artırmakta, bakımda hasta güvenliğini ve bakımın etkinliğini sağlamaktadır. Bu açıdan ders, hem Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) hem de uluslararası hemşirelik eğitim standartlarına uyumlu olarak intörlük sistemine entegre edilmiştir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı			
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet	☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)	
“Hayır” ise şu soruları da cevaplayınız:			
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi =	Üniversite içi =	Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)			

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)

Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet	☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Laboratuvar bulunmakta ancak klinik ihtiyacı için Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			

Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?	
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?	
Ders Alet/Ekipmanı Gerekсинimi	
☒ Projektör	☒ Bilgisayar
☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)	
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:	
Yazılım gerekсинimi:	
Önerilen Dersin	
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20 / 20
Dönem:	Güz ☒ Bahar ☐ Yaz
Ortalama sınıf mevcudu	Diğer bölümlere ayrılacak kontenjan
Ders alması olası öğrenci sayısı	

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yüksekokul Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			

Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):

Rapor-Karar No:

Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı)
Unvanı/Adı

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi		Toplantı No		Karar No	
Açıklamalar:					

	FIRAT ÜNİVERSİTESİ Yeni Ders Öneri Formu
---	--

Bölüm / Program / ABD Adı	Hemşirelik Bölümü										
Dersin Adı											
Türkçe Adı:											
Hemşirelikte Yönetim ve Bakım Uygulamaları											
İngilizce Adı:											
Management and Care Practices in Nursing											
Ders Düzeyi:	Ön Lisans		Kredi Dağılımı								
	Lisans	X	Teorik:	2	Uygulama	32	Laboratuvar	0		Yerel Kredi	18
	Yüksek Lisans									AKTS	27
	Doktora		Öğretim dili:	Türkçe: X			İngilizce:			Diğer:	

Ders Bilgi Formu (Türkçe)															
Ders Adı: Hemşirelikte Yönetim ve Bakım Uygulamaları						Ders Kodu: Önerilen Ders Kodu: HEM4116			Ders Düzeyi: Lisans						
Programı: Hemşirelik															
AKTS Kredisi: 27			Yıl-Dönem: 2025-2026 Bahar			Seçmeli/Zorunlu: Seçmeli			Öğretim Dili: Türkçe						
Saatler/Yerel Kredi: 18			*Öğretim Eleman(lar): Öğr.Gör.Güllü Yeşil												
T	2	U	32	L	0	K	18	*Öğretim elemanı adı yalnızca bilgi ve iletişim amaçlı olarak verilmiştir. Her bir derse öğretim elemanı ataması, dönem başında yönetim kurulu kararı ile yapılır.							
Öğretim Yöntem ve Teknikleri: Soru-cevap yöntemi, Sözlü anlatım yöntemi.															
Dersin Amaçları: ☐ Öğrencilerin üçüncü sınıfta edindikleri hemşirelikte yönetim ve liderlik bilgi ve becerilerini klinik ortama transfer etmelerini sağlamak. ☐ Gerçek hasta bakım süreçlerinde yönetim basamaklarını, ekip organizasyonunu ve kaynak yönetimini uygulamalı olarak pekiştirmelerine fırsat sunmak. ☐ Klinik uygulamalarda sorumluluk alma, karar verme, koordinasyon ve liderlik rollerini güçlendirerek mezuniyet öncesi profesyonel hazır bulunuşluk düzeyini artırmak.															

Ders İçeriği: Bu ders, öğrencilerin hemşirelik yönetimi, liderliği ve ekip organizasyonuna yönelik bilgi ve becerilerini klinik uygulamalarda aktif biçimde kullanmalarını amaçlar. Öğrenciler, hasta bakım planlaması, iş yükü düzenlemesi, görev dağılımı ve ekip içi iletişimi gerçek vaka örnekleri üzerinden deneyimleyerek güçlendirirler. Böylece yönetim ve bakım süreçleri bütüncül bir bakış açısıyla yürütülür ve bakımın kalitesi artırılır.

I. Hafta	Hemşirelikte yönetim, liderlik kavramları ve klinik sorumluluklar tartışılacaktır.
II. Hafta	Yönetim sürecinde karar verme basamakları ve etkili liderlik tarzları vaka örnekleriyle ele alınacaktır.
III. Hafta	Hemşirelikte planlama, iş yükü düzenleme ve kaynak yönetimi klinik ortamda uygulamalı olarak gösterilecektir.
IV. Hafta	Görev dağılımı, yetki devri ve sorumluluk paylaşımı süreçleri vaka analizleriyle çalışılacaktır.
V. Hafta	Hemşirelikte iletişim, motivasyon ve çatışma yönetimi ilkeleri gerçek ekip örnekleriyle tartışılacaktır.
VI. Hafta	Ekip yönetimi ve ekip içi rol dağılımı uygulamalı vaka örnekleriyle pekiştirilecektir.
VII. Hafta	Hasta güvenliği, risk yönetimi ve kalite iyileştirme süreçleri vaka senaryoları üzerinden değerlendirilecektir.
VIII. Hafta	Etkin zaman yönetimi teknikleri ve klinik ortamda iş akışının düzenlenmesi örneklerle işlenecektir.
IX. Hafta	Hasta bakımında önceliklendirme ve kritik durum yönetimi vaka analizleriyle uygulanacaktır.
X. Hafta	Klinik kayıtların doğruluğu, raporlama ve bilgilendirmenin yönetim boyutu ele alınacaktır.
XI. Hafta	Mesleki etik karar verme ve yönetim süreçlerinde etik ikilemler tartışılacaktır.
XII. Hafta	Hasta ve aileyle etkili iletişim ve problem çözme stratejileri vaka örnekleriyle pekiştirilecektir.
XIII. Hafta	Çalışan memnuniyeti, iş doyumu ve motivasyon yönetimi konuları uygulamalı örneklerle ele alınacaktır.
XIV. Hafta	Yönetim ve bakım uygulamalarına ilişkin vaka sunumları, grup tartışmaları ve geri bildirim oturumu yapılacaktır.

Beklenen Öğrenim Çıktıları:

Hemşirelikte yönetim ve liderlik bilgi ve becerilerini klinik ortama transfer edebilir.

- Yönetim basamaklarını ve ekip organizasyonunu planlayıp uygulayabilir.
- Kaynak ve iş yükü yönetimi süreçlerini etkin bir şekilde yürütebilir.
- Karar verme, yetki devri ve sorumluluk paylaşımını profesyonel şekilde gerçekleştirebilir.
- Ekip içi iletişimi yönetebilir ve çatışma çözme becerilerini kullanabilir.
- Hasta bakım süreçlerini yönetsel bakış açısıyla bütüncül ve etik ilkelere uygun şekilde sürdürebilir.

Ölçme ve Değerlendirme Yöntem(ler)i: Ara sınav (%40), Final sınavı (%60)

Ders Kitabı:

- Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2021). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application* (10th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.

Önerilen Kaynaklar:

Ön/yan Koşulları:--

Ders Bilgi Formu (İngilizce)

Course Name: Management and Care Practices in Nursing								Course Code:				Level of Course:							
Program: Nursing								Recommended Course Code: : HEM4116				Undergraduate							
ECTS Credit: 27				Year-Semester: 2025-2026 Spring Semester				Required/Elective: Elective				Language: Turkish							
Hours/Local Credit: 18								Instructor(s): Öğr.Gör.Güllü Yeşil											
T	2	P	32	L	0	C	18												

Teaching Method(s): Question-answer method, Oral expression method.

Course Objectives: To enable students to transfer the nursing management and leadership knowledge and skills they acquired in their third year to the clinical environment.

- To provide them with the opportunity to practically reinforce the management steps, team organization and resource management in real patient care processes.
- To increase the level of professional readiness before graduation by strengthening responsibility, decision-making, coordination and leadership roles in clinical practice.

Course Content: This course aims to enable students to actively use their knowledge and skills in nursing management, leadership and team organization in clinical practice. Students strengthen patient care planning, workload regulation, task distribution and intra-team communication by experiencing them through real case examples. Thus, management and maintenance processes are carried out from a holistic perspective and the quality of care is increased.

I. Week	Nursing management, leadership concepts, and clinical responsibilities will be discussed.
II. Week	The steps of decision-making in the management process and effective leadership styles will be addressed through case examples.
III. Week	Planning, workload management, and resource management in nursing will be demonstrated practically in the clinical setting
IV. Week	Task distribution, delegation of authority, and sharing of responsibilities will be practiced through case analyses
V. Week	Principles of communication, motivation, and conflict management in nursing will be discussed using real team examples.
VI. Week	Team management and role distribution within the team will be reinforced with practical case scenarios.
VII. Week	Patient safety, risk management, and quality improvement processes will be evaluated through case scenarios.
VIII. Week	Effective time management techniques and organization of workflow in the clinical environment will be covered with examples.
IX. Week	Prioritization in patient care and management of critical situations will be applied through case analyses.
X. Week	The accuracy of clinical records, reporting, and the managerial aspect of information sharing will be discussed.
XI. Week	Professional ethical decision-making and ethical dilemmas in management processes will be explored.
XII. Week	Effective communication and problem-solving strategies with patients and families will be reinforced through case examples.
XIII. Week	Employee satisfaction, job satisfaction, and motivation management will be addressed with practical examples.
XIV. Week	Case presentations, group discussions, and feedback sessions related to management and care practices will be conducted.

Anticipated Learning Outcomes: Upon successful completion of this course, students will be able to:

- Transfer their knowledge and skills in nursing management and leadership to the clinical setting.
- Plan and implement management steps and team organization effectively.
- Manage resource and workload management processes efficiently.
- Make decisions, delegate authority, and share responsibilities professionally.
- Manage intra-team communication and use conflict resolution skills.
- Carry out patient care processes with a managerial perspective in a holistic and ethical manner.

Assessment Method(s): Midterm exam (40%), Final exam (60%)

● **Textbook:**

Marquis, B. L., & Huston, C. J. (2021). *Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application* (10th ed.). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins..

Recommended Reading:

Pre/co-requisites:--

Dersin Verileceği Program(lar)				
Program/Bölüm/ABD	Ders Türü	Hedef Kitle	Dönem	
	Ortak Zorunlu (OZ) / Zorunlu (Z) /Bölüm içi Seçmeli (BİS) / Bölüm dışı Seçmeli (BDS) / Özel İlgi Alan Dersi (ÖİL)	Ön Lisans / Lisans 1/2/3/4/ Yüksek Lisans/Doktora	Güz/Bahar/Yaz	
1.	Hemşirelik	Seçmeli	Lisans 4	Bahar
2.				
3.				
4.				
5.				

Mevcut Derslerle Örtüşme

Bu dersin üniversitedeki mevcut derslerle belirgin bir şekilde örtüşmemesine dikkat ediniz. Örtüşen kısımlar var ise gerekçelendiriniz.

Benzer içerik/kod/ ad ile verilen bir MÜ dersi var mıdır?			X	HAYIR		EVET (aşağıda açıklayınız)
	Benzer / Örtüşen Dersler	Açıklamalar (Farklılıkları belirtiniz)				
1.						

2.			
3.			
4.			
5.			

Dersin Ulusal ve Uluslararası Durumu Işığında Gerekçelendirilmesi			
	Türkiye’deki Programlar (Giriş taban puanı en yüksek 5 tanesi)	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.	İnönü Üniversitesi		
2.	Atatürk Üniversitesi		
3.			
4.			
5.			
	Yurtdışındaki Programlar	Ders müfredatta yok	Ders müfredatta var (Dersin adı, dönemi, kodu, teorik, uygulama, laboratuvar vb var mı ?)
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			

II. Akademik Gerekçelendirme

Mevcut program yeterlilik gerekliliklerini nasıl sağlıyor? Yapacağı katkılar nelerdir?

Bu ders, öğrencilerin üçüncü sınıfta edindikleri hemşirelik yönetimi, liderlik ve ekip organizasyonu bilgi ve becerilerini gerçek klinik ortamda uygulamalı olarak pekiştirmelerini sağlamak amacıyla planlanmıştır. Hemşirelikte etkin yönetim, hasta bakımının planlanması, önceliklendirilmesi, ekip içi iş birliği ve kaynak kullanımının doğru yönetilmesiyle bakım kalitesini doğrudan etkileyen temel unsurlardan biridir. Öğrencilerin intörlük sürecinde yönetim rollerini aktif bir şekilde üstlenmesi, karar verme, yetki devri, çatışma yönetimi ve profesyonel iletişim gibi becerileri geliştirmesi, mezuniyet öncesi hazır bulunuşluk düzeylerini güçlendirir. Bu nedenle ders içeriği, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve uluslararası hemşirelik eğitim standartlarına uygun şekilde intörlük sistemine entegre edilmiştir.

III. Kaynaklar

Öğretim Elemanı	
Dersi verecek yeterli öğretim elemanı mevcut mu?	☒ Evet ☐ Hayır (Yeni / Birim dışı eleman görevlendirilecektir)
“Hayır”ise şu soruları da cevaplayınız:	
Kaç öğretim elemanı gerekli?	Bölüm içi = Üniversite içi = Üniversite dışı=
Hangi alandan eleman görevlendirilmesi gerekiyor (İlgili birim onayı var mı?)	

Laboratuvar/Atölye / Klinik/ Diğer Uygulamalar (Bilgisayar Laboratuvarları dahil)			
Laboratuvar/Atölye/Klinik/ diğer ihtiyacı var mıdır?	☒ Evet ☐ Hayır	“Evet” ise: Açıklamalar	
“Evet” ise ayrıca şu soruları cevaplandırınız:			
Hazır Laboratuvar/Atölye/Klinik/ Diğer var mıdır?	Klinik ihtiyacı için Şehir hastanesi ve üniversitemiz hastanesinde uygulamalar yapılmaktadır.		
Mevcut değilse planlaması yapılmış ve onayı alınmış mıdır?			
Öğretim yardımcısı ihtiyacı olacak mıdır?			
Teknik personel ihtiyacı olacak mıdır?			
Ders Alet/Ekipmanı Gereksinimi			
☒ Projektör	☒ Bilgisayar	☒ Video Oynatıcı	☒ İnternet Bağlantısı
☐ Diğer (açıklayınız)			
Ekipmanın bulunabilirliğine dair notlar:			
Yazılım gereksinimi:			

Önerilen Dersin					
Dersin Başlayacağı Eğitim-Öğretim Yılı	20	25	/	20	26
Dönem:			Güz ☒ Bahar Yaz		
Ortalama sınıf mevcudu			Diğer bölümlere ayrılabilir kontenjan		
			Ders alması olası öğrenci sayısı		

IV. Bölüm Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Başkan Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

V. Enstitü/Fakülte/ Yükseköğretim Kurulu Onayı

Kurul Kararı		Toplantı No		Karar No	
Dekan/Müdür Unvanı/Adı		İmza		Tarih	

VI. Eğitim Komisyonu Değerlendirmesi

Müfredat Komisyonu Kontrol Listesi			
İçerik	Uygun	Uygun Değil	Gerekçe / Öneriler
Sunuş:			
Genel format (formların tam olarak sunulması)			
Son tarihler			
İmza ve paraflar			
Müfredat:			
Üniversite müfredat politikası ile uyumluluk			
Gerekçelendirmelerin genel tutarlılığı			
Ders kodlamanın uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların uygunluğu			
Ders adı ve tanımlamaların dil açısından doğruluğu			
Kredi hesaplarının doğruluğu			
Öğrenim çıktılarına dayalı kredi hesaplamalarının doğruluğu			
Toplam mezuniyet kredisine uygunluğu			
Ön koşul ve yan koşullu derslerin uygunluğu			
Dersi verebilecek uygun öğretim eleman(lar)ının varlığı			
Benzer derslerle gerekçelendirilebilir asgari örtüşme			
Akreditasyon:			
YÖK kriterlerine uygunluk			
Tabi olduğu akreditasyon kurumuna (ABET, MÜDEK, vb) uygunluğu			
Uygulama:			
İnsan kaynaklarının yeterliliği			
Fiziki altyapı ve ekipmanların yeterliliği			
Bütçenin yeterliliği			
Başlayacağı dönemin uygunluğu			
Genel Değerlendirme			
☐ Kabul edilebilir ☐ Yukarıda önerilen düzeltmelerden sonra kabul edilebilir ☐ Kabul edilemez			
Komisyonun değerlendirmeye ilişkin notları (gerekli görülürse):			
Rapor-Karar No:			
Komisyon Başkanı (Rektör Yardımcısı) Unvanı/Adı			

VII. Senato Onayı

Senato toplantı tarihi	Toplantı No	Karar No
Açıklamalar:		